

EUSKADIKO ESKOLA-HEZKUNTZA

2015/2017

1 atala:IRAKASKUNTZAREN BILAKAERA ETA EGUNGO EGOERA EUSKADIN

Sarrera

1.1. Aldaketa demografikoak eta ikasleen bilakaera orokorra

1.2. Irakasleak eta haien eskolatzea, etapen arabera

- 1.2.1. Haur Hezkuntza
- 1.2.2. Lehen Hezkuntza
- 1.2.3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza
- 1.2.4. Batxilergoa
- 1.2.5. Lanbide Heziketa
- 1.2.6. Helduen Hezkuntza

1.3. Hezkuntza laguntzarekin lotutako premia bereziak dituzten ikasleak

1.4. Atzerriko ikasleak

1.5. Araubide bereziko irakaskuntzak

1.6. Eskolatze adierazleak

- 1.6.1. Eskolatze eta eskola-uzte indizeak
- 1.6.2. Ikasleen ratioa taldearen arabera
- 1.6.3. Sarea-eredua geruzak
- 1.6.4. Adierazle sozioekonomikoak
  - a) Bekadunak
  - b) Indize sozioekonomiko eta kulturala (ISEK)

1.7. Iritziak eta proposamenak

2 atala HEZKUNTZA SISTEMAREN FINANTZAKETA ETA BALIABIDE EKONOMIKOAK

Sarrera

2.1. Testuinguru sozioekonomikoa

- 2.1.1. Euskal autonomia erkidegoko bpgaren hazkundera
- 2.1.2. Ongizatearen balorazioa, autonomia-erkidegoen arabera
- 2.1.3. Euskal autonomia erkidegoko egoera ekonomikoaren balorazio subjektiboa
- 2.1.4. Euskal autonomia erkidegoko giza garapenaren indizea, dimentsioen, adierazleen eta indizeen arabera, 2010-2015
- 2.1.5. Pobrezia eta aukera-desberdintasuna

2.2. Hezkuntzaren adierazle ekonomiko nagusiak

- 2.2.1. Gastu publikoa, bpgaren ehuneko gisa
- 2.2.2. Hezkuntzako gastu publikoa, gastu publiko osoaren ehuneko gisa
- 2.2.3. Hezkuntzako gastu pribatua
- 2.2.4. Ikasle bakoitzeko gastua

2.3. Hezkuntza sailaren aurrekontuen analisia

- 2.3.1. Hasierako aurrekontua eta gauzatutako aurrekontua
- 2.3.2. Aurrekontuaren banaketa, kapituluaren arabera
- 2.3.3. Aurrekontuaren banaketa, programen arabera
- 2.3.4. Unibertsitatekoak ez diren irakaskuntzen programak eta azpiprogramak
- 2.3.5. "1. Pertsonal-gastuak" eta "6. Ikastetxe publikoetako inbertsioak" kapituluaren analisia
- 2.3.6. Ikastetxeen itunak

2.4. Ikastetxe publikoetako irakasleen plantillen analisia

- 2.4.1. Plantillen bilakaera, eta irakasle/ikasgela, ikasle/ikasgela eta irakasle/irakasle ratioak
- 2.4.2. Irakasle/ikasgela eta ikasle/irakasle ratioen banaketa lurraldeen arabera, haur hezkuntzako eta lehen hezkuntzako ikastetxeetan
- 2.4.3. Irakasle/talde, ikasle/irakasle eta ikasle/talde ratioak, euskal autonomia erkidegoan, mailaren eta titulartasunaren arabera. 2015/16
- 2.4.4. Irakasleen egonkortasuna
- 2.4.5. Plantillen bilakaera, irakaskuntza publikoko irakasleen tipologiaren arabera
- 2.4.6. Irakasleen adina

2.5. Irakaskuntzaren gastuaren eta finantzaketaren estatistikak, eustat (2017-18)

- 2.5.1. Ikastetxe publikoen eta pribatuen gastuak
- 2.5.2. Ikastetxe publikoen eta pribatuen sarrerak
- 2.5.3. Sare publikoetako eta pribatuetako gastuaren bilakaera

2.6. Iritziak eta proposamenak

3 atala HOBEKUNTZA PROZESUAK

Sarrera

- 3.1. Hezkuntza komunitatearen prestakuntza
- 3.2. Hezkuntza inklusiboa eta aniztasunaren trataera
- 3.3. Elebitasuna, hezkuntza eleaniztunaren testuinguruan
- 3.4. Material didaktikoak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak
- 3.5. Ebaluazioa eta ikerketa
- 3.6. Iritziak eta proposamenak

4 atala ESKOLA EMAITZAK

4.1. Ikasketaren emaitzak

- 4.1.1. Emaitza akademikoak
- 4.1.2. Maila eta lurraldearen araberako analisia
- 4.1.3. PISA 2015 ebaluazioa
- 4.1.4. Aldagaien laburpena

4.2. Eskola-ekitatea Euskadin

4.2.1. Hezkuntza-sistemaren oinarrizko ekitate-adierazleak. PISA 2015 (ISEI-IVEI txostena):

1. Aldakortasuna 95 pertzentilaren eta 5 pertzentilaren arteko emaitza-ezberdintasun gisa neurtuta
2. 1,1^a eta 1b mailetako ikasle-portzentajea
3. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren eragina batez besteko puntuazioetan. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren hamarrenaren araberako puntuak

4.2.2. Ekitatea hezkuntza-aurrerabide gisa (eskola goiz uztearen tasak)

4.2.3. Ekitatea hezkuntzan goiz hasteko (Haur Hezkuntzako arreta-tasa)

4.2.4. Ikasturteak errepikatzearen ekitate/ez-ekitatea (errepikatze-tasak eta egokitasun-tasak)

4.3. Iritziak eta proposamenak

- 4.3.1. Emaitzen kalitatea
- 4.3.2. Ekitatea emaitzetan

1 atala: IRAKASKUNTZAREN BILAKAERA ETA EGUNGO EGOERA EUSKADIN

Sarrera

1.1. Aldaketa demografikoak eta ikasleen bilakaera orokorra

1.2. Irakasleak eta haien eskolatzea, etapen arabera

1.2.1. Haur Hezkuntza

1.2.2. Lehen Hezkuntza

1.2.3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

1.2.4. Batxilergoa

1.2.5. Lanbide Heziketa

1.2.6. Helduen Hezkuntza

1.3. Hezkuntza laguntzarekin lotutako premia bereziak dituzten ikasleak

1.4. Atzerriko ikasleak

1.5. Araubide bereziko irakaskuntzak

1.6. Eskolatze adierazleak

1.6.1. Eskolatze eta eskola-uzte indizeak

1.6.2. Ikasleen ratioa taldearen arabera

1.6.3. Sarea-eredua geruzak

1.6.4. Adierazle sozioekonomikoak

a) Bekadunak

b) Indize sozioekonomiko eta kulturala (ISEK)

1.7. Kontsiderazioak eta proposamenak

SARRERA

Atal honetan, 2016-2017 ikasturtera arte azken hamarkadan Euskadin irakaskuntzak izan duen bilakaera aurkezten da; bereziki, azken bi ikasturtetan. Era berean, egungo egoera ere aurkezten da. Lehen atal honetan, ikasleen bilakaera orokorrari eragiten dioten aldaketa klimatikoak aintzat hartuta, etapa bakoitzean ikasleen bilakaerari eta haien eskolatzeari buruzko daturik garrantzitsuenak aurkezten dira, eta ikasleek hautatzen dituzten eskola-sareak eta hizkuntza-ereduak hartzen dira aintzat. Hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen eta ikasle atzerritarren bilakaera zehazten da. Bigarren atalean, Euskadin irakaskuntzaren egungo egoera aztertzeko, eta balorazioak egin eta hobetzeko proposamenak aurkezteko aukera ematen duten eskolatzeari buruzko hainbat adierazleri buruzko datuak eskaintzen dira.

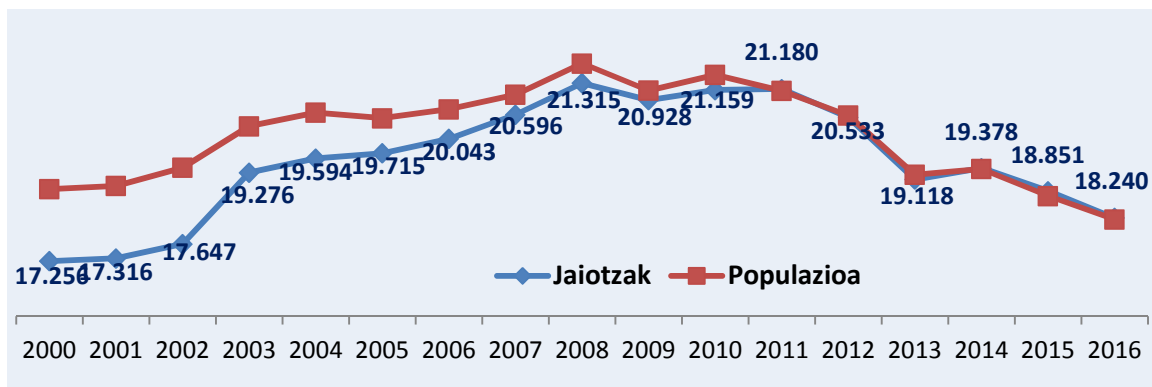
Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza Sailaren Estatistika zerbitzua da Txosten honetako datuen iturria. Beste jatorri bat dutenean, zein iturritatik jaso den zehatz adierazten da.

1.1. ALDAKETA DEMOGRAFIKOAK ETA IKASLEEN BILAKAERA OROKORRA

Ikasleen bilakaera aldaketa demografikoen araberakoa da. Zehazki, jaiotze-tasaren eta migrazioaren araberakoa; konexio handiak dituzten bi fenomeno.

Jaiotze-tasak, jaitsiera handiko aldiaren ostean, gora egin zuen joan den mendearan amaieran. 2008an 21.135 jaiotza izan ziren eta 2010 arte 21.000 jaiotzatik gorako kopurua mantendu zen. Urte horretatik aurrera, jaiotze-tasan jaitsiera izan zen, hiru lurraldeetan antzekoa, eta 2016an 18.240 jaiotza izan ziren. Eustaten jaiotze-estatistikaren arabera, 2016an Euskadin jaiotakoen % 21,4k ama atzerritarra du, eta era berean, jatorriko herrialdetik eskola-adinean dauden pertsonak ere iristen jarraitzen dute. Horrek azaltzen du jaiotzeen eta Euskadin bizi diren herritarren arteko aldea.

Jaiotze-tasa eta Euskadiko biztanleria, jaiotze-urtearen arabera, 2000tik 2016ra

Iturria: EUSTAT. 2016.

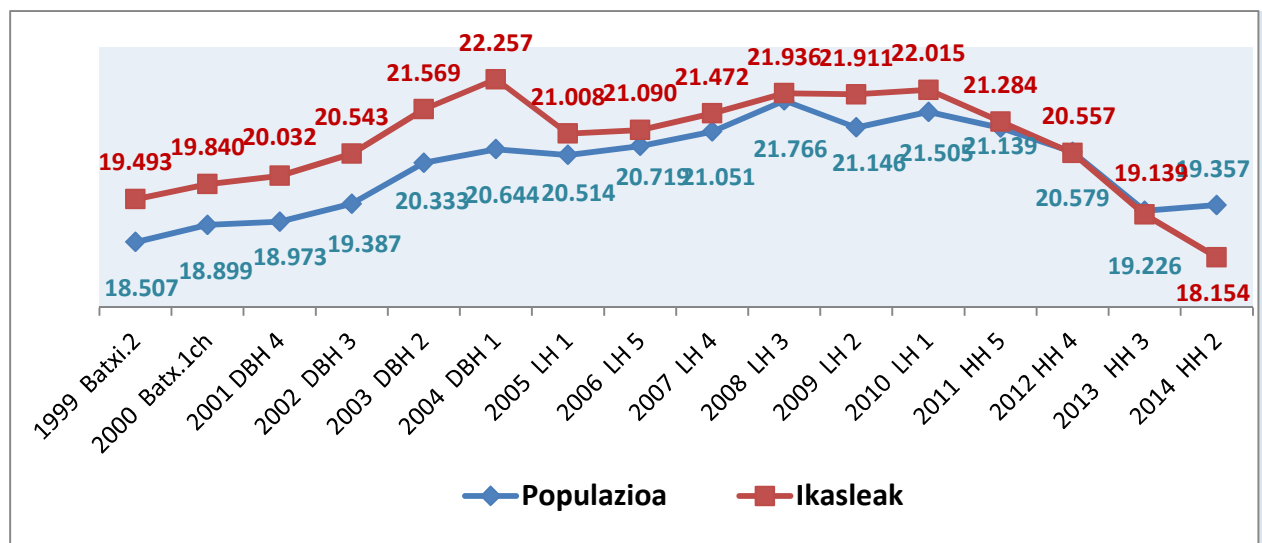
2016ko eta 2008ko jaiotze-tasa alderatuz, kontuan hartuta 2008a izan zela jaiotze kopuru altueneko urtea, jaitsiera orokorra % 14,4koa da, eta lurraldeka, jaitsiera handienak Gipuzkoan eta Bizkaian izan ziren. Aldiz, Araban jaitsiera askoz ere arinagoa izan zen.

Jaiotze-tasaren bilakaera Euskadin, lurraldeka, 2008 eta 2016 artean

	2008	2016	Azken 8 urteak
Araba	3.209	3.074	% -4,2
Bizkaia	10.861	9.151	% -15,7
Gipuzkoa	7.245	6.015	% -17,0
Euskadi	21.318	18.240	% -14,4

2016an, ikasleen kurbak kurba demografikoaren antzeko itxura du. Lehen Hezkuntzako 1. mailan, dagokion adineko biztanleria kopurua baino ikasle gehiago dago. Alde horrek gora egiten du hurrengo ikasmailetan mailak errepikatu direlako eta eskolatze berantiarrak eta beste egoera pertsonal batzuek eragindako atzerapenengatik. Batxilergoari dagozkion bi urteetan, erdi mailako Lanbide Heziketa eta oinarrizko Lanbide Heziketa gehitzen dira, adinaren baitan daudenen gutxi gorabeherako kalkulu bat eginez.

3 eta 17 urte arteko biztanleria, eta Haur Hezkuntzatik Batxilergora eta Lanbide Heziketara arteko ikasleak. 2016. urtea

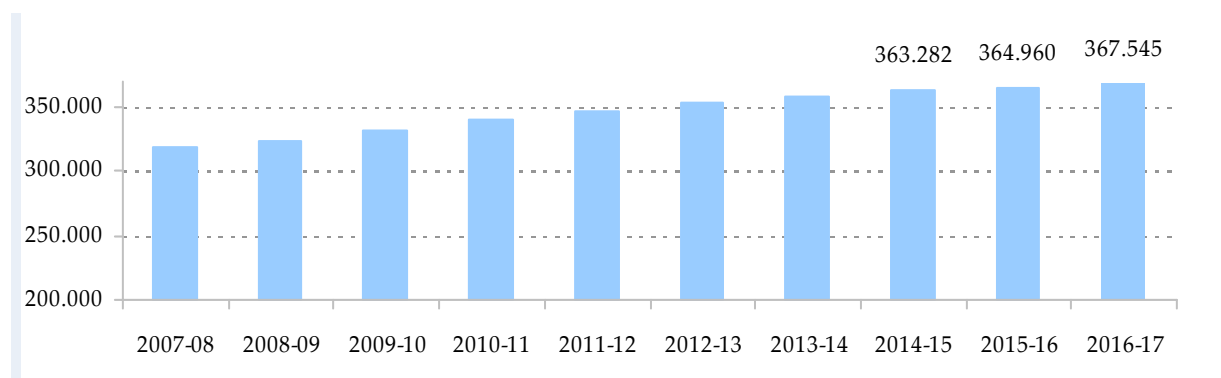
Euskadiko ikasleen guztizkoak gora egin du azken bi ikasturteetan. 2016-17 ikasturtean 367.545 ikasle izatera iritsi ziren, 2014-15 ikasturtean baino % 1,2 gehiago. Hala eta guztiz ere, datozen urteetan, kurba demografikoak erakusten duen moduan, biztanleriaren eta Euskadiko ikasleen guztizkoaren mailaz mailako jaitsiera gertatuko da. EUSTATEk aurreikusitakoaren arabera, 2025. urtean, jaiotze-tasek 15.000 ikaslara arte egingo dute behera eta biztanleriak 100.000 pertsona baino gehiagoko jaitsiera izango du, migrazio-saldo negatiboaren eta jaiotzeen jaitsieraren eraginez. Jaitsiera hori dagoeneko nabari da Haur Hezkuntzan, eta 2017-18 ikasturtetik hasita Lehen Hezkuntzako lehen ikasmailetara arte eragingo du. Aldiz, aldi batean behintzat, Lehen Hezkuntzako azken ikasmailetan, DBHn eta derrigorrezkoak diren etapen ondorengoetan ikasleen gorakada izango da.

2016-17 ikasturtean, ikasleak 1.514 ikastetxetan eskolatu dira: 200 Araban, 756 Bizkaian eta 558 Gipuzkoan. Ikasleen % 51 sare publikoko 874 ikastetxetan eskolatu da eta gainerako % 49a sare pribatuan eskolatu da. Sare pribatuak 640 ikastetxe ditu, % 26 Kristau-Eskolan, % 12 Partaiden eta gainerako % 12a txikiagoak diren beste taldeetan bilduta.

1.2. IKASLEAK ETA HAIEN ESKOLATZEA, ETAPEN ARABERA

Etapei dagokienez, (0 eta 19 artean) 2016-17 ikasturtean 367.545 ikasle daude, bi ikasturte lehenago baino % 1,2 ikasle gehiago.

Hezkuntza-etapetako ikasleen bilakaera azken hamarkadan.

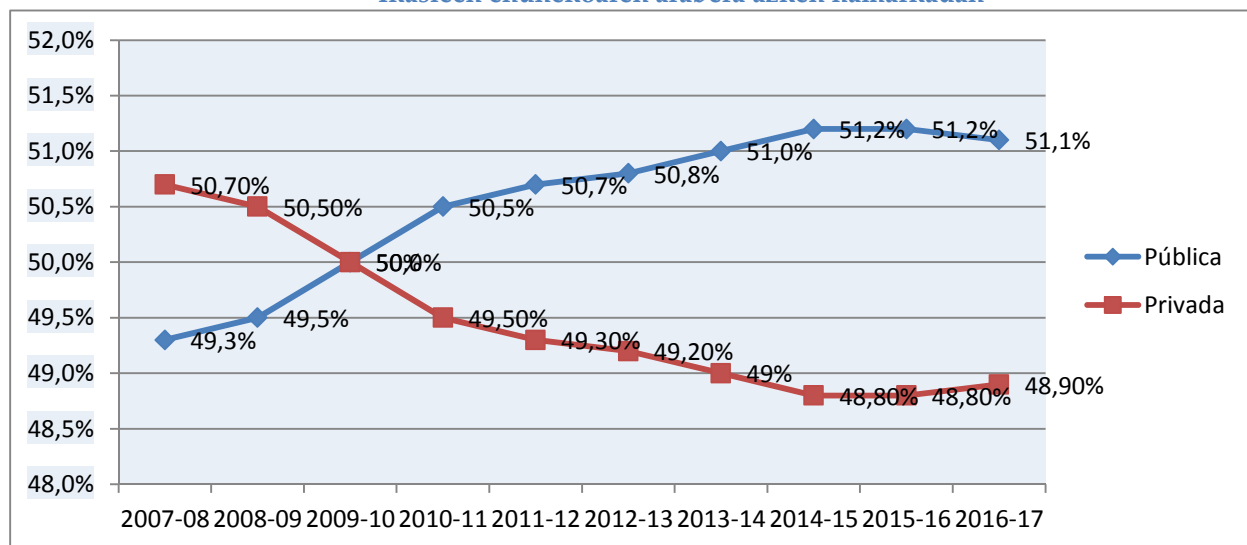
* Ez dago Hezkuntza Bereziko eta Oinarrizko Lanbide Heziketako daturik

Eskola-sareen banaketan, azken ikasturteetan, % 51 inguru mantentzen da sare publikoan eta % 49 sare pribatuan. 2009-10 ikasturtetik aurrera, urte horretan banaketa % 50ean zegoen, joera-aldaketa gertatu zen sare publikoaren mesedetarako, eta aldeko joera horrek gora egin du 2014-15 ikasturtera arte. Azken bi ikasturtetan egonkortu egin da.

Bilakaera oso desberdina da hiru lurraldeetan. Horrela, Araban, 10 urtetan, sare publikoaren ehunekoak 3,7 puntu egin du gora, Gipuzkoan 2 eta Bizkaian 0,9.

Ikasleen ehunekoaren arabera azken hamarkadan

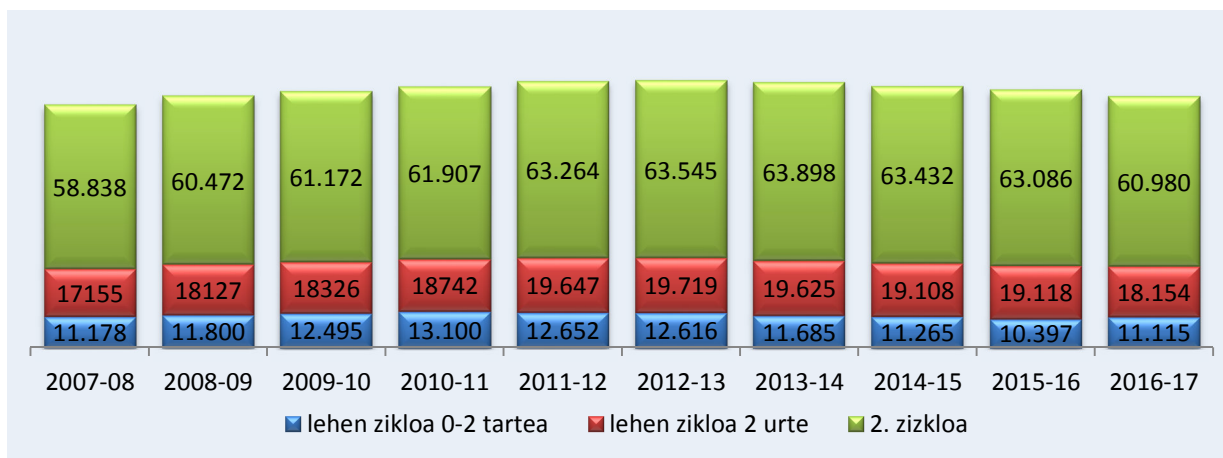

Jarraian, etapa bakoitzeko ikasleen datuak eta horiek eskola-sareetan eta hizkuntza-ereduetan duten banaketa aurkezten da. Horrez gain, azken hamarkadan izandako bilakaera ere erakusten da eta arreta berezia jarri da azken bi ikasturteetan, oro har, eta lurralde desberdinetan.

1.2.1. Haur Hezkuntza

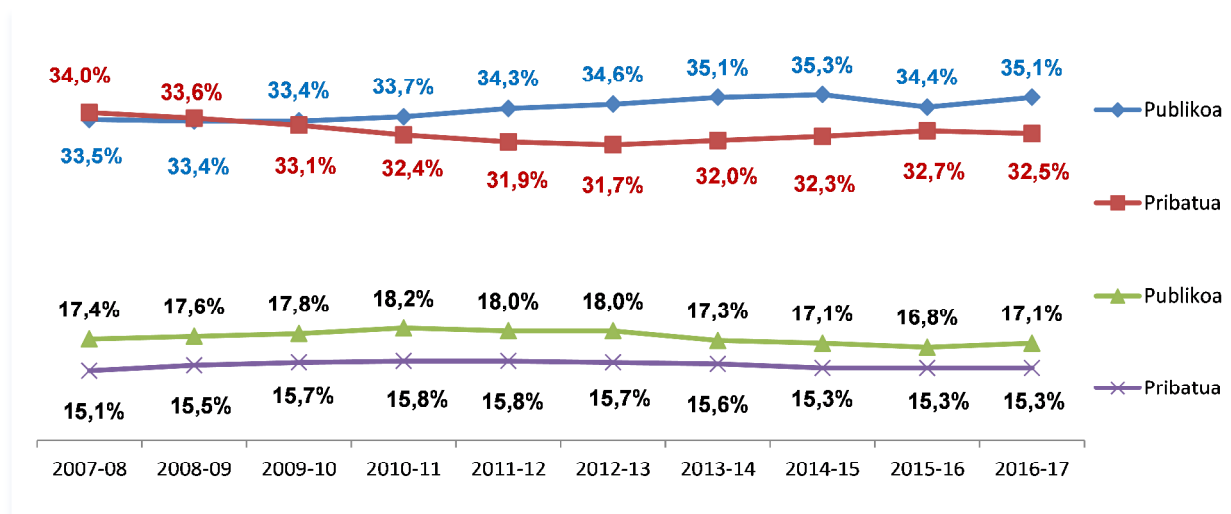
Haur Hezkuntzan, 2016-17 ikasturtean, 90.249 ikasle izan dira guztira, bi ziklotan banatuta; lehena 0 eta 3 urte artekoa, bi tarterekin (0 eta 2 urte artekoa eta 2 urtekoa) eta 2. Zikloa, 3 eta 6 urte artekoa. Azken bi ikasturtetan ikasle kopuruak % 3,9 egin du behera etapa osoan. Jaitsiera 2013-14 ikasturtean hasi zen eta halaxe jarraituko du datozen urteetan.

Haur Hezkuntzako ikasleen bilakaera azken hamar urtekoan

Haur Hezkuntzako ikastetxeen tipologia desberdina da sare publikoan eta sare pribatuan. Sare publikoan, 0-2 urteko tarteko ikasleen zatirik handienari Haur Eskola Partzuergoan ematen zaio arreta. 166 udalerritan 277 ikastetxe daude, baita beste 18 udal-ikastetxe eta Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako bi ikastetxe ere. 2 urteko eta 2. zikloko ikasleak 596 ikastetxetan eskolatzen dira: 378 publikoak eta 218 pribatuak; 87 Araban, 304 Bizkaian eta 205 Gipuzkoan.

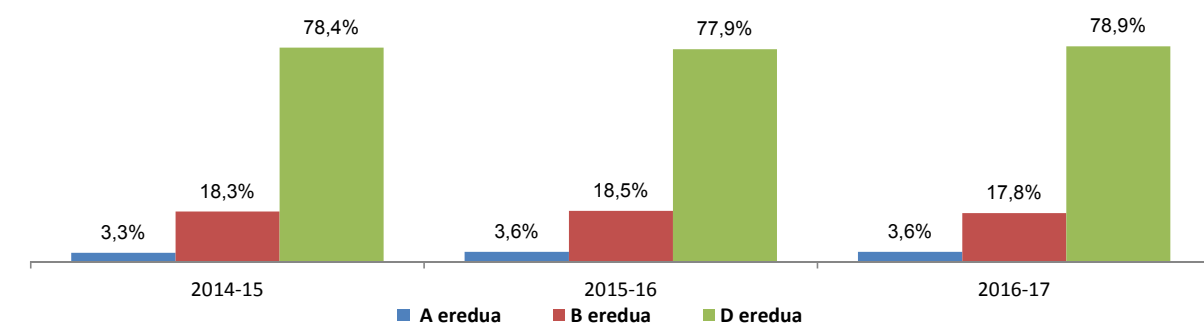
Haur Hezkuntzako zikloetako ikasleen bilakaera azken hamar urtekoan

Haur Hezkuntzako ikastetxe publikoek ikastetxe pribatuek baino ikasle kopuru handiagoa dute haur eskola publiko asko ezarri direlako, asko udal mailakoak, Araban (% 65,2) eta gehienak Gipuzkoan (% 53,8). Bizkaian, aldiz, ikastetxe pribatuen kopurua handiagoa da (% 51,9). Azken bi ikasturteetan, ikastetxe publikoek, lehen zikloan, ikasleen % 52,8 hartu dute eta pribatuek % 47,2. Bigarren zikloan, azken ikasturtean, % 51,9 ikastetxe publikoari dagokio eta % 48,1 pribatuari, aurreko ikasturtean baino hamarren bat gorago.

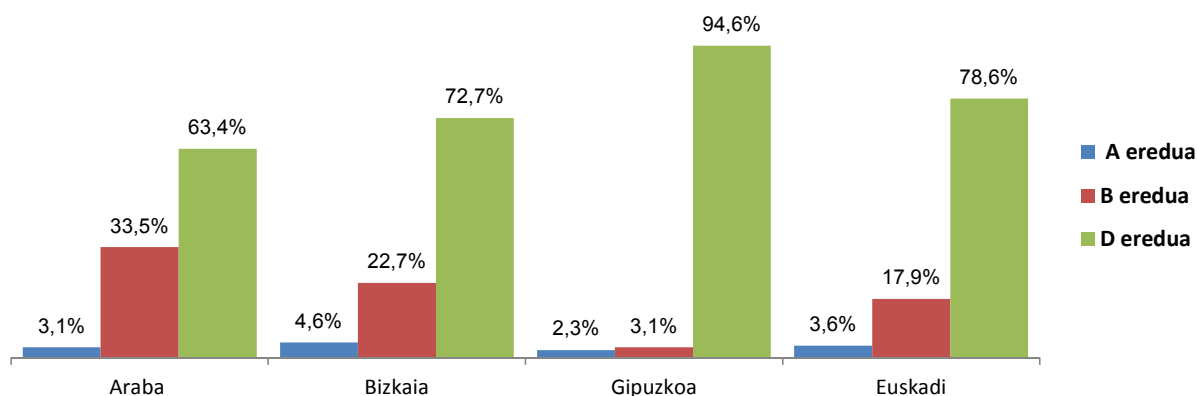
Haur Hezkuntzako ikasleen % 79k D ereduari hasi du eskolatzeko-aldia. Azken urteetan gora egin du zertxobait eta antzera egin dute behera A eta B ereduak.

Haur Hezkuntzako ikasleen bilakaera ereduaren arabera, 2014-15etik 2016-17era

D ereduak (% 78,9), Euskadin, B (% 17,8) eta A (% 3,6) ereduaren batuketak baino lau aldiz indar handiagoa du. Alde horrek gora egiten du ikastetxe publikoen artean. Horietan, D ereduak unibertsala da ia (% 94,9). Itunpeko ikastetxeen artean ere D ereduak nagusitzen da Gipuzkoan (% 89,4) eta Bizkaian (% 51).

B ereduak, Euskadiko % 17,9ko datuarekin, Arabako ikastetxe pribatuaren artean soilik da gehiengoak (% 68,7). A ereduak ez da % 5era iristen sare publikoan lurralde batean ere, ezta Gipuzkoako eta Arabako ikastetxe pribatuaren artean ere.

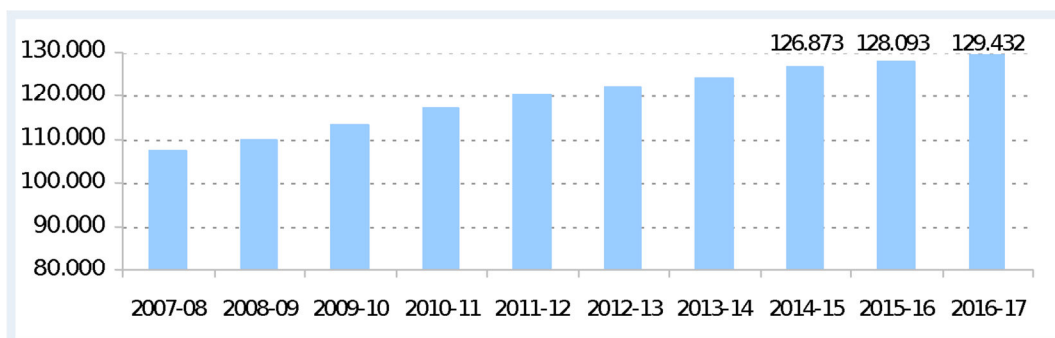
Haur Hezkuntzako ikasleak, lurraldeen, sareen eta ereduaren arabera. 2016-17

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak				
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	
Araba	% 2,1	% 11,5	% 86,4	% 19,4	% 4,5	% 68,7	% 26,8	% 13,2	% 3,1	% 33,5	% 63,4	% 16,4	14.831
Bizkaia	% 1,3	% 3,6	% 95,1	% 46,9	% 7,8	% 41,2	% 51	% 52,9	% 4,6	% 22,7	% 72,7	% 49,8	44.898
Gipuzkoa	% 0	% 0,6	% 99,4	% 33,8	% 4,7	% 5,9	% 89,4	% 33,8	% 2,3	% 3,1	% 94,6	% 33,8	30.497
Euskadi	% 1,0	% 4,1	% 94,9	% 52,2%	% 6,3	% 32,9	% 60,8	% 47,8	% 3,6	% 17,9	% 78,6	% 100	
	480	1.939	44.701	47.120	2.753	14.173	26.203	43.106	3.233	16.112	70.904		90.249

1.2.2. Lehen Hezkuntza

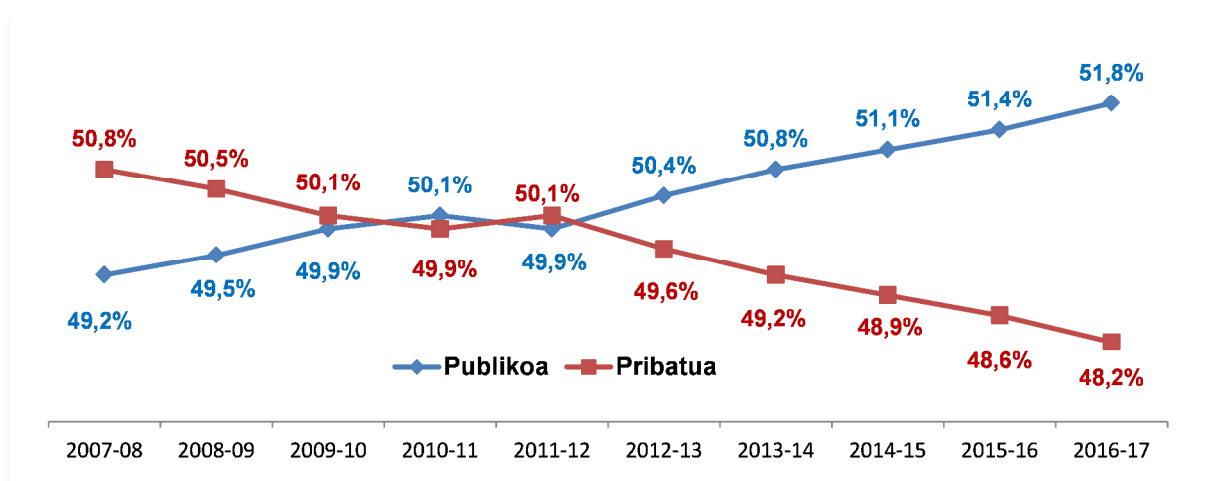
Lehen Hezkuntzako ikasleek modu jarraituan egin dute gora azken hamar urteetan eta datozen urteetan ere hazten jarraituko dutela aurrez ikusten da. Azken bi urteetan, igoera urteko % 1ekoa izan da. Lurraldeka, hazkundea handiagoa izan da Araban eta txikiagoa Bizkaian.

Lehen Hezkuntzako ikasleen bilakaera azken hamarkadan. Ikastetxe guztiak

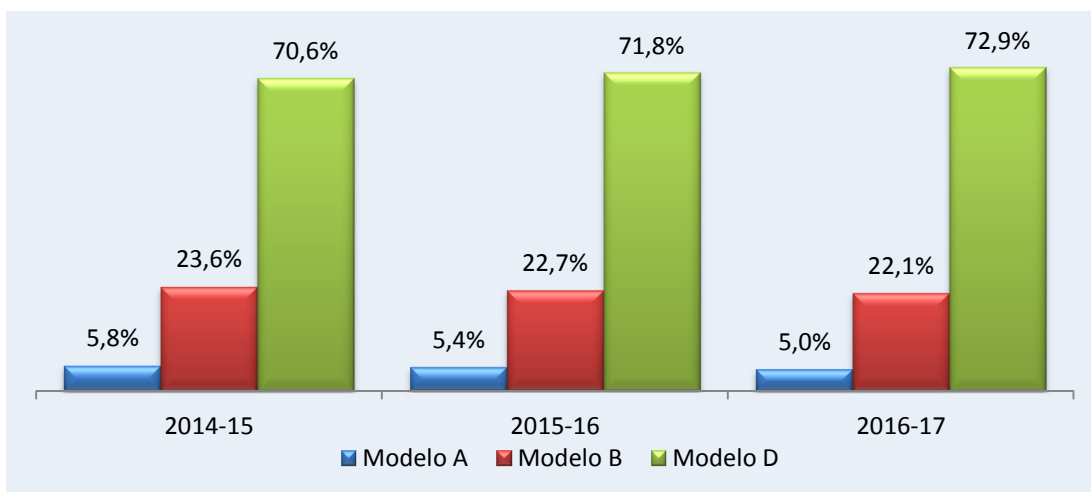
Lehen Hezkuntza 536 ikastetxetan ikasten da: 329 publikoak dira eta 207 pribatuak. 2016-17 ikasturtean, sare publikoan sare pribatuan baino ikasleen % 3 gehiago eskolatu da. Egoera hori da 2012-13 ikasturtetik. Ikasturte horretan hasi zen ikasleen igoera sare publikoan. 2016-17 ikasturtean aldea % 3,6koa izan zen sare pribatuarekin alderatuta.

Lehen Hezkuntzako ikasleen bilakaera sareetan, azken hamar urtekoan

Lehen Hezkuntzan, hizkuntza-eredu nagusia D eredu da. Azken bi ikasturteetan, 2,8 puntu egin du gora D ereduko ikasleen ehunekoak eta 1,4 puntu egin du behera A ereduan. 2016-17 ikasturtean, % 72,9k D ereduan egin ditu ikasketak, % 22,1ek B ereduan eta % 4,4k A ereduan. A ereduaren baitan kokatzen da X eredu, baina ia ez da existitu ere egiten.

Lehen Hezkuntzako ikasleen bilakaera ereduaren arabera, 2014-15etik 2016-17era

Lurraldeen eta sareen arabera, alde nabarmenak daude. D eredia da nagusi lurraldeen eta sareen arabera, Arabako sare pribatuen izan ezik, % 68,6 baitu B ereduaren. Gipuzkoako ikastetxe publikoetako ia ikasle guztiak ikasten dute D ereduaren eta ehuneko oso altuak Bizkaian. A ereduaren ehunekorik altuena Bizkaiko sare pribatuen nagusitzen da. Hala ere, lurralde eta sare honetako ikasleen % 10,6 besterik ez da.

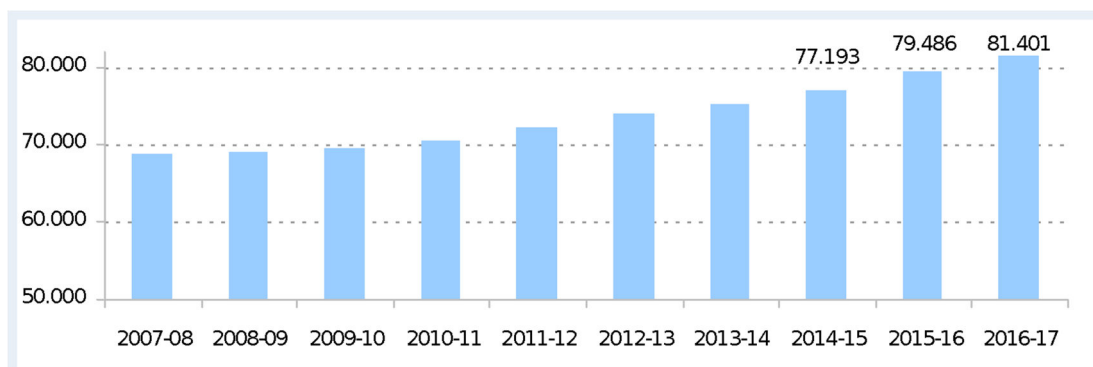
Lehen Hezkuntzako ikasleak, lurraldeen, sareen eta ereduaren arabera. 2016-17

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak				
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	GUZTIRA	
Araba	%4,9	%20,5	%74,6	%18,3	%7,4	%68,6	%24,0	%12,6	%5,9	%39,4	%54,7	%15,6	20.163
Bizkaia	%2,1	%5,5	%92,4	%47,7	%10,6	%44,6	%44,8	%52,6	%6,4	%25,3	%68,2	%50,1	64.813
Gipuzkoa	%0,0	%2,5	%97,5	%34	%5,2	%16,8	%77,9	%34,8	%2,6	%9,5	%87,9	%34,3	44.456
Euskadi	%1,9	%7,2	%90,9	%51,7	%8,3	%38,0	%53,7	%48,3	%5,0	%22,1	%72,9	%100	
	1.267	4.825	60.791	66.883	5.222	23.751	33.576	62.549	6.489	28.576	94.367		129.432

1.2.3. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

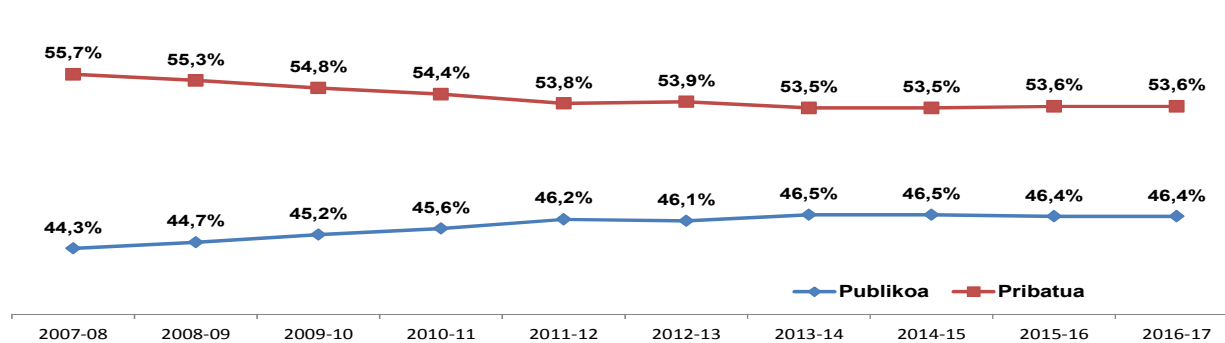
DBHko ikasleek gora egin dute azken hamar urteetan igoera demografikoa dela eta, eta gora egiten jarraituko dute datozen hamar urteetan. Azken bi ikasturteetan % 5,5 egin dute gora. Lurraldeen arabera, igoera zertxobait handiagoa da Araban.

DBHko ikasleen bilakaera azken hamarkadan. Ikastetxe guztiak.

DBHko ikasleak 333 ikastetxetan eskolatzen dira: 132 publikoak eta 201 pribatuak. Eskola-sareetan ikasleen kopuruak gora egin du. Kopurua altuagoa da sare publikoan eta ehunekoak egonkor samarrak dira bi sareetan.

DBHko ikasleen bilakaera sareetan, azken hamar urtekoan

236/2015 Dekretuak (2016/01/15 EHAA) DBHko 3. eta 4. mailan bi bide ezartzen ditu: Batxilergo bideratutako akademikoa, eta Lanbide Heziketara bideratutako aplikatua. 3. mailan, ikasle guztiek arlo berberak ikasten dituzte. Hala ere, matematika arloko bi maila eskaintzen dira. 4. mailan murriztu egiten da arlo komunak kopurua. Matematikak bi mailatan izan ohi dira. Ikasleek aukeratutako hiru arloekin osatzen da. "Ikastetxeek, beren curriculum-proiektuaren eta hezkuntza-eskaintzaren arabera, ibilbideak egin ahal izango dituzte ikasleak ikasgaien aukeraketan bideratzen laguntzeko" (15,10 art.).

Ikasleak DBHko 4. mailako bi ibilbideetan, lurraldeen eta sareen arabera. 2016-17

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak			
	Akademikoa		Aplikatua		Akademikoa		Aplikatua		Akademikoa		Aplikatua	
	Ikasleak	%	Ikasleak	%	Ikasleak	%	Ikasleak	%	Ikasleak	%	Ikasleak	%
Araba	986	95,2	50	4,8	1.381	98,0	28	2,0	2.367	96,8	78	3,2
Bizkaia	2.828	93,0	214	7,0	4.835	97,4	128	2,6	8.066	95,2	410	4,8
Gipuzkoa	2.260	85,3	389	14,7	3.276	98,7	42	1,3	5.536	92,8	431	7,2
Euskadi	6.074	90,3	653	9,7	9.492	98,0	198	2,0	15.969	94,6	919	5,4

Ibilbide akademikoa izan da DBHko 4. mailako ikasleen artean aukerarik gustukoena, guztizkoaren % 94,6. Gainerako % 5,4k aplikatua aukeratu du. Ikastetxe pribatuetan gehiagok aukeratu du aplikatua (% 98) publikoetan baino (% 90) eta Araban (% 96,8). Ibilbide aplikatua Gipuzkoako ikastetxe publikoek aukeratu dute gehienbat (% 14,7).

2015-16 ikasturterako Eustaten eskola-jardueraren estatistikaren arabera, derrigorrezko hezkuntza amaitzean, ikasleen erdiek prestakuntza akademikoari hasiera ematen diote eta beste erdiek prestakuntza profesionalari. Hala ere, nesken % 56 batxilergoan matrikulatzen da eta mutilen % 60 lanbide heziketan.

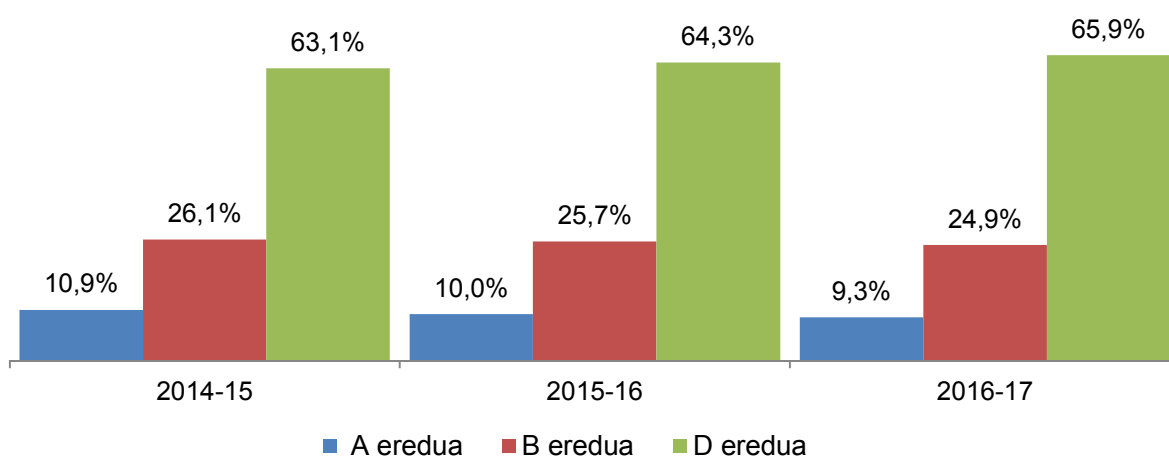
Euskadin, Curriculum Aniztasuna da Bigarren Hezkuntzako gradua lortu ez duten 16 urtez gorako ikasleentzako bigarren aukera. Bi ikasmailatan egin daiteke (DBHko 3. eta 4. maila dagozkienak) edo 4. mailan zehar. DBHko 3. eta 4. mailako ikasleen % 5ek curriculum aniztasunera jo zuen; % 8,1ek ikastetxe publikoetan eta % 2,7ek pribatuetan.

DBHko ikasleak curriculum aniztasunean, sareen arabera. 2016-17

	Ikastetxe publikoak			Ikastetxe pribatuak			Ikastetxe guztiak		
	Ikasleak	%	Taldeak	Ikasleak	%	Taldeak	Ikasleak	%	Taldeak
2 urte (3.)	568	6,3	52	163	1,5	16	731	3,7	68
2 urte (4.)	759	9,8	62	278	4,0	25	1.037	6,03	87
1 urte (4.)	25		2	120		11	145		13
Guztira	1.352	8,0	116	561	2,7	52	1.913	5,1	168

DBHn nagusia den D ereduak gorantz egin du % 65,9ra iritsi arte. B ereduak 1,2 puntu egin du behera eta A ereduak 1,6 bi urtetan.

DBHko ikasleen bilakaera ereduaren arabera, 2015etik 2017ra

Lurraldean eta sareen artean, DBHko ereduaren banaketak aurreko etapetako joera berberak ditu.

D ereduko ikasleen ehunekoa A eta B ereduaren batuketara adinakoa da Araban. Bizkaian eta Gipuzkoan berriz, D ereduak nabarmen gaintitzen ditu A eta B ereduak, lau aldiz kopuru altuagoa baita.

Alde horiek areagotu egiten dira sare publikoan; izan ere, D ereduko ikasleen kopurua A eta B ereduaren batuketara baino hiru aldiz altuagoa da Araban, ia sei aldiz altuagoa Bizkaian eta bederatzi aldiz altuagoa Gipuzkoan. B ereduaren gehiengoa da Arabako eta Bizkaiko ikastetxe pribatuetan.

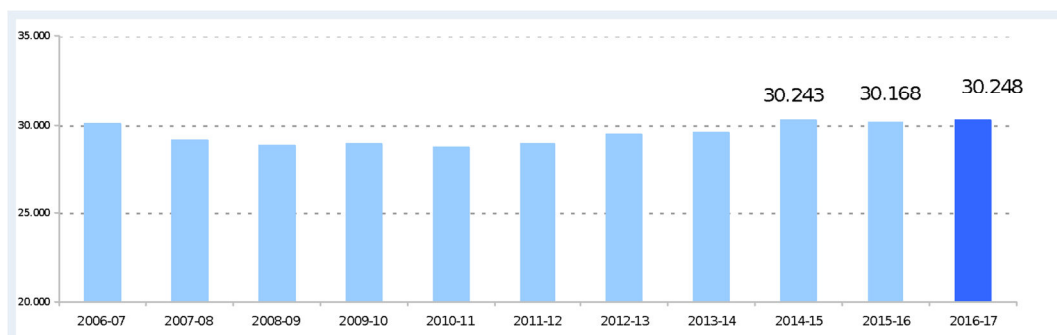
DBHko ikasleak ereduaren, lurraldeen eta sareen arabera. 2016-17

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak				
	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	A	B	D	Guztira	
Araba	% 12,8	% 11,9	% 75,3	% 15,8	% 21,5	% 53,8	% 24,7	% 14,4	% 17,3	% 33,4	% 49,4	% 1,6	12266
Bizkaia	% 6,9	% 6,1	% 87,0	% 48,6	% 15,1	% 45,4	% 39,5	% 51,8	% 11,4	% 27,8	% 60,8	% 50,3	40952
Gipuzkoa	% 0,3	% 6,0	% 93,7	% 35,6	% 4,8	% 27,0	% 68,2	% 33,8	% 2,7	% 17,0	% 80,4	% 34,6	28183
Euskadi	% 5,5	% 6,9	% 87,6	% 46,4	% 12,6	% 40,4	% 47,1	% 53,6	% 9,3	% 24,9	% 65,9	% 100,0	
	2.070	2.627	33.102	37.799	5.475	17.611	20.516	43.602	7.545	20.238	53.618		81.401

1.2.4. Batxilergoa

Batxilergoko ikasleen kopuruak gora egin du azken urtean. Hala ere, 2014-15 eta 2016-17 ikasturtearen artean ia aldaketarik gabe mantentzen da. Gipuzkoan ikasleen kopuruak % 1,4 egin zuen gora, Araban % 3,2 egin zuen behera eta Bizkaian egonkor mantendu zen. Bilakaera demografikoa kontuan hartuta, Batxilergoko ikasleak gorako bidean jarraituko dute datozen lau urteetan eta egonkor mantenduko dira beste sei urtez.

Batxilergoko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

*Goizeko, gaueko eta distantziako Batxilergoko ikasleak biltzen dira

Batxilergoa hainbat modalitatetan ikasten da. 2016-17 ikasturtea LOEko modalitateen (2005) eta LOMCEn (2015) ezarritakoen arteko trantsizio-urtea izan zen. Arteen modalitatea gutxiengoa da. Emakumeen ehunekoa batez bestekoa baino altuagoa da Giza Zientzien bi modalitateetan, eta zertxobait baxuagoa Zientzietan.

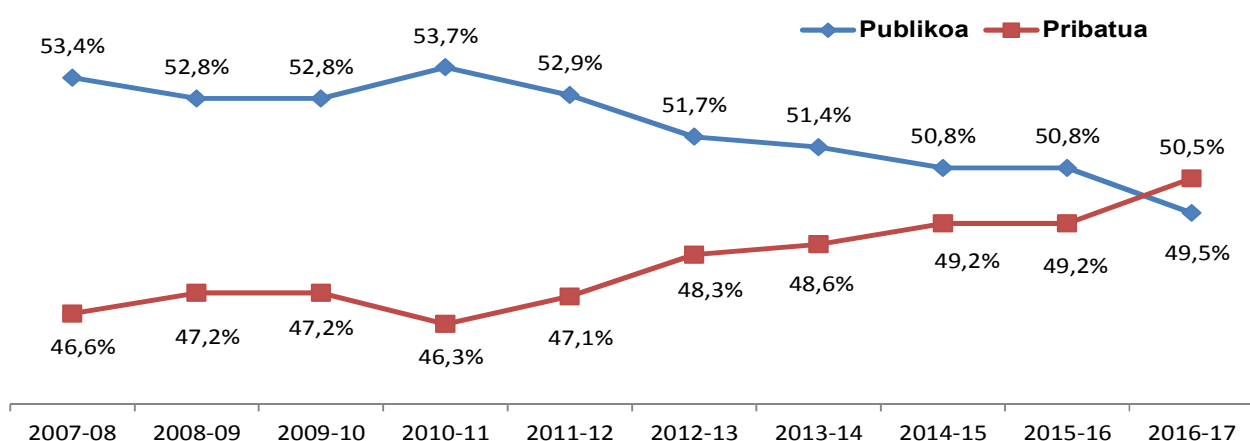
Batxilergoko ikasleak modalitateen arabera lurraldeetan. 2016-17 ikasturtea

	Arteak		Giza Zientziak (giza zientziak)		Giza Zientziak (gizarte-zientziak)		Zientziak	
	Guztira	Emakumezkoak	Guztira	Emakumezkoak	Guztira	Emakumezkoak	Guztira	Emakumezkoak
Araba	180	133	471	322	1.393	803	2.255	1.095
Bizkaia	605	395	1.454	939	5.344	3.061	7.933	3.628
Gipuzkoa	352	259	873	596	3.493	2.059	5.878	2.780
Euskadi	1.137	% 69,2	2.798	% 66,4	10.230	% 57,9	16.066	% 46,7

Batxilergoa 245 ikastetxetan ikasten da, 124 publikoak (14 Araban, 73 Bizkaian, 37 Gipuzkoan) eta 121 pribatuak (19 Araban, 64 Bizkaian, 47 Gipuzkoan).

2016-17 ikasturtean, sare pribatua gehiengoa izatera pasatu zen (ikasleen % 50,5) etapa honetan. Azken bi ikasturteetan, Euskadin % 1,3ko igoera izan zuen (% 3,1 Araban, % 1,5 Bizkaian eta % 3 Gipuzkoan). Sare publikoa, azken urtean, sare pribatuak baino 452 ikasle gehiago izatetik, 2016-17 ikasturtean 304 ikasle gutxiago izatera pasatu da.

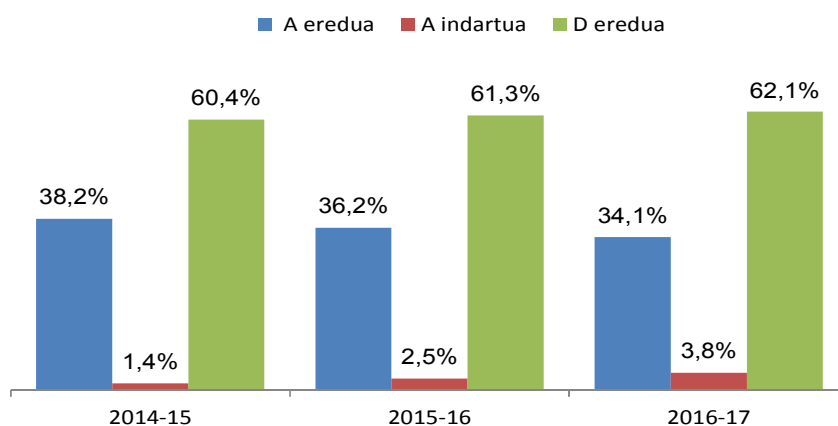
Batxilergoko ikasleen bilakaera sareen arabera, azken hamar urtekoan

	2007-	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Publiko	15.299	14.982	15.182	15.080	15.128	15.129	15.051	15.371	15.310	14.972
Pribatua	13.813	13.850	13.791	13.689	13.840	14.315	14.556	14.872	14.858	15.276

Batxilergoan, D eredia da gehiengoa; hala ere, aurreko etapetan baino ehuneko txikiagoan, eta ehunekoak 1,7 egin du gora azken bi urteetan. A ereduak 4,1 egin du behera. Horretan eragina izan du D ereduak aurrera egiteak eta A eredu indartuak gora egiteak. Azken hori interesgarria da oinarritzko irakaskuntza B ereduan ikasi zutenentzat.

Batxilergoko ikasleen bilakaera ereduaren arabera, 2015etik 2017era

Aurreko etapekin alderatuta, ereduaren arabeko ikasleen banaketan alde handiak daude. Oinarritzko irakaskuntza B ereduan ikasi duen eta Batxilergoan A eredia aukeratu duen ikasleak, 2015etik, A eredu indartuan jarrai dezake.

Batxilergoko ikasleak ereduaren, lurraldeen eta sareen arabera. 2016-17

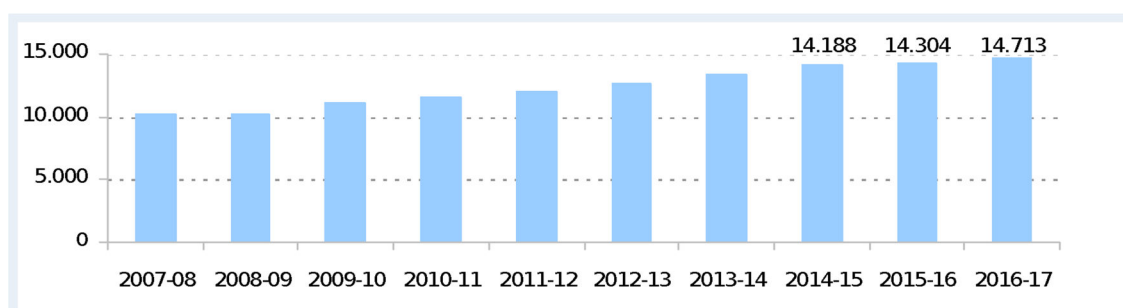
	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak				
	A	A indar.	D	Guztira	A	A indar.	D	Guztira	A	A indar.	D	GUZTIRA	
Araba	% 28,5	% 0,5	% 70,9	% 13,5	% 58,4	% 3,4	% 38,2	% 14,7	% 44,3	% 2,1	% 53,7	% 14,1	4.265
Bizkaia	% 22,3	% 1,6	% 76,1	% 50,6	% 56,5	% 5,3	% 37,0	% 51,7	% 40,4	% 3,5	% 56,1	% 51,2	15.478
Gipuzkoa	% 16,6	% 1,2	% 82,2	% 35,9	% 25,0	% 8,7	% 66,3	% 33,6	% 20,7	% 4,9	% 74,5	% 34,7	10.505
Euskadi	% 21,1	% 1,3	% 77,6	% 49,5	% 46,8	% 6,2	% 47,0	% 50,5	% 34,1	% 3,8	% 62,1	% 100	
	3.158	200	11.614	14.972	7.150	942	7.184	15276	10.308	1.142	18.798		30.248

1.2.5. Lanbide Heziketa

2015. urtean Eusko Jaurlaritzak 2015 eta 2016 urteetarako Lanbide Heziketako IV. Plana onartu zuen. Bertan, helburuak eta jarduera-lerroak zehazten dira Euskadin produkzio-ehunaren eta zerbitzuen beharretara egokitzeko.

Erdi mailako LHko ikasleen kopuruak, aurreko urteetako joerari jarraituz, % 3,7 egin du gora azken bi ikasturteetan. Lurrealdeka, ikasleen igoera konstantea izan da Araban eta Gipuzkoan, eta behera egin du Bizkaian. Talde kopuruak behera egin du Bizkaian eta Gipuzkoan, baina ez Araban.

Erdi Mailako LHko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

Goi mailako LHko ikasleen kopuruak % 2,5 egin du gora azken bi ikasturteetan, 2015-16 ikasturtean jaitsiera arina izan arren.

Goi Mailako LHko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

Lanbide Heziketaren eskaintzak hauek biltzen ditu: 23 familia profesional, erdi mailako 39 titulu eta goi mailako 66. Eskaera lan-merkatuko beharren eta eskatzaileen interesen, gaitasunen eta trebezien arabera da. Ikasle kopuru handieneko familia profesionalek jardura ekonomikoko tasa handiena eskaintzen dutenekin bat egiten dute: LANBIDERen arabera, 2015ean eta 2016an Elikadura Industriak, Fabrikazio Mekanikokoak eta Ostalaritzakoak dira. Aldiz, Segurtasuna eta Ingurumenean, eta Irudia eta Soinuan langabezia-tasa altuagoa dago.

Ikasle gehien dituzten familia profesionalak, graduen arabera. 2016-17

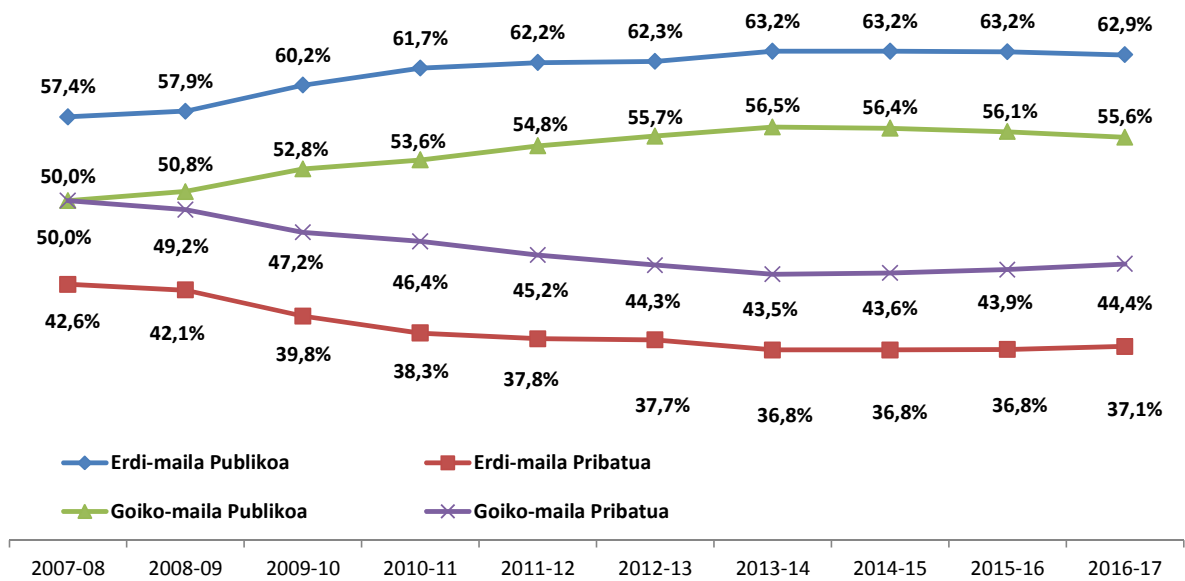
Goi Mailako Gradua		Erdi Mailako Gradua	
Fabrikazio mekanikoa	2.917	Fabrikazio mekanikoa	2.039
Elektrizitatea eta elektronika	2.433	Osasuna	1.511
Administrazioa eta kudeaketa	2.373	Garraioa eta ibilgailuen mantentze-lana	1.203
Komunitaterako zerbitzu soziokulturalak	2.246	Administrazioa eta kudeaketa	1.077
Informatika eta komunikazioak	1.867	Instalazioa eta mantentze-lana	1.009
Osasuna	1.408	Komunitaterako zerbitzu soziokulturalak	912

Adar profesionala aukeratzeko garaian, sexua aldaera garrantzitsua da. Izan ere, oraindik ere oso garrantzitsuak dira tradizionalki bakoitzari esleitzen zaizkion rolak:

Lanbide maskulinizatuak			Lanbide feminizatuak		
Familia profesionalak	Goi Mailako Gradua	Erdi Mailako Gradua	Familia profesionalak	Goi Mailako Gradua	Erdi Mailako Gradua
Garraioa eta ibilgailuen mantentze-lana	% 96,5	% 96,9	Irudi pertsonala	% 96,7	% 94,10
Itsasoa eta arrantza	% 94,3	% 96,8	Ehungintza, jantzigintza eta larrugintza		% 88,4
Elektrizitatea eta elektronika	% 94,2	% 96,0	Komunitaterako zerbitzu soziokulturalak	% 78,3	% 74,90
Fabrikazio mekanikoa	% 90,2	% 96,9	Osasuna	% 73,7	% 77,20

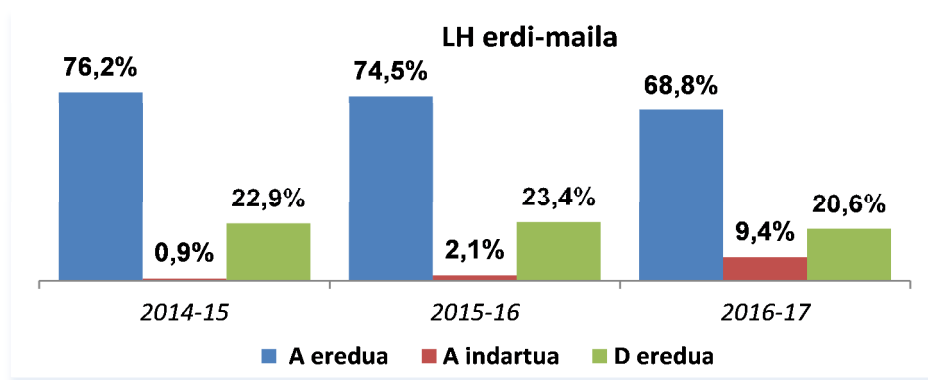
Erdi mailako Lanbide Heziketa 115 ikastetxetan ikasten da; 62 publikoak dira eta 53 pribatuak. Goi Mailako Lanbide Heziketa 120 ikastetxetan ikasten da; 62 publikoak dira eta 58 pribatuak. Sare publikoak sare pribatuak baino Lanbide Heziketako ikasle gehiago eskolatzen du. 2016-17 ikasturtean, sare publikoak goi mailako Lanbide Heziketako ikasleen % 55,6 eskolatu zuen; ehuneko tasei dagokienez, Araban eta Gipuzkoan gehiago izan ziren eskolatuak. Erdi mailan, sare publikoan sare pribatuan baino % 25,4 ikasle gehiago izan ziren, eta goi mailako graduan, % 11 gehiago. Azken bi ikasturtetan, bi sareetan gora egin du ikasleen kopuruak.

Erdi mailako eta goi mailako LHko ikasleen bilakaera, sareen arabera. Azken hamar urtekoa

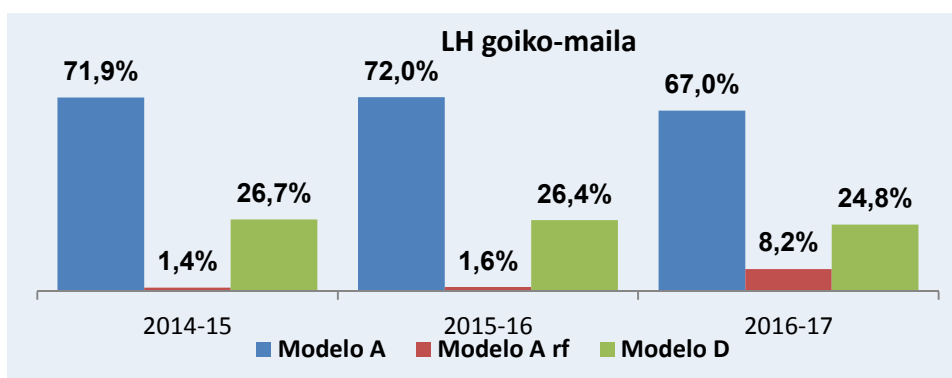

Lanbide Heziketan, A eredua nagusitzen da eta bi graduatan A eredu indartuaren aldeko mugimendu txikia gertatzen da, bereziki ikastetxe pribatuetan.

Erdi mailako LHko ikasleen bilakaera, ereduaren arabera, 2014tik 2017ra

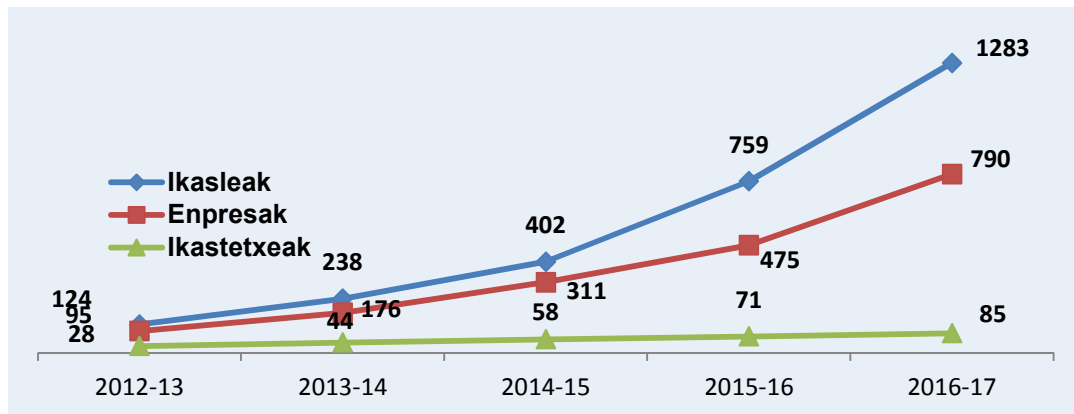

Goi mailako LHko ikasleen bilakaera, ereduaren arabera, 2014tik 2017ra

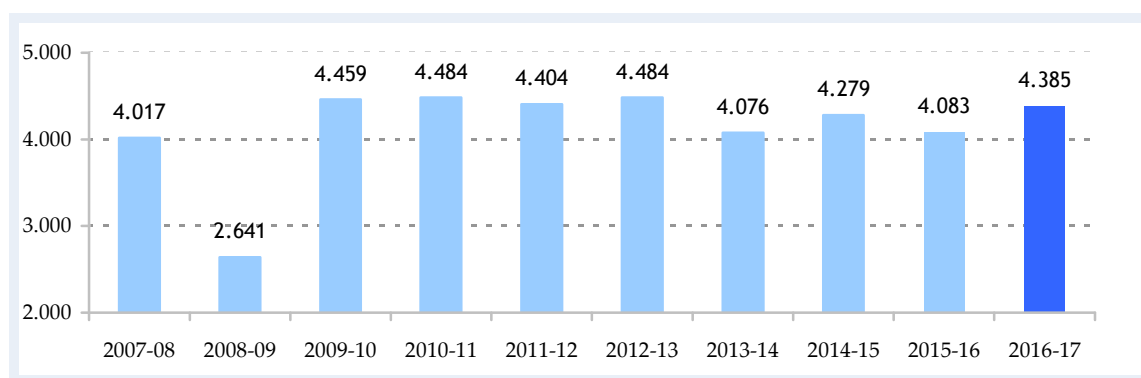
LH duala indarrean egon den bost urteetan, ikasle parte-hartzaileen kopurua 10,3z biderkatu da; enpresa kopurua, berriz, 8,3z, eta azkenik, eskaintzen duten LHko ikastetxeen kopurua, 3z. 2016-17 ikasturtean, modalitate honetan parte hartu du 2. urteko ikasleen % 12k.

LH dualaren bilakaera, ikastetxeak eta enpresak, 2012tik 2017ra

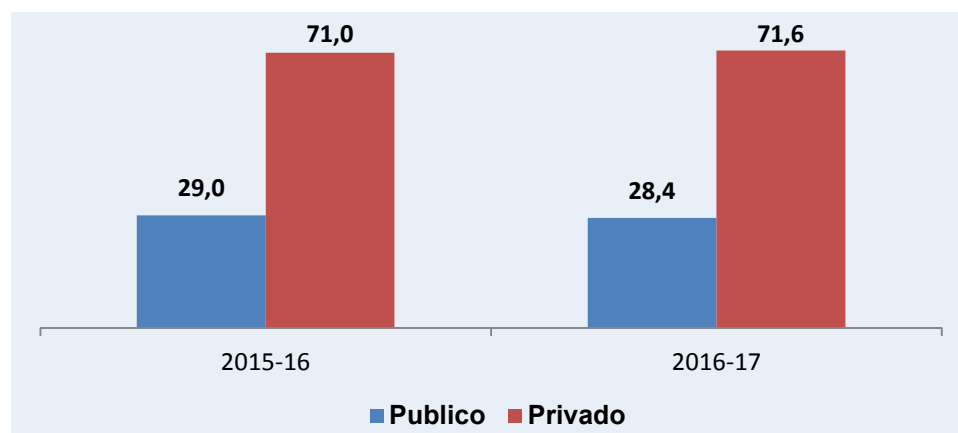
86/2015 Dekretuan (2015/06/12 EHAA) agindu eta ezarri zen Oinarrizko LH. Bertara jotzen dute Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan Graduaturik ez duten 16 urteko edo gehiagoko ikasleek (zenbaitetan, salbuespenez, 15 urtekoek). Prestakuntza Iragankor Integratuko Programak (PIIP) ordezkatzen ditu. Horrek, era berean, 2014an Hasierako Kualifikazio Profesionaleko Programak ordezkatu zituen. 28/2016 Dekretuaren bidez udal-titulartasuneko ikastetxeen sorrera ezarri zen eta azaroaren 24ko Aginduaren bidez, Oinarrizko LHk kontzertuaren izendapena eta ikastetxe pribatuetan hitzartu beharreko unitateak zehaztu ziren. 2016-17 ikasturtean Oinarrizko LHko bi ikasmila ezarri ziren. Ikasleen % 69,8 mutilak dira eta % 29,5 atzerriko jatorrikoak.

Oinarrizko Lanbide Heziketako ikasleen bilakaera azken hamarkadan

Oinarrizko LH 4.385 ikaslek egiten dute 67 ikastetxetan, 39 udalerritan (5 Araban, 20 Bizkaian eta 14 Gipuzkoan). Ikastetxe publiko gehienak udal-titulartasunekoak dira. Sare pribatua da gehiengoa, eta 2016-17 ikasturtean, ikasleen kopuruak % 8,3 egin du gora (% 8,1 Araban, % 9,3 Bizkaian eta % 6,4 Gipuzkoan). Sare publikoan, % 5,2 egin du gora gora (% 4,1 Araban, % 5,0 Bizkaian eta % 6,3 Gipuzkoan).

Oinarrizko LHko ikasleen bilakaera, sareen arabera. 2015-2017. %

Oinarrizko LH ia-ia A ereduak bakarrik egiten da. Hala ere A eredu indartua sartzen ari da, hau da, bizitza praktikoan euskararen erabilera ahalbidetzen duena.

Lanbide Heziketako hiru etapak aztertzen baldin baditugu, A ereduak da gehiengoa, batez ere ikastetxe pribatuetan. Lurraldekoa, Gipuzkoan % 40 D eredukoan dago matrikulatuta. Bizkaia eta Arabako egoeratik oso urrun.

LHko ikasleak (graduak eta Oinarrizkoa), lurraldearen, ereduaren eta sareen arabera. 2016-17

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak				Ikastetxe guztiak				
	A	A indar.	D	Guztira	A	A indar.	D	Guztira	A	A indar.	D	GUZTIRA	
Araba	% 81,7	% 7,4	% 10,9	% 20,3	% 92,9	% 4,4	% 2,6	% 15,3	% 85,9	% 6,3	% 7,8	% 18,1	7.342
Bizkaia	% 74,3	% 8,1	% 17,7	% 43,7	% 89,0	% 4,7	% 6,3	% 53,7	% 81,6	% 6,4	% 12,0	% 48,1	19.566
Gipuzkoa	% 39,0	% 11,5	% 49,5	% 36,0	% 59,7	% 13,7	% 26,6	% 31,0	% 47,5	% 12,4	% 40,1	% 33,8	13.718
Euskadi	% 62,3	% 9,2	% 27,7	% 55,3	% 80,5	% 7,5	% 12,0	% 44,7	% 70,9	% 8,4	% 20,7	% 100,0	
	13.999	2.059	6.232	22.470	14.619	1.355	2.182	18.156	28.618	3.414	8.414		40.626

1.2.6. Helduen Hezkuntza

Helduen Hezkuntza Etengabeak (HHE) irakaskuntza arautua eta ez arautua biltzen du. Irakaskuntza arautuak beherantz egin du azken urteetan.

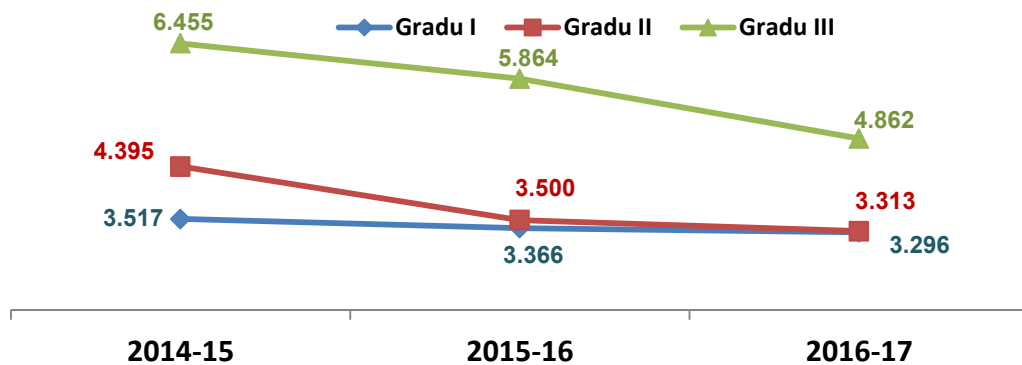
HHE arautuko ikasleen bilakaera azken hamarkadan

*Iturria: Hezkuntza Saila

HHEn, irakaskuntza arautua hiru mailatan antolatzen da. Azken bi ikasturtetan, mailak gora egiten duen heinean ikasleen kopurua handiagoa da, baina hiruretan behera egin du, baita taldeen kopuruak ere: 567 2014-15ean, 581 2015-16ean eta 549 2016-17an. 2016-17 ikasturtean, HHEko ikasleen % 28,7k I. gradua egin zuen, % 28,9k II. gradua eta % 42,4k III. gradua.

HHE arautuko ikasleen bilakaera graduen arabera, 2015etik 2017ra

HHE arautua 36 ikastetxetan ikasten da; 32 publikoak dira eta 4 pribatuak. HHEn modu presentzian ikasten da, goizeko, arratsaldeko eta gaueko txandetan, eta distantzian. Ikasleen % 91k ikasketa presentzialak egiten ditu, % 39,8ko goizeko txandan, % 38,9k arratsaldekoan eta % 12,3k gauekoan. Distantziako modalitatea ikasleen % 9k ikasten du.

HHE arautuko ikasleak sareen arabera, 2016-17an

	Ikastetxe publikoak				Ikastetxe pribatuak		
	I. gradua	II. gradua	III. gradua	Guztira	III. gradua	Guztira	
Araba	517	462	1.006	1.985	-	-	1.985
Bizkaia	1.618	1.880	2.402	5.900	180	180	6.080
Gipuzkoa	1.161	971	1.262	3.394	12	12	3.406
Euskadi	3.296	3.313	4.670	11.279	192	192	11.471

HHE ez arautuan helduentzako intereseko ikasketa ugari egiten dira. Hezkuntza Sailak bederatzi arlotako taldeak baimendu ditu.

Ikasleak eta HHE ez arautuko taldeak, gaien arabera, 2016-17

	Araba		Bizkaia		Gipuzkoa		Euskadi	
	Ikasleak	Taldeak	Ikasleak	Taldeak	Ikasleak	Taldeak	Ikasleak	Taldeak
Informatika	143	9	1.189	69	504	30	1.836	108
Espainiera atzerritarrentzat	592	32	889	47	850	41	2.331	120
Euskara	58	3	798	43	518	31	1.374	77
Tailerrak	62	6	740	36	344	18	1.146	60
GMLHrako sarbidea	48	4	215	11	122	7	385	22
Unibertsitaterako sarbidea	83	12	233	9	184	7	500	28
Ingelesa	201	9	1347	61	1.111	57	2.659	127
Frantsesa			279	13	552	30	831	43
Giza kultura	410	4	762	34	391	16	1.563	54
GUZTIRA	1.597	79	6.452	323	4.576	237	12.625	639

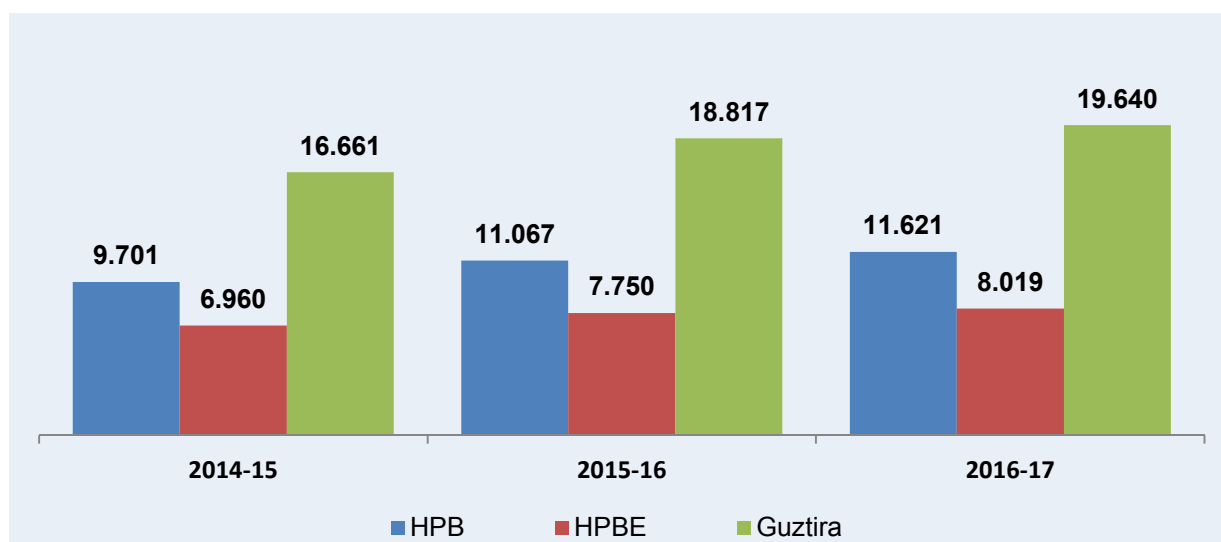
HHEn, ikasle atzerritarren kopurua oso altua da: 6.246 (guztizkoaren % 54,4); horien artetik, % 44,3 irakaskuntza arautuetan eta % 28,4 arautu gabekoetan.

1.3. HEZKUNTZA LAGUNTZAREKIN LOTUTAKO PREMIA BEREZIAK DITUZTEN IKASLEAK

Eskola Inklusiboaren testuinguruan, Aniztasunerako Arretaren Plan Estrategikoak jarrerarekin lotutako ezintasun edota asaldura larriren bat dela eta hezkuntza-premia bereziren bat (HPB) dutenei eta beren ezaugarrietatik eratorritako edo beren historia pertsonalarengatik hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza (HPBHL) behar dutenei hezkuntza-laguntza ematea ezarri zuen.

Azken bi ikasturteetan, hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen kopurua 16.661 izatetik 19.640 izatera pasatu da, hau da, % 17,9ko igoera izan da. Diagnostikoa gero eta lehenago egiten da, eta hori dela eta, ugaritu egin dira babes behar duten hezkuntza-premiak eta denbora gehiagoan ematen zaie arreta.

Hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen bilakaera, 2014tik 2017ra

Hezkuntza-premia bereziak jatorrian duten urritasunaren edo asalduraren arabera banatzen dira. Azken urteetan tipologia guztiak ugaritu dira.

Ikasleen bilakaera hezkuntza-premia berezi motaren arabera, 2015etik 2017era

	2014-15	2015-16	2016-17	$\Delta 16/14$
Entzumen Urritasuna	398	420	408	% 2,5
Mugimendu Urritasuna	791	852	787	% -0,5
Urritasun Intelektuala	2.070	2.167	2.126	% 2,7
Ikusmen Urritasuna	215	218	240	% 11,6
Garapenaren Erabateko Nahastea	1.904	2.277	2.545	% 33,7
Jokabidearen Nahaste Larria	1.337	1.568	1.608	% 20,3
Askotariko urritasuna	245	248	305	% 24,5
HPB DITUZTEN IKASLEAK	6.960	7.750	8.019	% 15,2

Hezkuntzan laguntzeko hezkuntza-premia bereziek ikasleen garapenari, ikaskuntzari eta jokabideari eragiten diete.

Ikasleen bilakaera hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza motaren arabera, 2015-2017

	2014-15	2015-16	2016-17	$\Delta 15/14$
Mintzairaren eta Komunikazioaren Nahasteak	1.442	1.809	1.983	% 37,5
Ikaskuntzako zailtasun espezifikokoak	1.292	1.563	1.802	% 39,5
Heltzeko moteltasuna	1.243	1.346	1.531	% 23,2
Arreta-nahasteak eta hiperaktibitatea	928	1.065	1.136	% 22,4
Mugako Adimen Gaitasuna	3.165	3.504	3.468	% 9,6
Adimen Gaitasun Handia	379	487	566	% 49,3
Zabalduta eta zehaztu gabe	1.252	1.293	1.135	% -9,3
HPBE IKASLEAK	9.116	11.067	11.621	% 27,5

Hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen bilakaera etapen arabera, sareetan, 2015etik 2017ra

		Haur Hezkuntza	Lehen Hezkuntza	AB ¹ Haur-Lehen	DBH	AB DBH	DBHO	ZIG ²	GUZTIRA	% Sarea
2014-15	Publikoa	1.646	5.127	123	2.448	173	813	288	10.034	% 60,2
	Pribatua	956	3.018	351	1.930	90	723	187	6.627	% 39,8
	GUZTIRA	2.605	8.145	524	4.378	263	1.536	475	16.661	
2015-16	Publikoa	1.808	5.735	126	2.627	165	1.187	322	11.357	% 60,4
	Pribatua	1.059	3.282	340	2.052	99	1.067	198	7.460	% 39,6
	GUZTIRA	2.867	9.017	466	4.679	264	2.254	520	18.817	
2016-17	Publikoa	1.961	6.010	133	2.729	177	1.031	326	11.731	% 59,7
	Pribatua	1.119	3.463	308	2.178	137	1.149	203	7.909	% 40,3
	GUZTIRA	3.080	9.473	441	4.907	314	2.180	529	19.640	
Aldaera		18,2%	16,3%	-15,8%	12,1%	19,4%	41,9%	11,4%	17,9%	

¹ Gela egonkorak

² Zereginen Ikaskuntzarako Gelak

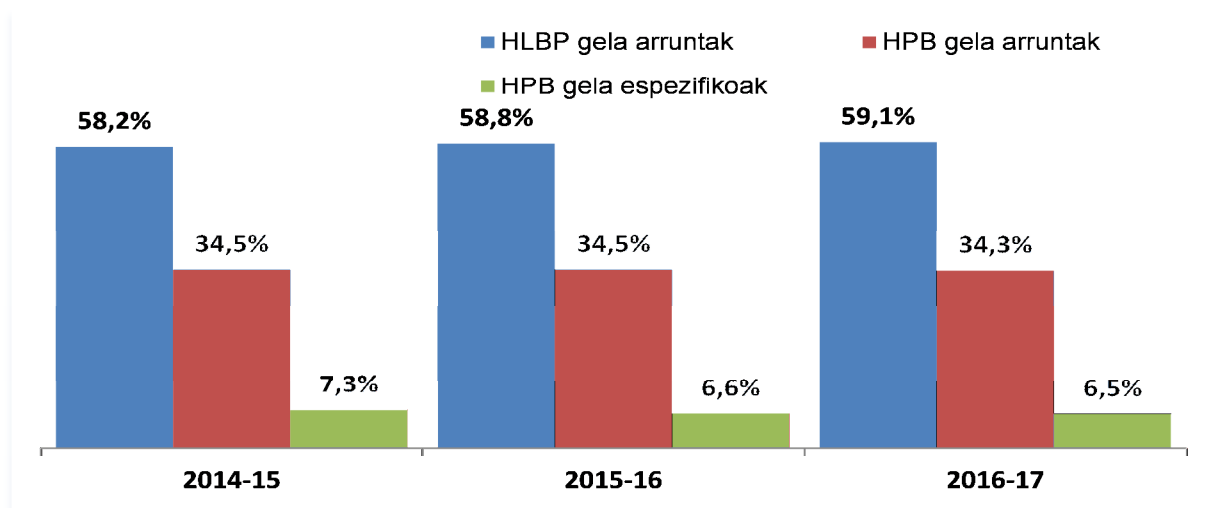
Hiru lurraldeetan, hezkuntza-laguntza behar duen ikaslea batik bat ikastetxe publikoetan dago eskolatuta. Hala ere, 2016-17 ikasturtean alde hori murriztu egin da. Lurraldeen arabera, Araban alde handiagoa da eta Gipuzkoan, berriz, txikiagoa.

Hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza behar duten ikasleak lurraldeen eta sareen arabera. 2016-17

	Ikasleak	Publikoa	Pribatua
Araba	3.971	% 64,6	% 35,4
Bizkaia	9.561	% 59,4	% 40,6
Gipuzkoa	6.108	% 57,0	% 43,0
GUZTIRA	19.640	% 59,7	% 40,3

Hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasle gehienak ikastetxeetan eta ohiko geletan egon ohi dira, eta gutxiengoa, norberaren hezkuntza-premien ezaugarriak direla eta, ikastetxe berezietako ikasgela espezifikoetan edo ohiko ikastetxeetan dago eskolatuta. Hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza behar duten ikasleak ohiko geletan eskolatzen dira.

Hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen eskolatzeko moduaren bilakaera 2015-17

Hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen eskolatzeara oso desberdina da sarearen arabera. Sare publikoan pribatua baino 19,4 puntu gehiago dago eskolatuta, eta eskolatzeko integratuaren modalitatean 26,4ra iristen da.

Hezkuntza-premia berezietako hezkuntza-laguntza behar duten ikasleen banaketa eskolatzeko motaren arabera, sareak kontuan hartuta. 2016-17

	E. integratua		E. espezifikoa		Guztira	
Publikoa	11.095	% 63,2	636	49,5%	11.731	% 59,7
Pribatua	6.469	% 36,8	648	50,5%	7.909	% 40,3
Guztira	17.564	% 89,4	1.284	10,6%	19.640	% 100

1.4. ATZERRIKO IKASLEAK

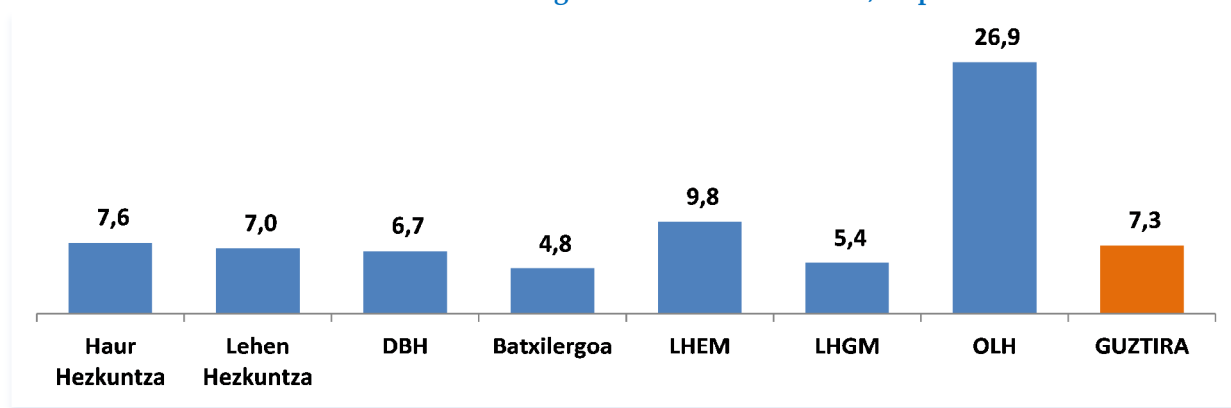
Hezkuntza Sailak atzerritarizat hartzen ditu Espainiako naziotasuna ez duten ikasleak. 2016-17 ikasturtean, 26.721 atzerritarrek egin dituzte irakaskuntza arautuak ohiko ikastetxeetan eta 6.246k HHEko ikastetxeetan. Gainera, 3.928k arautu gabeko irakaskuntzak egin dituzte.

Atzerritar jatorriko ikasleak irakaskuntza moten eta mailen arabera. 2016

Oinarrizko irakaskuntzak	Haur Hezkuntza	Lehen Hezkuntza	EE2P	DBH	HPB2S	Subtotala
	6.885	9.011	77	5.418	38	21.429
Derrigorrezkoaren ondorengo irakaskuntzak	Batxilergoa	EMLH	GMLH	OLH	ZI	Subtotala
	1.459	1.444	1.151	1.188	50	5.292
HHE	I. gradua	II. gradua	III. gradua	Arautua	Arautu gabea	Subtotala
	3.076	1.603	1.567	6.246	3.928	10.174
					GUZTIRA	36.895

Araubide orokorreko irakaskuntzetan atzerriko ikasleen kopurua guztizkoaren % 7,3koa da. Haur eta Lehen Hezkuntzan, atzerriko ikasleen ehuneko batez bestekoan kokatzen da (Lehen Hezkuntzako lehen zikloan % 5,7koa da eta bigarrenean % 8,5koa). DBHn behera egin du zertxobait. Oinarrizko hezkuntza amaitzean, Erdi Mailako LHra eta oinarrizko LHra jotzen dutenen kopurua (plazen laurden bat) Batxilergora jotzen dutenen kopurua baino altuagoa da.

Atzerriko ikasleen ehunekoak ikasleen guztizkoarekin alderatuta, etapan arabera. 2016-17

Atzerriko ikasleen kopurua, lurraldeka, proportzionalki altuagoa da Araban. Sareen arabera, gehiengoak sare publikoko ikastetxeetan eskolatzen da.

Atzerriko ikasleak lurraldeen eta sareen arabera. Etapa guztiak. 2016-17

	Publikoa	Pribatua	Guztira
Araba	% 82,7	% 17,3	5.771
Bizkaia	% 61,2	% 38,8	11.818
Gipuzkoa	% 67,5	% 32,5	6.164
Euskadi	% 68,0	% 32,0	26.721

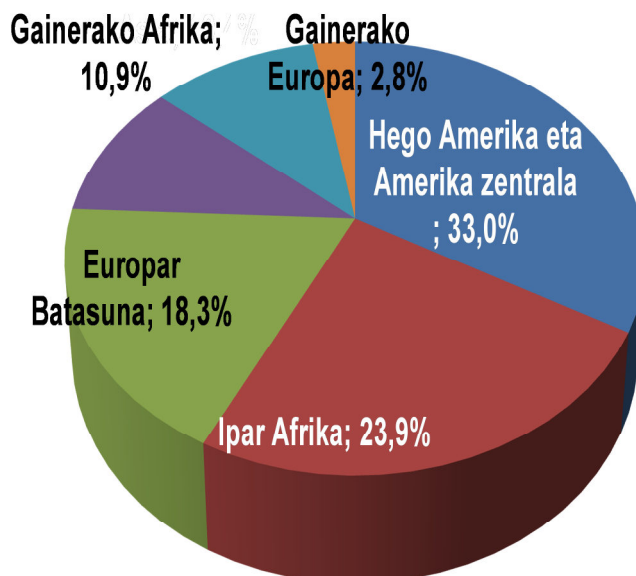
Araubide orokorreko irakaskuntzak kontuan hartuta, azken bi ikasturteetan, atzerriko jatorria duten ikasleen ehunekoak zertxobait gora egin du bi sareetan, eta sareen arteko aldeak egonkor mantentzen dira.

Atzerriko jatorria duten ikasleen bilakaera etapan arabera, sareetan, 2015etik 2017ra

		Haur Hezkuntza	Lehen Hezkuntza	DBH	Batx.	EMLH	GMLH	OLH ³	GUZTIRA	Guztira	% Sarea
2014-15	Publikoa	5.314	5.950	3.237	972	737	639	504	17.353	187.953	% 9,2
	Pribatua	1.192	1.942	2.436	523	587	496	839	8.015	179.543	% 4,5
	GUZTIRA	6.506	7.892	5.673	1.495	1.324	1.135	1.343	25.368	367.516	% 6,9
2015-16	Publikoa	5.290	6.447	3.132	1.039	838	675	328	17.749	186.927	% 9,5
	Pribatua	1.255	2.075	2.362	501	504	451	834	7.982	178.033	% 4,5
	GUZTIRA	6.545	8.522	5.494	1.540	1.342	1.126	1.162	25.731	364.960	% 7,1
2016-17	Publikoa	5.434	6.669	2.994	938	975	732	332	18.074	187.981	% 9,6
	Pribatua	1.451	2.342	2.424	521	469	419	856	8.482	179.564	% 4,7
	GUZTIRA	6.885	9.011	5.418	1.459	1.444	1.151	1.188	26.556	367.545	% 7,2

Atzerriko ikasle gehienak ezaugarri kultural eta sozial desberdineko sei eremu nagusitatik datoz. Azken urteetan gora egin du Afrika Iparraldetik etorritako ikasleen kopuruak, batez ere Marokotik eta Aljeriatik. Gehienek 14 urte baino gehiago dituzte eta familia-euskarririk gabe iristen dira Euskadira.

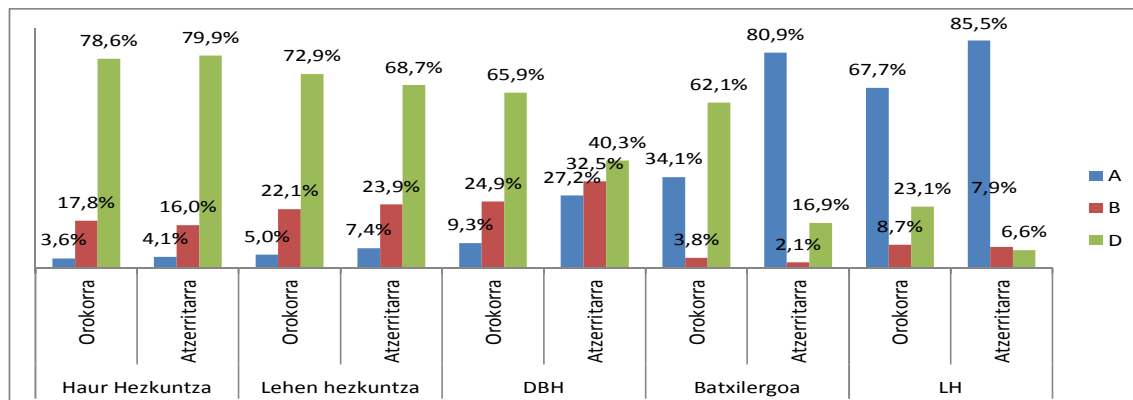
Atzerriko ikasleen banaketa nazionalitateen arabera. 2016

³ Zereginen Ikaskuntzarako Gelak

Lehen ikasmailetan, atzerriko ikasleak gainerako ikasleen antzeko proportzioan eskolatzen dira eredu guztietan. Baina DBHtik aurrera, ehunekoak gora egin du A ereduan. Alde horrek gora egiten du Batxilergoan eta Lanbide Heziketan.

Ikasleak oro har eta atzeritarrak ereduaren eta etapen arabera. 2016-17 ikasturtea

Hirietan, atzerriko jatorriko ikasleek beren etxeetatik gertuko eremuetako ikastetxeetan eskolatzeko joera izan ohi dute; aldiz, tarteko herriguneetan, hurbiltasun-faktorea ez da erabakigarria. Bi kasuetan, ikasleen banaketa desberdina gertatzen da, desiragarriak ez diren proportzioan sortzen diren pilaketa-egoerekin.

Atzerriko ikasleen ehunekoaren arabera ikastetxe kopurua, sareen arabera. 2016-17

	<10%		10-19%		20-29%		>29%	
	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.
Haur Hezkuntza	213	239	75	22	33	4	43	9
	% 58,5	% 87,2	% 20,6	% 8,0	% 9,1	% 1,5	% 11,8	% 3,3
Lehen Hezkuntza	202	188	81	15	23	8	24	5
	% 61,2	% 87,0	% 24,5	% 6,9	% 7,0	% 3,7	% 7,3	% 2,3
DBH	96	166	23	23	7	8	5	8
	% 73,3	% 81,0	% 17,6	% 11,2	% 5,3	% 3,9	% 3,8	% 3,9
Batxilergoa	78	109	6	6	3	2	4	0
	% 85,7	% 93,2	% 6,6	% 5,1	% 3,3	% 1,7	% 4,4	% 0,0
EMLH	31	33	23	13	5	7	1	2
	% 51,7	% 62,3	% 38,3	% 24,5	% 8,3	% 13,2	% 1,7	% 0,0
GMLH	52	50	10	4	0	4	0	0
	% 83,9	% 86,2	% 16,1	% 6,9	% 0,0	% 6,9	% 0,0	% 0,0
OLH	2	6	7	9	6	11	9	17
	% 8,3	% 14,0	% 29,2	% 20,9	% 25,0	% 14,0	% 37,5	% 14,0
Guztira	352	284	114	44	39	15	45	21
	% 64,0	% 78,0	% 20,7	% 12,1	% 7,1	% 4,1	% 8,2	% 5,8

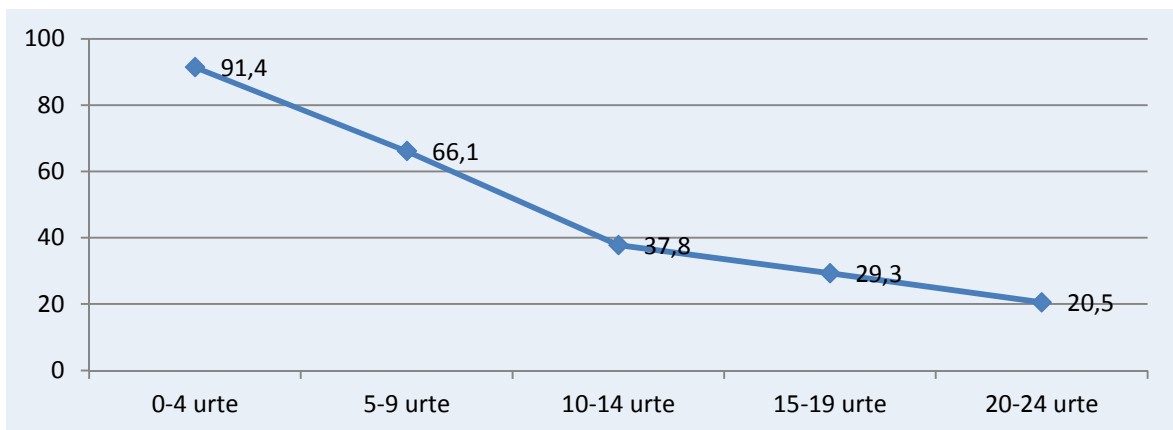
Bi sareetako ikastetxe gehienek atzerriko ikasleen % 10 baino gutxiagoko ehunekoa du. Hala ere, talde honetan bereizi beharko lirateke beren inguruko immigrazio-tasarekin bat datorren atzerriko ikasleen tasa duten ikastetxeak eta tasa hori baino kopuru baxuagoa dutenak, batere ez dutenak edo oso kopuru txikian dutenak barne hartuta.

Haur eta Lehen Hezkuntzan, ikastetxe publikoetan pribatuetan baino gehiagotan gertatzen da atzerriko ikasleen artean % 10 baino gehiagoko kopurua izatea.

IKUSPEGI, Immigrazioaren Euskal Behatokiak atzerriko haur eta gazteei buruzko azterketa (2017) egin du 2011ko erroldako datuekin. Bigarren belaunaldietako taldeko kideztat hartzen ditu EAEn jaiotako pertsonak eta atzerriko jatorria dutenak (aita edota ama atzerritarra), baita atzerrian jaiotako, baina adin goiztiarrean iritsi ostean, herrialde hartzailean sozializatu zirenak ere.

Datu horien arabera, atzerriko jatorriko 0 eta 24 urte arteko 76.914 pertsona bizi da Euskadin, adin horretako Euskadiko herritarren % 15,9. % 42,7k Espainiako nazionalitatea du. Biztanleria horren % 52,2 Espainiako Estatuan jaiotako da.

Espainiako Estatuan jaiotako eta atzerriko jatorria duen ikasleriaren ehunekoa, adinaren arabera

Hezkuntza-estatistiketan ageri ez diren arren, eskola-ikuspegitik garrantzitsua da atzerriko jatorria duen ikasleria kontuan izatea. Talde horretan sartzen da lehen eta bigarren belaunaldiko atzerriko taldea, hezkuntza-premia propioekin, eskola arloan eta arlo sozial eta herritarrenean hezkuntza-arreta eskatzen dutenak.

Ikuspegiko sailkapenaren arabera, EAEn atzerriko nazionalitatea edota jatorria duen guraso bat behintzat duten 74.914 egoiliarretatik, gehiengoa % 60,6 Espainiako estatuan jaiotako delako, edo 4 urterekin edo gehiagorekin berriz elkartu direla (2.0G) ikusten dugu; % 17,7 5 eta 11 urte artean elkartu da berriz (1.5G); % 8,7, 12 eta 15 urte artean (1.25G), eta azkenik, % 13 16 eta 24 urte artean elkartu da berriz edo modu autonomoan migratu du (1.0G)

Atzerriko jatorriko 0-24 urte arteko gazteen sailkapena, iritsierako adinaren eta lurralde historikoaren arabera (2011)

	2.0G	1.5G	1.25G	1.0G	Guztira	%
Araba	20,7	18,8	% 25,8	% 22,5	16.188	% 21
Bizkaia	48,6	52,9%	% 43,9	% 49,8	37.748	% 49,1
Gipuzkoa	30,7	28,3%	% 30,3	% 27,7	22.978%	% 29,9
Euskadi	46.609	13.605	6.697	10.004	76.914	% 100
	60,6%	17,7%	8,7%	13,0%	100%	

1.5. ARAUBIDE BEREZIKO IRAKASKUNTZAK

Araubide bereziko irakaskuntzek bi mota biltzen ditu: arautuak eta arautu gabek. Irakaskuntza arautuak ikastetxe publikoetan, musika kontserbatorioetan eta dagozkien hizkuntza-eskoletan egiten dira. Eskaera gehien eta eskaintzarik zabalena dutenak Hizkuntzak eta Musika dira. Araubide bereziko gainerako irakaskuntzetan, eskaera eta eskaintza gutxiengoak dira.

Ikasleen bilakaera araubide bereziko irakaskuntzetan, 2015etik-17ra

	Ikasturtea 2015-16	2016-2017 ikasturtea			
		Euskadi	Araba	Bizkaia	Gipuzkoa
HIZKUNTZAK	29.451	28.579	4.359	16.501	7.719
A2: Oinarrizko Maila (1.a eta 2.a)	9.528	8.966	1.416	4.948	2.602
B1: Erdiko maila (3.a eta 4.a)	9.463	9.102	1.401	5.296	2.405
B2: Maila aurreratua (5.a)	6.214	6.187	928	3.555	1.704
C1:Gaitasun maila	4.246	4.324	614	2.702	1.008
MUSIKA	2.749	2.715	489	1.422	805
Oinarrizko maila	1.095	1.041	241	648	152
Erdi Mailako Gradua	1.344	1.362	247	774	341
Goi Mailako Gradua	310	312	-	-	312
Lutheria	18	-	-	-	23
DANTZA	107	110	90	20	-
Oinarrizko maila	60	53	53	-	-
Erdi Mailako Gradua	38	37	37	-	-
Goi Mailako Gradua	9	20	-	20	-
ARTE DRAMATIKOA	30	30	-	30	-
ARTE PLASTIKOAK ETA DISEINUA	273	255	71	100	84
DISEINUKO GOI MAILAKOAK	223	257	250	-	7
KIROL JARDUERA	686	773	-	710	63
Erdi Mailako Gradua	620	672	-	641	31
Goi Mailako Gradua	66	101	-	69	32

Arautu gabeko irakaskuntzak udal-ikastetxeetan eta ikastetxe pribatuetan egiten dira. Zabalduenak eta nolabait araututa daudenak musika-eskoletakoak dira.

Musika Eskoletako ikasleak, lurraldeen arabera. 2016-17

	Araba		Bizkaia		Gipuzkoa		Euskadi	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
2015-16	2.007	741	9.714	2.733	12.246	10.546	23.967	14.020
2016-17	1.996	763	9.554	2.810	12.115	10.557	23.665	14.139

1.6. ESKOLATZE ADIERAZLEAK

Euskadiko irakaskuntzaren egoera eta bilakaeraren berri izateko, ikasleen eta haien eskolatzeari buruzko datu orokorrez gain, ikuspegi desberdinetatik aztertzen laguntzen duten irizpideak edo adierazleak behar dira. Atal honetan, ikasleen eskola-adierazleak eta adierazle sozioekonomikoak biltzen dira, eta II. kapitulurako geratzen dira hezkuntzara bideratutako finantzazioarekin lotutakoak.

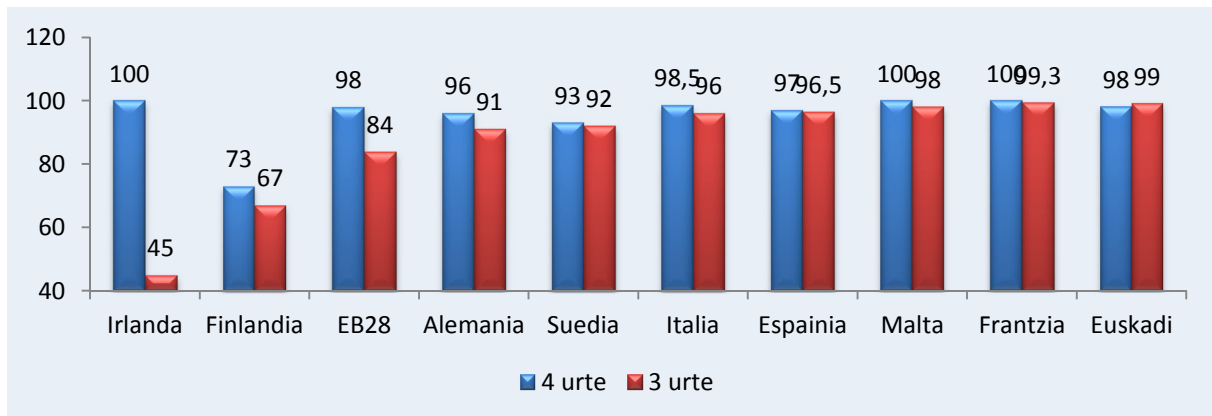
1.6.1 Eskolatzeko eta eskola-uzte indizeak

Europar Batasunak, ekitatea, kohesio soziala eta herritar aktiboak sustatzeko, 2020. urterako bi helburu proposatu zituen:

- “Lau urtetik hasi eta Lehen Hezkuntzaren hasierako adinaren arteko haurren % 95ek behintzat Haur Hezkuntzan parte hartu beharko luke”
- “Hezkuntza eta prestakuntza modu goiztiarrean uzten dutenen ehunekoak % 10 baino baxuagoa izan beharko luke”.

Euskadiko Haur Hezkuntzan eskolatzeko indizea % 98koa da hiru urtekoen artean eta % 99koa lau urtekoen artean. Altuenetakoa da Europar Batasunean, Frantziak eta Maltak bakarrik gainditzen dituzte kopuru horiek.

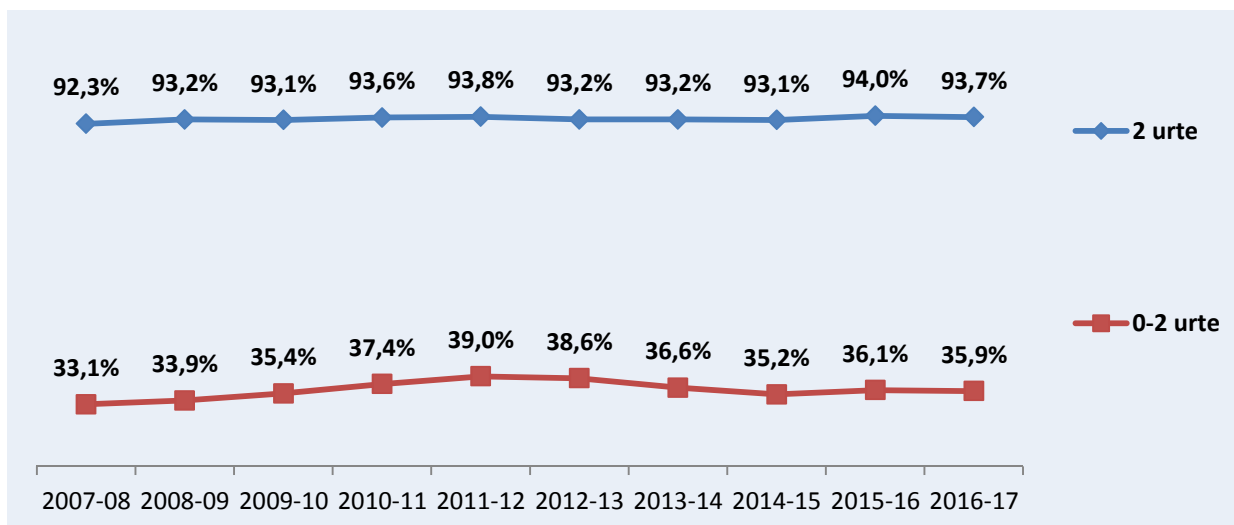
3 eta 4 urteko herritarren eskolatzeko ehunekoak Europako herrialdeetan. 2016

Iturria: ISEI-IVEI 2017: "Haur Hezkuntzako lehen zikloa Euskadin". 2013-14ko datuak

Eskolatzeko indizeari dagokionez, Euskadi dago Europar Batasuneko lehen postuan Haur Hezkuntzako lehen zikloan. 2016-17 ikasturtean, % 93,7 eskolatu zen 2 urterekin eta % 35,9 0-2 urte arteko tartean, aurreko urteetan baino zertxobait gutxiago.

Eskolatzeko indizearen bilakaera Haur Hezkuntzako 1. zikloan. Azken hamarkada

0-2 urteko zatian eta 2 urtekoen artean, Haur Hezkuntzako eskolatzeko indizearik altuena Gipuzkoakoa da, eta baxuena Bizkaikoa. Hala ere, azken bi ikasturtetan jaitsiera arina gertatu da Gipuzkoan eta igoera arina Bizkaian.

2 urteko eskolatzte-indizearen bilakaera lurraldeen eta sareen arabera. 2014-17

		2014-15		2015-16		2016-17		Bi ikasturteko aldakuntza	
		Ikasleak	Eskolatz.	Ikasleak	Eskolatz.	Ikasleak	Eskolatz.	Ikasleak	Eskolatz.
Araba	Publikoa	1.946	% 59,1	1.786	% 57,6	1.898	% 57,9	-128	% -2,6
	Pribatua	1.167	% 35,4	1.109	% 35,8	1.158	% 35,3	15	% 1,1
	Guztira	3.113	% 94,5	2.895	% 93,4	3.056	% 93,3	-113	% -1,4
Bizkaia	Publikoa	5.019	% 48,5	4.797	% 49,3	4.746	% 48,7	-162	% -0,4
	Pribatua	4.354	% 42,1	4.171	% 42,9	4.228	% 43,4	2248	% -1,2
	Guztira	9.373	% 90,6	8.968	% 92,1	8.974	% 92,1	-710	% -0,7
Gipuzkoa	Publikoa	3.635	% 52,7	3.331	% 53,0	3.287	% 51,7	-411	% -0,4
	Pribatua	2.987	% 43,3	2.781	% 44,2	2.837	% 44,6	-331	% -0,7
	Guztira	6.622	% 96,0	6.112	% 97,2	6.124	% 96,3	-742	% -1,1

0-2 urtekoen eskolatzte-indizearen bilakaera, 2014-2017.

	2014-14			2015-16			2016-17		
	Ikasleak	Jaiotz.(1)	Eskolatz.	Ikasleak	Jaiotz.(1)	Eskolatz.	Ikasleak	Jaiotz.(1)	Eskolatz.
Araba	1.842	5.284	% 34,9	1.876	5.383	% 34,9	1.797	5.208	% 34,5
Bizkaia	5.305	16.225	% 32,7	5.580	15.961	% 35,0	5.419	15.430	% 35,1
Gipuzkoa	4.118	10.528	% 39,1	4.084	10.602	% 38,5	3.899	10.350	% 37,7
Euskadi	11.265	32.037	% 35,2	11.540	31.946	% 36,1	11.115	30.988	% 35,9

(1) 1 urteko haurren guztizkoa eta adin txikiagokoen bi heren hartzen dira aintzat

Eskola-uzte goiztiarra da eskolatzte-indizearen kontrako alderdia. Euskadik ere eskola-uzte goiztiarra % 10 baino baxuagoa izatearen EBren helburua gainditu du. Euskal Autonomia Erkidegoan ikasketak modu goiztiarrean utzi dituen 18-24 urte arteko herritarren ehunekoak, 2013. urtean, % 9,9koa zen (% 12,4 gizonen artean eta % 7,3 emakumeen artean), EBren % 12koaren eta Espainiako % 23,6koaren azpitik. Komunitate autonomoen artean ehunekorik baxuena da; jarraian datoz Kantabria (% 12,1) eta Nafarroa (% 12,9). Gai honi buruzkoa, 4. atalean informazio gehiago ematen da.

1.6.2. Ikasleen ratioa taldearen arabera

Taldeko ikasleen ratioa desberdina da etapa bakoitzean. Etapaz etapa ratioa areagotzea konstantea da, LHn izan ezik, ratioa txikiagoa baita.

Ikasleen ratioaren bilakaera taldeen arabera, etapetan, 2014-2017

	2014-15			2015-16			2016-17		
	Ikasleak	Taldeak	Ratioa	Ikasleak	Taldeak	Ratioa	Ikasleak	Taldeak	Ratioa
Haur Hezkuntza 2	63.432	3.044	20,8	63.086	3.024	20,9	60.980	2.984	20,4
Lehen Hezkuntza	126.873	5.928	21,4	128.794	5.970	21,6	129.432	6.002	21,6
DBH	77.193	3.515	22,0	79.486	3.599	22,1	81.401	3.625	22,5
Batxilergoa	30.243	1.129	26,8	30.168	1.117	27,0	30.248	1.144	26,4
Lanbide Heziketa	35.168	1.720	20,4	34.612	1.724	20,1	36.215	1.759	20,6

Haur Hezkuntzan, 21 inguruan kokatzen da, Lehen Hezkuntzan eta DBHn 22 inguruan, Batxilergoan 26 eta LHn 20. Esan genezake etapa bakoitzeko batez bestekoa konstante mantentzen dela azken bi ikasturteetan. Euskadiko taldearen arabera ikasleen ratioa Europar Batasuneko batez besteko ratioaren antzekoa da Lehen Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzan.

Taldearen arabera ikasleen ratioa handiagoa da ikastetxe pribatuetan etapa guztietan, Batxilergoan izan ezik. Oinarrizko Hezkuntzako hiru etapetan, ikastetxe pribatuetako batez besteko ratioak taldeko 4 ikaslerekin gainditzen du ikastetxe publikoetako ratioa. Aldiz, Batxilergoan, ikastetxe publikoetako batez besteko ratioak 1 ikasle gehiago du. LHn, taldeen arabera ikasleen batez besteko ratioa aldatzen joan da eta sareen arteko aldea 1 ikasle baino baxuagoa da. Ikastetxe pribatuetan handiagoa izan ohi da beti. Azken hamarkadan, ratioen igoera gertatu da etapa guztietan, batez ere LHn eta sare pribatuan. 2016/17 ikasturtean, dagoeneko, jaitsiera nabari da Haur Hezkuntzan.

Ikaslea/taldea ratioaren bilakaera etapen arabera, azken hamarkadan

	Haur Hezkuntza 2		Lehen Hezkuntza		DBH		Batxilergoa		Lanbide Heziketa	
	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua	Publikoa	Pribatua
2008/10	18,2	22,9	18,1	22,7	18,1	21,7	24,9	23,7	14,8	16,4
2009/10	18,2	22,8	18,3	22,9	18,2	21,9	25,5	23,7	16,5	17,6
2010/11	18,4	22,8	18,4	23,1	18,5	22,4	25,9	23,6	17,3	18,3
2011/12	18,7	23,0	18,7	23,4	19,0	22,7	26,2	23,9	18,1	18,7
2012/13	18,9	23,1	19,1	23,4	19,0	23,4	27,4	25,3	19,6	19,7
2013/14	19,0	23,3	19,3	23,6	19,8	23,6	27,3	26,4	20,9	20,8
2014-15	19,1	23,1	19,5	23,8	20,1	23,9	26,8	26,7	20,2	20,8
2015-16	19,1	23,1	19,6	24,1	20	24,3	27	27,1	19,8	20,5
2016-17	18,8	22,6	19,7	24	20,4	24,6	25,9	26,9	20,1	21,3
2017/18	18,5	22,2	19,8	24,1	21	24,9	26,2	27,2	20,4	21,8

Arabako ratioak altuagoak dira etapa guztietan DBHn izan ezik, bereziki Batxilergoan eta LHn; hala ere, alde horiek gutxitu egin dira aurreko ikasturtearekin alderatuta.

Ikasleen/taldearen ratioa etapan eta lurraldeen arabera. 2016-2017 ikasturtea

	Araba			Bizkaia			Gipuzkoa		
	Ikasleak	Taldeak	Ratioa	Ikasleak	Taldeak	Ratioa	Ikasleak	Taldeak	Ratioa
Haur Hezkuntza (2. zikloa)	9.978	467	21,4	30.528	1.500	20,4	20.474	1.017	20,1
Lehen Hezkuntza	20.163	911	22,1	64.813	3.019	21,5	44.456	2.072	21,6
DBH	12.266	553	22,2	40.952	1.806	22,7	28.183	1.266	22,3
Batxilergoa	4.265	150	28,4	15.478	576	26,9	10.505	418	25,1
Lanbide Heziketa	6.731	293	23,0	16.933	825	20,5	12.551	641	19,6

Ikastetxearen tamaina da taldeen araberako ikasleen ratioan aldagai garrantzitsua, taldeen kopuruaren arabera. Lehen Hezkuntzako 514 ikastetxe talde kopuruaren arabera ordenatu dira (6 baino gutxiago, 6 eta 10 artean, 11tik 12ra eta 12 baino gehiago). Taldearen araberako ikasleen ratioa, etapa honetan, murriztu egin da talde gutxien duten ikastetxeetan. Batez ere, ikastetxe publikoak dira horiek. Ikastetxeetako talde kopuruak gora egin ahala, ratioa ere handiagoa da. Horien artean, ikastetxe pribatuen proportzio handiagoa dago. 6 talde baino gutxiagoko eta 11 baino gehiagoko ikastetxeen arteko ratio-aldea taldeko 8,7 ikaslekoa da.

Lehen Hezkuntzako ikastetxeetako batez besteko ratioa sareen araberako talde kopuruaren arabera.

2016-17

	<6 talde	6-10 talde	11-12 talde	>12 talde	Guztiak
Batez besteko ratioa	13,6	18,8	22,2	23,0	21,6
Ikastetxeak	64	170	158	144	535
Publikoak	61	105	76	85	327
Pribatua	3	64	82	59	208

DBHko 333 ikastetxeak lau zatitan banatu dira talde kopuruaren arabera. Hau izan da ondorioa: etapa honetan, ikasleen araberako ratioak ere behera egin du talde gutxien dituzten ikastetxeetan, 8-9 taldeko kuartilean izan ezik. Bertan, ikastetxe pribatuen proportzioa gainerakoetan baino askoz ere altuagoa da. 8 talde baino gutxiagoko eta 14 baino gehiagoko ikastetxeen arteko aldea taldeko 1,3 ikaslekoa da.

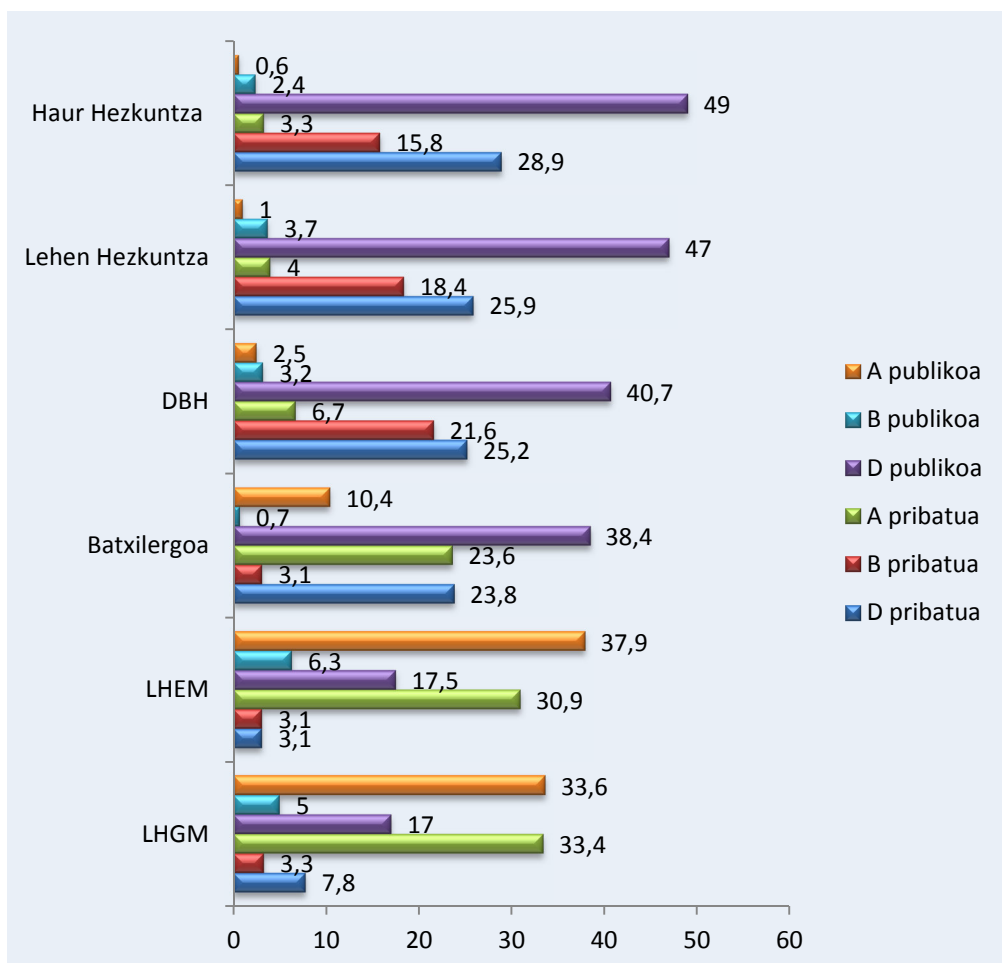
DBHko ikastetxeetako batez besteko ratioa, sareen arabera talde kopuruaren arabera. 2016-17

	<8 talde	8-9 talde	10-14 talde	<14 talde	Guztiak
Batez besteko ratioa	21,4	23,5	22	22,7	22,5
Ikastetxeak	83	90	85	75	333
Publikoak	19	9	51	53	132
Pribatuak	64	81	34	22	201

1.6.3 Sarea-eredua geruzak

Euskadiko eskola-maparen bereizgarrietako bat bi eskola-sareetan eta hiru hizkuntza-eredutan banatzea da. Bi elementuak konbinatuz, sarea-eredua sei geruza ateratzen dira.

Ikasleak (%) sarea-eredua geruzetan, etapetan. 2016-17

Grafikoan honako hau ikusten da:

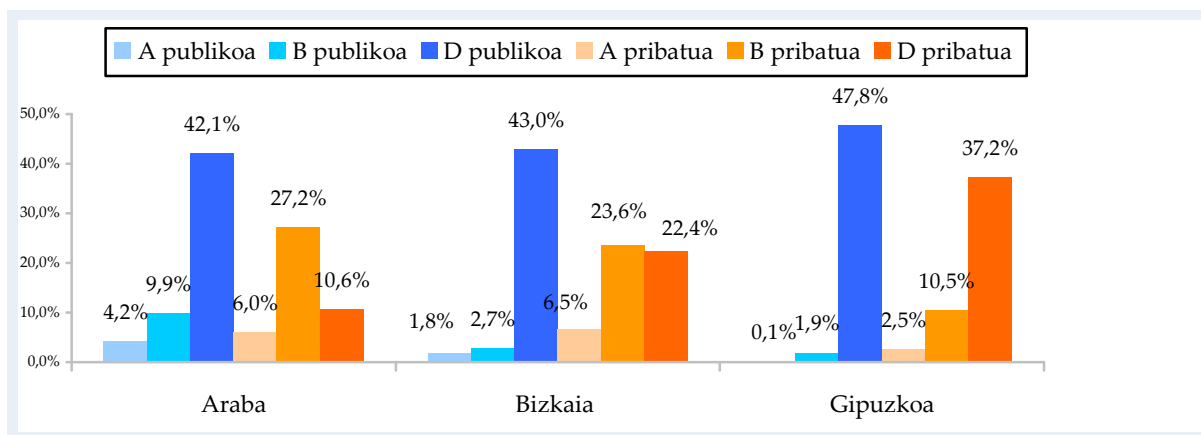
- Oinarrizko irakaskuntzan eta Batxilergoan, geruza nagusia D geruza publikoa da, eta D pribatuak jarraitzen dio distantzia jakin batera. Ikaslearen adina zenbat eta txikiagoa izan, bi geruzek gora egiten dute etapa bakoitzean.
- B geruza pribatuak erdiko kokapena du oinarrizko irakaskuntzan, eta behera egiten du etapaz etapa.
- Batxilergoan, B geruza pribatua eta B publikoa txikiak dira, ez baitira 2015. urtera arte existitu, A eredu indartua ahalbidetu zenean.
- A geruza pribatua, B publikoa eta A publikoa gutxiengoa dira oinarrizko ikaskuntzan eta Batxilergoan. Ikasleen kuota murrizten ari dira, nahiz eta modu moderatuan izan.
- Lanbide Heziketan, A geruza publikoa eta A geruza pribatua dira gehiengoak.

Hiru lurraldeetan, D geruza publikoa da geruzarik sendoena eta A geruza publikoa da geruzarik ahulena, nahiz eta lurraldeen artean alde nabarmenak izan. Aldea nabarmenagoa da Gipuzkoan, Bizkaian eta Araban baino. D geruza pribatua bigarren lekuan dago Gipuzkoan. Aldiz, Bizkaian B pribatua baino zertxobait kopuru altuagoa da. Araban berriz, B geruza pribatua bigarren lekuan dago. Hiru lurraldeetan, A geruza publikoaren datuak ez dira batere adierazgarriak eta A geruza pribatuaren kopurua oso txikia da.

Lehen Hezkuntzako ikastetxe kopurua, ereduaren arabera. 2016-17

	A+X	B	D	BD	AB	AD	ABD	OROTARA
Publikoa	6	14	266	33	2	7	1	329
Pribatua	15	65	94	24	10			208
OROTARA	19	79	360	57	12	7	1	537

Oinarrizko Hezkuntzako ikasleak sarea+eredua geruzetan banatzea, lurraldeka. 2016-17

1.6.4. Adierazle sozioekonomikoak

Bi adierazle erabiltzen dira: Eusko Jaurlaritzak eskaintzen dituen beka eta kanpo-ebaluazioetan neurtzen den familien indize sozioekonomikoa eta kulturala (ISEK) Bekadunen kopurua da Haur Hezkuntzako eta Batxilergoko ikasleen egoera sozioekonomikoaren gainean eskuragarri dagoen adierazle bakarra.

A. Bekadunak

Unibertsitatez kanpoko irakaskuntzan jangelako eta eskola-materialeko beka daude. Gainditu ezin den errenta-atalasea aldatu egiten da bekaren, etaparen eta familiako kide kopuruaren arabera. Esate baterako, 2016-17 ikasturtean, Lehen Hezkuntzako, DBHko edo Lanbide Heziketako ikaslearentzako jangelako beka eskatzeko 4 kideko familia baten atalasea urteko 27.069 eurokoa da eta eskola-materialeko beka 40.796 eurokoa.

2016-17 ikasturtean, ikasleen % 35,7k (3-19) eskola-materialaren beka jaso zuen (ez dira Oinarrizko LHko datuak barne hartzen) eta 2-16 urte arteko ikasleen % 20,7k jangelako beka jaso zuen. Gipuzkoan, eskola-materialeko eta jangelako beken ehunekoa Euskadiko batez bestekoa baino baxuagoa da. Aldiz, Bizkaian, 3 puntu altuagoa da jangelako beken kasuan.

Bi bekadun mota lurraldeka banatzea. 2014-15 eta 2015-16

	Eskola-materialaren bekadunak			Jangelako bekadunak		
	2014-15	2015-16	2016-17	2014-15	2015-16	2016-17
Araba	% 38	% 38,3	% 38,1	% 20	% 20,1	% 19,2
Bizkaia	% 38	% 37,6	% 36,8	% 24	% 24,3	% 23,4
Gipuzkoa	% 34	% 33,4	% 32,9	% 18	% 17,8	% 17,3
Euskadi	% 36,0	% 36,3	% 35,7	% 21,4	% 21,3	% 20,7

Etapen arabera, jangelako bekadunen intzidentziarik handiena Lehen Hezkuntzan gertatzen da, geruza publikoan (% 36,1), pribatutik oso urrun (% 13,8).

Jangelako beka, etapen eta sareen arabera. 2016-17 ikasturtea (EE gabe)

	Haur Hezkuntza			Lehen Hezkuntza			DBH		
Publikoak	11.695	41.604	% 28,1	24.162	66.883	% 36,1	7.429	37.799	% 19,7
Pribatuak	3.897	37.530	% 10,4	8.607	62.549	% 13,8	4.142	43.602	% 9,5
Orotara	15.592	79.134	% 19,7	32.769	129.432	% 25,3	11.571	81.401	% 14,2

Eskola-sareen arabera, alde adierazgarriak daude bi sareen artean. Alde horrek puntu bat baino gehiago egin du gora azken urtean eskola-materialen beken kasuan. Ez da hori gertatzen jangelako beken kasuan, behera egin baitu.

Bekadunen banaketa hezkuntza-sareetan. 2014-15, 2015-16 eta 2016-17

	Ikastetxe publikoak			Ikastetxe pribatuak			Aldea	
	2014-15	2015-16	2016-17	2014-15	2015-16	2016-17	2015-16	2016-17
Bekadunen % %, materiala	% 43,7	% 44,2	% 43,6	% 28,9	% 28,1	% 26,1	16,1	17,5
Bekadunen % %, jangela	% 30,8	% 30,8	% 29,6	% 11,8	% 11,9	% 11,6	18,9	18,0

Aurreko urteetako seriea mantentzeko Oinarrizko LHko bekadunen datuak txertatu ez diren arren, etapa honetan, materialaren bekadunen kopurua oso handia da; 1.956 bekadun (% 44,3), % 45,9 ikastetxe publikoetan eta % 43,7 ikastetxe pribatuatan.

Ikasle bekadunen banaketa oso desberdina da sare desberdinetako eta sare berberetako ikasleen artean. Sare publikoko ikastetxeen kopuru altuan eta sare pribatuko zenbait ikastetxetan, ikasle bekadunen ehuneko altua dago.

Lehen Hezkuntzako eta DBHko ikasle bekadunen ehunekoaren arabera. 2016-17 ikasturtea

	Lehen Hezkuntza						DBH					
	<% 20		% 20-39		=>% 40		<% 20		% 20-39		=>% 40	
	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.	Pub.	Prib.
Jangela	68	144	136	51	125	13	59	167	61	30	12	4
	% 20,7	% 69,2	% 41,3	% 24,5	% 38	% 6,3	% 34,3	% 83,1	% 46,2	% 14,9	% 9,1	% 2
Material Didaktikoa	15	42	72	83	242	83	0	37	29	74	103	90
	% 4,4	% 20,2	% 21,2	% 39,9	% 71,4	% 39,9	0	% 18,4	% 22	% 36,8	% 78	% 44,8

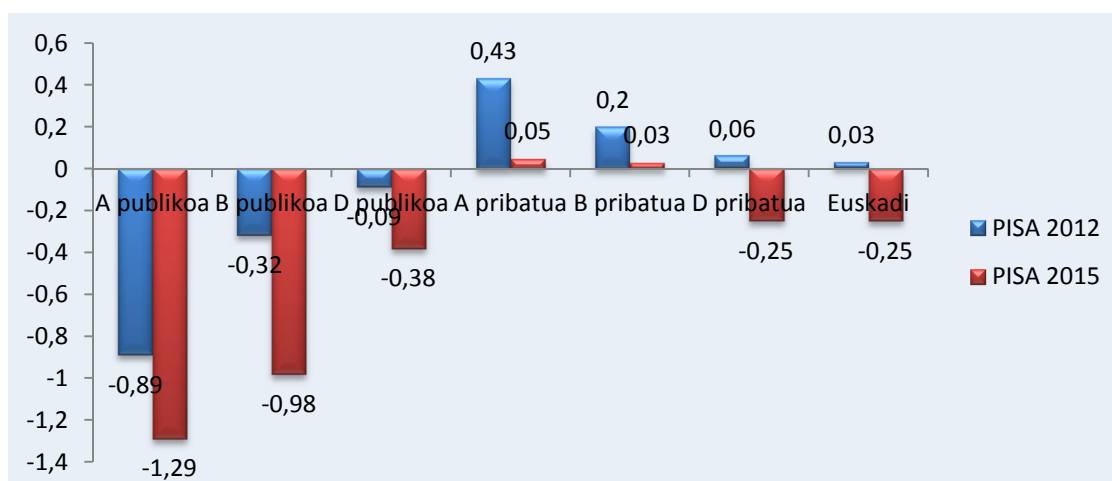
Lehen Hezkuntzan, ikasle bekadunen ehuneko altua duten ikastetxeak sare publikoak dira, 136 jangelako bekei dagokie eta 242 material didaktikoko bekei. Guztira, 329 beka. Kategoria honetan, 208 ikastetxe pribatutatik, 13k jangelako beka dituzte eta 83k material didaktikoko beka. DBHn, ikastetxe gutxi batzuetan bakarrik dago (12 publikoak eta 4 pribatuak) jangelako beka dituzten ikasleen ehuneko altua. 103 ikastetxe publikoetan, guztira 132 izanik, % 40k baino gehiagok eskola-materialerako beka du. Aldiz, guztira 201 ikastetxetatik, 30 ikastetxe pribatutan soilik gertatzen da hori.

B. Indize sozioekonomiko eta kulturala (ISEK).

Kanpo-ebaluazioko programek, hainbat aldagaitatik abiatuta, ikaslearen indize sozioekonomikoa eta kulturala kalkulatzeko erabiltzen dira, baita eskola-eraketan izandako inportantzia ere. Indize horren bidez, ikastetxeen osatzaile sozioekonomikoa ikus daiteke

2015eko PISAren arabera, ELGaren batez besteko ISEK -0,04koa da, hasierako 0 indizearekin alderatuta. Euskadiko ISEK -0,25koa da, Europar Batasuneko -0,07ko batez bestekoa baino beherago eta Espainiako -0,51koa baino gorago. 2012tik 2015era, Euskadiko ISEKek 0,28 puntu egin zuen behera. Bi sareei eta eredu guztiei eragin zien, baina batez ere sare publikoari (-0,33 puntu) eta A ereduari (-0,737). Sarea+eredua geruzen arabera, jaitsierarik handiena B geruzako publikoak izan du, eta sakonena A geruzako publikoak. Hala eta guztiz ere, bi geruzako horiek sare publikoan ordezkatzen duten ikasle gehienekoa izan behar da kontuan. Kopuru hori, azken ikasturtean, % 7,5 eskasekoa da.

Geruzetako ISEK-en bilakaera PISAren arabera, 2012tik 2015era

Ikasle %	A publikoa	B publikoa	D publikoa	A pribatua	B pribatua	D pribatua
Pisa 2012	% 5,0	% 5,3	% 34,7	% 10,5	% 21,8	% 22,7
Pisa 2015	% 3,9	% 3,6	% 37,6	% 7,8	% 22,7	% 24,4

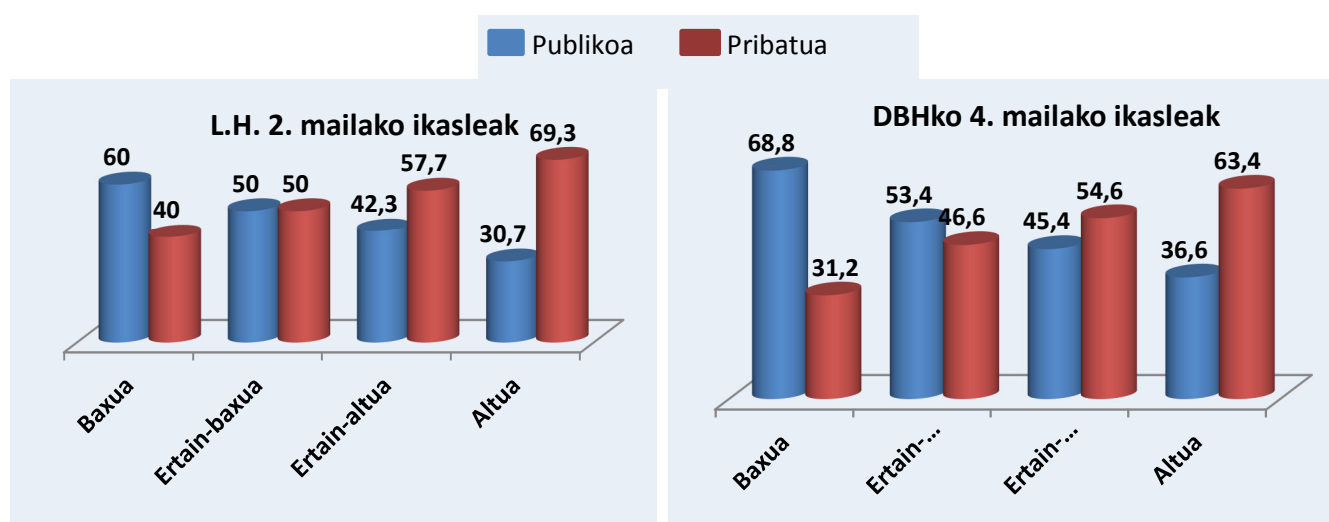
Ebaluazio diagnostikoak, autonomia erkidego bakoitzean, Lehen Hezkuntzako 4. mailako eta DBHko 2. mailako ikasleak ebaluatzen ditu. 2017an Lehen Hezkuntzako 4. mailako 18.866 ikasle ebaluatu ziren eta DBHko 2. mailako 18.809 ikasle. Ikastetxeen eta ikaslearen ISEK alderatzen du, 0 balio gisa hartuta erkidegoko ikasle guztien balioen batez bestekoa. Eredua+sarea geruzen arabera ikaslearen ISEK-en batez besteko balioak hauek izan ziren:

Lehen Hezkuntzako 4. mailako eta DBHko 2. mailako ikasleen ISEK, geruzen arabera. 2017ko ED

	A publikoa	B publikoa	D publikoa	A pribatua	B pribatua	D pribatua	Euskadi
Lehen Hezkuntzako 4. maila	-1,51	-0,61	-0,19	0,73	0,21	0,23	0,00
DBHko 2. maila	-1,40	-0,84	-0,16	0,42	0,09	0,26	0,00

Ikastetxeetako ikasleen osaera soziala ISEK kuartiletan banatuz lortzen da. Lau mailari dagozkie, hau da, ikastetxeetako ikasleen guztizko ISEK kuartiletan banatuz lortutako mailari.

ISEK maila bakoitzeko ikasleen ehunekoa, eskola-sareetan (ED2017)

Lehen Hezkuntzan eta DBHn, ikasleak, oro har, ISEKen araberrako eskola-sare desberdinetan banatzen dira. Hori ez da bateragarria ISEK maila baxuko ikasleak ikastetxe pribatuetan eta ISEK maila altuko ikasleak ikastetxe publikoetan egotearekin. Polarizazioa handiagoa da maila baxuan eta altuan.

2017ko Ebaluazio Diagnostikoa Lehen Hezkuntzako 568 ikastetxetan egin zen: 13 A geruza publikoak, 40 B publikoak; 294 D geruza publikoak; 18 A pribatukoak; 90 B pribatukoak; 113 D pribatukoak. Era berean, Bigarren Hezkuntzako 401 ikastetxetan ere egin zen Ebaluazio Diagnostikoa: A geruza publiko 12 ikastetxetan, B publiko 35 ikastetxetan, D publiko 123 ikastetxetan, A geruza pribatuko 31 ikastetxetan, B pribatuko 98 ikastetxetan eta D pribatuko 102 ikastetxetan.

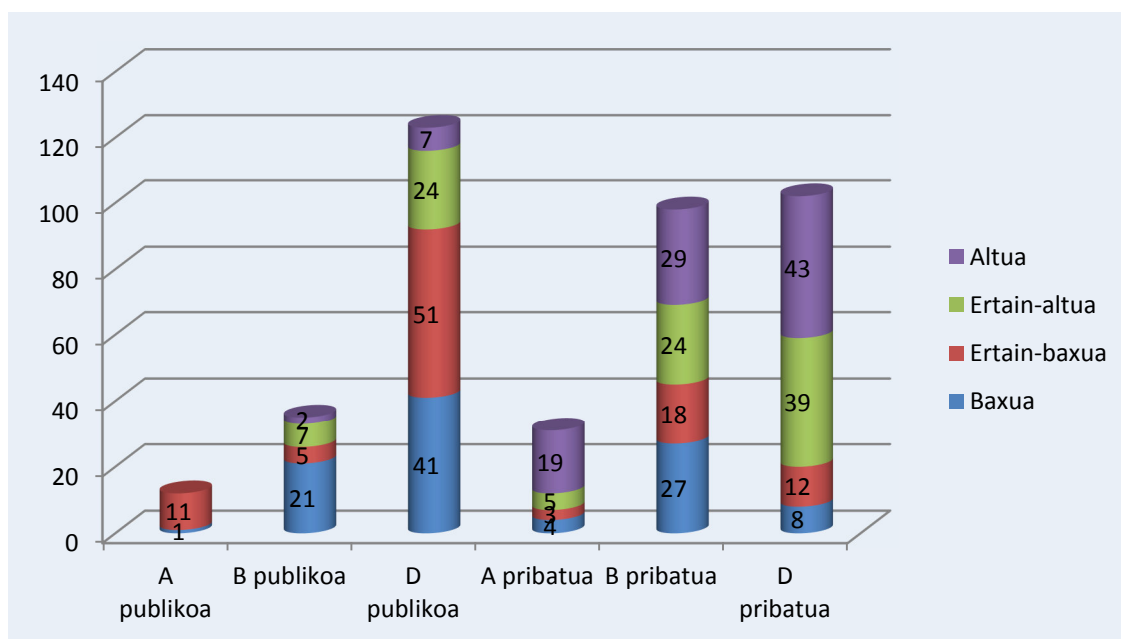
Ikastetxeen ikuspegitik, sarea+eredua geruza bakoitzean, lau ISEK mailetan dagoen ikastetxe ehunekoa aztertzen da. Ikasleen ISEKen batez bestekoarekin lortzen da datu hori. Lehen Hezkuntzan eta Bigarren Hezkuntzan, ikastetxe publikoetako batez besteko ISEK negatiboa da. Aldiz, pribatuetakoa positiboa da.

Lehen Hezkuntzako eta Bigarren Hezkuntzako ikastetxeen ISEK, geruzen arabera. PISA 2015

	A publikoa	B publikoa	D publikoa	A pribatua	B pribatua	D pribatua	Euskadi
Lehen Hezkuntzako 4. maila	-1,29	-0,50	-0,21	0,72	0,20	0,22	0.01
DBHko 2. maila	-1,18	-0,51	-0,20	0,41	0,06	0,23	0.03

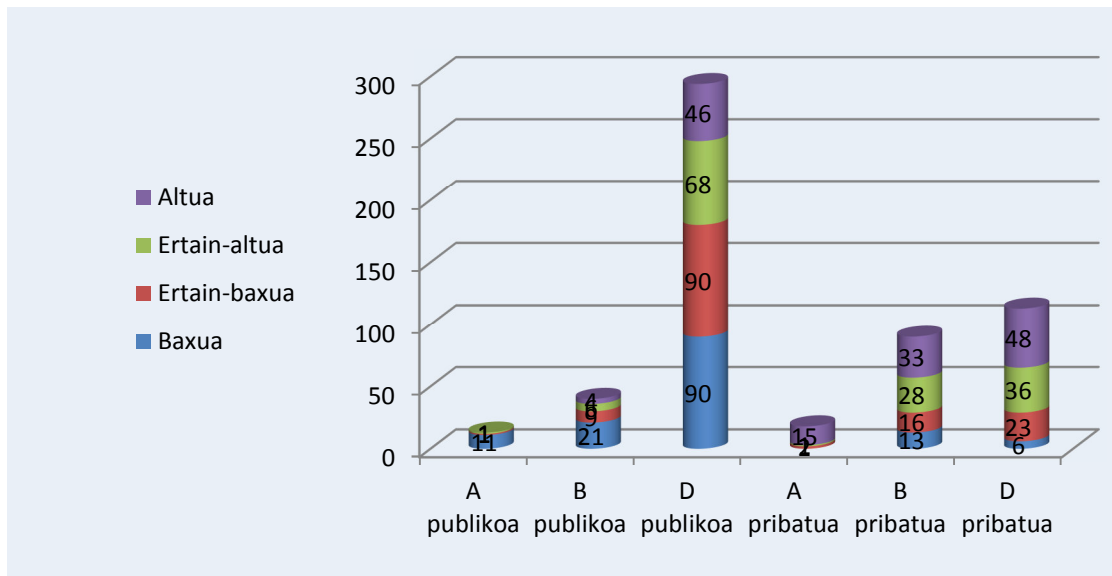
Geruza bakoitzean, ISEK maila desberdinetako ikastetxeak daude. Hori dela eta, horietako bakoitzean, ikastetxeen osiera banakatzea komeni da, betiere, bakoitzaren ISEKen arabera. Ikastetxeekin egin den bezalaxe, ikastetxeak kuartiletan banatu dira, horien guztien ISEKen arabera.

Geruza bakoitzeko lehen hezkuntzako ikastetxe kopurua, ISEKen arabera, (ED2017)

	A publikoa	B publikoa	D publikoa	A pribatua	B pribatua	D pribatua
Ikastetxe kop.	13	40	294	18	90	113
Ikasleen %	% 1,1	% 3,8	% 47,3	% 3,4	% 18,2	% 26,3

Bigarren Hezkuntzako ikastetxeak geruza bakoitzean, ISEKen arabera (ED 2017)

	A publikoa	B publikoa	D publikoa	A pribatua	B pribatua	D pribatua
Ikastetxe kop.	12	35	123	31	98	102
Ikasleen %	% 2,4	% 3,3	% 41,3	% 5,7	% 22,1	% 25,2

Aurreko grafikoetatik, aldeak egon arren, hauek ondoriozta daitezke:

- Geruzen artean ordena bat jarraitzen da ISEK maila bakoitzean dauden ikastetxeen ehunekoaren arabera. ISEK maila baxuenetik altuenera, A publikoa, B publikoa, D publikoa, B pribatua, D pribatua, A pribatua.
- A geruza publikoan ia ikastetxe guztiek ISEK maila baxua dute, eta ia bakar batere ere ez du altua, baina ikasleen ehuneko txiki bat biltzen du, tauletan ikus daitekeen moduan. A geruza pribatuan, ia ikastetxe guztiek ISEK altua dute, eta ia bakar batek ere ez du baxua. Lehen Hezkuntzan ikasleen % 3,4 biltzen du eta Bigarren Hezkuntzan % 5,7. Ikastetxe kopuru txikieneko geruzak dira.
- B eta D geruza publikoetan, ISEK maila guztietako ikastetxeak daude; hala ere, maila baxua eta ertaina-baxua nagusitzen da. Lehen Hezkuntzan % 51,1 biltzen du eta Bigarren Hezkuntzan % 44,6. B eta D geruza pribatuetan ere ISEK maila guztietako ikastetxeak daude; hala ere, maila altua eta ertaina-altua nagusitzen da. Ikastetxe kopuru handieneko geruzak dira. Lehen Hezkuntzan ikasleen % 44,5 biltzen dituzte eta Bigarren Hezkuntzan % 47,3.

1.7 IRITZIAK ETA PROPOSAMENAK

Euskadin, irakaskuntzan, ezaugarri bereziak dituen sistema finkatu da eta beste fase bat jarri da martxan eskaera eta behar berriekin. Horiei erantzuna eman behar zaie.

Euskal hezkuntza-sistemaren bereizgarria da bi eskola-sareetan eta hiru hizkuntza-ereduetan antolatuta egotea. Horregatik dira hain garrantzitsuak EAeko irakaskuntzaren egungo egoeraren eta bilakaeraren azterketan. Euskadiko eskolan bi sare eta hiru hizkuntza-eredu egoteari buruzko eztabaidak jarraitu egiten du oraindik ere, eztabaidarako arlo garrantzitsuak aldatu diren arren.

Irakaskuntzan berdintasunaren eta askatasunaren arteko eztabaidari irakaskuntzako kalitatearena gehitu zaio. Kalitateko irakaskuntzako parametroak ezartzea da kontua. Emaitza akademikoen arabera edo irizpide sozialetatik neur daitezke. Bi irizpideak garrantzitsuak dira eta bere kabuz bakar bat ere ez da nahikoa. Biak kontuan hartu behar dira eta gogoan izan behar da ikastetxeek egoera desberdina izan ohi dutela abiapuntuan eta guztiak gizarteko proiektu komun baten zerbitzura daudela. Oso garrantzitsuak dira emaitza akademiko onak eta berdintasunari eta askatasun indibidualari, kohesioari eta gizarteratzeari egindako ekarpena. Ekitatea eta bikaintasuna ez dira bateragarriak.

1. Haur Hezkuntzako arreta eta hasierako eskolatzea eguneratzea eta hobetzea

Euskadin, irakaskuntzako ezaugarrietako bat Haur Hezkuntzako eskolatzearen indize maila altua da. 4 urteko herritarren % 95 eskolatuta egoteko 2020. urterako Europar Batasuneko helburua nabarmen gainditzen du. Euskadin, indize hori 2 urtetatik dago martxan eta 2 urte baino gutxiagoko herritarren % 35 gainditzen du.

Euskadiko gizarteak hezkuntza-arrazoiengatik eta arrazoi sozialengatik egin du aukera hori. Kalitateko eskolatzeko goiztiarrak oinarri solidoak ezartzen laguntzen du haurren garapenean eta ondorengoko ikaskuntzan. Emakumeak etxetik kanpo lan egiteko eskaerari ere erantzuten dio, eta horrekin, familian eta gizartean rola aldatzeari.

Haurra jaio ostean gurasoek seme-alaben zaintzari behar bezainbeste denbora eskaintzearen alde egin dute Europar Batasuneko herrialde gehienek. Horrela, gurasoek semea edo alabarekin duten erlazio afektiboa sendotu egiten da eta zaintzari arreta gehiago eskaintzen zaio. Era berean, biek haurren heziketaren erantzukizuna berdintasun-baldintzetan onartuko dute, emakumeek lan arloan eta garapen profesionalean jasaten duten bereizkeriarik gabe egungo amatasun-bajarekin eta aitatasunaren borondatezko baimenarekin.

Dagoeneko indarrean dagoen jaiotze-tasaren beherakadak, eta aurreikuspenen arabera, datozen urteetan ere jarraituko duenak, Haur Hezkuntzako egungo eredia alda dezake. Hauxe da baldintzetan hobekuntzak txertatzeko unea, gurasoek, berdintasun-egoeran, seme-alaba jaio berrien arretari denbora gehiago eskaini diezaien.

Hori dela eta, Kontseilu honek hau proposatzen du:

- 1.1. Euskadin jaiotze-tasaren bilakaeraren jarraipena egitea, Haur Hezkuntzan eskola-plazen benetako beharrak aurreikustea ahalbidetzen duena.
- 1.2. 0 eta 3 urteko Haur Hezkuntzako egungo eta etorkizuneko egoera aztertzea, betiere, udalerrri guztietan, finantzazioa barne, baldintza egokietan eta iraunkorretan herritarren arreta bermatzeko.
- 1.3. Administrazioari baldintza ekonomikoak eta lan-baldintzak eskatzea, gurasoentzat, berdinak, familia arloan jaioberriak diren haurren zuzeneko arretarako denbora zabaltzeko beharrezkoak.
- 1.4. Haurreskolen doakotasuna helburua izanik eta horren bidean , 1.800€ baino gutxiagoko diru sarrerak dituzten familiei haurreskola dohainik izango dutela bermatu behar da. Izan ere, haurreskolen doakotasunaren helburua lortzeko beste neurrietan sakondu behar da.

2. Ikasleentzako oinarrizko prestakuntza

Euskadik Europar Batasuneko bigarren helburua ere lortu du: 18 urte baino lehenagoko eskola-uztea % 10ekoa baino baxuagoa izatea. 2017an % 7,6an kokatu da. Eskola-uzte goiztiarraren murrizketa etengabeko helburua da, baita hezkuntza-sistema amaitzen duten pertsona guztiek bizitza sozialean, herritarrenean eta lan-munduan txertatzeko beharrezko kualifikazio profesionalak eta oinarrizko kompetentziak izatea ere. Era berean, bizitzan zehar ikasten jarraitzeko gaitasuna eta jarrera izatea ere lortu nahi da.

Hori dela eta, Kontseilu honek hau proposatzen du:

- 2.1. Oinarrizko kompetentzien lorpena eta ikasle guztientzako lanbide bati ekiteko gaitasuna konbinatzen dituen euskal eredu mantendu eta sustatzea, batez ere Oinarrizko LHren moduko programetan eta etapetan.
- 2.2. Ikaskuntza-arazoak dituzten eta ikastetxean ikasketekiko interes-gabezia duten ikasleei ahalik eta azkarren erantzuna eman eta kasua aztertzea

3. Ikasleen eta irakasleen ratioa arrazionalizatzea taldearen arabera

Taldearen araberako ikasleen ratioa beti gai sentsiblea izan da ikasleari arreta egokia emateko garaian. Ikastetxe publiko gehienetan, ratioak ikastetxe pribatuetan baino baxuagoak dira, ezarritako gehieneko muga gainditu gabe. Hala eta guztiz ere, zenbait egoeratan ratio arrazoizkoagoak komeniko lirarteke eta araudian barne hartu beharko lirarteke. Kasu bakoitzean, aztertu beharko litzateke hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleen presentzia handia duten taldeetako ikasleen kopurua murriztu beharko litzatekeen, edo ikasgelan laguntzako irakaslea edo laguntzailea egotea komeni den modu iraunkorrean edo jarduera jakin batzuetan, edo bitan banatzeko garaian, betiere, heterogeneotasuna mantenduz, irakaslearen aurrean ikasleen arteko elkarreragina hobetzeko.

Hori dela eta, Kontseilu honek hau proposatzen du:

- 3.1. Taldearen araberrako ikasleen ratioan irizpide bereziak ezartzea, kideen eta etapa bakoitzaren ezaugarrien eta beharren arabera, bereziki bigarren hezkuntzan eta batxilergoan.
- 3.2. Jarduera jakin batzuetarako ratio txikiagoak ahalbidetzea hezkuntza-laguntza premia bereziak dituzten ikasle kopuru gehieneko ikastetxeetan.

4. Euskalduntzearen hobekuntza

Irakaskuntzaren euskalduntzeak aurrera jarraitzen du. Ia herritar guztiek Haur Hezkuntzan hasi dute euskararen ikaskuntza eta erabilera. Pixkanaka-pixkanaka, ikastetxe pribatuetan, B eredutik D eredura igarotzen ari da oinarriko hezkuntzan, eta derrigorrezkoaren ondorengo irakaskuntzan, A eredu indartuaren ezarpenak euskararen erabileran aurrera egitea ahalbidetzen du, bereziki LHn. Izan ere, bertan, euskarak presentzia txikiagoa izan du orain arte.

Hori dela eta, Kontseilu honek hau proposatzen du:

- 4.1. A eredia A eredu indartuarekin edo B ereduarekin ordezkatzeko pixkanaka, arlo edota jarduera curricular batzuk euskaraz izanik. Familia-testuinguruan eta testuinguru sozialean euskara ikasteko eta erabiltzeko eta erabiltzeko aukerarik ez duten ikasleak eskolatzen dituzten ikastetxeak, edozein motako baliabideekin sustatzea (baliabide ekonomiko eta pertsonalak, beste batzuen artean).

5. Eskolatzeko inklusiboaren bermeak

Euskadiko hezkuntza-komunitateak sexua, gaitasunak, jatorria, kultura eta egoera ekonomikoa eta soziala direla eta desberdinak diren ikasleen ikastetxe inklusiboa eraikitzeke helburua jarri du. EAEko Hezkuntza Sistema Hobetzeko Planaren bigarren lerro estrategikoa (2016ko martxoa) hezkuntza inklusiboa eta aniztasunaren trataera da. Hori lortzeko, hau proposatzen du lehen helburu gisa *“ikaslearen onarpenean jatorri, genero, kultura, sexu-orientazio eta genero-identitate arrazoiak direla eta, eskolatzeko ez-bereizlea bermatzea, eta harrera, igarotze eta aniztasun funtzionalaren edo beste edozein arrazoigatiko aniztasunaren arreta optimizatzea, gizarteratze eta kohesio sozial handiagoa lortzeko”*

Pentsamendu kolektiboa aldatzen ari den arren, gizarterako hainbat sektoretan indarrean jarraitzen du konfiantzarik ezak eta desberdina denarekiko ukoak. Maiz, aldea desberdintasun bihurtzen da. Homogeneotasunari balioa ematen zaio oraindik ere, nahiz eta egungo gizarterak heterogeneotasun handia izan (gero eta handiagoa). Gizarteran indarrean dauden jokabide horiek sakondu egiten dira eskola arloan, haurrak babesteko gogo horretan.

Atzerriko ikasleen etorrerak, kultura, bizimodu eta jokabide-arau desberdinekin, ikastetxeen heterogeneotasuna handitzea eragin du. Ikasle horien hezkuntza-premia berezietan

nabarmetzen da. Jatorriko lekutik deserrotu direlako eta gizarteratzeko zailtasunak dituztelako izan ohi dira zailtasun horiek, betiere, testuinguru linguistiko, kultural, eskolar eta sozial ezezagunean, eta zenbaitetan, gogorrean, baina ez da aniztasunak eskaintzen duen aberastasuna balioesten. Ikastetxeetan, presentziari dagokionez, alde handiak daude eta ikastetxe guztiek ikasle horiek ez dituzte antzeko proportzioetan eskolatzen. Haur eta Lehen Hezkuntzan, atzerriko jatorriko ikasleak batez ere ikastetxe publikoetan eskolatzen dira. DBH eta Batxilergoko etapetan, desoreka ere badago, hain nabarmena ez bada ere.

Era berean, hezkuntza-premia desberdinak izan ditzaketen Espainiako nazionalitatea duten atzerriko jatorriko ikasleak aintzat hartu behar dira.

Ez gizarteratzearen arrazoi nagusia desberdintasun soziala da. Ikastetxeak, funtzio konpentsatzailea duen arren eta berdintasun soziala eskaintzen duen arren, desberdintasun soziala islatzen du, eta neurri batean, ihardetsi egiten du ikastetxeetan kokaguneko maila ekonomikoko, sozialeko eta kulturaleko ikasleak biltzean. Oro har, eremu bakoitzean, bi sareetako salbuespenak ahaztu gabe, ikastetxe publikoek pribatuek baino ISEK baxuagoa dute. Egoera hori larriagotu egin daiteke zenbait familiak edo irakasleek ikastetxe horiek saihesteko joera izan ohi dutenean.

Ikastetxe publikoek eta itunpekoek berdintasunean onartu behar dute kokatuta dauden eremuko ikasleen hezkuntza-premia guztiei erantzuteko erantzukizuna. Ikastetxe batzuek ez lituzkete baztertu beharko hezkuntza-premia handieneko ikasleak. Abiapuntuko jokabideak albo batera utzita, beharrezkoa da bi sareetako ikastetxeen arteko hurbiltzean eta lankidetzan aurrera egitea.

Hori dela eta, Kontseilu honek hau proposatzen du:

51. Eskolatzeko hasieratik, eskola inklusiboa balioestea, baita eskolak kohesio sozialean eta aurrerapen kolektiboan egiten duen lana ere. Bestalde, ezin da ahaztu pertsonen prestakuntzan eta oinarri sendoen gainean identitatea eraikitzeari dagokionez egindako lana.
- 5.2 Atzerriko jatorriko eta ISEK maila baxueneko ikasleen kontzentrazio maila handieneko ikastetxeei modu zehatzean arreta ematea.
- 5.3 Diru publikoa jasotzen duten ikastetxeetan ikasleen eskolatzeko orekatua ahalbidetzeko neurriak hartzea.

6. Berdintasunean eskolatzeko

Sexuen arteko berdintasunean hezteak eskolatzeko-eredu inklusiboa eskatzen du. Irakaskuntza mistoaz gain, eremuen okupazioan, zereginen esleipenean eta elkarbizitzan lan egin behar da. Batxilergoko modalitateen eta LHko familien aukeraketa da unerik garrantzitsuenetako bat. Datuen arabera, aukeraketa honetan indarrean jarraitzen dute neurri handi batean sexu bakoitzari tradizioz esleitutako rola.

Eskolatzeko izandako beste gabeziak mutilei eragiten die: ikasturtea errepikatu duten, ohiko eskolatzeko porrot egin ondoren oinarritzko LH egin duten eta ikasketak modu goiztiarrean uzten dituzten ikasle mutilen kopurua neskena baino nabarmen altuagoa da. Gero

eta gehiagoa dira ikastetxeak eskainitakoa interesatzen ez zaien ikasleak; beste hitz batzuetan esanda, ikastetxeak ez du beren interesekin, gaitasunekin eta aurreikuspenekin konektatzen.

Hori dela eta, Kontseilu honek hau proposatzen du:

- 6.1. Zientzia eta teknologiako modalitate akademikoetan eta profesionaletan neska diren ikasleen presentzia sustatzeko beharrezko bitartekoak jartzea.
- 6.2. Lehen Hezkuntzatik, neskei zientzien eta teknologien ikasketan interesa sorraraztea eta arlo horietan gaitasunak eta trebeziak erakusten dituztenak babestea.
- 6.3. Ikaskuntza-arazoak dituzten eta ikastetxean ikasketekiko interes-gabezia duten mutilen kasua aztertu eta erantzuna topatzea.
- 6.4. Ikastetxeetan berdintasun-planak jarraitu eta sustatzea.

7. Irakaskuntza artistikoen sustapena

Hezkuntza artistikoa oinarrizkoa da pertsonen prestakuntzan eta aurrerapen kulturallean, sormenaren garapenean eta gaitasun berritzailean. Eskola-curriculumean garrantzia galtzea duela hainbat urtetatik dator, eta hobetu beharrean, eskola-jardueran garrantzia galdu du. Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetan Musikako adituak txertatzea oso positiboa izan zen, baina arte plastikoek, dramatikoek eta dantzak alboratuta jarraitzen dute. DBHn ia ez dute lekurik. Batxilergoan Arteen modalitatea gutxiengoan hautua da. Araubide bereziko irakaskuntzetan, musikak soilik du ikasle kopuru adierazgarria. Hala ere, gehiengoak irakaskuntza arautu gabeak egiten ditu.

Hori dela eta, Kontseilu honek hau proposatzen du:

- 7.1. Oinarrizko Hezkuntzan eta DOBHn irakaskuntza artistikoen egoera aztertzea.
- 7.2. Jarduera artistikoen irakaskuntzaren eskaintza hiru lurraldeetan orekatzea, eskaera hobetzeko
- 7.3. Ohiko ikastetxeetan arte plastikoen, antzerkiaren eta dantzaren arautu gabeko irakaskuntzak bultzatzea.

2. kap.: HEZKUNTZA SISTEMAREN FINANTZAKETA ETA BALIABIDE EKONOMIKOAK

Sarrera

2.1. Testuinguru sozioekonomikoa

- 2.1.1. Euskal autonomia erkidegoko bpgaren hazkundera
- 2.1.2. Ongizatearen balorazioa, autonomia-erkidegoen arabera
- 2.1.3. Euskal autonomia erkidegoko egoera ekonomikoaren balorazio subjektiboa
- 2.1.4. Euskal autonomia erkidegoko giza garapenaren indizea, dimentsioen, adierazleen eta indizeen arabera, 2010-2015
- 2.1.5. Pobrezia eta aukera-desberdintasuna

2.2. Hezkuntzaren adierazle ekonomiko nagusiak

- 2.2.1. Gastu publikoa, bpgaren ehuneko gisa
- 2.2.2. Hezkuntzako gastu publikoa, gastu publiko osoaren ehuneko gisa
- 2.2.3. Hezkuntzako gastu pribatua
- 2.2.4. Ikasle bakoitzeko gastua

2.3. Hezkuntza sailaren aurrekontuen analisia

- 2.3.1. Hasierako aurrekontua eta gauzatutako aurrekontua
- 2.3.2. Aurrekontuaren banaketa, kapituluaren arabera
- 2.3.3. Aurrekontuaren banaketa, programen arabera
- 2.3.4. Unibertsitatekoak ez diren irakaskuntzen programak eta azpiprogramak
- 2.3.5. "1. Pertsonal-gastuak" eta "6. Ikastetxe publikoetako inbertsioak" kapituluaren analisia
- 2.3.6. Ikastetxeen itunak

2.4. Ikastetxe publikoetako irakasleen plantillen analisia

- 2.4.1. Plantillen bilakaera, eta irakasle/ikasgela, ikasle/ikasgela eta ikasle/irakasle ratioak
- 2.4.2. Irakasle/ikasgela eta ikasle/irakasle ratioen banaketa lurraldeen arabera, haur hezkuntzako eta lehen hezkuntzako ikastetxeetan
- 2.4.3. Irakasle/talde, ikasle/irakasle eta ikasle/talde ratioak, euskal autonomia erkidegoan, mailaren eta titulartasunaren arabera. 2015/16
- 2.4.4. Irakasleen egonkortasuna
- 2.4.5. Plantillen bilakaera, irakaskuntza publikoko irakasleen tipologiaren arabera
- 2.4.6. Irakasleen adina

2.5. Irakaskuntzaren gastuaren eta finantzaketaren estatistikak, eustat (2017-18)

- 2.5.1. Ikastetxe publikoen eta pribatuen gastuak
- 2.5.2. Ikastetxe publikoen eta pribatuen sarrerak
- 2.5.3. Sare publikoetako eta pribatuetako gastuaren bilakaera

2.6. Iritziak eta proposamenak

SARRERA

2015-2017 aldiko txostenaren kapitulu honetan, testuinguru sozioekonomikoari buruzko datuak aurkeztuko dira, baita Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntzaren arloko ekonomia-adierazle nagusiei buruzko datuak eta azken bi ikasturte hauetako Hezkuntza Sailaren aurrekontuari buruzko datuak ere. Eskola publikoko irakasleen plantillak eta eskola pribatuaren finantzaketa aztertuko dira. Era berean, gai horri buruzko Eskola Kontseiluaren iritzia eta Hezkuntza Sailari helarazten zaizkion proposamenak bilduko dira —haren funtzioetan aurreikusten den moduan—.

2.1. TESTUINGURU SOZIOEKONOMIKOA

Euskal Autonomia Erkidegoak 7.234 km²-ko azalera du, azalera txikia gainerako autonomia-erkidegoekin alderatuta. 2.168.254 biztanle du, hau da, populazioaren arabera 6. autonomia-erkidegoa da. Km²-ko 300 biztanleko populazio-dentsitatea du, Espainiako batez besteko dentsitatea baino askoz ere dentsitate handiagoa.

Biztanleria Aktiboaren Inkestan ikus daitekeenez, Euskal Autonomia Erkidegoan populazio aktiboaren % 10,6 dago langabezian; Estatuaren batez besteko tasa baino tasa txikiagoa da, eta langabezia-ehuneko txikiena duten autonomia-erkidegoetako bat da.

Barne-produktu gordina (BPG) 68.897 milioi eurokoa da, eta, barne-produktu gordinaren bolumenari erreparatuta, Estatuko 4. ekonomia da. Biztanle bakoitzeko barne-produktu gordina, berriz, 31.805 eurokoa izan zen 2017an, Espainian biztanle bakoitzeko barne-produktu gordina 25.000 eurokoa izan zenean. Autonomia-erkidegoen artean bigarrena da.

2017an, zor publikoa 10.149 milioi eurokoa izan zen, barne-produktu gordinaren % 14,1, eta biztanle bakoitzeko zorra 4.681 eurokoa izan zen. Hortaz, Estatuan zor txikiena duen autonomia-erkidegoa da, eta biztanle bakoitzeko zorrari dagokionez 5. posizioan dago. Euskal Autonomia Erkidegoko Kontsumoko Prezioen Indizearen (KPI) urteko aldakuntza-tasa % 1,2koa izan da 2018ko martxoan, data horretan bertan Estatuko Kontsumoko Prezioen Indizearen urteko aldakuntza-tasaren berdina.

Euskal Autonomia Erkidegoko 2017ko datu makroak	
BPGa, milioi €	68.897M.€
Biztanle bakoitzeko BPGa	31.805€
Zor osoa (M.€)	10.149
Zorra (BPGaren %a)	% 14,1
Biztanle bakoitzeko zorra	4.681€
Defizita (M.€)	1.074
Defizita (BPGaren %a)	% 1,5

www.datosmacro.com

2.1.1. Euskal Autonomia Erkidegoko BPGaren hazkundera

Euskal Autonomia Erkidegoko barne-produktu gordina (BPG) % 2,8 hazi zen 2016an. 2015ean hazi zena baino 8 hamarren gutxiago, 2015ean % 3,6 hazi baitzen.

2016an, Euskal Autonomia Erkidegoan, biztanle bakoitzeko BPGa 31.805€-koa izan zen, 2015ekoa baino 1.036€ handiagoa, 2015ean 30.769€-koa izan baitzen. Biztanle bakoitzeko BPGaren bilakaera ikusteko, interesgarria da urte batzuk atzera begiratzea eta datu horiek 2011. urteko datuekin alderatzea. Urte horretan, Euskal Autonomia Erkidegoko biztanle bakoitzeko BPGa 29.842 €-koa izan zen eta tasa negatiboak izan ziren.

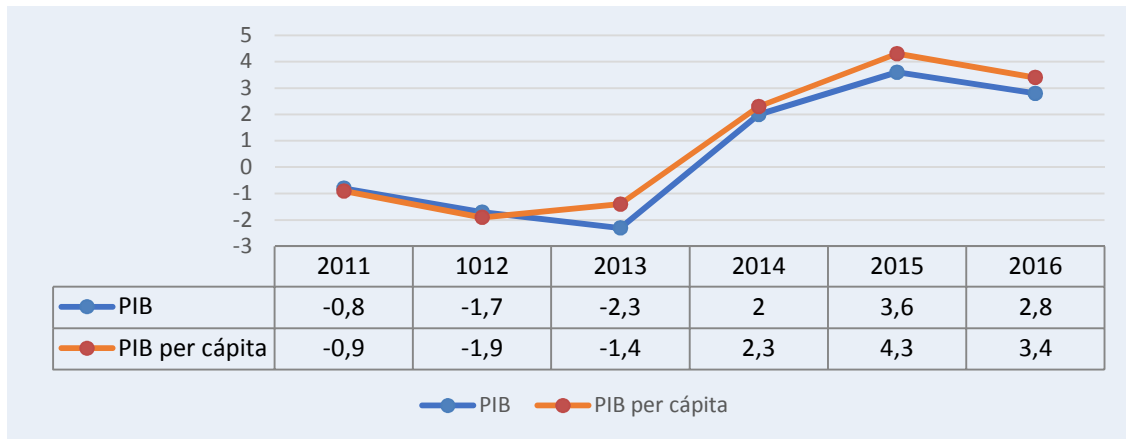
BPGak ekonomia baten tamaina ezagutzen laguntzen digun modu berean, biztanle bakoitzeko BPGak laguntzen digu ekonomia bateko biztanleen aberastasuna ezagutzen. Autonomia-erkidegoak biztanle bakoitzeko barne-produktu gordinaren arabera sailkatuz gero, Euskal Autonomia Erkidegoa sailkapeneko bigarren posizioan egongo litzateke, Madrilgo erkidegoaren atzetik.

Behin 2008tik 2013ra bitarteko krisialdia gainditu ondoren, Euskal Autonomia Erkidegoa hazkunde ekonomikoko ziklo batean dago, 4 urtez luzatzen ari dena (2014-2017).

EAEko BPGaren urteko bilakaera			EAE bizt. bakoitzeko BPGaren urteko bilakaera		
Data	BPG milioi €	BPG ald. (%)	Data	Biztanle bakoitzeko BPGa	Bizt. bakoit. BPG urteko aldakuntza
2016	68.897M.€	% 2,8	2016	31.805€	% 3,4
2015	66.553M.€	% 3,6	2015	30.769€	% 4,3
2014	63.908M.€	% 2,0	2014	29.514€	% 2,3
2013	62.648M.€	-% 2,3	2013	28.858€	-% 1,4
2012	63.818M.€	-% 1,7	2012	29.275€	-% 1,9
2011	65.176M.€	-% 0,8	2011	29.842€	-% 0,9

www.datosmacro.com

BPGaren eta biztanle bakoitzeko BPGaren urteko aldakuntza

www.datosmacro.com

Euskal Autonomia Erkidegoko jarduera-tasak zertxobait egin du gora eta langabe kopuruak behera egin du. Krisialdiak enpleguen suntsiketan izan duen eragina arindu dela ematen du eta 2013an % 16,6ko langabezia-tasa izatetik, 2017an % 10,6koa izatera pasa gara.

2.1.2. Ongizatearen balorazioa, autonomia-erkidegoen arabera

Antza denez, krisialdi ekonomikoaren ondorioz larrienak amaitu dira. Azterketa konparatzaileek berresten dute inguruabar ekonomikoaren eta sozialaren balorazio positibo hori. Ondoren aurkeztuko diren azterketaren datuek autonomia-erkidegoen arabera konparazioa egiten dute eta, horretarako, honako aldagai hauek erabiltzen dituzte, lau kategoria handitan sailkatuta:

Ongizate materiala	Osasuna	Hezkuntza
<ul style="list-style-type: none"> • Biztanle bakoitzeko errenta (A) • Luzaroko langabezia (A) • Desberdinkeria (A) • Pobrezia (A) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bizi-itxaropena (B) • Osasun ona edo oso ona duen populazioa (B) • Obesitatea (A) • Tabakismoa (C) 	<ul style="list-style-type: none"> • Goi-mailako bigarren hezkuntza, gutxienez, duen populazioa (A) • Espero diren eskolaratze-urteak (A) • Eskola goiz uztea (A) • PISAren emaitzak (B)
Guztira: 16 puntu	Guztira: 12 puntu	Guztira: 15 puntu

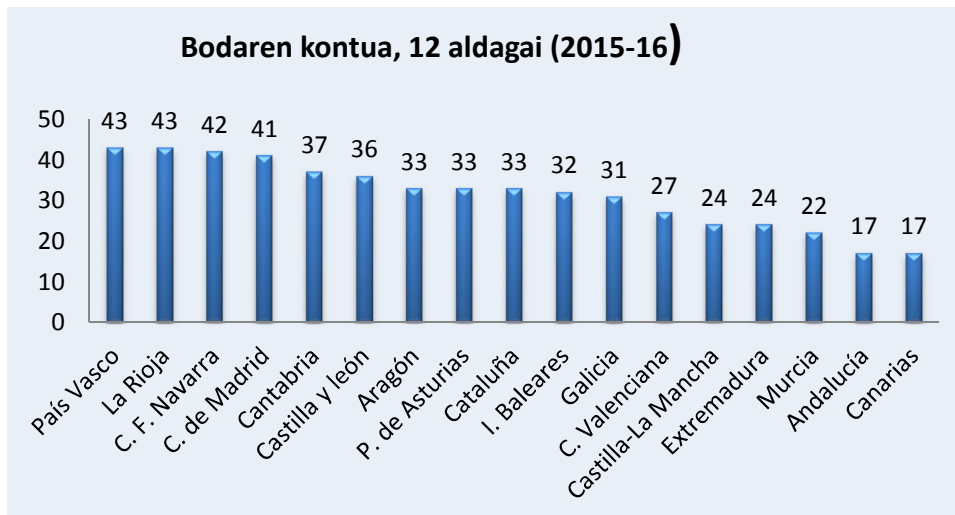
Aldagai bakoitzaren jarduera lau kategoriatan sailkatzen da: A (jarduera handia), B (jarduera ertain-handia), C (jarduera ertain-txikia), D (jarduera txikia).

A kategoriako aldagai bakoitzeko 4 puntu ematen dira, B kategoriako aldagai bakoitzeko 3 puntu, C kategoriako aldagai bakoitzeko 2 puntu eta D kategoriako aldagai bakoitzeko puntu 1. Aurreko taulan agertzen dira Euskal Autonomia Erkidegoko jarduera-kategoriak eta bakoitzari emandako puntuazioak.

Aldagai bakoitzerako lortutako datuen baturaren bidez (Bordaren kontua) egin daitezke konparazioak. Puntuazioak 12 eta 48 puntu artean daude, 12 puntu dira lor daitekeen puntuaziorik txikiena eta 48 puntu dira lor daitekeen puntuaziorik handiena. Euskal Autonomia Erkidegoak lortu du Errioxako Erkidegoarekin batera puntuaziorik handiena. Horrek ongizate-maila handia islatzen du. Hezkuntzaren adierazleetan, guztietan lortzen da puntuazio maximoa, PISA azterketari dagozkion emaitzetan izan ezik.

Autonomia-erkidegoen artean, 26 puntuko da adierazle globalaren aldakuntza-lerruna.

Iturria: INE, MECD, OCDE eta Herrero, C., Villar, A. eta Soler, A. (2017): "Las facetas del bienestar. Una aproximación multidimensional a la calidad de vida". BBVA-IVIE

Oharra: Bordaren kontua edo Bordaren kontaketa aldagaietan goitik behera puntuak esleitzeko metodologia bat da.

2.1.3. Euskal Autonomia Erkidegoko egoera ekonomikoaren balorazio subjektiboa

Inkosten bidez jasotako herritarren beraien balorazioak islatzen du, halaber, egoera ekonomikoaren pertzepzioa positiboagoa dela, hainbat urtez pertzepzioa oso negatiboa izan denean.

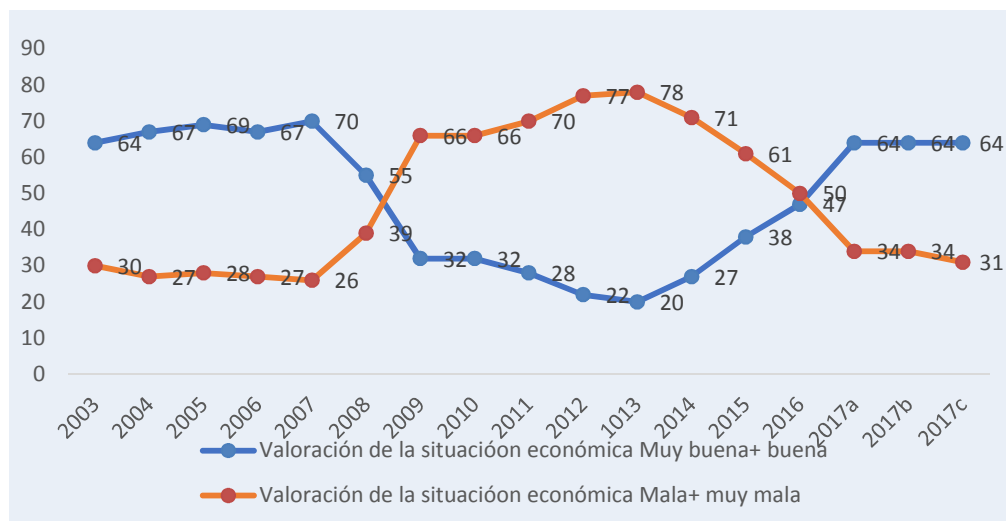
Galdera honen aurrean,

Zure ustez nolako da egoera ekonomikoa Euskadin: oso ona, ona, txarra ala oso txarra? Hau izan da erantzuna:

EUSKADI 2017	Oso ona	3	64
	Ona	61	
	Txarra	28	31
	Oso txarra	3	
	Ed-Ee	4	

Grafikoan, balorazioaren bilakaera ikus dezakegu, 2003-2007 tarteko balorazio positiboetatik, 2008-2016 aldiko balorazio negatiboetara, 2017an balorazio positiboa berreskuratuzeko.

Egoera ekonomikoaren balorazioa

Prospekzio Soziologikoen Kabinetea – Eusko Jaurlaritzako Lehendakaritza www.euskadi.eus/prospekzio_sociologikoa

Galdera hauen aurrean,

1. Zure ustez, zeintzuk dira Euskadiko hiru arazo nagusiak?
2. Zure eguneroko bizitzan zentratuz, zein hiru arazo edo kezka nagusi dituzu?

Kezka hauek adierazi dira. Populazioaren gehiengoak lan-merkatuarekin kezkatuta dago, erakunde-arloan (% 67) zein arlo pertsonalean (% 41). Ondoren, oso atzetik daude arazo ekonomikoak (% 13) eta egoera politiko instituzionala (% 17).

Kezken arteko bigarren maila batean dago hezkuntza, maila kolektiboan zein pertsonalean (% 6 eta % 6). Inkestaren beste atal batean irakasleek 5etik 4,3ko balorazioa lortzen dute. Interpretatu daitezke Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntzako profesionalak irudi ona dutela.

Euskadiko arazo nagusiak	EAE	Pertsonalak
Lan-merkatuari lotutako arazoak	67	41
Arazo ekonomikoak	13	17
Egoera politikoa, politikariak eta gatazka politikoa	13	3
Etxebizitza eta etxe-gabetzeak	10	6
Zerbitzu publikoen funtzionamendua eta hedadura	7	4
Osasungintza, Osakidetza, Gizarte Segurantzza	6	13
Hezkuntza	6	6
Immigrazioa, arrazakeria	6	1
Arazo eta desberdintasun sozialak	3	1
Pentsioak	3	5

2.1.4. Euskal Autonomia Erkidegoko Giza Garapenaren Indizea, dimentsioen, adierazleen eta indizeen arabera, 2010-2015

Giza Garapenaren Indizea (GGI) giza garapenaren funtsezko dimentsioetan lortutako batez besteko lorpenen adierazle sintetiko bat da: bizitza luzea eta osasungarria izatea; ezagutzak eskuratzea; eta bizi-maila duina izatea. Giza Garapenaren Indizea hiru dimentsio horietako bakoitzeko indize normalizatuen batez besteko geometrikoa da. Euskal Autonomia Erkidegoan, Garapenerako Nazio Batuen Programaren metodologiaren bidez prestatzen da. <http://hdr.undp.org/es>

Euskal Autonomia Erkidegoa 12. postuan dago, eta adierazle horren arabera herrialde aurreratuenen artean dago. Aurkezten diren bi tauletan, indizeen bilakaera eta gainerako herrialdeekiko horien goera ikusten da.

	Giza Garapenaren Indizea	Osasun-dimentsioa	Osasun-indizea	Hezkuntza-dimentsioa	Eskolaratze batez besteko urteak	Hezkuntza-indizea	Bizi-mailaren dimentsioa	Bizi-mailako indizea
		Jaiotzean, bizi-itxaropena, urteetan		Espero diren eskolaratze-urteak			Biztanleko errenta nazional gordina EAP*, 2011ko AEBko \$etan	
2010	0,904	82,4	0,959	18,1	10,2	0,841	43.207	0,917
2011	0,905	82,4	0,960	18,2	10,3	0,842	43.351	0,917
2012	0,907	82,7	0,964	18,4	10,4	0,846	42.734	0,915
2013	0,911	83,1	0,971	18,6	10,6	0,854	42.100	0,913
2014	0,915	83,3	0,973	18,8	10,8	0,860	43.261	0,917
2015	0,916	83,0	0,969	18,6	10,8	0,861	44.252	0,920

*Erosteko ahalmenaren parekotasuna
Iturria: Eustat. Gizarte-adierazleak

	Giza Garapenaren Indizea	Jaiotzean, bizi-itxaropena, urteetan	Espero diren eskolaratze-urteak	Eskolatze batez besteko urteak	Biztanleko errenta nazional gordina EAP, 2011ko AEBko \$etan	
GIZA GARAPEN OSO HANDIA						
1	Norvegia	0,949	81,7	17,7	12,7	67.614
2	Australia	0,939	82,5	20,4	13,2	42.822
2	Suitza	0,939	83,1	16,0	13,4	56.364
4	Alemania	0,926	81,1	17,1	13,2	45.000
5	Danimarka	0,925	80,4	19,2	12,7	44.519
5	Singapur	0,925	83,2	15,4	11,6	78.162
7	Herbehereak	0,924	81,7	18,1	11,9	46.326
8	Irlanda	0,923	81,1	18,6	12,3	43.798
9	Islandia	0,921	82,7	19,0	12,2	37.065
10	Kanada	0,920	82,2	16,3	13,1	42.582
10	Ameriket. Estatu Batuak	0,920	79,2	16,5	13,2	53.245
12	Hong Kong, Txina (RAE)	0,917	84,2	15,7	11,6	54.265
	Euskal Auton. Erkidegoa	0,916	83,0	18,6	10,8	44.252
13	Zeelanda Berria	0,915	82,0	19,2	12,5	32.870
14	Suedia	0,913	82,3	16,1	12,3	46.251
15	Liechtenstein	0,912	80,2	14,6	12,4	75.065
16	Erresuma Batua	0,909	80,8	16,3	13,3	37.931
17	Japónia	0,903	83,7	15,3	12,5	37.268
18	Korear Errepublika	0,901	82,1	16,6	12,2	34.541
19	Israel	0,899	82,6	16,0	12,8	31.215
20	Luxemburgo	0,898	81,9	13,9	12,0	62.471
21	Frantzia	0,897	82,4	16,3	11,6	38.085
22	Bélgika	0,896	81,0	16,6	11,4	41.243
23	Finlandia	0,895	81,0	17,0	11,2	38.868
24	Austria	0,893	81,6	15,9	11,3	43.609
25	Eslovenia	0,890	80,6	17,3	12,1	28.664
26	Italia	0,887	83,3	16,3	10,9	33.573
27	España	0,884	82,8	17,7	9,8	32.779
	....					

2.1.5. Pobrezia eta aukera-desberdintasuna

Azken “Pobreziaren eta Gizarte Desberdintasunen Inkestak (PGDI)” erakusten digu pobrezia erlatiboaren tasa —hau da, Euskal Autonomia Erkidegoko diru-sarreraren medianaren % 60aren azpitik daudenen proportzioa— murriztu egin dela 2014 (% 18,5) eta 2016 (% 16,4) artean, eta pobrezia larriko tasak —diru-sarreraren medianaren % 40aren azpiko diru-sarrerak— % 5 inguru mantentzen direla, 1986tik erregistratuta dagoen kopururik handiena. Pobrezia- edo bazterketa-arriskua (Arope tasa) ere % 20,6ra arte murriztu da, baina adierazle horren osagaien artean joera desberdinak hauteman dira.

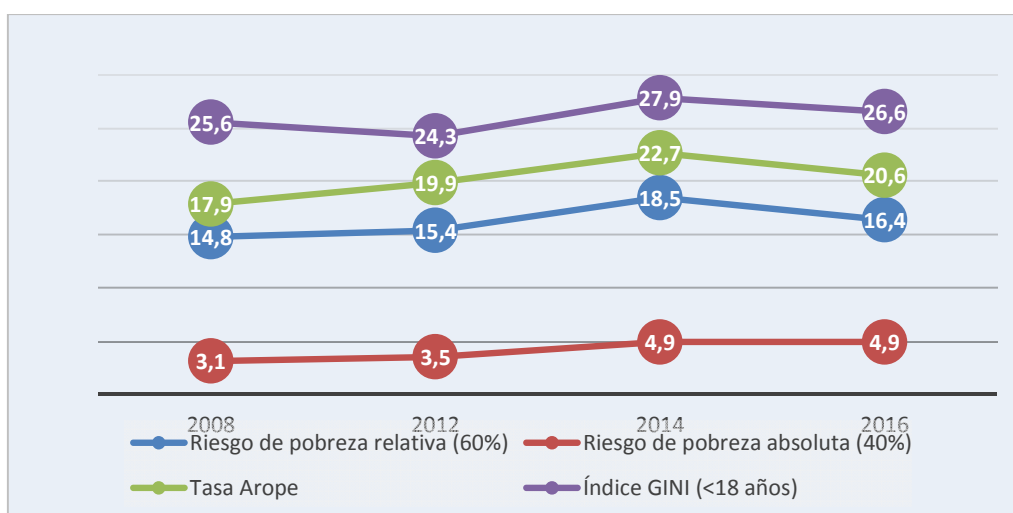
Pobreziaren, prekarietatearen eta pribazioaren adierazle batzuen

bilakaera Euskal Autonomia Erkidegoa, 2008-2016 (%)				
	2008	2012	2014	2016
Pobrezia erlatiboko arriskua (% 60)	14.8	15.4	18.5	16.4
Pobrezia absolutuko arriskua (% 40)	3.1	3.5	4.9	4.9
Arope tasa	17.9	19.9	22.7	20.6
GINI indizea (<18 urte)	25.6	24.3	27.9	26.6

Arope tasa: pobrezia- edo bazterketa-arriskuko tasa.

GINI indizea: GINI koefizientea, 100 puntuko oinarria hartuta. Eurostat

Pobrezia-adierazle batzuen bilakaera (2015-16)⁴

Enplegua lehengoratzek eta kolektiborik kaltetuenen emigratioak eragin du Euskadin desberdintasunak murriztu izana. Hartara, GINI koefizienteak —diru-sarreraren banaketa desberdina neurtzen duen koefizienteak— ehuneko 1,3 puntu egin du behera, 2014an izan zuen gorakadaren ondoren; 2014ko 27,9 puntuetatik 2016ko 26,6 puntuetara pasa da. Joera hori bera hauteman da, halaber, populazioaren % 20 aberatsenen diru-sarrerak eta populazioaren % 20 pobreenen diru-sarrerak aintzat hartzen dituen ratioan, 2014ko 4,2tik 2016ko 3,9ra murrizten baita.

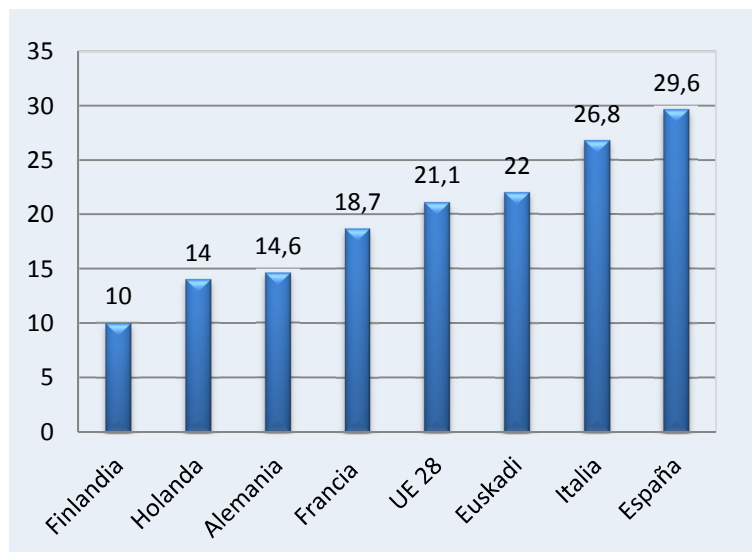
Testuinguru horretan, Euskal Autonomia Erkidegoko pobrezia-aren aurka borrokatzeko prestazio ekonomikoen sistema —diru-sarrerak bermatzeko errentak (DSBE), etxebizitzarako

⁴ (Enplegu eta Gizarte Politiketako Sailaren Estatistika Organo Berezia, [Pobrezia eta Gizarte Desberdintasunei buruzko Inkesta PGDI-2016. Euskal Autonomia Erkidegoa. E-maila nagusiak](#). Vitoria-Gasteiz, Eusko Jaurlaritz, 2017, 112 orr.)

prestazio osagarriak (EPO) eta gizarte-larrialdietarako laguntzek (GLL) osatzen dutena— garrantzi handikoa da pobrezia-ondorioak murrizteko eta egoera larriek aurrera egin dezaten saihesteko.

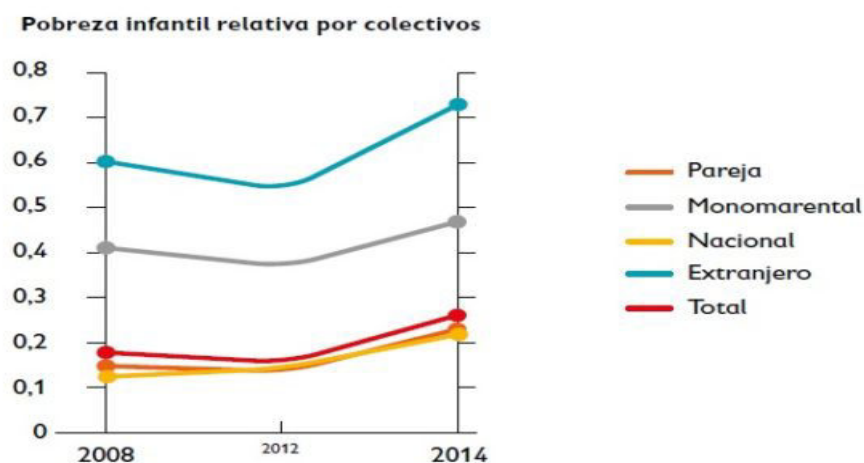
Europako herrialde batzuekin alderatuta, Euskal Autonomia Erkidegoa Europar Batasunaren batez bestekoa dago, Finlandiako mailetatik urrun (tasarik txikienarekin), baina Espainiako mailetatik ere urrun (alderatutako herrialdeen arteko tasarik handiena).

18 urte baino gutxiagoko populazioaren pobrezia erlatiboaren tasa (2015-16)

Eurostat. EU-SILC

Euskal Autonomia Erkidegoan pribazio ekonomikoko egoeren eraginik handiena duten etxebizitzaren profila xehetasunez aztertzean, agerikoa da haurtzaroko gizarte-arriskuen banaketa desberdina dela. 2014an, jatorri nazionalen adin txikien % 22 soilik zeuden pobrezia erlatiboko egoeran, eta ehuneko hori % 74ra iristen zen atzerriko jatorria duten adin txikien artean. Guraso bakarreko familiek ere, batik bat emakume bat buru dutenek, guraso biko familiek baino pobrezia erlatiboko tasa handiagoak zituzten; bi kolektibo horien arteko aldeak ehuneko 20 puntutik gorakoak ziren.

Save the Children: "Desheredados. Desigualdad infantil, igualdad de oportunidades y políticas públicas en España. Anexo Euskadi", 2016.

Datu guztiek pentsarazten digute pobrezia arazoak zeharkako erantzukizuna eta garrantzia duela eta erronka horri eskolarako maila osagarrietatik aurre egin behar zaiola (gizarte-ongizetatik, Osakidetzatik, udaletatik eta abar), baldin eta esku-hartzeak eraginkorrak izan daitezen lortu nahi bada. Horrela jaso dute berriki erakunde guztiek "**Familia eta Haurtzaroaren aldeko Euskal Ituna, 2018**" itunean:

"Itun honen onartzeak sorburu dituen neurriek nahi dute mugikortasun soziala aldeztu eta belaunaldien arteko desberdintasunen transmisioa gutxitu. Egungo krisialdi ekonomikoak, desberdintasunen hazkuntzak eta eredu produktiboaren aldaketak aukera-berdintasuna murrizten du eta bereziki kaltetzen ditu gurasoen aldetik kapital nahikoa (ekonomiko, kultural edo erlazionala) jaso ez duten haurrak. Itun honek bilatzen du hezkuntza, kultur eta diru-sarrerak bermatzeko politikak garatu, alde nabarmen horiek murriztu eta pertsona guztientzako aukera-berdintasunen oinarritzko maila bat ziurtatzea, kontuan hartu gabe jatorriko familien ekonomia, kultur edo hezkuntzaren ondarea".

Datuen iturria:

- EUSTAT: natalidad, demografía, indicadores sociales...
- <https://www.datosmacro.com: datos económicos actualizados>.
- Herrero, C., Villar, A. y Soler, A. (2017): "Las facetas del bienestar. Una aproximación multidimensional a la calidad de vida". BBVA-IVIE (Fuente: INE, MECD, OCDE).
- Sociómetro vasco 65 (dic. 2017). Gabinete de Prospección Sociológica. Presidencia del Gobierno Vasco. www.euskadi.eus/estudios_sociologicos.
- Informe Laboral de Euskadi. (enero-marzo 2017). Univ. País Vasco
- Situación País Vasco 2016. BBVA Research.
- BBK Behatokia. Deusto Business School.
- Save the Children: "Desheredados. Desigualdad infantil, igualdad de oportunidades y políticas públicas en España. Anexo Euskadi", 2016.
- Eurostat. EU-SILC
- Órgano Estadístico Específico del Departamento de Empleo y Políticas Sociales, [Encuesta de pobreza y desigualdades sociales EPDS-2016. Comunidad Autónoma de Euskadi. Principales resultados](#). Vitoria-Gasteiz, Eusko Jaurlaritz-Gobierno Vasco, 2017, 112 págs.

2.2. HEZKUNTZAREN ADIERAZLE EKONOMIKO NAGUSIAK

Ondoren adierazten diren adierazleen arloan, kontuan izan behar da hezkuntzaren arloko gastu publikoak —barne-produktu gordinaren ehuneko gisa— zein gastu pribatuek askotariko esparruetan eragina dutela, hots, Kontseilu honen eskumeneko unibertsitateaz bestelako tarteaz harantzago doazen esparruetan eragina dutela. Nolanahi ere, bi adierazle horiek nazioarteko analisisetan eta, berariaz, Europako esparruan erabili ohi direnez gero, interesgarriak dira “esparru-informazio” gisa. Adierazle hauek analizatu dira:

- Gastu publikoa, BPGaren ehuneko gisa
- Gastu publikoa, gastu publiko osoaren ehuneko gisa
- Hezkuntzako gastu pribatua
- Ikasle bakoitzeko gastua

2.2.1. Gastu publikoa, BPGaren ehuneko gisa

Ondoren, erakunde publiko guztiek edonolako ikastetxetan eta hezkuntza-zerbitzutan egindako inbertsioa jasotzen duen hezkuntzako gastu publikoa aztertuko da, betiere barne-produktu gordinaren ehuneko gisa.

Education at a Glance (2017) azterketako 2015eko datuen arabera, Europako estatuek haien BPGaren % 4,9 bideratzen dute hezkuntzako gastu publikora, eta EUSTATEk Euskal Autonomia Erkidegoan % 5 dela kalkulatu du. Espainiak % 4,3 gastatzen du Education at a Glance (2017) azterketaren arabera. Gastua, BPGaren ehuneko gisa, nahiko egonkorra da denboran, eta Lehen Hezkuntzatik Unibertsitatera arteko hezkuntza-erakundeetan egindako gastua islatzen du. Krisialdi ekonomikoaren ondorioz, barne-produktu gordinak atzera egin du eta, hartara, gastu errealak ere behera egin du.

Adierazle horrek hezkuntza-erakundeetako gastua neurtzen du, betiere nazioaren aberastasunari dagokionez —barne-produktu gordinen oinarrituta—. Gastuak barnean hartzen ditu gobernuek, enpresek eta familiek hezkuntzan egindako gastua, Lehen Hezkuntzatik Unibertsitatera.

	Hezkuntza-erakundeetako gastu osoa	Hezkuntza-erakundeetako gastu publikoa	Hezkuntza-erakundeetako gastu pribatua
Finlandia	5,7	5,6	0,1
Holanda	5,4	4,5	0,9
Frantzia	5,3	4,8	0,5
Euskadi (1)	5,0	4,1*	0,9*
EB22, batez best.	4,9	4,4	0,5
Alemania	4,3	3,7	0,6
Espainia	4,3	3,5	0,8
Italia	4,0	3,6	0,4

(1) Euskal Autonomia Erkidegoko datua 2014koa da
 Iturria: Education at a Glance (OECD, 2017), B4.1 taula eta EUSTATen Hezkuntzaren kontua (2014)
 *Datu horiek EUSTATEk ezarritako % 5a abiapuntu izanik egindako kalkulu batetik datoz

2.2.2. Hezkuntzako gastu publikoa, gastu publiko osoaren ehuneko gisa

Hezkuntzara (Lehen Hezkuntzatik Hirugarren Hezkuntzara) zuzendutako gastu publikoa —gastu publiko osoaren ehuneko gisa— aintzat hartzen duen adierazleari dagokionez, Euskadik % 9,8 bideratzen du hezkuntzara. Krisialdi ekonomikoaren hurrengo urteetan Europako zenbait herrialdek austeritate-neurriak hartu zituzten eta aurrekontu-doikuntzak egin zituzten, hezkuntzan barne. Horren emaitza gisa, ikasle bakoitzeko gastua murriztu edo egonkortu egin zen.

Doikuntzak eraginkortasuna areagotzeko bide gisa azaltzen diren arren, baliabideen banaketa hobeak eta dinamismo ekonomikoaren sustapenak ere eragina izan dezakete eskaintzen den hezkuntzaren kalitatean, batik bat dinamismo ekonomiko horretarako hezkuntza ere garrantzi handikoa den une horietan. Izatez, gazteen eta langabeen hezkuntza-eskariak gora egiten du langabeziako garaietan. Adierazle horrek hezkuntzako gastua eta gobernuen gastu osoa alderatzen ditu. 2010-2014 aldian, herrialde guztiek murriztu edo mantendu zuten gastua, Holandak izan ezik —gastua gehitu zuen—.

Hezkuntzako gastu publikoa, hezkuntzako gastu publiko osoaren ehuneko gisa, Lehen Hezkuntzatik Hirugarren Hezkuntzara. 2014

	2014	Aldaketa 2010-2014
Holanda	11,2	+0,4%
Finlandia	10,4	-0,8%
EB22, batez best.	9,9	-0,0%
Euskal Auton. Erk.	9,8	-0,3%
Alemania	9,4	-0,0%
Frantzia	8,4	-0,5%
Espainia	8,2	-0,10%
Italia	7,1	-0,9%

B4.2 taula. Gastua, 2014. Iturria: Education at a Glance (OECD, 2017), B4.1 taula eta EUSTATen Hezkuntzaren kontua (2014)

Beste analisi osagarri bat da autonomia-erkidegoen arteko gastuaren datu konparatzaileak behatzea. 2015eko hezkuntzako aurrekontuan islatzen den hezkuntzako gastu-politika, gastuaren aurrekontu osoari dagokionez, % 1,1 gehitu da 2014koarekin alderatuta, 2.579 milioi eurotik 2.608 milioi eurora pasa da. Edonola ere, gastu osoarekiko ehunekoa 7 hamarrenetan jaitsi da, 2014ko % 25,2tik 2015eko % 24,5era. Eusko Jaurlaritzako aurrekontuak, gastu osoaren ehuneko gisa (% 24,5), Espainiako batez bestekoa gainditzen du (% 21,3) eta hirugarren lekuan dago Murtzia (% 27) eta Andaluzia (% 25,9) ondoren.

Presupuesto de gasto en educación de las CC. AA, 2014-2015

	2014	2014	2015	2015	Variación 2015-2014 (%)
	M. de euros	% sobre gasto total	M. de euros	% sobre gasto total	
Andaluzia	6.438.774	25,1	6.588.442	25,9	2,3
Aragoi	888.562	18	887.615	18,4	-0,1
Asturias	715.786	19	720.779	18,4	0,7
Balearrak	740.539	19,1	774.525	19,2	4,6
Kanariak	1.498.252	21,7	1.498.262	21,7	0
Kantabria	485.880	19,9	491.871	19,7	1,2
Gaztela eta Leon	1.771.415	19,9	1.809.320	20,4	2,1
Gaztela-Mantxa	1.378.032	19,2	1.443.472	19,5	4,7
Katalunia	4.892.550	16,9	5.232.972	17,8	7
Valentzia erk.	3.896.746	24	3.982.913	22,9	2,2
Extremadura	991.601	22,4	1.019.830	21,4	2,8
Galizia	2.032.375	19,9	2.035.233	20,9	0,1
Madril	4.142.560	20	4.256.580	20,4	2,8
Murtzia	1.185.724	26,1	1.252.838	27	5,7
Nafarroa	564.611	15	573.716	15,1	1,6
Euskal Aut.Erkidegoa	2.579.265	25,2	2.608.556	24,5	1,1
Errioxa	230.718	17,9	233.361	18,3	1,1
Guztira	34.433.399	21	35.410.291	21,3	2,8

Estatuko Eskola Kontseiluaren txostena, 2016

2.2.3. Hezkuntzako gastu pribatua

Bestalde, hezkuntzako gastu pribatuaren datuek —hezkuntzako gastu osoaren ehuneko gisa— islatzen dute zer ekarpen egiten dioten erakunde pribatu guztiek, funtsean erabiltzaileek edo haien familiek, orotariko ikastetxeen eta hezkuntza-zerbitzuen finantzaketari.

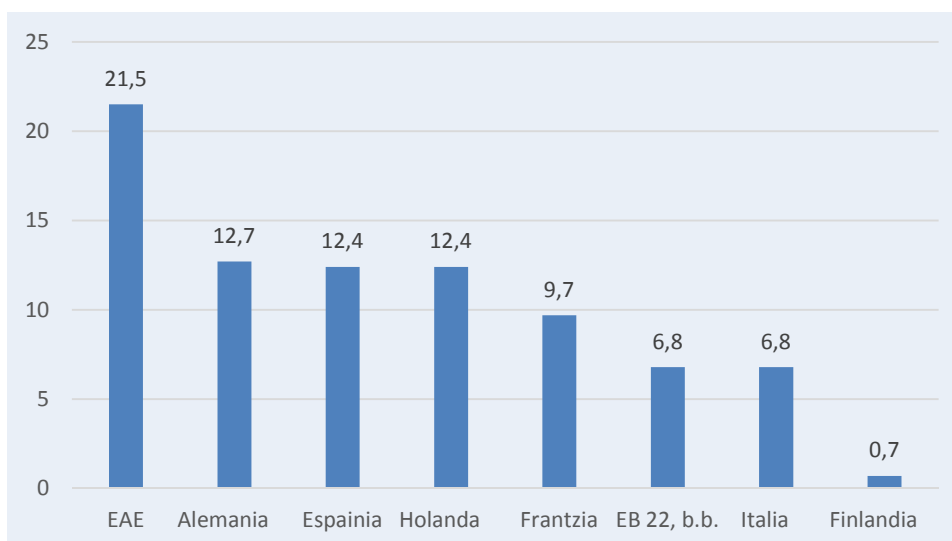
Irakaskuntza guztien osotasunean, Unibertsitatean izan ezik, egindako gastu pribatuaren osagaia Euskal Autonomia Erkidegoan % 21,5ekoa izan zen 2014an, Espainian % 12,4 izan zenean eta Europan, batez beste, % 6,8 izan zenean. Euskal Autonomia Erkidegoko datuak irakaskuntza pribatuaren proportzio handia islatzen du, baita itunek ikastetxe horien irakaskuntzaren % 66 estaltzen dutela ere. Erresuma Batuak, adibidez, gastu handiagoa du.

Hezkuntzako gastu pribatua, hezkuntzako gastu osoaren ehuneko gisa, Europar Batasuneko herrialdeetan, 2014. Irakaskuntza guztiak

	Lehen eta Bigarren Hezkuntza eta ondorengoa (ez Hirugarren Hezkuntza)
Euskal Aut. Erkide	21,5
Alemania	12,7
Espainia	12,4
Holanda	12,4
Frantzia	9,7
EB22, batez bestekoa	6,8
Italia	6,8
Finlandia	0,7

Iturria: Education at a Glance (OECD, 2017), B3.1 taula eta EUSTATen Hezkuntzaren kontua (2014)
B3 taula. Gastu pribatua

Lehen eta Bigarren Hezkuntza eta ondorengoa (ez Hirugarren Hezkuntza)

Iturria: Education at a Glance (OECD, 2017), B3.1 taula eta EUSTATen Hezkuntzaren kontua (2014)

2.2.4. Ikasle bakoitzeko gastua

EUSTATen 2014ko hezkuntzaren kontuan —2012ko datuekin osatua eta dolarretan adierazita—, ikus daiteke Euskal Autonomia Erkidegoak finantzaketa-tasa absolutu handiak dituela, gainerako herrialdeen antzekoak. Zenbatekoak dolarretan daude, eta barnean hartzen dituzte hezkuntzako oinarritzko zerbitzuak zein zerbitzu osagarriak eta ikerketakoak eta garapenekoak.

	Prim., Sec., y Post.	Terciaria	Todas las etapas
Finlandia	9.779	17.893	11.381
Frantzia	9.944	16.422	11.184
Alemania	10.776	17.180	12.063
Italia	8.926	11.510	9.317
Holanda	10.739	19.159	12.495
Euskal Auto. Erk (1)	9.862	15.386	10.907
Espainia	7.772	12.489	8.752
EB22, batez best.	9.721	16.164	10.897

B1 taula. Ikasle bakoitzeko gastua

2014ko Hezkuntzako kontuko Euskal Autonomia Erkidegoko datuak **2012. urteari dagozkio**. Gainerako herrialdeetako gastuak Education at a Glance, 2017, azterketatik datoz eta 2014ko datuak dira.

Autonomia-erkidegoen arteko konparazioari dagokionez, Estatuko Eskola Kontseiluak landu duen estatistika batek unibertsitateaz bestelako irakaskuntzetako ikasle bakoitzeko gastua neurtzen du, zentroaren titulartasunaren arabera eta 2013-2014ko datuekin.

Estatistika horri erreparatuta, Euskal Autonomia Erkidegoa lehen posizioan dago bi adierazle horietan, eta ondoren Nafarroa.

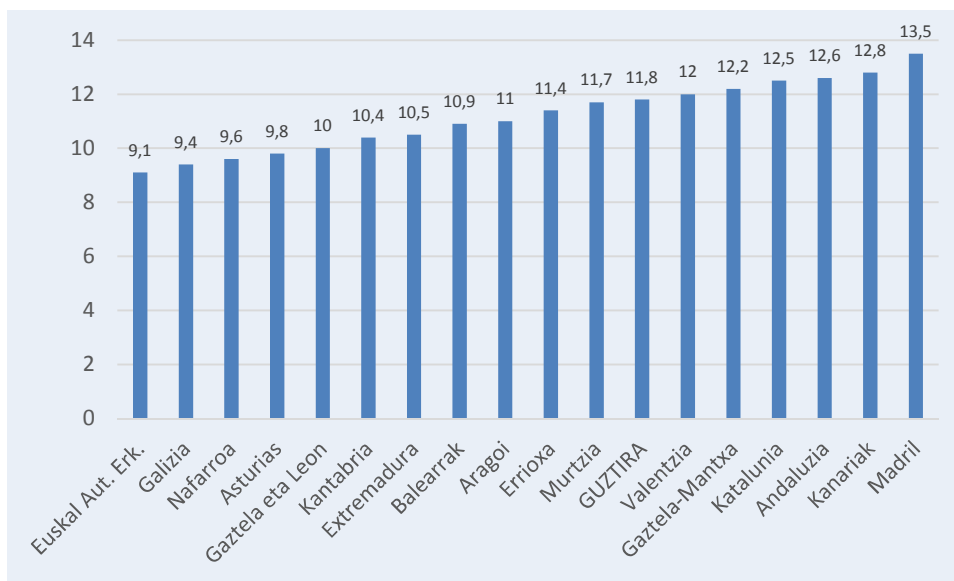
Era berean, Euskal Autonomia Erkidegoan dago finantzaketa-alderik handiena sare publikoaren eta itunpekoaren artean.

	GASTU PUBLIKOA	
	Ikastetxe publ. ikasleak, 2013-14	Itunpeko ikastetxe pribatueto ikasleak, 2013-14
Andaluzia	4.595	4.110
Aragoi	5.517	4.775
Asturias	6.615	5.667
Balearrak	5.623	4.817
Kanariak	5.031	4.534
Kantabria	6.474	5.534
Gaztela eta Leon	6.125	5.129
Gaztela-Mantxa	4.624	4.335
Katalunia	4.876	4.237
Valentzia erk.	4.880	4.383
Extremadura	5.815	5.219
Galizia	6.423	5.562
Madril	4.505	3.908
Murtzia	4.941	4.439
Nafarroa	6.955	5.738
Euskal Aut. Erkidegoa	9.175	6.475
Errioxa	5.530	4.730
Espainia	5.231	4.569

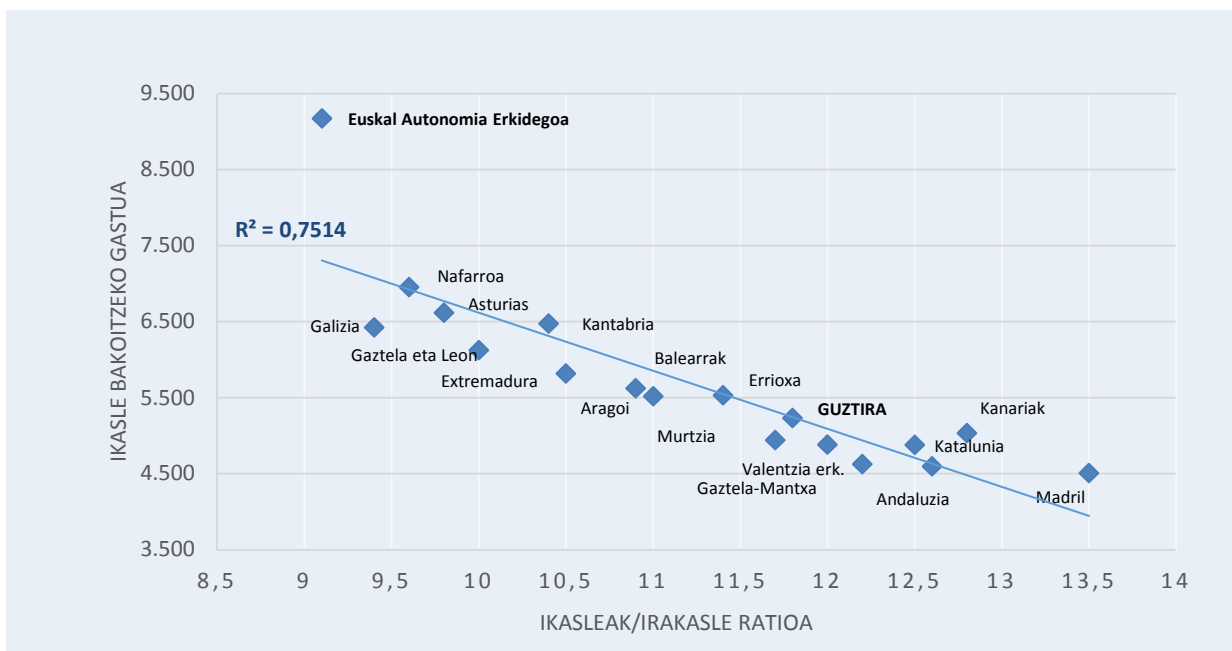
Ikasle bakoitzeko gastu publikoa, unibertsitateaz bestelako hezkuntza-erakundeetan, zentroaren titulartasunaren eta autonomia-erkidegoaren arabera, 2013-14.

Dena dela, konparazio zorrotzagoa egiteko, beste faktore batzuk ere hartu beharko lirateke aintzat. Irakasle bakoitzeko batez besteko ikasle kopurua oso argigarria da ikastetxe publikoetan eskolatutako ikasle bakoitzeko gastu publikoaren zenbatekoak ulertzeko (adierazle horretako gastu publikoko aldagarritasunaren % 75 ikasle/irakasle ratioaren ($R=0,75$) bidez argitzen da). Euskal Autonomia Erkidegoak du gastu publikorik handiena eta ratorik txikiena, hurrengo grafikoan agertzen den moduan.

Ikasleak/irakaslea ratioa

Ikasle bakoitzeko gastu publikoa, unibertsitateaz bestelako irakaskuntzako ikastetxe publikoetako irakasle bakoitzeko ikasleen batez besteko kopuruari dagokionez eta autonomia-erkidegoen arabera. 2014-15 ikasturtea

	Gastua/ikasle	Ratioa irakasle/ikasle
Andaluzia	4.595	12.6
Aragoi	5.517	11.0
Asturias	6.615	9.8
Balearrak	5.623	10.9
Kanariak	5.031	12.8
Kantabria	6.474	10.4
Gaztela eta Leon	6.125	10.0
Gaztela-Mantxa	4.624	12.2
Katalunia	4.876	12.5
Valentzia Erk.	4.880	12.0
Extremadura	5.815	10.5
Galizia	6.423	9.4
Madril	4.505	13.5
Murtzia	4.941	11.7
Nafarroa	6.955	9.6
Euskal Aut. Erk.	9.175	9.1
Errioxa	5.530	11.4
Guztira	5.231	11.8

Bestalde, biztanleriaren sakabanatze-maila da irakasle/ikasle ratioan eraginik handiena duen faktorea. Ildo horretan, gainerako autonomia-erkidegoekin alderatuta, Euskal Autonomia Erkidegoan 10.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan ikasten duten ikasleen ehunekoa ez da handia (% 20,6), oso urrun dago Galiziako (% 47,4), Nafarroako (% 34,2) edo Asturiasko (% 32,9) ehunekoetatik.

2.3. HEZKUNTZA SAILAREN AURREKONTUEN ANALISIA

Txostenaren atal honetan, gastu publikoa berrikusten da, betiere hezkuntza-politikak — besteak beste irakasleen ordainsariak eta ingurune berezietako ikasleen finantzaketa— islatzen dituzten Hezkuntza Sailaren aurrekontuen bitartez. Epigrafe honetan, zehazten dira Hezkuntza Sailak gauzatutako aurrekontuak. Aurrekontuen likidazioan ikusten da aurrekontuak beti gauzaten direla hasiera batean aurrekontuan jasotakoaren gainetik. 2015eko eta 2016ko ekitaldiak eta 2014ko ekitaldiarekiko konparazioa hartuko dira aintzat, baita datuak kapituluaren, programen eta azpiprogramen arabera xehatuta ere. Gainera, zehatz-mehatz aztertuko dira pertsonal-gastuen 1. kapitulua eta ikastetxe publikoetako inbertsioen 6. kapitulua. Azkenik, itunei buruzko datuak gehitu dira. Batzuetan, serieek gaur egunera arteko jarraipena dute.

2.3.1. Hasierako aurrekontua eta gauzatutako aurrekontua

Eusko Jaurlaritzaren aurrekontuak (milioi €) eta urte arteko gehikuntza, 2014, 2015, 2016 artean

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15
Hasierako aurrekontua	10.216	10.639	10.933	7,0%	2,8%
Aurrekontu gauzatua	10.053	10.161	10.365	1,1%	2,0%
Gauzatze-ehunekoak	%98,4	%95,5	%94,8		

2012ko abenduan, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila eta Kultura Saila elkartu ziren, eta Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Saila sortu zen. Gauzatutako aurrekontua % 2,7 gehitu da. Dena dela, analisi horretan soilik jaso dira hezkuntzaren arloari berariaz dagozkion datuak, hori baita Kontseilu honen analisi-esparrua. Gainera, horrela eginez gero, aurreko urteetako datuekin konparazioak egin ahal izango dira. Aztergai ditugun bi ekitaldietan, hasiera batean jasotakoaz pixka bat gainera gauzatu dira aurrekontuak.

Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Sailaren aurrekontua (milioi €) eta urte arteko gehikuntza, 2014 eta 2016 artean

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15
Hasierako aurrekontua	2.765	2.792	2.849	1,0%	2,0%
Aurrekontu gauzatua	2.833	2.855	2.931	0,8%	2,7%
Gauzatze-ehunekoak	%102,5	%102,04	%102,8		

Hezkuntza, unibertsitate eta ikerketa arloaren aurrekontua (milioi €) eta urte arteko gehikuntza 2014 eta 2015 artean

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15
Hasierako aurrekontua	2.540	2.602	2.608	2,4%	0,2%
Aurrekontu gauzatua	2.578	2.625	2.681	1,8%	2,1%
Gauzatze-ehunekoak	101%	101%	103%		

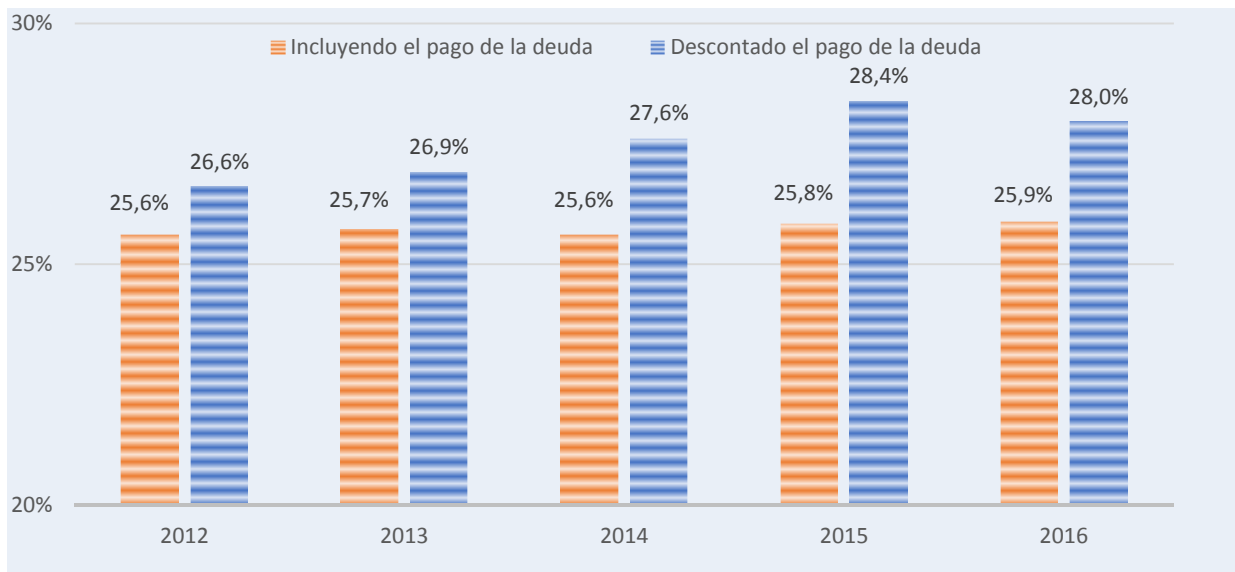
Hortik aurrera, datu guztiak aurrekontu gauzatuei dagozkie, Ogasun eta Ekonomia Sailaren likidazioetan adierazten den moduan. Eusko Jaurlaritzaren aurrekontuari dagokionez, hezkuntza-arloak aurrekontuaren laurden bat baino gehixeago hartzen du. Zorraren ordainketa kenduta, ehuneko hori % 28ra arte gehitzen da. Bi kasuetan gehitu egin da, 2014ko ekitaldiaren aldean. Gastu osoak behera egin du 2010 eta 2013 artean eta gora egin du 2013 eta 2016 artean.

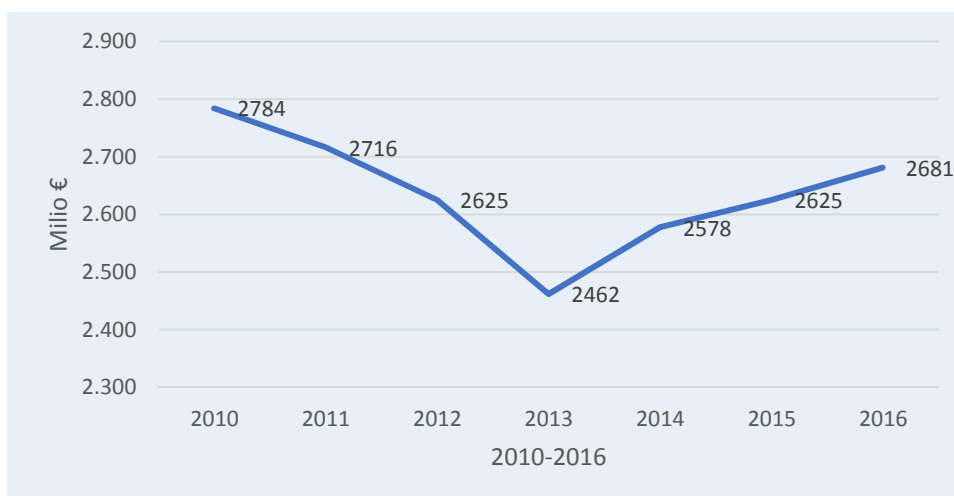
Sailaren aurrekontu gauzatua, Eusko Jaurlaritzak guztira gauzatutakoari dagokionez (milioi €)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hezkuntza-arloa	2.784	2.716	2.625	2.462	2.578	2.625	2.681
Eusko Jaurlaritza	10.327	10.173	10.246	9.579	10.053	10.161	10.365
Zorren ordainketa kenduta	10.129	9.861	9.881	9.166	9.329	9.250	9.592

Sailaren aurrekontu gauzatua, Eusko Jaurlaritzak guztira gauzatutakoari dagokionez (%)

Hezkuntzaren arloan gauzatutako aurrekontuaren bilakaera (milio €)

2.3.2. Aurrekontuaren banaketa, kapituluaren arabera

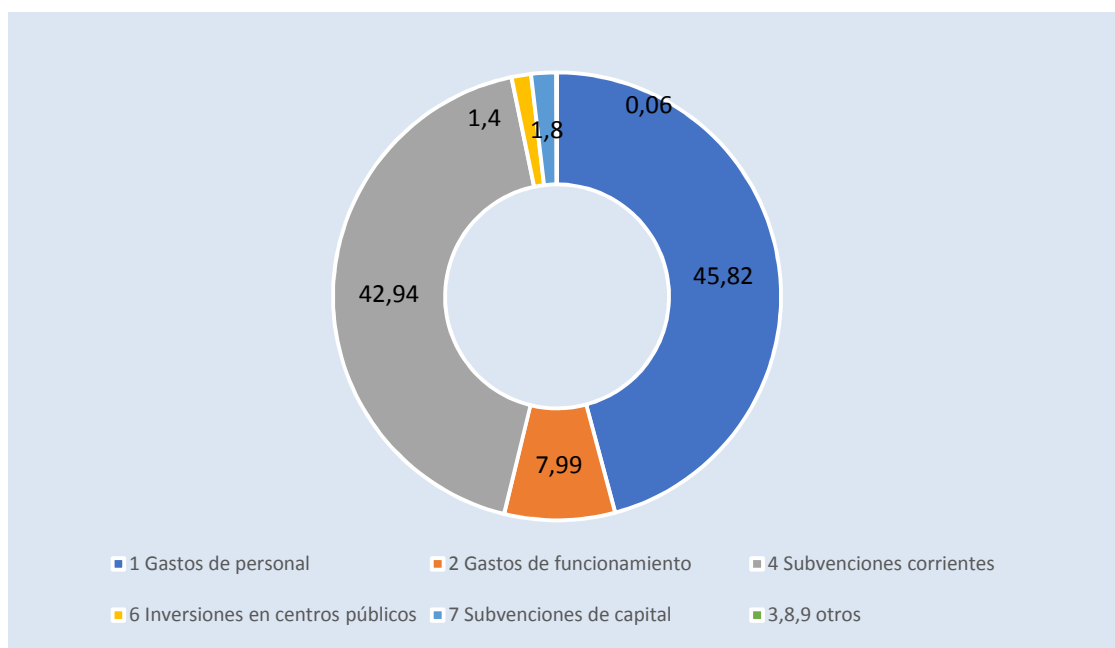
Aurrekontuak kapituluaren arabera izan duen gauzatzeari erreparatuta, pertsonal-gastuei buruzko 1. kapituluak gastu osoaren ia % 46 hartzen du, eta % 2,2 gehitu da 2015 eta 2016 artean. Diru-laguntzei buruzko 4. kapituluak du bigarren gastu-bolumenik handiena (% 43) eta % 4,2 egin du gora. 7. kapituluak ere % 4,9 egin du gora, baina aurrekontu osoaren % 2 besterik ez da. Gainerako kapituluak behera egin dute oso ehuneko desberdinetan: % 3,1 funtzionamendu-gastuetan, % 2,8 ikastetxe publikoetako inbertsioetan eta % 17,6 ikastetxe pribatuetara zuzendutako kapitaleko diru-laguntzetan. Finantza-gastuek, ordea, % 181,1 egin dute gora, Sailak bere gain hartutako betebeharrak betetzeko.

1., 2. eta 4. kapituluaren baturak ia gastu osoaren % 97 dira.

Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Sailak hezkuntza-arloan gauzaturako aurrekontuaren urte arteko bilakaera, kapituluaren arabera (mila €).

Kapituluak	2014	2015	2016	Osotas. %	Δ15/14	Δ16/15
1 Pertsonal-gastuak	1.165.022	1.201.394	1.228.332	%45,82	%3,1	%2,2
2 Funtzionamendu-gastuak	221.980	220.877	214.111	%7,99	%-0,5	%-3,1
3 Finantza-gastuak	205	143	402	%0,01	%-30,2	%181,1
4 Diru-laguntza arruntak	1.098.271	1.103.935	1.150.647	%42,92	%0,5	%4,2
6 Ikastetxe publikoetako inbertsioak	34.957	38.610	37.526	%1,40	%10,4	%-2,8
7 Kapitaleko diru-laguntzak	55.893	58.629	48.284	%1,80	%4,9	%-17,6
8 Finantza-aktiboen gehikuntza	1.488	1.272	1.141	%0,04	%-14,5	%-10,3
9 Finantza pasiboaren murrizketa	321	326	331	%0,01	%1,6	%1,5
Total	2.578.137	2.625.184	2.680.773	%100	%1,8	%2,1

Osotasunaren ehunekoa, kapituluaren arabera

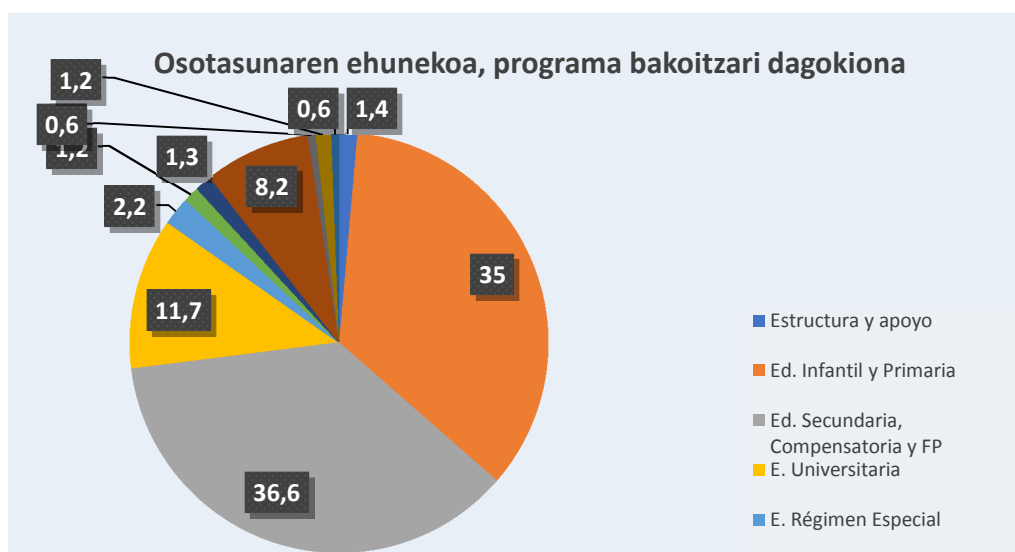
2.3.3. Aurrekontuaren banaketa, programen arabera

2015 eta 2016 artean, % 4,3 gehitu da “Bigarren Hezkuntza, Osabidezko Hezkuntza eta LH” programa, eta % 1 gehitu da “Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza” programa. Bi programa horiek dute zuzkidura ekonomikorik handiena, eta bien artean aurrekontu osoaren % 71 hartzen dute. “Hezkuntza-sustapena” programak ere % 4 egin du gora. Gainerako programetan, aldakuntza txikiak izan dira, salbu “Sistema euskalduntzea” programan –% 12,3 murriztu da– eta “Berrikuntza-funtsa” programan –% 42,7 gehitu da–.

Urte arteko bilakaera, programa gauzatuen arabera, ekitaldiaren itxieran (mila €)

Programa	2014	2015	2016	% total	Δ15/14	Δ 16/15
Egitura eta laguntza	35.206	36.364	36.255	1,4	3,3%	-0,3%
Haur Hezk. eta Lehen Hezk.	905.296	930.209	938.651	35,0	2,8%	0,9%
Bigarren Hezk., Osabidezko Hezk. eta LH	914.785	939.626	980.260	36,6	2,7%	4,3%
Unibertsitate-irakaskuntza	306.704	312.349	313.716	11,7	0,9%	0,4%
Araubide bereziko irakaskuntza	64.454	62.847	60.287	2,2	-2,5%	-4,1%
Hezk. berriztatzea eta irakasleen prest.	30.734	31.912	31.330	1,2	3,8%	-1,8%
Etengabeko ikask. eta Helduen Hezk.	37.711	35.551	35.137	1,3	-5,7%	-1,2%
Hezkuntza-sustapena	217.504	211.771	220.144	8,2	-2,6%	4,0%
Sistema euskalduntzea	21.252	19.192	16.831	0,6	-9,7%	-12,3%
Ikerketa	34.971	34.213	32.256	1,2	-2,2%	-5,7%
Berrikuntza-funtsa	9.520	11.150	15.906	0,6	17,1%	42,7%
Guztira	2.578.137	2.625.185	2.680.773	100,0%	1,8%	2,1%

Osotasunaren ehunekoa, programa bakoitzari dagokiona

Ondoren, sakontasun handiagoz aztertuko dira programa horien aurrekontuak.

2.3.4. Unibertsitatekoak ez diren irakaskuntzen programak eta azpiprogramak

- **Egitura eta laguntzako programa**

Hezkuntza-administrazioaren egitura eta funtzionamendu arrunta finantzatzera zuzentzen da. 2014 eta 2016 ikasturteen artean % 3 gehitu da programa, batez ere pertsonalgastuei buruzko 1. kapitulua eta funtzionamendu-gastuei buruzko 2. kapitulua. Finantza-gastuei buruzko 3. kapitulua % 143,4 gehitu da eta ikastetxe publikoetako inbertsioei buruzko kapitulua % 71,8 murriztu da. Hasierako aurrekontuaren % 56,1 gauzatu da. 8. kapitulua langileentzako maileguetara zuzentzen da.

Egitura eta laguntzako programa gauzatzea (mila €)

	2014	2015	2016	Δ15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. Pertsonala	28.222	29.256	29.301	%3,7	%0,2	%3,8
2. Funtzionamendua	5.312	5.657	5.449	%6,5	%-3,7	%2,6
3. Finantza-gastuak	145	89	353	%-38,6	%296,6	%143,4
6. Ikast. publ. inberts.	39	91	11	%133,3	%-87,9	%-71,8
8. Fin. jard. gehikuntza	1.488	1.272	1.141	%-14,5	%-10,3	%-23,3
Gauzatutakoa guztira	35.206	36.364	36.255	%3,3	%-0,3	%3,0
<i>Hasierako aurrekontua</i>	35.067	51.048	64.571	%45,6	%26,5	%3,8
<i>Gauzatze-ehunekoa</i>	100,40	%71,2	%56,1			

- **Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako programa**

Programa garrantzitsuenetako bat da, Bigarren Hezkuntzako programarekin batera, hezkuntza-arloko aurrekontu osoaren % 35 da. Ia % 4 gehitu da bi urtetan, 1. kapituluaren gehikuntzaren ondorioz. Programa horren barruan, nabarmen egin du behera inbertsioei buruzko 6. kapituluak, aurrerago ikusiko dugun moduan.

7. kapitulua udal-titulartasuneko ikastetxeak konpontzeko obretara zuzentzen da (horien barruan Gobernuaren mendeko ikastetxeak daude) eta, gainerakoa, kooperatiba-titulartasuneko itunpeko ikastetxeetarako diru-laguntzetara.

4. kapitulua % 1,9 gehitzen da, etapa horietako itunen gehikuntzaren ildotik (% 0,6) eta aldaketa handirik izan ez duten itunpeko unitateen kopuruaren ildotik, ikastetxe pribatuak ituntzeari buruzko 2.3.6. epigrafean ikusten den moduan.

Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako programa gauzatzea (mila €)

	2014	2015	2016	Δ15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. Pertsonala	495.912	512.357	524.659	% 3,3	% 2,4	% 5,8
2. Funtzionamendua	26.479	27.651	26.568	% 4,4	-% 3,9	% 0,3
3. Finantza-gastuak	363.075	366.379	370.090	% 0,9	% 1,0	% 1,9
6. Ikast. publ. inberts.	11.732	16.058	9.255	% 36,9	-% 42,4	-% 21,1
7. Kapitaleko diru-l.	8.097	7.764	8.079	-% 4,1	% 4,1	-% 0,2
Gauzatutakoa guztira	905.295	930.209	938.651	% 2,8	% 0,9	% 3,7
<i>Hasierako aurrekontua</i>	905.644	910.870	902.992	% 0,6	-% 0,9	-% 0,3
<i>Gauzatze-ehunekoa</i>	% 99,96	% 102,1	% 103,9			

- **Bigarren Hezkuntzako, Osabidezko Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako programa**

Programa hau gauzatzean, kapitulu guztiak gehitu dira 7. kapitulua izan ezik. Δ 16/14 konparazioan islatzen den gehikuntzarik handiena batik bat 1. kapituluarekin lotzen da (programaren osotasunaren % 57 hartzen du) eta, hein txikiagoan, 4. kapituluarekin (programa osoaren % 34 hartzen du).

4. kapituluan, DBHra, Batxilergora eta LHra zuzentzen diren itunak osotasunaren % 90 dira, eta ez dute ia aldakuntzarik izan. Alderdi hori zehatzago aztertu da 3.3.6. epigrafean.

6. kapituluaren gehikuntza, bestalde, Bigarren Hezkuntzako ikastetxeetako obren ondoriozkoa eta informazio-prozesuetarako tresneriaren ondoriozkoa da —Haur Hezkuntzaren eta Lehen Hezkuntzaren kasuan bezalaxe—. Kapitulu hori 2.3.5. epigrafean aztertu da.

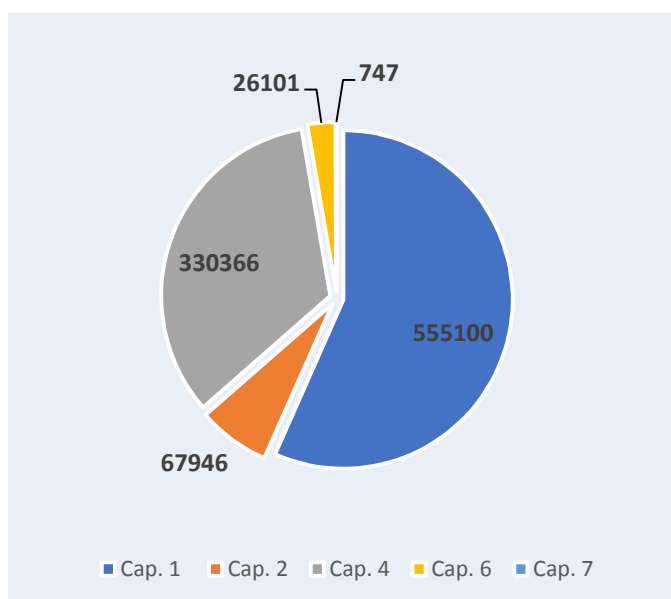
7. kapitulua LHko itunpeko ikastetxeetako ekipamenduetara zuzentzen da.

Azpiprogramen arabera, gora egin dute Batxilergokoak eta Lanbide Heziketakoak, eta nabarmen egin du behera Osabidezko Hezkuntzakoak; kontuan izan behar da Oinarrizko Lanbide Heziketa, orain, Lanbide Heziketaren barnean hartzen dela eta Hasierako Lanbide Kualifikazioko Programak (HLKP) desagertzen direla. Hori dela eta, murriztu da % 91.1 Osabidezko Hezkuntzan.

Bigarren Hezkuntzako, Osabidezko Hezkuntzako eta LHko programa gauzatzea (mila €)

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. Pertsonala	519.919	538.390	555.100	% 3,6	% 3,1	% 6,8
2. Funtzionamendua	65.231	68.133	67.946	% 4,4	-% 0,3	% 4,2
4. Diru-laguntza arruntak	315.784	316.392	330.366	% 0,2	% 4,4	% 4,6
6. Kapital publ. inbertsioak	13.076	15.935	26.101	% 21,9	% 63,8	% 99,6
7. Kapitaleko diru-laguntzak	774	776	747	% 0,3	-% 3,7	-% 3,5
DBH	280.340	283.129	287.956	% 1,0	% 1,7	% 2,7
Batxilergoa	351.884	369.171	397.431	% 4,9	% 7,7	% 12,9
Lanbide Heziketa	265.506	273.408	293.349	% 3,0	% 7,3	% 10,5
Osabidezko Hezk. eta HLKP	17.054	13.918	1.524	-% 18,4	-% 89,1	-% 91,1
Gauzatutakoa guztira	914.784	939.626	980.260	% 2,7	% 4,3	% 7,2
Hasierako aurrekontua	896.885	907.466	934.330	% 1,2	% 3,0	% 4,2
Gauzatze-ehunekoa	% 102,00	% 103,5	% 104,9			

Kopuru mila €-tan, kapituluaren arabera

- **Araubide bereziko irakaskuntzen programa**

Programa horrek behera egin du, nahiz eta pertsonalaren kapituluak eta, batik bat, udalen musika-eskoletara zuzentzen diren diru-laguntzei buruzko 4. kapituluak gora egin duten. Beherakadak funtzionamendu-gastuei buruzko 2. kapituluan eta, batez ere, 6. kapituluan izan dira, amaitutako Musikeneko obretako inbertsioaren beherakadaren ondorioz eta Eszenika proiektua ere amaitu izanaren ondorioz. Bestalde, 7. kapitulua nabarmen gehitu da, Musikenerako ekipamenduaren kontzeptupean -1,4 milioi-. Azpiprogrametan, arte-irakaskuntzetara zuzendutako aurrekontua murriztu da, lehentxeago adierazitako arrazoiak tarteko; hizkuntzen irakaskuntzaren aurrekontuari eutsi zaio; eta, bi ekitaldiak hartuta, jaitsi egin da irakaskuntza teknikoaren eta kirolakoen aurrekontua.

Araubide bereziko irakaskuntzen programa gauzatzea (milioi €)

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. Pertsonala	34.054	34.833	35.228	% 2,3	% 1,1	% 3,4
2. Funtzionamendua	3.618	3.476	3.496	-% 3,9	% 0,6	-% 3,4
4. Diru-laguntza arruntak	17.137	18.336	18.263	% 7,0	-% 0,4	% 6,6
6. Ikast. publikoetako inbertsioak	9.614	6.170	1.869	-% 35,8	-% 69,7	-% 80,6
7. Kapitaleko diru-laguntzak	31	31	1.431	% 0,0	% 4516,1	% 4516,1
Arte-irakaskuntzak (arte, musika)	39.500	37.648	30.059	-% 4,7	-% 20,2	-% 23,9
Hizkuntzen irakaskuntza	23.434	23.576	23.779	% 0,6	% 0,9	% 1,5
Irakaskuntza teknikoak, kirolak	1.520	1.623	1.449	% 6,8	-% 10,7	-% 4,7
Gauzatutakoa guztira	64.454	62.847	60.287	-% 2,5	-% 4,1	-% 6,5
<i>Hasierako aurrekontua</i>	62.618	56.453	52.793	-% 9,8	-% 6,5	-% 15,7
<i>Gauzatze-ehunekoa</i>	% 102,93	% 111,3	% 114,2			

- **Hezkuntza berriztatze eta irakasleen etengabeko prestakuntzako programa**

Gora egin dute 1. kapituluak eta, batik bat, 4. kapituluak. Izatez, 4. kapitulua prestakuntza-planerako eta ikastetxeetako prestakuntza- eta berrikuntza-proiektuetarako irakaskuntza itundurako laguntzetan datza, batez ere, eta laguntza horiek % 12 gehitu dira. Azpiprogramei erreparatuta, laguntza-zerbitzuetako aurrekontuari eutsi zaio eta nabarmen gehitu dira irakasleen prestakuntzako eta kalitatea sustatzeko. Azkenik, gauzatze-maila aurrekontuan jasotakoaren azpitik dagoela ikus daiteke.

Hezk. berriztatze eta irakasleen etengabeko prestakuntzako programa gauzatzea (mila €)

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. Pertsonala	25.424	26.304	26.001	% 3,5	-% 1,2	% 2,3
2. Funtzionamendua	2.493	2.644	2.212	% 6,1	-% 16,3	-% 11,3
4. Diru-laguntza arruntak	2.764	2.925	3.104	% 5,8	% 6,1	% 12,3
6. Ikastetxe publikoetako inbertsioak	54	39	13	-% 27,8	-% 66,7	-% 75,9
Irakasleen prestakuntza	2.783	3.731	3.152	% 34,1	-% 15,5	% 13,3
Laguntza-zerbitzuak (ISEI-IVEI, Berritzeguneak)	27.364	27.488	27.509	% 0,5	% 0,1	% 0,5
Berrikuntza eta kalitatea sustatzea	588	693	669	% 17,9	-% 3,5	% 13,8
Gauzatutakoa guztira	30.735	31.912	31.330	% 3,8	-% 1,8	% 4,0
<i>Hasierako aurrekontua</i>	43.433	44.644	45.173	% 2,8	% 1,2	
<i>Gauzatze-ehunekoa</i>	% 70,8	% 71,5	% 69,4			

- Etengabeko Ikaskuntzako eta Helduen Hezkuntzako Programa**

Programa honek behera egin du kapitulu guztietan, baina batez ere pertsonal-gastuei buruzko 1. kapituluan —programaren % 91 da—. 4. kapitulua gehien bat irabazi asmorik gabeko beste erakunde batzuetara zuzentzen da, eta barnean hartzen ditu sare pribatuko irakasleen prestakuntza gisako zenbait kontzeptu. Etengabeko ikaskuntzako azpiprogramak % 16,5 egin du behera.

Etengabeko Ikaskuntzako eta Helduen Hezkuntzako programa gauzatzea (mila €)

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. Pertsonala	34.023	32.072	32.024	-% 5,7	-% 0,1	-% 5,9
2. Funtzionamendua	1.477	1.381	1.080	-% 6,5	-% 21,8	-% 26,9
4. Diru-laguntza arruntak	1.966	1.902	1.865	-% 3,3	-% 1,9	-% 5,1
6. Ikast. publikoetako inberts.	245	196	168	-% 20,0	-% 14,3	-% 31,4
Etengabeko ikaskuntza	2.652	2.492	2.215	-% 6,0	-% 11,1	-% 16,5
Helduen Hezkuntza	35.059	33.059	32.921	-% 5,7	-% 0,4	-% 6,1
Gauzatutakoa guztira	37.711	35.551	35.137	-% 5,7	-% 1,2	-% 6,8
<i>Hasierako aurrekontua</i>	36.170	35.747	35.685	-% 1,2	-% 1,8	-% 1,3
<i>Gauzatze-ehunekoa</i>	% 104,3	% 99,5	% 98,5			

- **Hezkuntza-sustapeneko programa**

Funtzionamendu-gastuei buruzko 2. kapituluak behera egin du, eta gauzatutako aurrekontuaren erdia da kapitulu hori. Izatez, ekitaldi hauetan beka beste modu batean egotzi dira eta horrek eragin du beherakada hori, ondoren azalduko den moduan. Azken bi urteotan, familiek gailu digitalak erostera zuzendutako laguntzei buruzko 7. kapituluak sartu da aurrekontuan.

Aurrekontu horretatik, familiek zati bat kuota bidez ordaintzen dute, eta 57 milioi izan dira 2013an eta 59,5 milioi 2014an (ez dago 2015eko eta 2016ko daturik). Gainerakoa, 92 milioira arte, ikastetxeei soilik zuzentzen zaie, eta Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorren kargura finantzatzen da. Aditza eman behar da familiek jarritako kuoten % 48 diruz laguntzen direla jantokiko beka bitartez. Bekei eta laguntzei dagokienez, aldaketak kontabilitate-arloko gaien ondoriozkoak dira, beka ikasturte baterako ematen baitira eta Sailak ikasturteko lehen hiruhilekoan edo bigarrenean ordain baititzake, hurrengo taulan ikus daitekeen bezalaxe. Azken ekitaldian % 2ko gehikuntza izan da.

Hezkuntza Sustapeneko programa gauzatzea (mila €)

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. Pertsonala	13.886	14.240	14.631	% 2,5	% 2,7	% 5,4
2. Funtzionamendua	115.474	110.354	105.370	-% 4,4	-% 4,5	-% 8,8
4. Diru-laguntza arruntak	88.053	86.616	99.347	-% 1,6	% 14,7	% 12,8
6. Ikast. publikoetako inberts.	91	93	79	% 2,2	-% 15,1	-% 13,2
7. Kapitaleko diru-laguntzak		468	717		% 53,2	
Garraioa eta jantokia	132.050	127.415	124.419	-% 3,5	-% 2,4	-% 5,8
Bekak eta laguntzak	84.268	84.105	93.814	-% 0,2	% 11,5	% 11,3
Jardueretarako babesak (ikasleen gurasoen elkarteak)	1.186	251	1.912	-% 78,8	% 661,8	% 61,2
Gauzatutakoa guztira	217.504	211.771	220.144	-% 2,6	% 4,0	% 1,2
Hasierako aurrekontua	171.003	171.091	181.239	% 0,1	% 5,9	% 6,0
Gauzatze-ehunekoa	% 127,19	% 123,8	% 121,5			

Ikasturteen arabera emandako beken zenbatekoa (mila €)

Bekak eta laguntzak	2014-15	2015-16	2016-17
2014	6.249		
2015	48.156	6.470	
2016		48.530	12.538
2017			-
Guztira	54.405	55.470	12.538

Ikasleen gurasoen elkartei emandako laguntzak ez dira aldatu.

Ikasleen gurasoen elkarteei emandako laguntzak (mila €)

	2014	2015	2016	Δ16/14
Elkarteen federazioak eta konfeder. (publikoa eta itunduak)	350	350	350	% 0
Elkarteen eskolaz kanpoko jarduerak (publikoak eta itunduak)	500	500	500	% 0
Irakaskuntza-kooperatiben eskolaz kanpoko jarduerak	33	33	33	% 0

- Euskalduntze-programa**

Programa honek % 20,8 egin du behera bi urtetan.

Bereziki adierazgarria da 1. kapituluak % 16 egin duela behera eta kapitulu hori dela aurrekontuaren % 68. Beherakadarik handiena 4. kapituluan izan da; izatez, IRALEko ordezenetarako diru-laguntzen kontu-sailak % 36,6 egin du behera 2014tik.

6. kapitulari dagokionez, IRALEren informatika-tresnerian izan da beherakada. Azken ekitaldian, gauzatze-ehunekoa murriztu da, eta programa guztien arteko gauzatze-mailarik txikiena da.

Azpiprogramei erreparatuta, guztiek egin dute behera, baina batik bat EIMARA eta Glotodidaktika/EGARA zuzendutakoa; haatik, aintzat hartu behar da IRALEk 4 milioi euro baino gehiago jaitsi duela aurrekontua eta IRALEk programaren aurrekontu osoaren % 79 hartzen duela.

Hezkuntza-sistema euskalduntzeko programa gauzatzea (mila €)

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
1. kapitulua	13.581	13.942	11.388	% 2,7	-% 18,3	-% 16,1
2. kapitulua	1.656	1.438	1.662	-% 13,2	% 15,6	% 0,4
4. kapitulua	5.948	3.803	3.772	-% 36,1	-% 0,8	-% 36,6
6. kapitulua	67	10	9	-% 85,1	-% 10,0	-% 86,6
IRALE	16.585	15.209	12.494	-% 8,3	-% 17,9	-% 24,7
EIMA	1.112	735	840	-% 33,9	% 14,3	-% 24,5
NOLEGA	3.156	2.943	3.147	-% 6,7	% 6,9	-% 0,3
Glodidaktika/EGA	399	305	349	-% 23,6	% 14,4	-% 12,5
Gauzatutakoa guztira	21.252	19.192	16.831	-% 9,7	-% 12,3	-% 20,8
<i>Hasierako aurrekontua</i>	41.995	41.728	42.646	-% 0,6	% 2,2	% 1,6
<i>Gauzatze-ehunekoa</i>	% 50,61	% 46,0	% 39,5			

2.3.5. “1. Pertsonal-gastuak” eta “6. Ikastetxe publikoetako inbertsioak” kapituluaren analisia

3. eranskinean “1. Pertsonal-gastuak” kapituluaren bilakaera hamabi kontzeptutan banakatzen da, programetako bakoitzean. Ondoren aurkezten den taulan, hamabi kontzeptu horiek seitan biltzen dira, programa guztietarako.

Pertsonal-gastuek gora egin dute azken ekitaldian, bereziki behin-behineko, aldi baterako eta bitarteko langileen kontzeptuetan. Era berean, gora egin du ordezkapenei eta kalte-ordainei zuzentzen zaiena.

**Aurrekontuaren 1. kapituluaren banaketa, kontzeptuen arabera
2014 eta 2016 arteko bilakaera (mila €)**

	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
Langile finkoak: funtzionarioak, lan-legepekoak edo goi-karguak	877.370	886.629	910.751	% 1,1	% 2,7	% 3,8
Behin-behineko, aldi baterako edo bitarteko langileak	9.267	10.693	11.702	% 15,4	% 9,4	% 26,3
Ordezkapenak	74.081	87.995	79.446	% 18,8	-% 9,7	% 7,2
Kalte-ordainak	1.225	2.044	1.969	% 66,9	-% 3,7	% 60,7
Pentsioen sistema osagarriko ekarpenak eta beste gizarte-gastu batzuk	1.396	1.380	1.436	-% 1,2	% 4,1	% 2,9
Gizarte-kotizazioak	201.681	212.654	223.028	% 5,4	% 4,9	% 10,6
1. kapituluaren osotasuna	1.165.021	1.201.395	1.228.332	% 3,1	% 2,2	% 5,4

6. kapituluaren nabarmen gehitu dira Bigarren Hezkuntzako eraikuntzetan egindako inbertsioak, ikastetxe berriak sortu baitira. Araubide bereziko irakaskuntzen beherapena, berriz, Musikeneko obrak amaitzearen emaitzazkoa da.

Ekipamenduei zuzendutako kontu-sailak gehitu dira Bigarren Hezkuntzan eta gutxitu dira Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan, 2014an gertatu zenaren kontra.

Ikastetxe publikoetako inbertsioei buruzko 6. kapituluaren banaketa, bi kontzeptuen eta bi programa nagusien arabera (mila €)

		2014	2015	2016	Δ15/14	Δ16/15	Δ16/14
Eraikuntzak	Haur Hezk. eta Lehen Hezk.	7.105	12.293	5.764	% 73,0	-% 53,1	-% 18,9
	Bigarren H., Osabidezko H., LH	5.586	6.447	17.791	% 15,4	% 176,0	% 218,5
	Araubide bereziko irakaskuntzak	9.388	5.922	1.591	-% 36,9	-% 73,1	-% 83,1
	Eraikuntzak guztira	22.079	24.661	25.147	% 11,7	% 2,0	% 13,9
Ekipamenduak	Haur Hezk. eta Lehen Hezk.	4.627	3.765	3.491	-% 18,6	-% 7,3	-% 24,6
	Bigarren H., Osabidezko H., LH	7.491	9.487	8.310	% 26,6	-% 12,4	% 10,9
	Beste programa batzuk	760	695	289	-% 8,6	-% 58,4	-% 62,0
	Ekipamenduak guztira	12.878	13.947	12.379	% 8,3	-% 11,2	-% 3,9
Gauzatutakoa guztira		34.957	38.610	37.526	% 10,4	-% 2,8	% 7,3
Hasierako aurrekontua		56.528	54.434	55.225	-% 3,7	% 1,5	-% 2,3
Gauzatze-ehunekoak		% 61,84	% 70,92	% 68,0			

Laguntzen ohiko deialdietan, Sailak %60ra arte finantzatzen ditu laguntzak; inbertsioaren gainerako gastua udalek hartzen dute beren gain.

2014ko urrian, Sailak 2014-2018 aldirako ikastetxe publikoetako azpiegiturak hobetzeko programa aurkeztu zuen Eusko Legebiltzarreko Hezkuntza Batzordean. Programa horren helburua zen datozen 5 urteetan garatu beharreko inbertsioak identifikatzea eta lehenestea. Xede horretarako, azpiegiturretako programaren aurrekontua 254,6 milioi euro ingurukoa izatea aurreikusi da, 140 jardunetarako eta 5 ekitalditan banatuta. (ikus 2017ko agerraldia)

Erakunde arteko lankidetzaren esparruan, udal-jabetzakoak diren eta hezkuntza-administrazioaren mendeko ikastetxeak kokatzen diren eraikinetan obrak egiteko linea bat dago.

Sailarekin eta udalekin partekatutako obra txikiak

<i>Ebazpenaren data, EHAAn</i>	2014	2015	2016	Δ15/14	Δ16/15
	15/05/29	16/05/12	17/04/27		
Udalak	96	102	99	% 6,25	-% 2,9
Ikastetxeak	145	169	168	% 16,55	-% 0,6
Obrak	234	277	298	% 18,38	% 7,6
Sailaren ekarpena	5.999	5.983	6.000	-% 0,26	% 0,3
Udalen ekarpena	3.999	3.989	4.000	-% 0,26	% 0,3

2.3.6. Ikastetxeen itunak

Sare pribatuaren finantzaketa hezkuntza-itunen bidez egiten da, batik bat. Nolanahi ere, kontzeptu batzuk laguntzen edo beste diru-laguntzen bidez bideratzen dira, hurrengo tauletan ikusiko dugun bezalaxe.

- **Itun-modulua**

Eusko Jaurlaritzak Aurrekontu Orokorretan urtero onartzen du itunpeko ikastetxeak mantentzeko ekonomia-modulu osoaren zenbatekoa. Dena dela, 2015eko ekitaldian aldatu egin dira, *itunpeko ikastetxeak mantentzeko ekonomia-moduluak eguneratzeko 2015eko uztailaren 29ko Aginduaren arabera, betiere ordezkapenen kontzeptuari dagokionez (% 0,5 gehiago). Bestalde, azken bi urteetan ere aholkulariak eta orientatzaileak txertatu dira itunaren moduluan.*

Hauek dira moduluaren osagaiak: irakasleen eta irakasle ez diren langileen gastuak, barnean direla Gizarte Segurantzaren enpresa-kuotaren ondoriozko kotizazioak; funtzionamendu gastuak; mantentzeko eta kontserbatzeko gastu arruntak; eta inbertsio errealen birjarpena.

Kontzeptu nagusietan urteko zenbateko osoak % 3 inguru gehitu dira hezkuntza-maila guztietan, LOGSE Batxilergoan eta Zereginen Ikaskuntzan izan ezik —horietan zenbatekoak mantendu dira—.

Itunpeko ikastetxeen modulu ekonomiko osoa, unitateen arabera (€)

	2014	2015	2016	Δ15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
Haur Hezkuntza (2. zikloa)	62.688	63.058	64.742	% 0,6	% 2,7	% 3,3
Lehen Hezkuntza	65.710	66.080	67.810	% 0,6	% 2,6	% 3,2
Hezkuntza Berezi irekia, Lehen Hezk.	53.659	53.659	54.935	% 0,0	% 2,4	% 2,4
DBH (lehen zikloa)	83.353	84.534	87.059	% 1,4	% 3,0	% 4,4
DBH (bigarren zikloa)	101.296	102.574	105.595	% 1,3	% 2,9	% 4,2
LOGSE Batxilergoa	104.008	105.286	105.286	% 1,2	% 0,0	% 1,2
Zereginen Ikaskuntza (ikast. arruntak)	109.386	109.386	109.386	% 0,0	% 0,0	% 0,0

Ondoren, “Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza” programa eta “Bigarren Hezkuntza, Osabidezko Hezkuntza eta Lanbide Heziketa” programa diruz laguntzen dituzten kontu-sail nagusien (4. eta 7. kapituluaren) datuak aurkeztuko dira.

Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako programan, itunak % 3,3 hazi dira aintzat hartutako bi urteetan. Immigratzaileei arreta egiteko diru-laguntzak % 29,7 gehitu dira, eta neurri txikiagoan gehitu dira hezkuntza-laguntzako espezialistei zuzendutako diru-laguntzak (% 8,8).

Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako itunpeko ikastetxeentzako diru-laguntzen bilakaera (mila €)

Ikastetxe pribatuak (Haur eta Lehen Hezkuntza)	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
4. kapitulua						
Itunak, Haur H. eta Lehen H.	277.110	280.338	286.292	% 1,2	% 2,1	% 3,3
Sindikatuetao liberatuak	866	500	945	-% 42,3	% 89,0	% 9,1
Krisialdian dauden ikast.	281	177	92	-% 37,0	-% 48,0	-% 67,3
Erretiro aurreratuak	904	384	55	-% 57,5	-% 85,7	-% 93,9
Irakasle aholkulariak diru-lag.	1.411					
Immigratzaileak diru-lag.	600	639	778	% 6,5	% 21,6	% 29,7
Hezk.-laguntzarako espezial.	10.331	10.364	11.244	% 0,3	% 8,5	% 8,8
Haurreskola prib. laguntzak	23.651	24.452	24.390	% 3,4	-% 0,3	% 3,1
7. kapitulua						
Kooperatibak diru-lag.	2.300	2.125	2.804	-% 7,6	% 32,0	% 21,9
Oztopoak ezabatzea	7	5		-% 28,6		% 3,3

Bigarren Hezkuntzan, itunek 4. kapituluaren osotasunaren % 93 hartzen dute. Etapa guztietan gehitu dira, baina batez ere Lanbide Heziketan.

Bigarren Hezkuntzako itunpeko ikastetxeentzako diru-laguntzen bilakaera (mila €)

Bigarren Hezkuntzako Ikastetxe pribatuak	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
4. kapitulua						
DBH itunak	173.586	177.994	184.312	% 2,5	% 3,5	% 6,2
Batxilergoa itunak	53.841	53.976	55.245	% 0,3	% 2,4	% 2,6
LH itunak	57.900	60.036	68.830	% 3,7	% 14,6	% 18,9
Erretiro aurreratuak	483	201	31	-% 58,4	-% 84,6	-% 93,6
Aholkularia/orientatzailea	2.659					
Immigratzaileak	698	709	782	% 1,6	% 10,3	% 12,0
7. kapitulua						
Ekipamenduak/obrak LH	753	776	747	% 3,1	-% 3,7	-% 0,8

- Itunpeko ikasgela kopuruaren bilakaera

2016-17ko azken ikasturtean 102 ikasgela gehiagok izan zuten itun osoa eta 12 gehiagok izan zuten itun partziala. Igoera batez ere DBHko lehen eta bigarren zikloetan oinarritu da, 70 ikasgela gehiagorekin. Batxilergoan 15 gehitu dira eta 6 Lehen Hezkuntzan; haatik, Haur Hezkuntzan 13 gutxiago izan dira.

Itunpeko ikasgelen bilakaera 2014-15 eta 2016-17 artean (modulu osoa edo partziala)

	2014-2015		2015-16		2016-17		Δ 2 ikasturte	
	Osoa	Partz.	Osoa	Partz.	Osoa	Partz.	Osoa	Partz.
Haur Hezkuntza (2. zikloa)	1.273		1.268		1.260		-13	
Lehen Hezkuntza	2.548		2.556		2.554		6	
Hezkuntza Berezia (Lehen Hezkuntza, irekiak)	219		223		227		8	
Hezkuntza Berezia (Lehen Hezkuntza, itxiak)	100		104		111		11	
DBH (lehen zikloa)	832		845		858		26	
DBH (bigarren zikloa)	793		825		837		44	
Hezkuntza Berezia (Bigarren Hezkuntza, irekiak)	214		210		211		-3	
Hezk. Berezia (Zereginen Ikaskuntza, itxiak)	21		21		23		2	
Batxilergoa	514		510		529		15	
LH, erdi-mailakoa	49	187	49	188	51	199	2	12
LH, goi-mailakoa	137	284	135	283	141	284	4	0
Guztira	6.700	471	6.746	471	6.802	483	102	12
Guztira (osoa+partziala)	7.171		7217		7285		114	
Oinarrizko LH*					232			
Hezk-proi. bereziak 1 eta 2					109			
Curriculum-dibertsifikazioa					52			
Itunpeko ikasgelak guztira					7.678			

Oinarrizko Lanbide Heziketako ikasgelak ez dira taula honen baturan kontabilizatu, aurreko urtekoekin alderatu ahal izateko. Oinarrizko Lanbide Heziketako 2. mailako 116 ikasgelak batzen zaizkie Oinarrizko Lanbide Heziketako 1. mailako 116 ikasgelei (guztira 232). 4. kapituluaren bidez diruz laguntzen ziren Hasierako Lanbide Heziketako Programak bihurtzearen ondorio dira ikasgela horiek. Horrez gain, Europako Hezkuntza Proiektuetako 1. eta 2. mailako 109 ikasgelak eta curriculum-dibertsifikazioko 52 ikasgelak ere txertatu dira, zenbaketa orokorra eguneratuta izateko.

Modulu osoa/partziala duten itunpeko ikasgelen kopurua, 2016-2017, herrialdeen arabera

MAILA Kodea	MAILA	ITUNA	2016-2017			
			Araba	Bizkaia	Gipuzkoa	GUZTIRA
112	Haur Hezkuntza (2. zikloa)	Osoa	164	644	452	1.260
120	Lehen Hezkuntza	Osoa	320	1.302	932	2.554
141	Hezkuntza Berezia 1 B	Osoa	28	118	81	227
142	Hezkuntza Berezia 2 B	Osoa	7	50	54	111
261	DBH 1. zikloa	Osoa	126	436	296	858
261	Hezk. Proiektu Espezifikoa	Osoa	7	23	9	39
261	Hezk. Proiektu Espezif. 1/2	Osoa	10	31	29	70
262	DBH 2. zikloa	Osoa	126	423	288	837
262	Curriculum-dibertsifikaz.	Osoa	9	25	18	52
270	Batxilergoa	Osoa	73	272	184	529
280	Hezk. Ber. 2 LH	Osoa	5	12	6	23
310	Hezik. Zikloa, erdi-mailakoa	Partziala	34	108	57	199
310	Hezik. Zikloa, erdi-mailakoa	Osoa	6	32	13	51
320	Hezik. Zikloa, goi-mailakoa	Partziala	39	156	89	284
320	Hezik. Zikloa, goi-mailakoa	Osoa	36	50	55	141
331	Hezkuntza Berezia, 1 G	Osoa	32	106	73	211
550	Lanbide Heziketa	Osoa	27	137	68	232
			1.049	3.925	2.704	7.678

2.4. IKASTETXE PUBLIKOETAKO IRAKASLEEN PLANTILLEN ANALISIA

Atal honetan, ikastetxe publikoetako irakasleen plantillen informazioa erantsiko da. Sailak lanpostu-zerrendei buruzko irizpenetarako emandako informazioa da, eta plantilla organikoiei zein funtzionamendukoari dagokio. 2015-16 eta 2016-17 ikasturteetarako datu berriak gehitu dira eta 2014-15 ikasturtekoak utzi dira, konparazioak egiteko.

2.4.1. Plantillen bilakaera, eta irakasle/ikasgela, ikasle/ikasgela eta ikasle/irakasle ratioak

Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetan, ikasgelako irakasle-ratioa 1,70 ingurukoa da eta egonkorra da azken hiru ikasturteetan. Ratio horretan sartzen dira, halaber, zuzendaritza- eta administrazio-lanak egiten dituzten irakasleak (zuzendaritza-taldea, administrazio-laguntza eta jantokiko arduradunak).

Ikasgela bakoitzeko ikasleen ratioak hamarren bat egin du behera, 18,77ra arte. Lehen Hezkuntzan ikasgela bakoitzeko kopuru maximoa 25 ikaslekoa da, Haur Hezkuntzako 2. zikloan 23 ikaslekoa eta 2 urteko mailan 18 ikaslekoa. Irakasle bakoitzeko ikasleen ratioak bi hamarren egin du gora.

Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetako irakasleen plantilla osoaren bilakaera, 2014-15 eta 2016-17 ikasturteetan

	2014-15	2015-16	2016-17
Lanp. zerrendako irak.	8.869	8.869	8.880
Plantilla osagarria	731	842	816
Plantilla osoa	9.589	9.711	9.696
Unitate kopurua	5.746	5.742	5760
Ikasleak	108.752	108.300	108.094
Irakasle/ikasgela ratioa	1,7	1,69	1,68
Ikasle/ikasgela ratioa	18,9	18,86	18,77
Ikasle/irakasle ratioa	11,1	11,15	11,15

“Plantilla osagarrian” sartzen dira lanpostuen zerrendako dekretuan ikastetxe jakin bati esleitzen ez zaizkion plazak. Plaza horiek ikastetxeetan irakaskuntza berezi hori behar duten ikasleen matrikulazioaren mende daude, eta izan daitezke hizkuntza-indargarriko irakasleak (129 plaza) edo erlijio katolikoko plazak (80). Beste bi talde garrantzitsu ere badago: jantokiko arduradunak (213 plaza) eta eskolaz kanpoko jardueretakoak (96), batez ere liburutegiko arduradunak.

Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetan maisu-maistren plantilla osagarriaren banaketa. 2014-15, 2015-16 eta 2016-17 ikasturteak

Irakasle kopurua	2014-15	2015-16	2016-17
Jantokiko arduradunak	175	200	213
Hizkuntza-indargarrikoak (lanp.-zerr.)	98	135	129
Eskolaz kanpoko jarduerak	135	131	96
Erljio katolikoa	137	84	80
Bestelakoak	273	292	298
Plantilla osagarria guztira	818	842	816

Bigarren Hezkuntzako ikastetxeen kasuan, ikasgela bakoitzeko irakasleen ratioa egonkorra da, eta ikasgelako ikasleen ratioak zertxobait egin du gora, baita irakasle bakoitzeko ikasleen ratioak ere. Bigarren Hezkuntzako ikastetxe horien kasuan, berariazko plantilla baten kargura zuzkitzen dira administrazioko postuak.

Bigarren Hezkuntzako ikastetxe publikoetako irakasleen plantilla osoaren bilakaera, 2014-15, 2015-16 eta 2016-17 ikasturteen artean.

	2014-15	2015-2016	2016-17
Bigarren Hezkuntzako kidegoak	7.730	7.912	8.107
Maisu-maistra kidegoak	1.188	1.133	1.071
Plantilla osoa	8.918	9.045	9.178
Unitate kopurua	3.464	3.457	3.525
Ikasleak	72.501	73.284	75.239
Irakasle/ikasgela ratioa	2,57	2,62	2,60
Ikasle/ikasgela ratioa	20,9	21,20	21,34
Ikasle/irakasle ratioa	8,1	8,1	8,2

2.4.2. Irakasle/ikasgela eta ikasle/irakasle ratioen banaketa lurraldeen arabera, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetan

Jakina da tamaina txikieneko ikastetxeek irakasle/ikasgela ratio handiagoa dutela, espezialisten kopuru minimoa behar dute eta. Jakina da, halaber, ikastetxe publikoen batez besteko tamaina itunpeko ikastetxeetakoa baino txikiagoa dela; izatez, lurralde osoan eta biztanleria handiko eta txikiko herrietan hedatuta daude, eta haien konfigurazioa hezkuntza-etapen arabera bereizita dago. Ikastetxe pribatuek biztanleria handiagoko herrietako ikasleei egiten diete arreta eta konfigurazio integratua izaten dute, etapa desberdinak eskainiz.

Ikastetxe publikoak konparatuta, irakasle/ikasgela ratioa ia berdina da hiru lurraldeetan. Arabak ikasle/ikasgela eta ikasle/irakasle ratio zertxobait handiagoak ditu. Bizkaia du ikasle/ikasgela eta ikasle/irakasle ratioirik txikiena.

Irakasle/ikasgela eta ikasle/ikasgela ratioak Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeetan, lurraldeen arabera. 2017-18 matrikula

	Ikastetxe kopurua	Unitate kopurua	Ikasle kopurua	Plantilla osoa	Irak./ikasg. ratioa	Ikasle/ikasg. ratioa	Ikasle/irak. k. ratioa
Araba	109	1275	21504	2131	1,67	16,86	10,09
Gipuzkoa	205	2397	38440	4022	1,67	16,03	9,55
Bizkaia	581	3412	53690	5723	1,68	15,73	9,38
Euskal Auton. Erk.	895	7084	113634	11876	1,67	16,04	9,56

Hezkuntza Sailaren datuak

2.4.3. Irakasle/talde, ikasle/irakasle eta ikasle/talde ratioak, Euskal Autonomia Erkidegoan, mailaren eta titulartasunaren arabera. 2015/16

EUSTATEk emandako datuek antzeko panorama islatzen dute eta 2015-16 ikasturteari dagozkio. Horrenbestez, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoetako bilakaera ikus daiteke, baita ikastetxe publikoetako eta pribatueta ratioen arteko ohiko aldea ere —txosten honen beste atal batean aztertzen dena—.

	Euskal Autonomia Erkidegoa		
	Guztiak	Públikoak	Pribatuak
Ed. Infantil-Primaria			
Irakasle/talde	1,5	1,7	1,1
Ikasle/irakasle	13,3	10,4	19,1
Ikasle/talde	19,3	17,8	21,3
Ed. secundaria			
Irakasle/talde	2,0	2,5	1,4
Ikasle/irakasle	11,2	8,3	16,9
Ikasle/talde	21,8	20,7	23,1

2.4.4. Irakasleen egonkortasuna

2015-2017 biurtekoan Lehen Hezkuntzako eta Bigarren Hezkuntzako kidegoetako lan-eskaintza publikoak deitu dira, bitarteko irakasleen eta ordezkio irakasleen tasa handia arintzeko. Horien artean:

- 2015eko otsailean maisu-maistren lan-eskaintza publikoak (LEP) deitu ziren, **275** plazarekin —46 plaza 2014ko ekitaldiari dagozkio eta 129 plaza 2015eko ekitaldiari—.
- 2016ko otsailean Bigarren Hezkuntzako irakasleentzako lan-eskaintza deitu zen **577** plazarekin, guztiak 2016ko ekitaldiari dagozkionak.
- 2017ko otsailean maisu-maistren kidegorako lan-eskaintza publikoa deitu zen, **740** plazarekin.
- 2018ko otsailaren 14ko Aginduz, Hezkuntza Sailak lan-eskaintza publikoa deitu du Euskal Autonomia Erkidegoko Bigarren Hezkuntzako irakasleen eta Lanbide Heziketako irakasle teknikoaren kidegoetan sartzeko eta horra iristeko, baita aipatutako kidegoetako karrerako funtzionarioek espezialitate berriak eskuratzeko ere. 1.337 plaza dira Bigarren Hezkuntzako irakasleen kidegorako eta 174 plaza Lanbide Heziketako irakasle teknikoaren kidegorako.

Lanpostu-uzteen —batez ere, erretiroen ondorioz— eta *lan-eskaintza publiko* bidezko sarreraren arteko aldea urtero birjartzeko aukera zegoen, baina alde horren ehuneko batera mugatuta, birjartze-tasa deritzana —Estatuko Aurrekontu Orokorraren Legean ezartzen zen birjartze-tasa hori—. Gaur egun, sisteman baja hartzen duten langileen plazak osorik birjartzeko aukera dago, gehi aurreko politika murriztaileak konpentsatzeko ehuneko bat.

**Euskal Autonomia Erkidegoko irakasle-plantilla osoa, EUSTATen arabera. Irakaskuntza Publikoan
23.469 irakasle daude**

	Euskal Autonomia Erkidegoa		
	Guztiak	Publikoak	Pribatuak
Unibertsitateaz bestelako mailak (1)	36.934	23.469	13.465
Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza	18.824	11.876	6.948
Bigarren Hezkuntza	15.966	9.434	6.532
Helduen Hezkuntza	676	641	35
Irakasle-funtziorik gabe	1.724	1.336	388

EUSTAT, 2016

2.4.5. Plantillen bilakaera, irakaskuntza publikoko irakasleen tipologiaren arabera

2014-15 eta 2016-17 ikasturteen artean, Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako ikastetxeak eta Bigarren Hezkuntzako ikastetxeak osotasunean aintzat hartuta, karrerako funtzionarioen kopuruak 269 pertsonatan egin du gora, eta bitarteko funtzionarioen kopuruak 141 pertsonatan egin du behera.

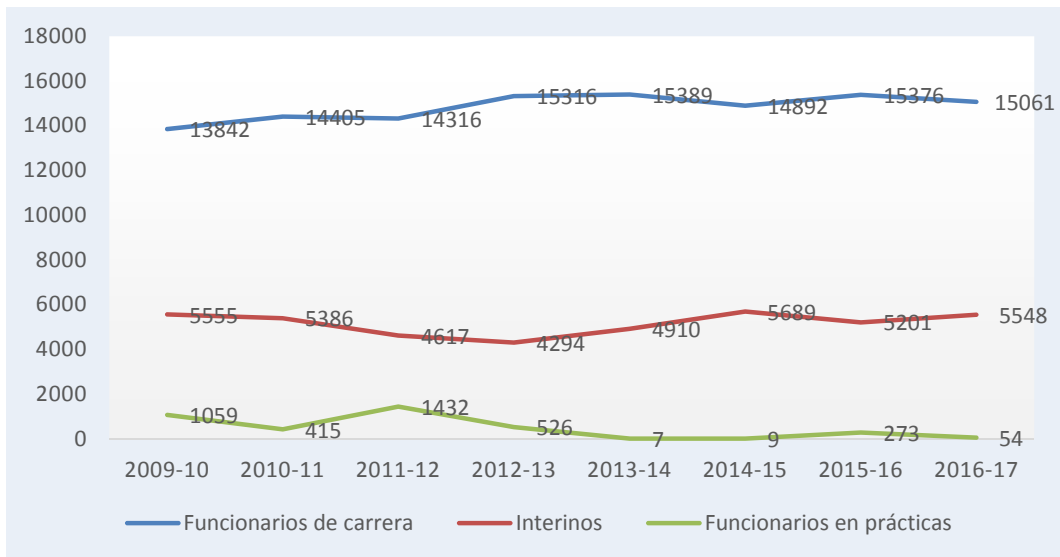
Plantillaren bilakaera 2009-10 eta 2015-16

	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Karrerako funtzionarioak	13842	14405	14316	15316	15389	14892	15376	15061
Bitarteko funtzionarioak	5555	5386	4617	4294	4910	5689	5201	5548
Praktiketako funtzionarioak	1059	415	1432	526	7	9	273	54

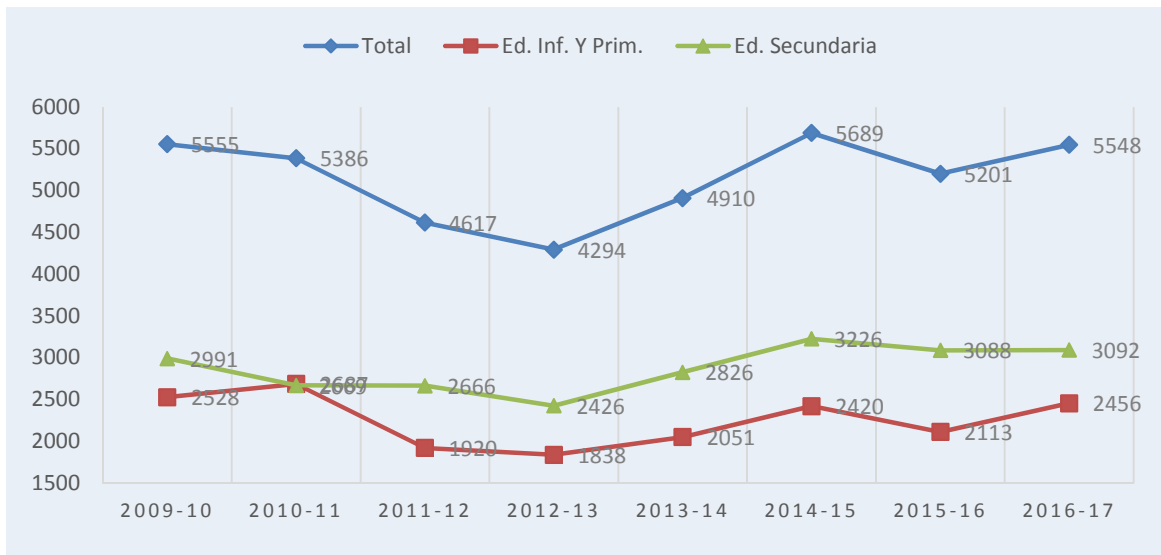
2017. urtean 913 baja izan dira erretiroen eta heriotzeen ondorioz, eta 68 sarrera izan dira gerakinen eta lekualdatzeen ondorioz; hortaz, saldoa 845 plazatan da negatiboa. 2018ko lan-eskaintza publikoko plazen eskaintza finkatu da efektiboen % 100 birjartzeko tasa gehi aldi baterako enplegua egonkortzeko tasa bat aplikatzearen bidez. Birjartze-tasa 845 plazakoa da eta egonkortze-tasak 1.091 plaza ahalbidetuko luke. Horrenbestez, 2018ko 1.511 plazako eskaintzak ez du gainditzen bi tasak aplikatzearen balizko muga.

2016an, % 26,9koa da bitartekotasun-tasa, hau da, plantillaren osotasunean bitarteko langileen ehunekoa —Lehen Hezkuntzan % 23,7 eta % 30,2 gainerako etapetan—.

Hezkuntza publikoko irakasleen bilakaera 2009-10 eta 2016-17 artean

Bitarteko irakasleen plantillaren bilakaera 2009-10 eta 2016-17

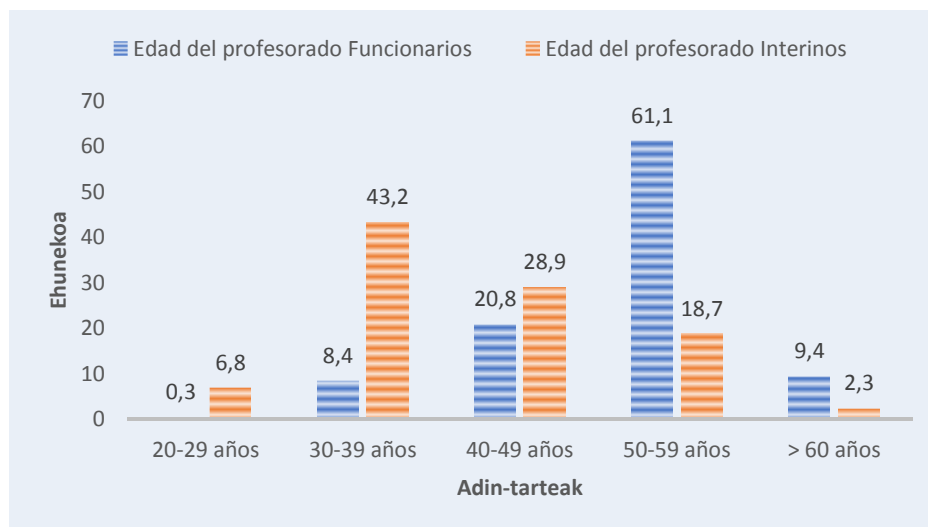

2.4.6. Irakasleen adina

2016ko urriari dagozkion datuekin, deigarria da datozen urteetan erretiroa har dezaketen pertsonen kopurua. Karrerako eta lan-legepeko irakasle funtzionario finkoen batez besteko adina 50 urtetik gorakoa da Lehen Hezkuntzan, Bigarren Hezkuntzan, Helduen Hezkuntzan, Hizkuntza Eskola Ofizialetan, Berritzeguneetan, ISEI-IVEIn, Ikuskapen Teknikoan... Bitarteko funtzionarioen batez besteko adina 40 eta 50 urte artekoa da.

Irakasleen adina, adin-tarteka, irudikatzen duen grafikoaren arabera, funtzionarioen % 50ek baino gehiagok hurrengo hamarkadan hartuko dute erretiroa (2018-2028), kontuan hartuta MUFACEko langileek eta klase pasiboetako langileek 60 urterekin hartuko dutela erretiroa eta Gizarte Segurantzako langileek 65 urterekin hartuko dutela. Inguruabar berean dago bitarteko irakasleen zati handi bat ere bai. Horrek esanahi du aldi horretan 10.000 lanpostu geratuko direla hutsik, hau da, gaur egungo lanpostuen % 50. Euskal Hezkuntza Sistemarako erronka eta aukera handia da. Erronka da irteten direnen kapital profesionala galdu gabe plantilla ordezte eta gaztetzea, eta aukera da izangairik onenak hautatu ahal izatea eta jardunbide profesional onetan sozializatzea.

Irakasleen adina

www.euskadi.eus/gobierno-vasco/estadisticas-educacion/

2.5. IRAKASKUNTZAREN GASTUAREN ETA FINANTZAKETAREN ESTATISTIKAK, EUSTAT (2017-18)

Gastuen zein sarreraren kasuan, datuen irakurketa bikoitza egiten da: lehenik, dagokion kontzeptuaren bi hezkuntza-sareen arteko banaketa aurkezten da —ikasle edo unitate bakoitzeko gastuen eta sarreraren adierazleak direnean, bi sareen arteko aldea ematen da—; eta, bigarren, kontzeptuak 2012 eta 2015 artean sareetako bakoitzean izan duen bilakaera ematen da.

2.5.1. Ikastetxe publikoen eta pribatuen gastuak

Irakaskuntza guztiak kontuan izanik, 2015ean ikastetxe guztien gastuaren % 64,9 dagokio ikastetxe publikoen gastuari eta gainerako % 35,1 ikastetxe pribatuen gastuari. Unibertsitate aurreko etapetan, gastuaren % 61,2 dagokie ikastetxe publikoei eta gainerako % 38,8 ikastetxe pribatuei.

2012 eta 2015 arteko bilakaeran, irakaskuntzen osotasunean ikastetxe publikoen gastu osoak % 5 egin du gora eta ikastetxe pribatuen gastuak % 0,8. Unibertsitate aurreko etapetan, ikastetxe publikoetako gastu osoak % 8,2 egin du gora eta ikastetxe pribatuetako gastu osoak % 1,2.

Gastu osoa eta irakaskuntzen eta hezkuntza-sareen araberako banaketa. Sare bakoitzeko bilakaera 2012 eta 2015 artean, milioi eurotan

	2012ko banaketa		2015eko banaketa				12/15 bilakaera	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak		Pribatuak		Publikoak	Pribatuak
Unib. aurreko etapak	1.336,3	904,6	1.446,00	%61,2	915,7	%38,8	%8,2	%1,2
Goi-mailako ikasketak	446,1	115,5	423,1	%78,5	115,7	%21,5	-%5,2	%0,2
Arte-irakaskuntzak	71,2	23,8	77	%78,6	21	%21,4	%8,1	-%11,8
Irakaskuntza guztiak	1.853,6	1.043,9	1.946,10	%64,9	1.052,50	%35,1	%5,0	%0,8

Irakaskuntzen osotasunarekin jarraituz, 2015ean ikastetxe pribatuetan ikastetxe publikoetan baino % 17 txikiagoa da ikasle bakoitzeko gastu osoa, eta % 14,8 txikiagoa da unitate bakoitzeko gastu osoa.

2012 eta 2015 arteko bilakaeran, ikasle bakoitzeko gastu osoak % 0,9 egin du behera ikastetxe publikoetan eta % 1,1 ikastetxe pribatuetan. Unitate bakoitzeko gastuak, berriz, % 10,5 egin du gora ikastetxe publikoetan eta % 3,7 ikastetxe pribatuetan.

Gastu osoa ikasle eta unitate bakoitzeko, irakaskuntzen osotasunean eta bi hezkuntza-sareetan. Eurotan. 2012an dagoen aldea eta 2012 eta 2015 arteko bilakaera sare bakoitzean

	2012		2015			12/15 bilakaera	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publ./Prib. aldea	Publikoak	Pribatuak
Ikasle bakoitzeko gastu osoa	6.079	5.058	6.024	5.000	-% 17	-% 0,9	-% 1,1
Unitate bakoitzeko gastu osoa	113.148	101.765	124.982	105.491	-% 14,8	+% 10,5	+% 3,7

Kontseilu honen aurretiazko txostenetan, unibertsitate aurreko etapa horietan bi sareen arteko *gastuaren aldea argitzen duten faktore* nagusien analisia egiten zen, betiere ikasle bakoitzeko gastu osoaren adierazlean oinarrituta. Faktore hauek identifikatu ziren:

- Ikasgela bakoitzeko ikasleen ratioa
- Bigarren Hezkuntzako irakasleen irakastorduak
- Hezkuntza-laguntzako premia bereziak dituzten ikasleek eta ikasle bekadunek bi sareetan duten eragina
- Irakasleen lan- eta funtzionamendu-baldintzak
- Ikasgela bakoitzeko irakasleen ratioa, sakabanatze geografikoa eta curriculum-hedadura kontuan izanik
- Garraioko eta jantokiko zerbitzu osagarrietako eta beste baliabide material batzuetako gastua
- Plantillaz bestelako baliabide batzuk eta profil desberdinak
- Sare bakoitzak gastu handieneko etapetan duen ezarpena
- Ikastetxe batzuetan irakas-ordutegia zabaltzea

Etapa guztietan, ikastetxe pribatuetan ikastetxe publikoetan baino txikiagoa da *ikasle bakoitzeko irakaskuntza-gastua*, Lehen Hezkuntzako % 27,1etik Lanbide Heziketako % 41,8ra bitartean. Lanbide Heziketan bi sareen arteko sailkapena desberdina den arren, ikasleen datuekin haztatu da batez bestekoa.

2012 eta 2015 arteko bilakaeran, ikasle bakoitzeko irakaskuntza-gastuak gora egin du sare publikoko Haur Hezkuntzako, Lehen Hezkuntzako eta Batxilergoko etapetan, eta behera egin du DBHn eta LHn. Sare pribatuan, aldiz, behera egin du etapa guztietan, Haur Hezkuntzako % 0,6tik Batxilergoko % 6,8ra bitartean.

Ikasle bakoitzeko irakaskuntza-gastua, bi hezkuntza-sareetan eta etapen arabera, eurotan. 2012an dagoen aldea eta 2012 eta 2015 arteko bilakaera sare bakoitzean

	2012		2015			12/15 bilakaera	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publ./Prib. aldea	Publikoak	Pribatuak
Haur Hezkuntza	5.335	3.803	5.400	3.781	-% 30	% 1,2	-% 0,6
Lehen Hezkuntza	5.037	4.014	5.473	3.985	-% 27,1	% 8,6	-% 0,7
DBH	7.586	5.168	7.245	4.965	-% 31,5	-% 4,5	-% 3,9
Batxilergoa	6.740	5.445	8.039	5.092	-% 36,6	% 19,3	-% 6,8
Lanbide Hez., erdi-maila	10.226	5.332	10.318	5.026	-% 41,8	% 0,9	-% 5,8
Lanbide Hez., goi-maila	7.770		7285			-% 6,24	

Ikastetxe pribatuetako *unitate bakoitzeko irakaskuntza-gastua*, 2015ean, ikastetxe publikoetakoa baino txikiagoa da etapa guztietan. Alderik handienak daude Lanbide Heziketan (-% 39,3) eta Batxilergoan (-% 38,3).

2012 eta 2015 arteko bilakaeran ikastetxe publikoetako unitate bakoitzeko irakaskuntza gastuak gora egin du, Haur Hezkuntzako % 3,1etik Batxilergoko % 30,5era bitartean. Ikastetxe pribatuetan, ordea, egonkor mantentzen da etapa guztietan eta % 6,1 igo da Lanbide Heziketan.

Unitate bakoitzeko irakaskuntza-gastua, bi hezkuntza-sareetan eta etapen arabera, eurotan. 2012an dagoen aldea eta 2012 eta 2015 arteko bilakaera sare bakoitzean

	2012		2015			12/15 bilakaera	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publ./Prib. aldea	Publikoak	Pribatuak
Haur Hezkuntza	84.680	71.132	87.310	71.143	-% 18,5	% 3,1	% 0,01
Lehen Hezkuntza	79.251	84.495	90.293	85.647	-% 5,1	% 13,9	% 1,4
DBH	120.404	103.496	124.144	103.250	-% 16,8	% 3,1	-% 0,2
Batxilergoa	169.658	130.474	211.394	130.474	-% 38,3	% 30,5	% 0
Lanbide Hez., erdi-maila	160.019	94.357	188.393	100.168	-% 39,3	% 17,7	% 6,1
Lanbide Hez., goi-maila	136.346		147.071			% 7,9	

2.5.2. Ikastetxe publikoen eta pribatuen sarrerak

Unibertsitate aurreko etapetan, finantzaketa-iturrien araberako ikastetxeetako sarreraren banaketari erreparatuta, 2015ean, ikastetxe publikoetako sarreraren % 82,5 Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren ekarpena dira, % 5,4 udalena, eta % 0,5 gainerako erakunde publikoena; ikastetxe pribatuen kasuan, berriz, % 60,3, % 0,6 eta % 1,2, hurrenez hurren.

Ikastetxe publikoetan ikastetxe pribatuetan baino pisu handiagoa duen beste sarrera-iturri bat kapital-sarrerak dira (inbertsioak), osotasunaren % 5,1 ikastetxe publikoetan eta % 0,5 pribatuetan. Era berean, jasoarazi behar da ikastetxe publikoetan ez direla jarduera osagarriak kuantifikatu (bisitak, txangoak, kirol-lehiaketak...).

Modu osagarrian, ikastetxe pribatuetan ikastetxe publikoetan baino handiagoak dira irakaskuntza-kuotak, pribatuetan % 22,5 eta publikoetan % 1,1.

Ikastetxeetako sarreraren hezkuntza-sarearen araberako banaketan, ikastetxe publikoek sarrera osoaren % 57,3 jasotzen dute eta ikastetxe pribatuek % 42,7. Beste modu batean esanda, ikastetxe pribatuek iturri guztietatik jasotzen duten sarrera osoa ikastetxe publikoek jasotzen dutenaren % 74,4 da.

Ikastetxeen osotasunerako bi sarrera-iturri nagusiei dagokienez, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak % 64,7 ikastetxe publikoetara zuzentzen du eta % 35,3 ikastetxe pribatuetara; bestalde, familiek ordaintzen dituzten kuoten % 80,9 ikastetxe pribatuetara doaz eta % 19,1 ikastetxe publikoetara.

2012 eta 2015 arteko bilakaeran, ikastetxe publikoen sarrera osoa % 8,5 gehitu da eta ikastetxe pribatuen sarrera % 18,8 gehitu da. Zehazki, eta aipatutako sarrera-iturri nagusiei dagokienez, 2015ean ikastetxe publikoek Saitetik jaso zutena hiru urte aurretik jaso zutena baino % 7,9 gehiago izan zen, eta ikastetxe pribatuek % 3,3 gehiago.

Bestalde, ikastetxe pribatuetako kuotek % 111 egin dute gora, eta, zehazki, irakaskuntzakoak lau aldiz biderkatu dira, % 331ko igoerarekin.

Sarrera osoaren banaketa, sarrera-iturriaren eta hezkuntza-sareen arabera. Unibertsitate aurreko mailak. Sare bakoitzeko bilakaera 2012 eta 2015 artean, milioi eurotan

	2012ko banaketa		2015eko banaketa				12/15 bilakaera	
	Públik.	Pribatua	Publikoak		Pribatuak		Publik.	Pribat.
Sarrera arrunta	1.286,3	903,9	1.381,40	56,2%	1.075,40	43,8%	7,4%	19,0%
Diru-laguntzak	1.204,6	662,1	1.291,20	65,3%	686	34,7%	7,2%	3,6%
Hezkuntza Saila	1.112,9	632,8	1200,9	64,7%	653,8	35,3%	7,9%	3,3%
Toki-administrazioa	83,0	7,9	79,1	91,7%	7,2	8,3%	-4,7%	-8,9%
Beste erak. publiko batzuk	5,1	3,6	8,5	38,1%	13,8	61,9%	66,7%	283,3%
Pribatuak	3,7	17,8	2,5	18,4%	11,1	81,6%	-32,4%	-37,6%
Kuotak	78,4	174,7	87,2	19,1%	370	80,9%	11,2%	111,8%
Irakaskuntza	14,0	56,4	15,3	5,9%	243,5	94,1%	9,3%	331,7%
Jarduera osagarriak	-	21,9	-		19,1			-12,8%
Garraioa	-	22,9	-		21,8			-4,8%
Jantokia	55,7	67	60,5	46,1%	70,6	53,9%	8,6%	5,4%
Beste zerbitzu osagarri batzuk	8,7	6,5	11,3	43,1%	14,9	56,9%	29,9%	129,2%
Bestelako sarrerak	3,3	67,1	2,9	13,1%	19,3	86,9%	-12,1%	-71,2%
Kapital-sarrerak	56,0	8,2	74,4	90,1%	8,2	9,9%	32,9%	0,0%
Diru-laguntza publikoak	56,0	6,7	74,4	92,9%	5,7	7,1%	32,9%	-14,9%
Diru-laguntza pribatuak	-	1	-		2,1			110,0%
Bestelako sarrerak	-	0,5	-		0,4			-20,0%
Sarrerak guztira	1.342,3	912,1	1.455,90	57,3%	1.083,70	42,7%	8,5%	18,8%

Ikasle bakoitzeko sarrerari dagokionez, EUSTATen estatistikak modu desberdinean sailkatzen ditu bi sareetako etapak, eta, hartara, ezin da etapa bakoitzeko desberdintasun-ratiorik ezarri; alabaina, aditzera eman daiteke ikastetxe pribatuetan itunpeko ikastetxeetan baino handiagoa dela ikasle bakoitzeko sarrera osoa.

2012 eta 2015 arteko bilakaeran, ikastetxe publikoetan ikasle bakoitzeko sarrera osoa % 7,3 gehitu da Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan eta % 0,4 gehitu da Bigarren Hezkuntzan. Bigarren Hezkuntza osoan, berriz, behera egin du, DBHko % 2,7tik Erdi-mailako Lanbide Heziketako % 11ra.

Ikasle bakoitzeko sarrera osoa, bi hezkuntza-sareetan eta etapen arabera, eurotan. 2012an dagoen aldea eta 2012 eta 2015 arteko bilakaera sare bakoitzean

	2012		2015		12/15 bilakaera	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak
Haur Hezkuntza	5.798	4.209	6.224	4.455	% 7,3	% 5,8
Lehen Hezkuntza		4.908		4.973		% 1,3
DBH	8.538	6.111	8.572	5.943	% 0,4	-% 2,7
Batxilergoa		6.207		5.532		-% 10,9
LH, erdi-mailakoa		6.330		5.636		-% 11
LH, goi-mailakoa		6.128		5.677		-% 7,4

Ikastetxe pribatuetan publikoetan baino txikiagoa da Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako *unitate bakoitzeko sarrera osoa*, eta gauza bera gertatzen da Bigarren Hezkuntzakoarekin.

2012 eta 2015 arteko bilakaerari dagokionez, ikastetxe publikoetan unitate bakoitzeko sarrera osoak gora egin du aldi horretan, % 9 Bigarren Hezkuntzaren osotasunean eta % 10,7 Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan. Ikastetxe pribatuetan, gora egin du etapa guztietan, salbu Haur Hezkuntzan —% 11,2 egin du behera— eta Batxilergoan —ez du aldakuntza adierazgarririk izan—. Gainerakoan izandako gehikuntza Erdi-mailako Lanbide Heziketako % 5,9tik Lehen Hezkuntzako % 8,2ra artekoa da.

Unitate bakoitzeko sarrera osoa, bi hezkuntza-sareetan eta etapen arabera, eurotan. 2012an dagoen aldea eta 2012 eta 2015 arteko bilakaera sare bakoitzean

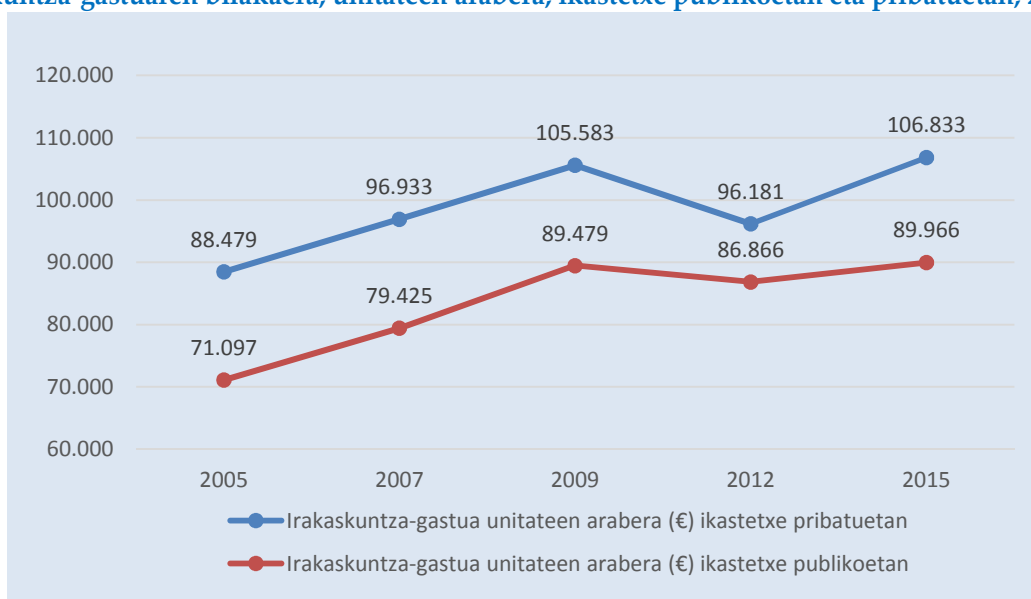
	2012		2015		12/15 bilakaera	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak
Haur Hezkuntza	96.119	78.897	106.438	70.025	% 10,7	-% 11,2
Lehen Hezkuntza		102.353		110.748		% 8,2
DBH	147.210	121.596	160.531	130.329	% 9	% 7,2
Batxilergoa		147.363		147.263		% 0
LH, erdi-mailakoa		113.214		119.938		% 5,9
LH, goi-mailakoa		116.032		125.218		% 7,9

2.5.3. Sare publikoetako eta pribatuetako gastuaren bilakaera

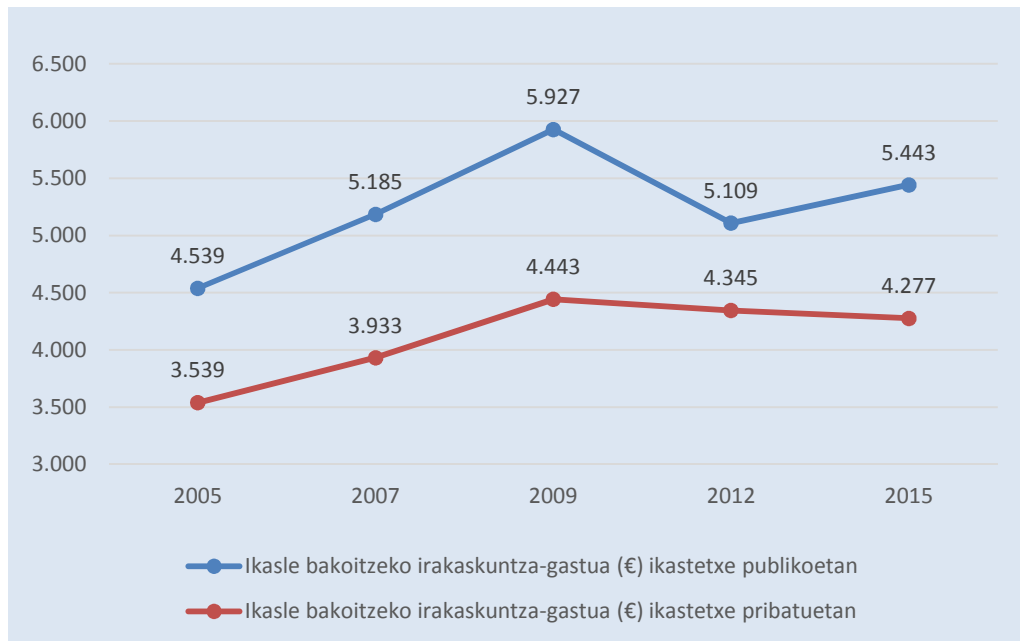
Azken hirurtekoan ikastetxe publikoek ikastetxe pribatuek baino bilakaera positiboagoa izan dute, lehenek % 9,6ko gehikuntza izan dute gastuan eta bigarrenek % 8koa; hartara, aurreko hirurtekoko bilakaera konpentsatzen da —ikastetxe publikoek beherakada handiagoa izan zuten—. Ohikoa denez, ikasle bakoitzeko gastua zein unitate bakoitzeko gastua handiagoak dira ikastetxe publikoetan, aurrerago adieraziko diren arrazoiak tarteko.

	Ikastetxe publikoak 2015			Ikastetxe pribatuak		
	2012	2015	Δ 15-12	2012	2015	Δ 15-12
Irakaskuntza-gastua (milioi €)	1.558	1.707	% 9,6	1.043	1.052	+% 0,8
Ikasle bakoitzeko irakaskuntza-gastua (€)	5.109	5.443	% 6,5	4.345	4.277	-% 1,6
Unitate bakoitzeko irakaskuntza-gastua (€)	96.181	106.833	% 11,1	86.866	89.966	+% 3,6

Irakaskuntza-gastuaren bilakaera, unitateen arabera, ikastetxe publikoetan eta pribatuetan, 2005-2015

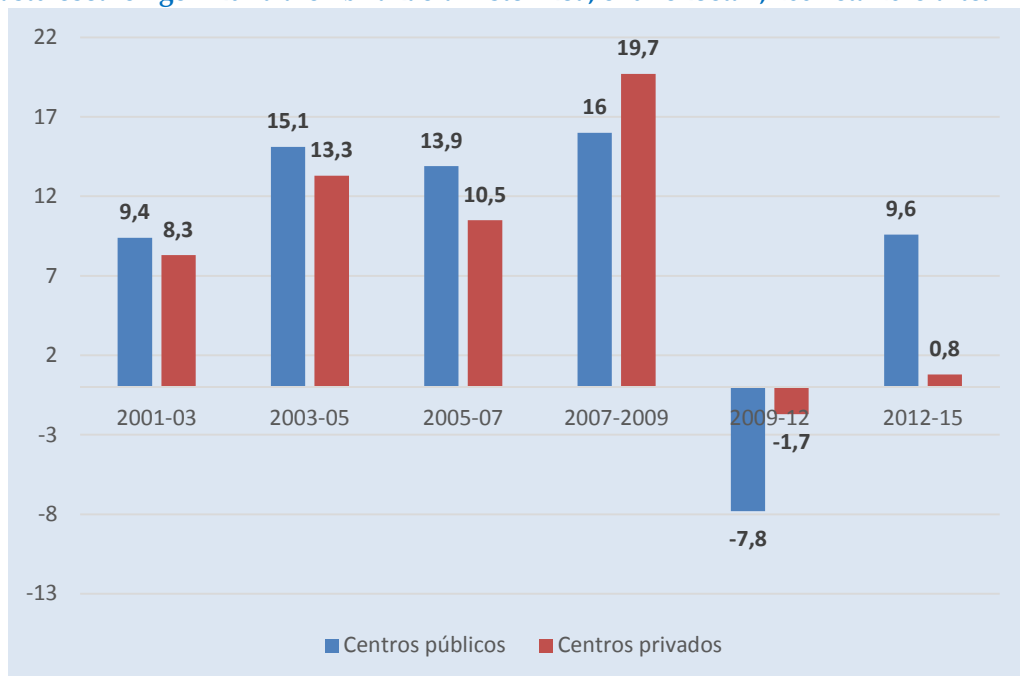

Irakaskuntza-gastuaren bilakaera, ikasleen arabera, ikastetxe publikoetan eta pribatuetan, 2005-2015

Gastuaren gehikuntzen bilakaera positiboa izan da, 2009-12 hirurtekoan izan ezik (negatiboa izan zen). 2012-15 hirurtekoan aurreko galera konpentsatu da % 9,6ko gehikuntzarekin.

Gastu osoaren gehikuntzaren bilakaera historikoa, ehunekoetan, 2001 eta 2015 artean (%)

2.6. IRITZIAK ETA PROPOSAMENAK

Kapitulu honetan ikusitako konparazioen arabera, Euskal Autonomia Erkidegoko finantzaketa- eta gastu-mailak onargarriak dira, nahiz eta krisialdiko urteetan hezkuntzako inbertsioak atzera egin zuen. Desiragarria litzateke hezkuntza-gastuaren banaketa hobetzea eta hezkuntza-sisteman ekitate handiagoa eta bikaintasun handiagoa gehituko duten lehentasunen aldeko apustua egitea.

Hezkuntzaren hobekuntzan faktore askok du eragina. Inbertsioa da horietako bat, baina inbertsio-maila jakin bat bermatuta dagoenean, beste hobekuntza-prozesu batzuk behar dira.

Horrenbestez, Euskal Autonomia Erkidegoan hezkuntzak hiru erronka nagusi ditu: aukera-berdintasuna bermatzea, oinarritzko kompetentzietako ikaskuntza-emaitez hobetzea eta gazteak helduen bizitzarako hobeto prestatzea.

Hori dela eta, Eskola Kontseilu honek iritzi eta proposamen hauek helarazten dizkio Euskal Autonomia Erkidegoko Hezkuntza Administrazioari:

1. Baliabideak esleitzeko eredu esplizitua, gardena eta ekitatiboa

Eguno inguruabarretan, helburuei eta lehentasunei buruzko erabaki batzuk aurrekontu-inertziagatik hartzen dira, eta, batzuetan, ez dira kontuan hartzen ikastetxeen izaera, konplexutasun eta lan-intentsitate desberdina.

Irakaskuntzaren finantzaketa publikoak baliabideen banaketan alderdi hauek bereizi behar ditu: batetik, banaketa horretarako hezkuntza-arrazoiak dauden eta, bestetik, banaketa hori emaitzak hobetzeko (bikaintasuna) eta aldeak murrizteko (ekitatea) diseinatuta dagoen.

Irakasleen kalitatea hobetzea da neurririk adierazgarriena ikasleen parte-hartzea eta eskola-arrakasta gehitzeko eta ikasketa-emaitez hobetzeko.

Ikastetxeak, Hezkuntza Administrazioaren oinarritzko elementu diren aldetik, arduratzen dira garatzen duten jarduera profesionalaz, eta baliabide publikoen erabileraren eraginkortasunaren, efizientziaren eta funtzionaltasunaren berri eman beharko dute.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 1.1 Finantzaketa-eredu adostua eta egonkor samarra ezartzea, ikastetxe bakoitzari baliabideak esleitzeko zentzuzko oinarri gisa, betiere ikastetxe bakoitzeko ikasleen premien eta horiekiko erantzun egokiaren arabera.
- 1.2 Ikastetxeek konpromisoa hartzea haien esku jarritako baliabideen erabilera eraginkorra eta efizientea egiteko, eta, hartara, eskolak finantzatzeko moduaren gaineko jendearen ulermena eta konfiantza indartzeko.
- 1.3 Irakasleen garapen profesionala lehentasuntzat jotzea hezkuntza-inbertsioan.

2. Erabakiak hartzeko ebidentziak jarriko dituzten ekonomia-adierazle fidagarriak

Irakaskuntzaren finantzaketari buruzko datuetan nolabaiteko aldea dago, eta jendeak, oro har, ez ditu finantzaketaren datuak ondo ulertzen, ezta hezkuntzako profesionalek beraiek ere.

Hezkuntzaren adierazle ekonomikoak urriak, kontraesankorrak eta nahasiak dira, eta haien fidagarritasuna mugatua da; izatez, batzuetan gaizki definituta daude eta adierazle bererako alde handiko emaitzak ematen dituzte.

Adierazleen ohiko erabilerak gogoeta lasaia eta zorrotza eragozten du, erabakiak hartzeko lagungarria izango den gogoeta eragozten du, alegia.

Hezkuntzaren finantzaketaren arloko adierazleak eta dagozkien analisiak oso berandu egoten dira jendearentzat eskuragarri, eta datuak ez dira oso eguneratuta egoten.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 2.1 Hezkuntza-gastuaren bilakaera behatzeko eta beste herrialde eta erkidego batzuekin zentzuzko eta arrazoizko konparazioak egiteko aukera emango duten adierazle ekonomikoak eskura izatea, adierazle horiek kalkulatzeko metodologiak zehaztuz eta adostuz.
- 2.2 Ikastetxez ikastetxeko datu ekonomikoak edukitzea, baita hezkuntza-emaitzen datuak ere, ikastetxeak baitira hezkuntzako esku-hartzearen unitateak. Horrela, ikastetxe bakoitzean egiten den inbertsio errealak jakin ahal izango da.
- 2.3 Hezkuntzaren ekonomiaren ikerketa sustatzea, behar besteko ebidentziarik ez duten edo ebidentzia kontraesankorrak dituzten alderdiak eta neurriak jorratuz. Esate baterako, ikasleek kurtsoa errepikatzearen kostua/eraginkortasuna erlazioa
- 2.4 Irakasleen eta herritarren artean gastuen datuei buruzko pedagogia egitea. Informazio hobea iritzi hobea ahalbidetzen du eta, era berean, hezkuntza-gastua inbertsio publiko gisa ulertzeko onarpen handiagoa ahalbidetzen du, baita herritarrek ordaintzen dituzten zergen zati baten helburu zuzen gisa ulertzeko onarpen handiagoa ere.

3. Ikasleen premia pertsonaletara eta ikaskuntza-premietara eta ikastetxeen eraginkortasun frogatura eta testuingurura egokitzen den finantzaketa.

Kalitateko hezkuntza-sistema baten helburua izango da bere ikastetxe guztiek, % 100ek, eskolatzen dituzten ikasle guztiei, % 100i, erantzun profesionala ematea, ikasleen premiak edozein izanik ere.

Ikastetxeek askotariko ikasleak izaten dituzte, eta ikasle horiei erantzun zorrotza eman beharko zaie; horretarako, ezagutza eta esperientzia profesional handiagoa izan beharko da.

Hezkuntza-testuinguruen aniztasun handi hori, batzuetan, zailtasun gisa interpretatzen dute familiek eta irakasleek, eta horrek bereizketa handiko eskolak egotea eragin dezake, baita arreta handiagoa jarri behar izatea irakasleen eta zuzendaritzen egonkortasunean.

Haien inguruneagatik eta egitura-baldintzengatik alderatzeko modukoak izan daitezkeen ikastetxeek oso bestelako ikasketa-giroa eta emaitzak izan ditzakete. Eskola-giroa — positiboa izan zein negatiboa izan — ez datza ikasleen jatorri sozialean soilik, zuzendaritzak eta irakaskuntza-taldeen ikastetxea antolatzeke moduak ere izango du zerikusia, eta ikasle guztiei ahalik eta erantzunik onena emateko irakatsi eta ikasteko prozesuek ere bai.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 3.1 Ikastetxeen indize sozioekonomikoa eta kulturala, edo antzeko beste adierazle bat, oinarrizko elementutzat jotzea ikastetxeen finantzaketa bereizteko —baliabide handiagoen eta hobeen bidez izan, irakaskuntza publikoan aditu profesional hobeen eta gehiagoren bidez izan edo irakaskuntza pribatuan finantzaketa-moduluen doikuntzaren bidez izan—.
- 3.2 Finantzaketa bereizia ezartzea, behar besteko laguntzak berma daitezen premia berezi handiagoak dituzten ikasle-kolektibo horiei arreta pertsonalizatuagoa emateko (jantokiko beka duten ikasleak, immigrazio-jatorriko ikasleak, ikastetxeko curriculum-hizkuntzaz bestelako ama-hizkuntza duten ikasleak, hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak...).
- 3.3 Transformazio-proiektu espezifikoak bultzatzea oso bereizketa handiko eskola-populazioa duten ikastetxeetan eta/edo errendimendu-probetan balio erantsi urria duten ikastetxeetan.

4. Eraginkortasunik gabeko neurriak saihestuko dituen finantzaketa, eraginkortasun egiaztatua duten eta ebidentzietan oinarritzen diren prozesuei eta egiturei lehentasuna emango diena.

Ikerketak iradokitzen du, gehienetan, kurtsoa errepikatzea kaltegarria dela ikasleen arrakasta akademikorako. Izatez, ikerketek argi frogatu dute desabantailan dauden ikasleengan sortzen direla eraginik kaltegarrienak, eta horrela jarduteak sistemaren ekitatearen gabezia areagotzen duela. Kurtsoa errepikatzeak oso kostu handia du, eta inpaktu negatiboa.

Ikasleen ondoren, irakasleek dute eraginik handiena ikaskuntzaren emaitzetan gertatzen den bariantza argitzeko. Irakasleak dira emaitzen bariantzaren % 30aren eragileak. Irakasleen kompetentzia, motibazioa eta jokabide profesionala garrantzi handikoak dira ikaskuntzaren ekuazioan.

Ikastetxeetako zuzendaritzak dinamismorako eta eraginkortasunerako garrantzi handiko faktoreak dira, eta zailtasunak daude zuzendaritza-postuak estaltzeko, postu horien konplexutasun bereziaren ondorioz.

Ikasiko bada, prest eta gogoz egon behar da eta, gero, hasierako prestasun positibo hori eutsiko duten baldintzak eduki beharko dira, baita baliozko ikaskuntza-esperientziak ere. Frogatutako ebidentziak inpaktu handiko eta kostu txikiko hiru esku-hartze estrategiko ematen ditu aditzera: ikasleei kalitateko feedbacka ematea, irakurrizko ulermen ona garatzea eta “ikasten ikastea” sustatzea.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 4.1 Kurtsoen errepikapenak pixkanaka mugatzea, eraginkorragoak diren beste neurri batzuekin ordezkatzuz. Esate baterako, denbora luzeko arreta trinkoa eta pertsonalizatua eskaintzea, ikasteko arazoak daudenean. Beste aukera bat izan daiteke taldeen tamaina murriztea une edo egoera bereziki kritikoetan.
- 4.2 Irakasleen aukeraketa zorrotza egitea, kalitateko jokabide profesionala ez ezik, jardun profesionalaren etengabeko garapena ere aurreratuko duten irizpideekin. Neurri horrek, berez, sistemaren eraginkortasuna eta efizientzia areagotzen du.
- 4.3 Zuzendaritzako eta lidergoko egitekoak beren gain hartuko dituzten eskola-zuzendaritzako kideen masa kritikoa osatzea eta, horretarako, zuzendaritza-funtzioaren hautespeneko, prestakuntzako eta ebaluazioko prozesuak hobetzea. Ikastetxeetako zuzendaritzek bidezko administrazio-laguntza izan beharko dute, irakasleen eta ikasleen ikaskuntzen zuzendaritzan eta zuzendaritza pedagogikoan oinarritzeko. Era berean, zeregin zail horrek eskatzen duen aitorpen ekonomikoa eta soziala eman beharko zaie.
- 4.4 Inpaktu handiko eta efizientzia frogatuko esku-hartzeak sustatzea. Ikerketen eta hezkuntza-jardunen abala dutenak. Esate baterako, ikasleen ikaskuntza-prozesuen erregulazioa gehitzea, edo irakurmenaren konpetentzia hobetzea —zeharkako konpetentzia gisa curriculumaren arlo guztietan eragina duena—, edo ikasleen ikaskuntza hobetzera zuzentzen den ebaluazioa hobetzea.

3.kap: HOBEKUNTZA PROZESUAK

Sarrera

3.1. Hezkuntza komunitatearen prestakuntza

3.2. Hezkuntza inklusiboa eta aniztasunaren trataera

3.3. Elebitasuna, hezkuntza eleaniztunaren testuinguruan

3.4. Material didaktikoak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak

3.5. Ebaluazioa eta ikerketa

3.6. Iritziak eta proposamenak

SARRERA

Bikaintasuna eta ekitatea lortzea da EAEko hezkuntza-sistemaren helburua. Horretan aurrera egiteko, ohiko joera da lortu nahi diren emaitzak lortzeko baliabideak optimizatzen dituzten prozesuetan arreta jarri beharrian, baliabideetan eta emaitzetan soilik jartzea. Prozesuak bikainak direnean soilik lortu ahal izango da emaitzen bikaintasuna. Hori da EAEko hezkuntza-sistemaren erronka.

Eredu pedagogikoa eta hezkuntza-prozesuak dira oinarritzko elementuak. Heziberri 2020 proiektuak hezkuntza-sistemako irakaskuntzaren helburuak eta ikuspegia proposatzen ditu. Emaitzak hobetze aldera, ikastetxe eta ikasgela guztietan, beharrezkoa da konpetentzien araberako ikaskuntza-eredu bat ezartzea.

EAEko Hezkuntza Sistemaren Hobekuntza Planak, 2016ko martxoan onartuak, hezkuntza-prozesuak egokitzeko jarraitu beharreko ildo estrategikoak zehazten ditu gizartearen eskaera berriei erantzuna emateko eta XXI. mendeko gizartean ikasleen hezkuntza-beharrei arreta egokia emateko. Plan hau, bere definizioan eta garapenean,

- *“Sistemaren alde indartsuei eta hobekuntza-arloei buruzko informazioa eskaintzen duten barne- eta kanpo-ebaluazioetan oinarritzen da”*
- Euskadiko Eskola Kontseiluaren honako hau ezartzeko eskaerari erantzuten dio: *“euskal hezkuntza-sistemaren azterketa objektibo eta gardena lantzeko baliagarriak izango diren hainbat adierazle ezartzea”*
- Heziberri 2020 planaren *“Hezkuntza-eredu pedagogikoaren esparrua”*-n ezarritako ibilbidea hartzen du erreferentziazat, Europako Batzordearen *“Hezkuntza eta Prestakuntza 2020”* izeneko europar lankidetzarako esparru estrategikoa (ET 2020) eta UNESCOren *“Hezkuntza berraztertzea: Mundu osoko ongia lortzeko bidea?”* dokumentua (2015).

Planak aurreko urteetan garatu diren planak eguneratu eta sakondu ditu. Indarraldiak 2016-2020 aldia hartzen du. Sei lerro estrategiko proposatzen ditu:

- L1. Hezkuntza-komunitatearen prestakuntza
- L2. Hezkuntza inklusiboa eta aniztasunaren trataera
- L3. Elebitasunaren arloan, hezkuntza eleaniztunaren testuinguruan
- L4. Material didaktikoak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak
- L5. Ikerketa eta ebaluazioa
- L6. Ikastetxe publikoen autonomia sakontzea

Txosten honek 2015-16 eta 2016-17 ikasturteak biltzen ditu. Hori dela eta, Hezkuntza Sailaren eta dagozkien ikastetxeen jarduerak biltzen ditu aurreko planen amaieran eta berriaren hasieran. 2016-17 ikasturtea Plana indarrean jarri den lehen urtea izanik, ez da helburu bakoitzera atxikitzen diren lorpen-adierazleak zer neurritan lortu diren planteatzeko unea, eta askotan, lehen pausoak ere ez dira eman.

3.1. HEZKUNTZA KOMUNITATEAREN PRESTAKUNTZA

“Hezkuntza-komunitateak eragin nabarmena du ikasleen ikaskuntza-prozesuetan. Ikasleek berdinen artean eta helduekin testuinguru formal eta ez-formaletan ezartzen diren interakzioen bitartez ikasten dute. Ikasle bakoitza osorik garatzea lortzeko, ezartzen dituen harreman guztien bitartez, bere ikaskuntza-prozesuan eragina duten guztiek printzipio, helburu eta jardun-ildo berdinak izatea beharrezkoa da. Horretarako ezinbestekoa da hezkuntza-komunitate osoaren prestakuntza, irakasleak, zuzendaritza-taldea, irakasle ez diren langileak eta familiak barne”. (Lerro estrategikoaren sarrera).

L1.1. helburua. Irakasleen hasierako prestakuntza

“Irteera-profilean definitutako kompetentziak ikasleek lor ditzaten, irakasleen kompetentzia-profila lortzera bideratzea hasierako prestakuntza”

Helburu honek Irakaslea Trebatzeko Goi Mailako Ikastetxeetan, ikasketa-planetan, aldaketak eskatzen ditu, baita egungo ikasleen ikaskuntza-paradigma berriekin bat datozen metodologia berrien erabilera ere. Ez da mugatzen egungo arloen eta korrante pedagogikoen ezagutzara eta horiek irakaskuntza-prozesuetan aplikatzeko moduetara. Hain zuzen ere, une honetan eta etorkizunean irakaskuntzan jarduteko beharreko kompetentzien garapena hartzen du aintzat.

Irakasleen hasierako prestakuntzako oinarritzako aldaketa da ikasleak, babestutako eremuan, irakasle gisa jarduteko, praktikari buruzko gogoeta egiteko eta irakasle-funtzioak eskatzen dituen kompetentzia pedagogikoak, profesionalak eta pertsonalak ezagutzeko aukera izango duen practicum-a.

Hezkuntza Ikuskaritzak, 2016-17 ikasturtean zehar, praktiketako funtzionarioen 520 ebaluazio egin ditu (83 Araban, 235 Bizkaian eta 202 Gipuzkoan): 510 Bigarren Hezkuntzako irakasleei dagokie (% 98) 1 HEOri eta 4 Lehen Hezkuntzakoei (aurreko ikasturteko EPE prozesutik eratorriak). Kasuen % 93an, praktikaldiaren iraupena 6 hilabete baino luzeagoa izan zen eta kasuen % 4an praktikaldiaren iraupena 3 eta 6 hilabete artekoa izan zen. Praktikaldian zehar irakasleen lanaren gainean lortutako balorazioen emaitzak GAI dira kasuen % 100ean.

Ikuskaritzak, ikasgelan, praktiketan dauden 226 irakasle funtzionario bisitatu ditu, ebaluatutako funtzionarioen guztizkoaren % 43,5. Bisitatutako ikasgelen ia % 50 DBHko 1. eta 2. mailakoak izan ziren, % 31 DBHko 3. eta 4. mailakoa, % 15 Batxilergokoa eta % 1,8 LHkoa. Behaketa arlo hauetan oinarritu zen: *eskolaren garapena; metodologia, ikasleekin komunikatzeko eta erlazionatzeko gaitasuna; ikasgelaren antolaketa; elkarbizitza-giroa eta ikaskuntza, irakaskuntza-ikaskuntza prozesuaren plangintza.*

Ikuskatzaileen % 78k hauei buruzko hobekuntza-proposamena egin zuten: metodologia eta ikasgelako kudeaketa, irakaskuntza-ikaskuntza prozesuaren plangintza taldean-eskolan, aniztasunaren trataera, ikaslearen ebaluazioa eta jarraipena, elkarbizitza-giroa eta ikaskuntza, irakaskuntza-praktikari buruzko gogoeta eta etengabeko prestakuntza.

L1.2. helburua. Irakasleen etengabeko prestakuntza

“Oinarrizko Hezkuntzako Dekretuan ezarritako irteera-profila ikasleek lor dezaten, irakasleen kompetentzia-profila eguneratzera eta egiaztatzerara bideratzea etengabeko prestakuntza, Prest_Gara Planaren bitartez”

Irakasleen etengabeko prestakuntzako Prest Gara Planak (2014) irakasleen kompetentziako gaitasun batzuk zerrendatzen ditu:

- Prozedurak irakasteko gaitasuna, ikasleek pentsatzen eta ikasten, komunikatzen, besteekin elkarbizitzen, izaten eta egiten, eta ekiten ikas dezaten;
- Ikasleek ikasteko duten desioa motibatze gaitasuna eta bizitzako bere proiektua eraikitzen bideratzea, familien laguntzarekin;
- Proposamen didaktikoak ikasle bakoitzaren beharretara eta ezaugarrietara egokitzeko eta moldatzeko gaitasuna.
- Irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuak ikertzeko, garatzeko eta ebaluatze gaitasuna;
- Hizkuntza koofizialetan eta atzerriko hizkuntza batean irakasteko gaitasuna, baita ikasgelan informazioaren teknologiak erabili eta txertatzeko gaitasuna ere;
- Eskola-ekintzatik eratorritako arazoak eta gorabeherak konpontzeko gaitasuna;
- Irakasleekin eta kanpo-eragileekin lankidetzan aritzeko gaitasuna, baita ikastetxearen kudeaketan eta etengabeko hobekuntzan parte hartzeko gaitasuna ere;
- Eragile berritzaile gisa bere lanbideari eta konpromiso sozialari buruzko ikuspegi etikoa garatzeko gaitasuna, baita bere etengabeko prestakuntza planifikatzeko gaitasuna ere;

Irakasleen funtzioan ez ditu oinarrizko beste gaitasunak aipatzen: pertsonalak (autonomia, erantzukizuna, bere buruarekiko konfiantza, erresilientzia, oreka emozionala), pertsona artekoak (enpatia, errespetua eta aniztasunaren onarpena, gainerako pertsonetikiko harreman positiboak, gatazken kudeaketa, boterearen bidezko erabilera) eta komunikazioarekin lotutakoak (asertibitatea, entzute aktiboa, elkarriketa eraikitzailea).

“Prestakuntza-ekintzen planteamendu orokorra (...)hezkuntza-ekintzan eta irakaskuntza-praktikari buruzko azterketan eta gogoetan oinarrituko da”. Prest Gara Planaren aitoren honek prestakuntza XXI. mendean irakaskuntza-funtzioa garatzeko kompetentzia-profil zehatza erdiestera bideratzeko helburuarekin bat egiten du.

Irakasleak kompetentzia-ikuspegian eta irakaskuntzako planteamendu orokorretan eta diziplina artekoetan prestatzea proposatzen du, baita jarduera orekatu zientifikoa, didaktikoa eta hezkuntza-antolakuntzako erraztea ere, gaitasun sozialak eta irakaskuntza-funtzioaren beste arlo batzuk garatu, erantzukizun soziala duten profesionalak prestatu, kritikoa, proaktiboak eta aldaketen aurrean kreatiboak direnak. Ikastetxean eta ikastetxe sareetan berdinen arteko prestakuntza sustatzen du, ikastetxea prestakuntzarako planifikazioaren ardatz gisa sustatzen du.

Hezkuntza Berrikuntzaren Zuzendaritzak programatutako ikastaroak

Hezkuntza Berrikuntzaren Zuzendaritzak irakasleen gaitasuna hobetzeko ikastaroak antolatzen ditu urtero bost arlotan: 1. Eleaniztasuneratz, 2. Aniztasunean elkarrekin bizitzen ikasiz. 3. Irakaskuntza ingurune digitalean. 4. Oinarrizko kompetentzien garapena. 5. Bikaintasuneratz, jardunbide egokietatik abiatuta.

Irakasleak prestatzeko ikastaroak, orduak eta bertaratutakoak, gaiaren arabera

Arloak	Gaiak	2014-15				2016-17			
		Ikastaroak	Orduak	Baliogabetuak	Bertaratutakoak	Ikastaroak	Orduak	Baliogabetuak	Bertaratutakoak
Eleaniztasuna	Ingelesa	57	3.725	8	638	55	3.615	6	620
	Hizkuntzen didaktika	16	345	1	403	25	711	4	475
Elkarbizitza	Elkarbizitza	29	694	5	500	26	736	2	496
	Aniztasuna	11	295	1	192	17	500	0	411
	Tutoretza	13	337	0	222	6	177	0	122
	Ikastetxeak	12	285	1	200	5	150	0	116
Kopetentziak	Didaktika orokorra	40	1.039	3	821	30	899	1	670
	Komunikazioa	14	377	1	209	12	320	0	213
	Matematika	14	420	1	184	15	500	0	305
	Zientziak	21	602	0	308	23	677	1	366
	Inguru	7	177	0	104	10	280	3	112
	K. Digitala	14	365	0	287	18	528	0	362
	Beste arlo batzuk	11	280	4	121	13	377	3	145
GUZTIRA		259	8.941	25	4.189	255	9.470	20	4413

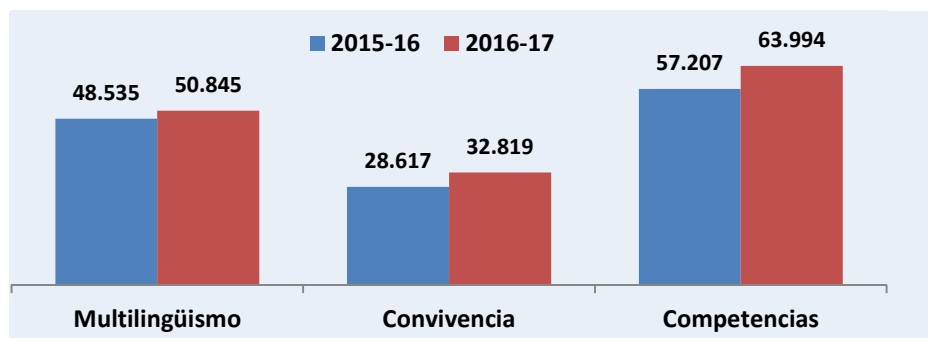
Ikastaro horietan unibertsitatez kanpoko irakaskuntzako irakasle orok har lezake parte, ikastetxe publiko eta pribatukoak. Ikastaroen erdia baino gehiago irakasleei dago zuzenduta, lan egiten duen maila edozein izanda ere, eta interes komunekoa gaiak lantzen ditu. Gainerakoak maila jakinetako irakasleei zuzenduta zeuden. "Besteak" atalak Hizkuntza Eskola Ofizialetako, Musika Eskoletako eta Kontserbatorioetako eta HHEko irakasleak barne hartzen ditu.

Ikastaroak jasotzen dituzten irakasleak, mailaka, jarduera arloen arabera

	Arloak	Irakasle guztiak	Haur Hezkuntza	HH eta LH	LHezkuntza DBH	Bigarren Hezkuntza	Beste batzuk	GUZTIRA
2015-16	Eleaniztasun	60	0	1	2	3	7	73
	Elkarbizitza	50	0	6	0	11	0	67
	Konpetentziak	32	18	10	7	43	11	121
	Ikastaroak, orotara	139	18	17	9	57	18	258
	Irakasleak	2234	334	367	125	603	526	4.189
	Orduak	5947	493	475	260	1370	396	8.941
2016-17	Eleaniztasun	66	0	0	0	2	12	80
	Elkarbizitza	39	2	6	1	6	0	54
	Konpetentziak	52	15	11	6	35	2	121
	Ikastaroak, orotara	157	17	17	7	43	14	255
	Irakasleak	2.602	373	365	82	659	332	4.413
	Orduak	6.544	580	520	152	1.371	303	9.470

Ikastaroetan parte hartutako kopurua aldakorra da, baita ordu kopurua ere. Gehienek 30 ordu inguruko iraupena izan zuten, ingelesak izan ezik, 75 ordukoa izan baitzuen. Prestakuntza-programan arlo bakoitzaren garrantziaren berri izateko, egindako ikastaro kopuruaz gain, ordu eta parte-hartzaile kopurua ere zenbatu da.

Irakasleak prestatzeko ikastaroetako orduak-bertaratutakoak, arloen arabera

Irakasleak prestatzeko programan potentzia handieneko arloa oinarritzko kompetentzien didaktikara bideratu da.

Hezkuntza Sailak Erakunde pribatuak diruz lagundu ditu. Hain zuzen ere, Prest Gara Planaren jarduerako lehenetsitako lerroekin zerikusia duten irakasleen prestakuntza-jardueren kostuaren % 75era arte, baita esperientziak zabaltzen eta trukatzeko ere. Diru-laguntza horien zenbateko orokorra 100.000 eurotara iritsi zen 2016an.

Berritzeguneek antolatutako irakasleen prestakuntza-jarduerak

Berritzeguneek ikastetxean prestakuntza proiektuak egiten eta martxan jartzen aholkatzen eta laguntzen dute. Mintegietan, eremuko ikastetxeetako irakasleek, ikasturtean zehar, beren irakaskuntza-zereginari buruzko gogoeta egiten dute, eta iraupen laburreko ikastaroetan, irakasle **guztientzat edo** batzuentzat interesgarriak diren gai monografikoak ikasten dituzte.

Berritzeguneek antolatutako ikastaroak eta mintegiak, arloen eta gaien arabera. 2016-17

Arloak	Gaia	Ikastaroak eta mintegiak	Parte-hartzaileak	Orduak
Eleaniztasuna	Prozesu linguistikoak	22	739	249,0
	Eleaniztasuna	26	408	358,0
	Hizkuntza-normalizazioa	32	466	584,0
Aniztasuna	Eskola guztientzat	28	1.328	219,0
	Hezkuntza premia bereziak	83	2.839	823,0
	Aniztasunaren trataera	55	1.193	667,0
Konpetentziak	Oinarrizko konpetentziak	63	1.918	857,5
	Curriculum-garapena	26	1.316	290,5
	Haur Hezkuntza	46	2.311	263,0
	Lehen Hezkuntza eta DBH arloak	13	182	267,0
	HHE	7	83	141,0
Ingurune digitala	IKT eta Eskola 2.0	104	1.822	1.248,0
Ikastetxeak	Lidergo eta eskola-zuzendaritza prozesuak	53	1.511	727,5
	Irakaskuntza-sareak eta proiektu orokorrak	5	556	32,5
	Ebaluazio diagnostikoa eta hobekuntza-planak	6	75	14,0
GUZTIRA		569	16.747	6.741

Mintegietan eta Berritzeguneek ikastetxeei ematen dieten aholkularitzetan, irakasleek ebaluazio diagnostikoko emaitzak aztertzen dituzte eta horietan oinarritzen dira ikastetxeetan hobekuntza-planak eta prestakuntza-proiektuak egiteko orduan.

Irakasleek parte hartu nahi duten prestakuntza-jarduera aukeratzen dute, baina ez dakigu zein irizpide erabiltzen dituzten. Pentsa genezake beren eta ikastetxearen behar pertsonalak hartzen dituela kontuan, baina ez dugu batzuen eta besteen garrantziaren berri.

Era berean, ez dago prestakuntzak ikastetxean edo ikasgelan duen inpaktuari buruzko daturik.

L1.3. helburua. Zuzendaritza-taldeen prestakuntza

“Hasierako eta etengabeko prestakuntza eskaintzea ikastetxeetako zuzendaritza-taldeen ikastetxeetako etengabeko hobekuntza denbora luzez eta modu egokian gidatu dezaten”.

“Zuzendaritza-funtzioen irudia hobetzea, zuzendaritza-taldeen lidergoa bultzatzea, egonkortasuna sustatzea eta ikastetxeen eta pertsona-taldeen kudeaketa eta antolaketari buruzko alderdietan prestakuntza areagotzea”. Hori da Hezkuntza Saileko planak egiten duen asmoen aitorpena sare publikoan *“eskola-zuzendaritza egonkorak, kompetenteak eta konprometituak”* bermatzeko.

Zuzendaritza Taldeak

Deialdia	Proiektua hasi zen urtea	Ebaluatutako zuzendaritzen %
2008-2009	-----	-----
2009-2010	2009-2010	30,2
---	2010-2011	49,3
-----	2011-2012	47,6
2012-2013	2012-2013	43,3
2013-2014	2013-2014	51,7
-----	2014-2015	58,7
-----	2015-2016	52,3
Deialdi berririk ez,	2016-2017	49,42
2017-2018	2017-2018	28,2
	2018-2019	?

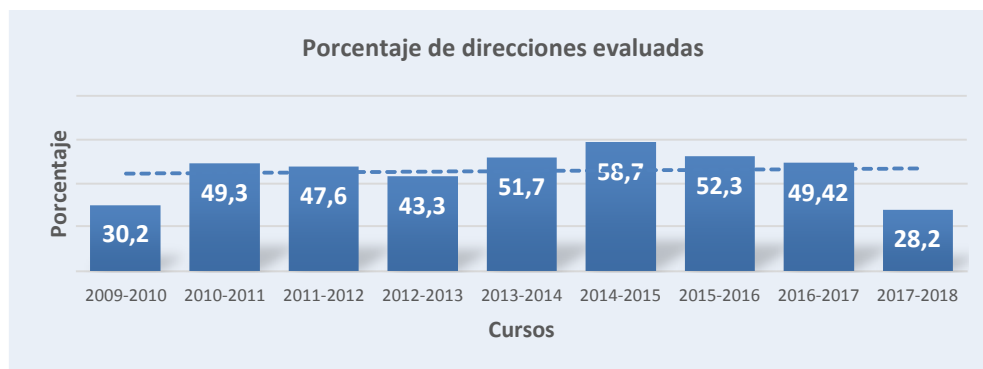
Ikastetxe publikoetara Zuzendaritza Taldeak hornitzeko metodoa honako hau da: kargurako hautagaien artean meritu-lehiaketa bidezko aukeraketa egiten da, 2009ko otsailaren 3ko 22/2009 Dekretuarekin bat etorriz, 2012ko maiatzaren 8ko 61/2012 Dekretuak, 2014ko apirilaren 1eko 46/2014koak eta 2017ko abenduaren 5eko 262/2017koak txertatutako aldaketekin. Horietan, hautagaitzek 4 urterako Zuzendaritza Plana aurkezteko eta zuzendaritza-funtzioaren garapenaren ebaluazioaren eraginpean egoteko eskakizuna ezartzen da.

Atxikitako taulan, aukeraketa-prozesuen historikoa erakusten da: lehen zutabean, zuzendari hautatua izateko meritu-lehiaketa argitaratu zeneko ikasturtea biltzen da. Bigarrenean, aurreko ikasturtean aukeratuak izan ziren zuzendariak proiektua garatzen hasi zireneko ikasturtea (atzealdeko kolore berbereko laukitxoak). Hirugarrenean, zuzendaritzen guztizko kopuruarekin alderatuta, ebaluatutakoak izan ziren proiektua duten zuzendaritzen ehunekoak.

2009-10 ikasturtea izan zen zuzendaritzak proiektuarekin aritu ziren lehen ikasturtea, ikastetxe publikoen guztizkoaren % 30,2. 2010-11 ikasturtean, 2009-2010 ikasturtean aukeratutako zuzendaritzak batu ziren. Hori dela eta, ebaluatutako zuzendaritzen ehunekoak % 49,3ra iritsi zen.

Hurrengo ikasturteetan, 2010-11 eta 2011-12an, ez zen zuzendaritzak aukeratzeko deialdirik izan; hori dela eta, 2011-12 eta 2012-13 ikasturteetan, ehunekoak 47,6 eta 43,3 egin zuten behera erretiroek eta uko egiteek eraginda.

2013-14 eta 2014-15 ikasturteetan ehunekoak 51,7 eta 58,7ra igo ziren; izan ere, aurreko ikasturteetako deialdien ondorioz aukeratutako zuzendaritzak batu dira. 2015-2016 eta 2016-2017 ikasturteetan ehunekoak behera egin dute ostera ere (52,3 eta 49,42); izan ere, 2014-15 eta 2015-16 ikasturteetan ez zen aukeraketarako deialdirik izan. 2016-17 ikasturtean zuzendarien agintaldia beste urtebetez luzatu zen. Laburbilduz, bi urteko igoera eta bi urteko jaitsiera izan da, zuzendaritzen aukeraketa-deialdien arabera. Lerro hautsia ageri den arren, joera gorakorra da.

2017-18 ikasturtearen ehuneko baxua aurreko ikasturtean aukeraketa-prozesurik egin ez zelako izan zen. 4 edo 8 urteko agintaldia 2016-17an amaitu zitzaizen eta 4 urteko aldirako berritzeko aukera izan zuten eta proiektua zuten zuzendaritzek ezin izan zuten hori egin. 4 edo 8 urteko zikloa amaitu ez zuten zuzendaritzek soilik jarraitu zuten proiektuekin.

Zuzendarien prestakuntza espezifikoa

Orain arte, karguan gutxienez bi urteko esperientzia bermatzen zutenek izan ezik, zuzendaritzarako aukeratutako pertsonak Berritzegune Nagusiak antolatutako hasierako prestakuntzako programa gainditu behar zuten. Aukeraketa arautzen duen Dekretu berriak adierazten du 2019ko urtarriletik aurrera beharrezkoa izango dela zuzendaritza-funtzioaren garapenari buruzko prestakuntza bermatzen duen ziurtagiria edukitzea.

Oinarrizko ikastaroa astebetean egiten da (30 h. presentzial + 10 h. zuzendaritza-proiektua egiteko lan pertsonala egiten). Edukiak zuzendaritzaren dimentsio (funtzio) garrantzitsuetan oinarritzen dira: 1: Helburuak eta esku-hartze estrategikoak definitzea, 2: Zuzendaritza, antolakuntza eta ikastetxearen funtzionamendua, 3: Lidergo pedagogikoa, 4: Barne- eta kanpo-eragileen partaidetza eta laguntza, 5: Ebaluazioaren bultzada eta aldaketaren kudeaketa. Era berean, beste prestakuntza-jarduera batzuk ere antolatzen ditu; bai zuzendariak eskatuta, bai taldeen beharrak detektatuz gero.

Zuzendaritza taldeen prestakuntza-jarduerak. 2015-16 eta 2016-17

Prestakuntza-ekintzak	15/16 ikasturtea		16/17 ikasturtea	
	Zuzendaritza taldekideen hasierako prestakuntza (40 h.)	Araba	12	
Gipuzkoa		14		
Bizkaia		33		
GUZTIRA		59		
Saio Juridikoa (10 h.)	Araba	61	Araba	-
	Gipuzkoa 1	115	Gipuzkoa 1	93
	Gipuzkoa 2	66	Gipuzkoa 2	40
	Bizkaia	258	Bizkaia	186
	GUZTIRA	520	GUZTIRA	319
GTD. Zuzendaritza-lanen kudeaketa eraginkorra (6 h.)	Araba	20		
	Gipuzkoa	13		
	Bizkaia	-		
	GUZTIRA	33		
Zuzendaritza-taldeen osasuna zaintzeko ikastaroa (ii)			Araba	-
			Gipuzkoa	43
			Bizkaia	42
			GUZTIRA	85
Zuzendaritza-proiektua egiten laguntzeko ikastaroa (6 h.)				
Design Thinking zuzendaritza-taldekideentzat (5 h.)	Araba	102		
	Gipuzkoa	99		
	Bizkaia	128		
	GUZTIRA	329		

Jarduera guztietan parte-hartzaileen ebaluazioa guztiz positiboa da. Agian erabilgarria litzateke inpaktuko ebaluazioa egitea praktikan zuzendaritza-konpetentzien garapenaren fruitua ikusteko.

Berritzegune Nagusian oinarritutako jarduerekin batera, izaera teoriko-praktikoko beste batzuk eskaintzen dira Berritzeguneetan. Esate baterako, zuzendaritzekin egindako eremuko mintegiak. Gasteiz eta Donostiako Berritzeguneetako mintegi iraunkorretan, sarean dauden 18tik bi, ikastetxe guztiek hartzen dute parte Gasteizen kasuan eta Haur Hezkuntzako ikastetxe publikoek eta Bigarren Hezkuntzakoek Donostian. Hilero biltzen dira 3 orduz. Hauek dira mintegi horien helburuak:

- Zuzendaritza-taldeen lidergo eraginkorra eta garapen profesionala sustatzea esku-hartzearen arlo guztietan eta ikastetxeen zuzendaritza taldeen zeregina eta eginbeharren koordinazioa erraztea.
- Eremuko ikastetxeetan elkarlanean eta sarean oinarritutako lana sustatzea.
- Ikastetxeetako hobekuntza-prozesuetan zuzendaritza taldeei lantzea dagokien dimentsioak detektatzea, eta laneko tresnak eta estrategiak eskaintzea.
- Esperientzia arrakastatsuak ikastetxeetan ezar daitezzen estrategiak adostea.

Irakasleen beste ikastetxe batzuk praktikarekin lotutako arazoak konpontzen eta praktika profesionalari buruzko gogoeta egiten zentratzen dira. Zuzendariak isolamendutik ateratzeko ere balio dute; horiek ondo baloratzen dituzte partaidetzako eta gogoetako ekimen horiek.

Zuzendaritza-funtzioaren ebaluazioa

Aukeratutako zuzendaritzek 4 urtetan egiten dute proiektua, eta aldi horren amaieran, GAI/EZ GAI balorazioa igortzen da, 2012ko maiatzaren 25eko Aginduarekin bat etorritz. Ebaluazioak bereziki prestakuntza-izaera du.

Ebaluazioaren emaitzak

Ebaluazioaren 1. urteko ikasturtea	Ebaluazioaren 4. urteko ikasturtea (aldiaren amaiera)	Positiboki ebaluatutako zuzendaritzen %
2009/10	2012/13	99,3 *
2010/11	2013/14	100
2013/14	2016/17	95,09 *
2014/15	2017/18	???

*% 0,7 ebaluazio negatiboari dagokio eta % 4,91 erretiroa hartu duten edo gaixotasun-arrazoia direla eta karguari uko egin dioten zuzendariari dagokie.

L1.4. helburua. Jardunbide egokiak abiapuntu dituen berdinen arteko prestakuntza

“Esperientzia eta jardunbide egokiak abiapuntu dituen eta ikasgelan ikerketa eta irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuak helburu dituen berdinen arteko prestakuntza indartzea”

“Irakaskuntzako profesional desberdinen prestakuntza-ahalegina eta ahalegin berritzailea –Prest Gara Planean aipatzen da– berrikuntzaren garapenaren ikuspegitik aintzat hartu eta baloratu behar da ikastetxeetan, betiere, arlo hauek kontuan hartuta:

- Prestakuntza- eta berrikuntza-prozesuek ikastetxeko ohiko dinamikan izan behar dute efektua, ikasgeletan praktika mobilizatuz.
- Ikastetxeak prest egon behar du berrikuntza-prozesu instituzionalizatua, sistematikoa eta modu eraginkorrean sustatua aurrera eramateko, hezkuntza-komunitateko parte-hartzaileen inplikazioarekin”.

Prest Gara Planak irakasleen prestakuntzaren eta hezkuntza-berrikuntzaren arteko konexioa nabarmentzen du. Ildo horretatik, Hezkuntza Sailak ikastetxe publikoei eta pribatuei dei egin die bikaintasunera begirako prestakuntza-proiektuak martxan jar ditzaten, hiru modalitatekin: Berrikuntzako proiektu integralak, hezkuntza-berrikuntzarako prestakuntza-proiektuak eta «Partekatuz ikasi» Esperientziak. Gainera, ikastetxe publikoei proiektuetarako laguntzak eman zaizkie konpetentzia zientifikoetan eta teknologikoetan berritu dezaten.

Hezkuntza-berrikuntzako osoko proiektuen helburua ikastetxeak bultzatu nahi duen hezkuntza-ereduaren gainean gogoeta egitea da, ebaluazio diagnostikotik eratorritako ikastetxearen Hezkuntza Proiektuaren eta Hobekuntza Planaren erreferentziarekin. Bertan, hezkuntza-jardueraren zeharkako arloak eta arlo garrantzitsuak landuko dira. Hori dela eta, kaltetutako hezkuntza-komunitatearen akordioa behar dute eta ikasturte akademiko bat baino gehiagoko iraupena dute.

Hezkuntza-berrikuntzaren osoko proiektuak, sareen arabera. 2015-16 eta 2016-17

	Ikastetxe publikoak		Ikastetxe pribatuak	
	Kopurua	Parte-hartzaileak	Kopurua	Parte-hartzaileak
2015-16	31	1.153	25	867
2016-17	36	1.182	32	859

Hezkuntza-berrikuntzarako prestakuntza-proiektuen helburua honen moduko gai garrantzitsuen inguruko prestakuntza-jarduerak edukitzea da: irakaskuntza-ikaskuntza prozesua zeharkako konpetentziak lortzeko; ikasleek hainbat konpetentzia praktikan jar ditzaketen egoerak-arazoak prestatzea; konpetentzietan oinarritutako hezkuntzarako eduki garrantzitsuak aukeratzea; ikastetxearen hobekuntza orokorrerako, ebaluazio diagnostikotik eratorritako hobekuntza-plana eta ezarritako lehentasunezko lerroak erreferentzia gisa hartuta.

Hezkuntza-berrikuntzarako prestakuntza-proiektuak, sareen arabera. 2015-16 eta 2016-17

	Ikastetxe publikoak		Ikastetxe pribatuak	
	Kopurua	Parte-hartzaileak	Kopurua	Parte-hartzaileak
2015-16	161	4.829	98	2.830
2016-17	167	4.092	79	1.891

Partekatuz ikasi Esperientzietan, ikastetxe batek beste ikastetxe bati eskatzen dio prozesuan bere tutorea izan dadin, betiere, bikaintasuneko ekintza pedagogikoak ezagutzeko, eta praktikan jartzeko lehen pausoetan laguntza- eta orientazio-lanak egiteko. Ikastetxe publikoetako sareak finkatzen dira: Sare Amara Berri, Ikaskuntza Komunitateak, Kalitatea Hezkuntzan; Ikasteko kooperatu/Kooperatzen Ikasi(IK/KI),... Sare pribatuan ikastetxe hauek biltzen dira: Kristau Eskola, Eusko Ikastola Batza, Ikaskuntza Eleaniztuneko Kooperatibak...

Partekatuz ikasi Esperientziak, sareen arabera. 2015-16 eta 2016-17

	Ikastetxe publikoak		Ikastetxe pribatuak	
	Kopurua	Parte-hartzaileak	Kopurua	Parte-hartzaileak
2015-16	70	848	12	90
2016-17	60	704	9	41

Laburbilduz, bikaintasunerako prestakuntza-proiektuetan parte hartzen duten ikastetxeen kopurua % 50ekoa baino handiagoa da; hori da proposatutako lorpenaren adierazlea.

Bikaintasunerako Prestakuntza Proiektuak, sareen arabera. 2015-16 eta 2016-17

Deialdiak	Ikastetxe publikoak	Laguntza publikoak	Ikastetxe pribatuak	Sare pribatuaren diru-laguntzak	Ziurtatutako parte-hartzaileak	
					Sare publikoa	Sare pribatua
2015-2016	234	436.372,70	129	274.290,26	6.830	3.787
2016-2017	262	438.972,42	120	241.367,84	5.978	2.791

Berrikuntza zientifikorako eta teknologikorako prestakuntza-proiektuak, estrategia metodologiko aktiboetan gaitzeko ikastetxe publikoetako irakasleei zuzenduta (problemen ebazpenean eta ikerketan, eta beste erakundeekiko elkarlanean oinarritutako ikaskuntza, gazteen artean zientziarekiko zaletasuna sustatzeko hezkuntza-ekintza berriak txertatuz).

Berrikuntza zientifiko eta teknologikorako prestakuntza-proiektuak. 2015-16 eta 2016-17

	Ikastetxeak	Lehen Hezkuntza	Bigarren Hezkuntza
2015-16	126	74	42
2016-17	115	69	46

Hezkuntza Sailak ikastetxe publikoak eta itunpekoak deitu zituen 3 ikasturteko iraupena izango duen genero-indarkeriaren hezkidetzari eta prebentzioari buruzko prestakuntza- eta berrikuntza-proiektuak aurkez ditzaten. Ikastetxe publikoetan, ordutegi arloko liberazioa eman zitzaizen inplikaturako irakasleei, eta itunpeko ikastetxeetan, diru-laguntzak, aurrera eraman ahal izateko.

Hezkidetzarekin zerikusia duten proiektuak dituzten ikastetxeak, eta jasotako laguntzak

	Ikastetxe publikoak		Itunpeko ikastetxeak	
	2015-16	2016-17	2015-16	2016-17
Laguntza	Ordutegi-liberazioa	Ez dago deialdirik	100.000.- euro	100.000.- euro
Ikastetxe kop.	48	-	15	19

3.2. HEZKUNTZA INKLUSIBOA ETA ANIZTASUNAREN TRATAERA

“Gizarteak, eta derrigorrezko eskolak haren zati den heinean, aniztasunari erantzun behar dion moduaren aipamena egiten duen kontzeptua da inklusioa; praktikan, orain arte ikaslearengan bakarrik fokalizatuta zegoen hezkuntza-erantzunaren ardatza eskola-testuinguru arruntera lekualdatzea dakar. Hezkuntza inklusiboak bere ikasgeletan aniztasunaren adierazpen guztiak biltzen ditu, baina modu berezian. Mehatxatuen dauden kolektiboak, hezkuntza inklusiboan arreta gehiago behar dutenak, aniztasun horietako asko dituztenak dira, desparekotasunak direnean edo diskriminazio-moduan atzematen direnean”.

Aurreko planetako helburuak eta ekintzak biltzen, zabalitzen eta sakontzen dira: Eskola Inklusiboaren testuinguruan Aniztasunaren Arretarako plan estrategikoa (2012-16), eskola inklusiboaren testuinguruan ikasle etorkinari hezkuntza-arreta emateko II. Plana (2016-20), Hezkidetzarako eta hezkuntza-sisteman genero-indarkeria saihesteko Gida Plana (2013), Ikasle ijitoen eskolatzea hobetzeko plana (2012-2015), Hezkuntza-jarduera plana. Gaitasun intelektual handiko ikasleak (2012).

L2.1. helburua. Eskolatze irekia eta aniztasuna barneratzen duena

“Jatorriari, etniari, generoari, kulturari, sexu-orientabideari eta genero-identitateari lotutako arrazoiengatiko eskolaratze ez-diskriminatzailea bermatzea ikasleak onartzean, eta harrera, iragaitea eta aniztasun funtzionalari edo beste edozein arrazoiengatik eman beharreko erantzuna optimizatzea, gizarte-integrazio eta -kohesio handiagoa lortzeko”.

Haur Hezkuntzan eskolatze-indize altuak, eskola-uzte goiztiarra murrizteak eta Bigarren Hezkuntzako Eskola Gradua lortzen duten ikasleen ehunekoak gora egiteak euskal hezkuntza-sistemaren eskolaratze aurrerapenak erakusten ditu. Hala eta guztiz ere, hezkuntza inklusiboarekin koherenteak ez diren arazoez jarraitzen dute oraindik ere

Ikasleen aniztasunaren eskolatzeari buruzko Txosten honetako 1. kapituluan bildutako datuek erakusten dute ikastetxeetako aniztasunaren indizea ez dela orekatua euskal hezkuntza-sisteman eta ildo horretan ez dela aurrerapenik egiten. Hala eta guztiz ere, berrets daiteke hainbat ekimen antolatzen direla eskola- eta gizarte-bazterketa arriskuan dauden ikasleen gizarteratzea hobetzeko.

Jarduerak ikastetxeetan eskola-emaizta baxuak dituzten ikasleekin

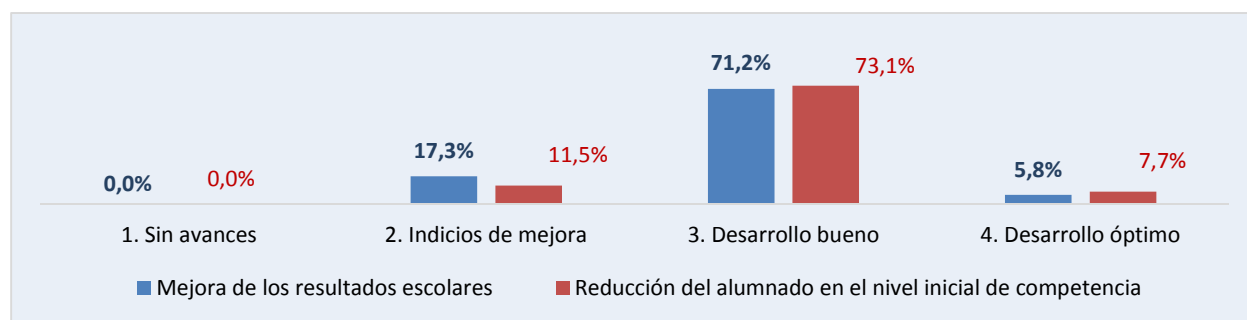
HAMAIKA ESKU programa beste hiru urtez luzatu da, 2018-20ko aldira arte, aurreko aldiko inplikaturako eragileen balorazio positiboaren ostean. Konpetentzia desberdinetan EAEko ikastetxeen batez bestekotik % 5 baino gehiagoko aldea duten emaitzak lortzen dituzten ikasleen ikastetxeei dago zuzenduta, bi helbururekin:

1. Hiru ikasturteko epean ikasleen emaitzak hobetzea
2. Konpetentzia desberdinetako hasierako mailetan ikasleen ehunekoa nabarmen murriztea.

Ikastetxe bakoitzak proiektu bat egiten du hiru urteko aldirako, Berrikuntza Zuzendaritzak eskaintzen dituen orientabideekin eta tresnekin, erreferentziazko aholkularitzaren laguntzarekin eta ikastetxeko Ikuskaritzaren jarraipenarekin hiru ikasturtetan zehar. Era berean, lortutako emaitzen bilakaera frogatzen eta aztertzen da. Aipaturako programan parte hartzen duten ikastetxeek lehentasuna dute programa mota horietara zuzendutako laguntza-deialdietan.

Hezkuntza Ikuskaritzak programa honen jarraipena egin zuen. Hauek izan ziren programan parte hartu zuten 52 ikastetxeetan helburuen lorpen mailari buruz 16-17 ikasturteko lehen hiruhilekoan lortutako datuak: 39 ikastetxetan (% 75) lortu ziren, 12 ikastetxetan (% 23) modu partzialean.

HAMAIKA ESKU programaren helburuen lorpen mailak. 2016-17

Helburuen lorpenean, irakasleen prestakuntzaren ekarpena positiboa izan zen 44 ikastetxetan (% 84,6). Gainerakoan, antzemandako zailtasunak bat baino gehiago izan ziren: helburuak zehaztea falta (% 1,9); jarraipen- edota lorpen-adierazleak (% 21,2); abiapuntuaren identifikazioa (% 5,8); hobekuntzak (% 1,9); ikastetxearen elkarlana (% 1,9).

Ikastetxeari esleitutako ezohiko baliabideek (zerbitzu-eginkizunak, langileen aparteko ekarpena...) honetan lagundu zuten: antolaketa-hobekuntzak 11 ikastetxetan (% 21,2); metodologikoak 25 ikastetxetan (% 48,1); eskola-emaizetan 1 zentrotan (% 1,9); giroan eta elkarbizitzan 8 ikastetxetan (% 15,4); familien parte-hartze handiagoa 0 ikastetxetan (% 0,0), irakasleen hobekuntza 1 ikastetxetan (% 1,9); praktika inklusiboagoak 3 ikastetxetan (% 5,8); beste batzuk 1 ikastetxetan (% 1,9). Ez da hobekuntzarik nabaritu 1 ikastetxetan (% 1,9).

HEZKUNTZA BERARIAZ SENDOTZEKO PROGRAMA (HBSP) Bigarren Hezkuntzako ikastetxetara dago bideratuta. Egoera sozial edo kultural ahulean dauden DBHko 1. eta 2. mailako ikasleen arreta bermatzea du helburu. Horrez gain, eskola-egokitzapen arazo larriak dituzten ikasleei ere arreta eman nahi die gutxienez 8 eta gehienez 15 ikaslek osatutako taldeetan

Hezkuntza Finkatzeko programan parte hartzen duten ikastetxeak eta irakasleak. 15-16 eta 16-17

Ikasturtea	Ikastetxeak		Irakasleak	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak
2015-2016	101	100	100	75
2016-2017	104	100	100	75

16 urterekin Bigarren Hezkuntzako graduatu titulua lortzen ez duten ikasleentzako CURRICULUM ANIZTASUNNEKO programa dago. Hezkuntza Sailari dagokio ikastetxeek osatu nahi duten Aniztasuneko taldeak bermatzea. Gutxienez 8 ikaslez eta gehienez 15 ikaslez osatuta egon behar dute.

2016-17 ikasturtean, itunpeko ikastetxe pribatuei dei egin zitzairen Lehen Hezkuntzako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako hezkuntza berezi irekian adostu beharreko unitateak zehazteko, bai hezkuntza berariaz sendotzeko proiektuetan, bai ikaskuntzako eta errendimenduko hobekuntza-programetan curriculum-aniztasunaren bidez.

Baimendutako Curriculum Aniztasuneko ikastetxeak eta taldeak, 2015-16 eta 2016-17

Ikasturtea	Ikastetxeak		Taldeak	
	Publikoak	Pribatuak	Publikoak	Pribatuak
2015-2016	77	42	117	53
2016-2017	81	39	116	50

ESKOLATZE OSAGARRIKO programa ikasteko edota gizarteratzeko zailtasun larriak dituzten DBHko ikasleei zuzenduta dago. Ikasle horiek, Hezkuntza Sailaren baimenarekin, Bigarren Hezkuntzako ikastetxea utzi dute bere hezkuntza-prozesua jarraitzeko hezkuntza programa egokiak dituzten ikastetxe publiko edo pribatuetan txertatzeko. Ikastetxe horiek beren beharrak aurkezten dituzte ikaslea programetako batean txertatzeko orduan. Historikoki beti 15 erakunde berberak aurkeztu eta baimendu dira. (Itunpeko ikastetxeak edo erakunde pribatuak). Erakunde bakoitzak Eskolatzeko Osagarriko talde bat antolatzen du, horietako batean izan ezik, 3 talde baitaude ikasleen eskaera handia dela eta. Taldeen araberrako ikasleen kopurua 8 eta 12 ikasle artekoa da.

Eskolatzeko Osagarriko erakundeak, taldeak eta laguntzak. 2015-16 eta 2016-17

	Zenbatekoa	Erakunde	Talde kop.
15-16	1.202.450.- euros	15	17
16-17	1.030.000.- euros	15	17

Bilboko Udalak diru-laguntza jaso du eskola-absentismo arriskuan dauden eta gabezia curricularrak eta pertsonalak dituzten ikasle nerabeei laguntzeko tailerretarako.

Bilboko Udalari hezkuntza-sendotzeko tailerretarako emandako diru-laguntzak, 15-16 eta 16-17

Ikasturtea	Emandako zenbatekoa	Ikasleak
2015-2016	30.000€	125
2016-2017	30.000€	125

Sozialki egoera ahulean dagoen ikaslea gizarteratzeko jarduerak

BIDELAGUNA programa Lehen Hezkuntzako eta Bigarren Hezkuntzako ikastetxe publikoetara bideratzen da ikasleen desabantaila sozialeko egoerarekin zerikusia duten zailtasunekin edo eskola-atzerapenarekin ikasleen eskola-arrakastaren indizeak hobetzeko. Horretarako, eskola-ordutegitik kanpo hezkuntza-laguntza jarduerak egiten dituzte gutxienez 7 ikaslez eta gehienez 12 ikaslez osatutako taldeetan.

BIDELAGUNA programaren hezkuntzan babesa emateko laguntzak. 2015-16 eta 2016-17

Ikasturtea	Aurrekontua			Ikastetxeak		Taldeak	
	Lehen Hezkuntza	Bigarren Hezkuntza	OROTARA	Lehen Hezkuntza	Bigarren Hezkuntza	Lehen Hezkuntza	Secundaria Hezkuntza
2015-2016	940.800	609.000	1549800	132	76	224	223
2016-2017	936.600	621.600	1558200	142	84	145	148

Ikasle ijitoak eskolatzeko jarduerak

Hezkuntza Sailburuak ikasle ijitoei zuzendutako hezkuntza-jardueren garapenean lagundu nahi duten irabazi-asmorik gabeko erakundeei dei egin zien.

Erakundeak, ikastetxeak eta arreta emandako ikasle ijitoak eta jasotako diru-laguntzak. 2015-16 eta 2016-17

Erakundea	Ikastetxe kop.		N. Alumnos		Equipo educativo		Importe	
	15-16	16-17	15-16	16-17	2015-16	2016-17	2015-16	2016-17
Gao Lacho Drom Araba	15	32	563	666	1 coord. 4 educad	1 coord 4 educad	73.395	73.395
Kale dorKayiko Gipuzkoa	11	12	108	181	3 educad 2 mediad	3 educad 1 mediad	101.990	101.990
Kale dorKayiko Bizkaia	21	21	580	547	8 educad	8 educad	194.610	192.667,81
AMUGE	8	8	541	566	6 monit	6 monit	65.895	67.837,19

Ikasle atzerritarrak gizarteratzeko jarduerak

Hezkuntza Sailak diru-laguntzak eman dizkie Lehen Hezkuntzan edota Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan itunpeko unitateak dituzten ikastetxe pribatuei eta Oinarrizko LH eskaintzen duten ikastetxe pribatuei edo udal-titulartasunekoei, betiere, kultura artekotasuneko ikasle etorkinei zuzendutako programetarako eta txertatu berriak diren ikasleen hizkuntza sendotzeko.

Ikasle etorkinei laguntzeko programetarako diru-laguntzak. 2015-16 eta 2016-17

Ikasturtea	Onartutako aurrekontua	Kultura arteko dinamizazioak diren ikastetxe kop.	PRL laguntza duten ikastetxe kop.	Txertatu berriak diren ikasleak	Emandako zenbatekoa
2015-2016	1.518.000	1	94	1.437	1.571.996
2016-2017	1.518.000	0	106	1.652	1.515.708

Bilboko Otxarkoaga prestakuntza-zentroak diru-laguntza jaso zuen lagundu gabeko adingabeko ikasle etorkinaren lehen hezkuntza-harrerako programa finantzatzeko.

Diru-laguntzak lagundu gabeko adingabeko ikasle etorkinaren hezkuntza-harrerarako

Ikasturtea	Diru-laguntza mota	Emandako zenbatekoa	MENA ikasleak
2015-2016	Zuzenekoa	223.660,78€	32
2016-2017	Izenduna	223.670€	32

Elkarbizitza hobetzeko jarduerak

Eskola-elkarbizitzaren hobekuntza uko egin ezinezko eta beharrezko helburua da. Batetik, ikasleari balioetan, konpetentzia pertsonaletan eta sozialetan oinarritutako bizitzarako beharrezko ikaskuntza eskaintzen dio; bestetik, elkarbizitza eta eskola-giro onak gainerako ikaskuntza guztia sustatzen eta errazten du.

Gainera, azken urteetan, elkarbizitzari larri eragiten dioten bi arazoz jabetu gara: eskola-jazarpena eta genero-indarkeria.

Hezkuntza Ikuskaritzak jarraipena egin du 2015-2016 eta 2016-2017 ikasturteetan zehar. Hala, 2016-17 ikasturtean, jazarpen-protokoloaren hedapenari buruzko 325 ikastetxeren informazioa bildu da, Hezkuntza Saitetik eskatu den moduan.

Hedapena, Klaustroa, OOG/CE, ikasleak eta familiak, prozedura egokiaren bidez egin da 257 ikastetxetan (% 79).

Bestalde, iturri berberaren arabera, elkarbizitza-giroa ona da ikastetxeen % 82tan, gertatzen diren arazoak maila baxukoak dira eta zailtasunik gabe konpontzen dira. Ikastetxeen % 13an, elkarbizitza-giroaren haustura-egoerak maiz gertatzen dira, baina modu egokian konpontzen dira. Kasuen % 5ean zailtasunak egon ohi dira kudeatu ahal izateko.

2016-17 ikasturtean zehar, hezkidetzeta eta genero-indarkeriaren prebentzio arloan proiektuak garatzen ari diren ikastetxeen jarraipena egin da (bai jarduera-proiektuak, bai osoko proiektuak) eta parte hartu ez zuten edo deialdi horietan aukeratuak izan ez ziren beste batzuen laginaren informazioa bildu da.

216 ikastetxetako datuak bildu dira. Horien artetik, % 63,4k Hezkuntza Saileko deialditik eratorritako proiektu espezifikoetan parte hartu zuen eta % 19,4k beste proiektu mota batzuk egin zituen ikastetxearen ekimenez. Hala eta guztiz ere, ikastetxeen % 17 ez da gaiarekin zerikusia duen proiekturik egiten ari.

Beraz, esan genezake lagineko ikastetxeen % 82,8 hezkidetzan eta genero-indarkeriaren prebentzioan ari dela lanean. Ikastetxeen % 80k azken 4 urteetan ikastetxeko Prestakuntza Planean txertatu zuen berdintasunarekin, hezkidetzarekin eta genero-indarkeriaren prebentzioarekin lotutako gairen bat. Lagineko 43 ikastetxetan ez da gai hori landu azken lau urteetan.

Berdintasun-batzordeen sorrera (% 65,3) edo klaustroak hezkidetzako arduraduna izendatzea (% 87,5) irakasleak gai honetan inplikatzearen adierazleak dira, nahiz eta oraindik horri dagokionez erronkak zintzilik geratu.

L2.2. helburua. Arreta goiztiarra eta eskola-arazoak prebenitzea

“Absentismoa, eskola-uzte goiztiarra, eskola-porrota, aniztasunari eman beharreko erantzuna edo bazterkeriako edozein modu prebenitzea eta haren gain jardutea, baliabideak eraginkortasunez erabiliz ikasle guztien mesederako”.

Ikasleen hezkuntza-beharra goiz antzematea da arazo horiei lehenbailehen erantzuteko modua. Hezkuntza Sailak EAEn Arreta Goiztiarreko osoko esku-hartzearekin lotutako Dekretua (2016ko otsailak 2) onartu zuen. Bertan, Osasunaren, Hezkuntzaren eta Gizarte Zerbitzuen arlotik Arreta Goiztiarreko eremuan garatzen diren esku-hartzeen antolakuntzarako eta koordinaziorako oinarrizko arauak ezartzen dira. 2015eko abuztuan, Hezkuntza Sailak, egiten ari ziren Arreta Goiztiarreko Testuinguruko Planaren eta zertxobait geroago onartu zenaren baitan, Haur Garapenaren Jarraipen Protokoloa egin zuen: Arreta Goiztiarreko Hezkuntza Ingurunea. Ikastetxeak protokolo honetara egokitzen ari dira; hala ere, oraindik goiz dela dirudi proiektuetan eta ikastetxeetako planetan duten eraginaren azterketa egiteko.

Berrikuntza Zuzendaritzak hala eskatuta, Hezkuntza Ikuskaritzak, 16-17 ikasturtean, *Haurren Garapenaren Jarraipenerako Protokoloa: Arreta Goiztiarra Hezkuntzaren Baitan* programaren jarraipena egin zuen: 2 urteko haur hezkuntzako ikasgelekin egin da jarduera, 228 ikastetxe publikotako laginean. I. fasea, *Garapen Espezifikoaren Zaintza. Haurren Garapenaren Behaketaren eskalen aplikazioa*, ikastetxe guztietan garatu da; II. fasea, *Atzemate espezifiko*, ikastetxeen % 75ean, eta III. fasea, *Esku-hartzea eta Deribazioa*, % 66an.

Ikastetxeen % 23an protokoloa aplikatzeko zailtasunak antzeman ziren. Adierazgarrienak honi buruzkoak ziren: % 24 probak aplikatzeari buruzkoak; % 18 itemen interpretazioari buruzkoak; % 15 prestakuntzari buruzkoak; % 14 koordinaziori eta % 12 materialei buruzkoak.

Esku-hartze horren ondorio gisa, arreta behar duten 136 kasu antzeman ziren (18 Araban, 85 Bizkaian eta 33 Gipuzkoan).

3.3. ELEBITASUNA, HEZKUNTZA ELEANIZTUNAREN TESTUINGURUAN

“XXI. mendeko euskal gizarteak eleaniztuna izan nahi du. Horregatik, mundu gero eta elkarlotuago honetan –non hainbesteko garrantzia duten jakintzaren gizarteak, informazio- eta komunikazio-teknologiak eta pertsonen mugikortasunak–, hizkuntza ofizialez gain jakin behar dira, ezinbestean, hizkuntza global esaten zaienetako bat edo batzuk”. “Kontuan hartuz ingurunearen baldintzek eta gizarte-harremanek gaztelaniaren erabileraren alde egiten dutela, irakatsi eta ikasteko prozesuan euskara erabiltzea funtsezkoa dela ahoz eta idatziz behar bezala komunikatzeko gai izateko, hezkuntza eleaniztunak euskara izan beharko du ardatz, era horretan gainditu ahal izateko bi hizkuntza ofizialen arteko desoreka”. (Lerro estrategikoaren sarrera).

L3.1. helburua. Hizkuntza-helburuak lortzea

“Euskara ardatz duen hezkuntza sistema eleaniztunean ikasleek bizitzaren alor desberdinetan bi hizkuntza ofizialak era egokian eta eraginkorrean eta atzerriko hizkuntza nahikotasunez erabiltzeko gaitasuna bermatzea, bizitza osorako ikaskuntzaren markotik abiatuta ikasle ororen garapen pertsonalean, sozialean akademikoan eta profesionalean laguntzeko eta taldearen gizarte kohesioa lortzeko.”

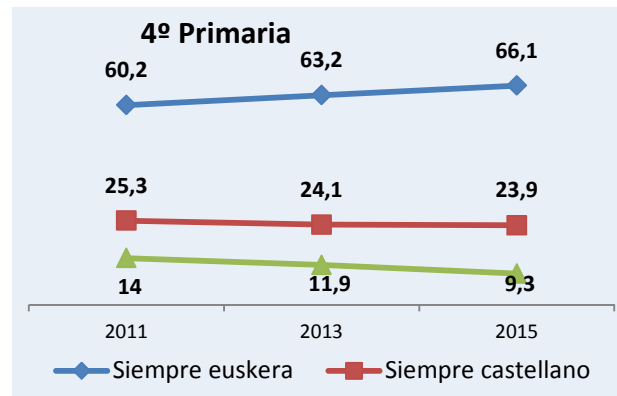
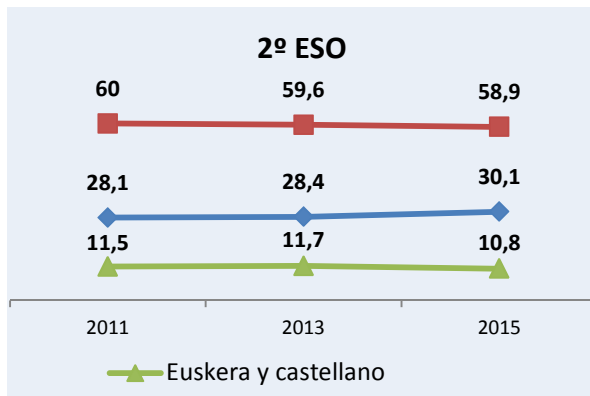
Hurrengo atalean, emaitzak aztertzen dira euskarazko, gaztelaniazko eta ingelesezko hizkuntza-komunikaziorako kompetentzietan. Emaitzekin bat etorritz, arloen ikaskuntza bermatze aldera, batez ere komunikazio-hizkuntzan ulermeneko eta adierazpeneko maila ona bermatzen duten prozesu didaktikoetan erabakiak hartu beharko dira.

L3.2. helburua. Euskararen erabilera soziala handitzea

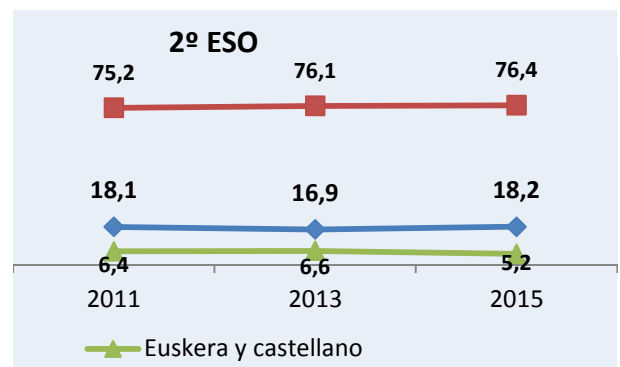
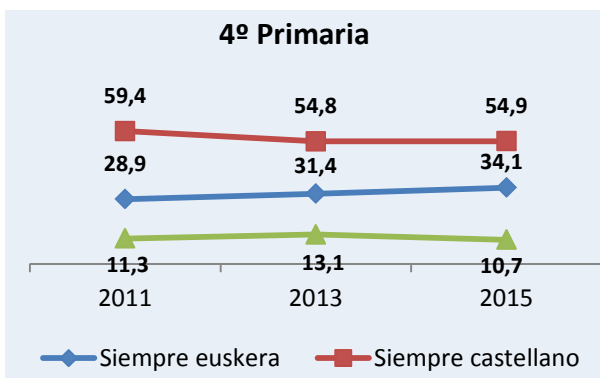
“Euskararen erabilera sozialerako aukerak eta esparruak areagotzea gelan eta gelatik kanpo, aisialdian lehentasuna jarritz eta batik bat gazteen harreman eta komunikazio esparruetan, gazteen arteko bizikidetzak euskaraz sustatzeko.”

ARRUE proiektuaren helburua haurren eta gazteriaren euskara-erabileraren berri izatea da. 2017ko azaroan aurkeztutako txosten teknikoan, Lehen Hezkuntzako 4. mailako eta DBHko 2. mailako ikasleek 2011ko, 2013ko eta 2015eko ebaluazio diagnostikoaren galdetegiari emandako erantzunak biltzen dira. Txosten horretan lantzen diren arlo guztien artetik, eskola-ingurunean euskararen erabilerarekin zuzenean zerikusia dutenak soilik biltzen ditugu.

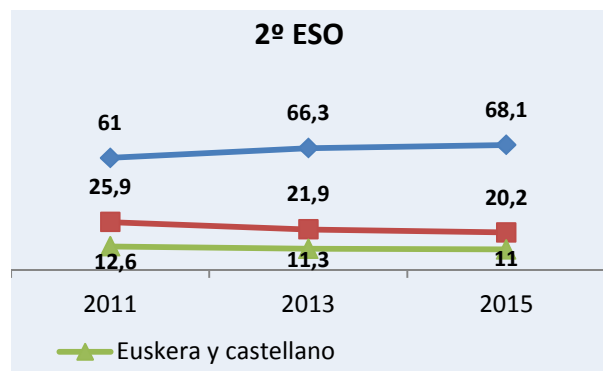
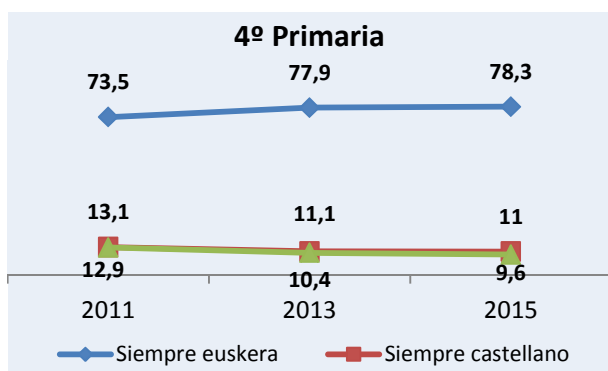
Ikasleak ikasgelan gelakideekin erabiltzen duen hizkuntza

Gelakideen artean aisialdiko patioan erabilitako hizkuntza

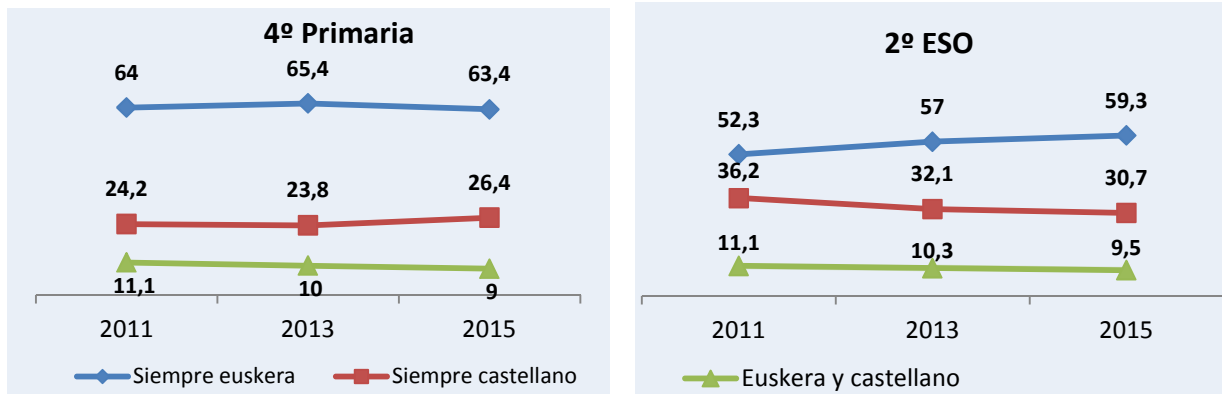

Ikasleek irakaslearekin ikasgelan erabilitako hizkuntza

Ikasleek irakaslearekin ikasgelatik kanpo erabilitako hizkuntza

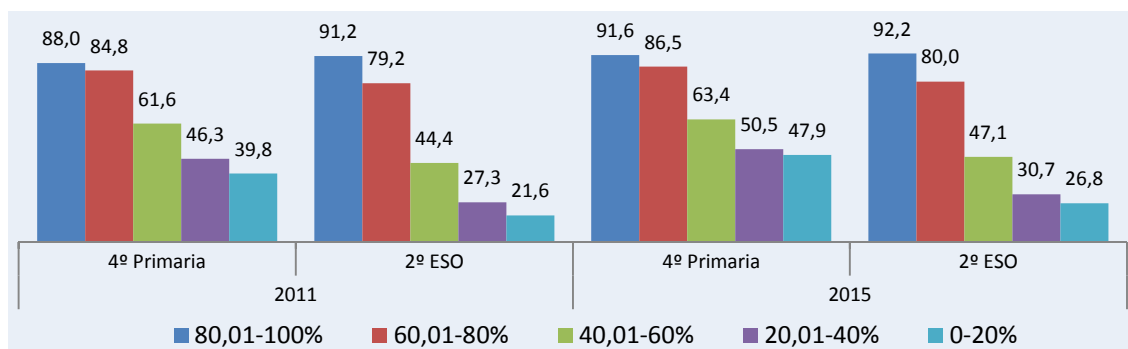

Ikasleen balioetatik abiatuta, ingurune bakoitzean euskararen erabileraren tasak kalkulatu dira. Gainera, eskola-erabilera orokorra kalkulatu da lau inguruneetan bildutako hizkuntza-erabileratik abiatuta. Guzti horretatik, ARRUE proiektuaren txostenak ondorio hauek ateratzen ditu:

- Eskola-ingurunean, euskararen erabilera orokorrak gora egin du bi mailetan; hala ere, erabilera altuagoa da Lehen Hezkuntzako 4. mailan (% 59,4) DBHko 2. mailan baino (% 42,3).
- Lau erabilera motak aztertuz, Lehen Hezkuntzako 4. mailan 4 puntu egin du gora ikasgelatik kanpo eta ikasgelan bertan gelakideen arteko euskararen erabilerak; eta 3,2 ikasgelan irakasleekiko euskararen erabilerak; aldiz, 1,4 puntu egin du behera ikasgelatik kanpoko erabilera tasan.
- DBHko 2. mailan, gora egin du ikasgelan gelakideekiko erabilera-tasan, (2,2) eta irakaslearekin ikasgelan (5,5) eta patioan, (5,4) baina ia aldaketarik gabe mantentzen da patioan gelakideen arteko erabilera-tasa (0,1).

Txostenak datu horiek aztertzen ditu hainbat aldagai kontuan hartuta. Euskararen erabilera eragin handiena duena ikastetxean kokatzen den *udalerriko ingurune soziolinguistikoa* da.

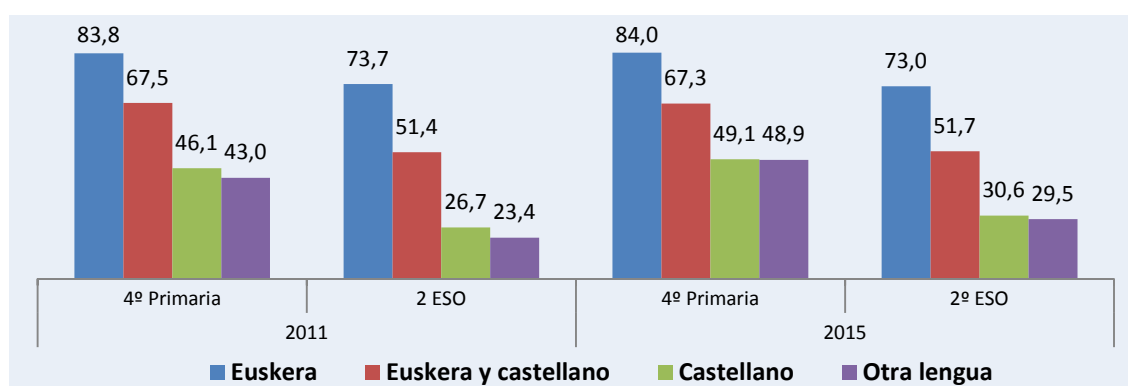
Euskararen erabilera orokorraren bilakaera eskola-ingurunean, ingurune soziolinguistikoen arabera

Euskaldunen ehuneko handiagoa edo txikiagoa dagoen eremuetan, eskola-testuinguruan, euskararen erabileraren aldea 48 puntukoa da Lehen Hezkuntzako 4. mailan eta 65 puntukoa DBHko 2. mailan. Bi mailetakoko ikasleen ia % 50 populazioaren % 10 eta % 30 artean euskalduna den eremuetan bizi da.

Eskola-ingurunean, euskararen erabilera, eraginari dagokionez, bigarren aldagaia *ikaslearen lehen hizkuntza* da, Lehen Hezkuntzan gehiago DBHn baino. Bi mailetan, eskola-ingurunean, euskararen erabilera handiagoa da lehen hizkuntza euskara dutenen edo euskara eta gaztelania dutenen artean. Eta txikiagoa lehen hizkuntza gaztelania edo besteren bat dutenen artean, nahiz eta erabilera-hazkunde handieneko taldeak izan.

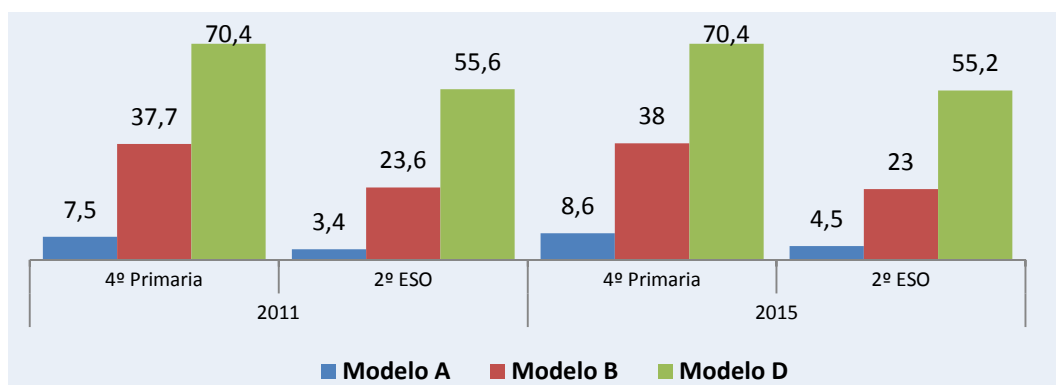
Eskola-ingurunean euskararen erabilera orokorraren bilakaera, lehen hizkuntzaren arabera. 2015

Eskola-ingurunean, euskararen erabilera ikasleek ikasten duten *hizkuntza-ereduari* dago zuzenean lotuta eta horrek azaltzen ditu 2011tik 2015era arteko gorabeherak. D ereduan, eskola-ingurunean, euskararen erabilera orokorra mantendu egiten da; DBHn, behera egiten du gelakideen artean ikasgelan (0,3) eta patioan (2,2 puntu). Lehen Hezkuntzako 4. mailan, euskararen erabilerak gora egin du gelakideen artean bai ikasgelan, bai patioan, eta behera egin du irakaslearekiko harremanean, bereziki ikasgelatik kanpo (6 puntu).

B ereduan, euskararen erabilera orokorra egonkor mantentzen da bi mailetan; hala ere, gora egin du ikasleen eta irakasleen artean ikasgelan (3 puntu Lehen Hezkuntzan eta 2 DBHn) eta 2,5 puntu egin du behera gelakideen artean patioan. A ereduan, baxuena den arren, Lehen Hezkuntzan, eskola-ingurunean, gora egin du euskararen erabilerak (1,1 puntu), baita DBHn ere (0,9 puntu), bereziki ikasgelan, irakasleekin (2,5 puntu Lehen Hezkuntzan eta 3,4 DBHn) eta ikasgelatik kanpo (2,5 Lehen Hezkuntzan eta 3,4 DBHn).

Eskola-ingurunean euskararen erabileraren bilakaera, ereduaren arabera. 2011 eta 2015

L3.3. helburua. Irakaskuntza eleaniztuna ezartzea

“Ingeles hizkuntzaz gain beste ikasgai bat ingelesez irakastea orokortzeko eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan atzerriko bigarren hizkuntza ikasteko plangintza egitea”.

Hezkuntza Sailaren planak asmoen aitorpen hau egin du “irakaskuntza eleaniztuna ezartzeko”: *“Irakaskuntza mota hau orokortzeko, bi hizkuntza koofizialek tratamendu egokia izango duten ereduari buruzko behin betiko akordiora iritsi behar da, batez ere, euskarak komunikazio-hizkuntza gisa, eta gaztelaniak edo atzerriko hizkuntzek. Gainera, beharrezko hizkuntza-kompetentziak dituzten nahikoa irakasle ez egotearen arazoa konpondu behar da. Ezinbestekoa da prozesu honek ikasleen berdintasunaren alde egitea eta ez izatea desberdintasunak handitzeko beste modu bat”.*

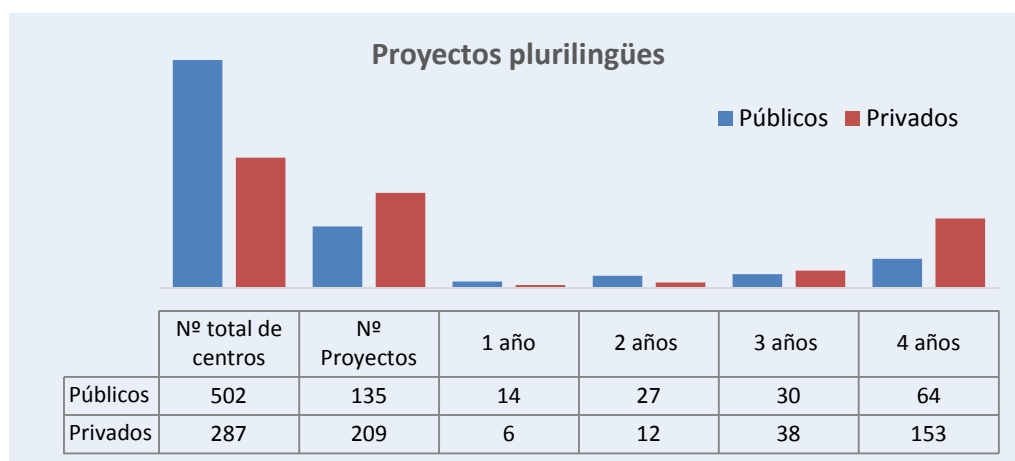
Ingelesaren txertaketa goiztiarra, emateko ordu kopuruaren igoera, INEBI eta BHINEBI programen txertaketa, ISEIren esperimentazioa (2007), METen prestaketa (Hezkuntza Marko Hirueleduna) eta ISEIren azterketa berriaren moduko ekimenekin egindako ibilbide esperimental luzearen ostean, egoera proiektu eleaniztunekin nahikoa finkatuta dago, eta ondorio hauek atera daitezke:

- Ikastetxe pribatuetan (% 72,8), ikastetxe publikoetan baino (% 26,8) proiektu eleaniztunen ezarpen handiagoa eta orokorragoa dago.
- Proiektuen sendotze maila, hau da, 4 urte irauten dutena, handiagoa da ikastetxe pribatuetan ikastetxe publikoetan baino. 153 eta 64 (hurrenez hurren). Ikastetxe publikoetan “Guadiana” proiektuak daude; agertu eta desagertu egiten dira ikasgaia ingelesez edo atzerriko beste hizkuntza batean eskaintzeko gaitutako irakasleen dauden edo ez kontuan hartuta. Irakasleen mugikortasunak batzuetan eragotzi egiten du proiektuen jarraikortasuna.

- Ez dago komunikazio-hizkuntza gisa ingelesez eskaintzen diren gaiei, ikasgaiei... buruzko informaziorik, material didaktiko egokietan eta eskaintzen dituzten irakasleen kompetentzia mailan egon daitezkeen zailtasunak baloratzeko. Irakasleei eskatutako B2 mailak batzuetan ez du eduki kontzeptual jakin batzuetarako sarbide eroso eta atzerriko hizkuntzan emateko bideragarritasuna bermatzen.

Irakaskuntza Hirueleduneko Proiektuak, sareen eta ezarpen-urteen arabera (2014-2018)

	Lurraldea	Ikastetxeak	Orotara	1 urte	2 urte	3 urte	4 urte
Red pública	Araba	HLHI	12	2	3	4	3
		BHI	7	-	1	2	4
	Gipuzkoa	HLHI/LHI	16	1	4	2	9
		BHI	12	1	3	1	7
	Bizkaia	HLHI	48	7	10	12	19
		BHI	40	4	3	10	23
	TOTAL		135	14	27	30	64
Red privada	Araba	Euskal Herriko Ikastolak	7	-	-	-	7
		Euskal Ikastola Batza	1	-	-	-	1
		Kristau Eskola	17	-	1	3	13
		AICE	1	1	-	-	-
		Ikasgiltza	1	-	-	-	1
	Gipuzkoa	Euskal Herriko Ikastolak	33	-	1	-	32
		Euskal Ikastola Batza	2	-	-	-	2
		Kristau Eskola	41	1	3	8	29
		AICE	3	-	-	-	3
		Ikasgiltza	3	-	-	2	1
Bizkaia	Euskal Herriko Ikastolak	19	-	-	-	19	
	Euskal Ikastola Batza	16	-	2	5	9	
	Kristau Eskola	60	1	4	20	35	
	AICE	8	2	1	-	5	
	Ikasgiltza	7	1	-	-	6	
	TOTAL		209	6	12	38	153

Sailak prestakuntza-proiektuei egindako diru-laguntzen banaketari dagokionez, handiagoa da itunpeko ikastetxeei egindakoa. Ikastetxe publikoetan, ordutegi-liberazioarekin lotutako erraztasunak eskaintzen dira (jardunaldiaren 1/2, 1/3), batez ere proiektuetako hasierako faseetan.

Ikastetxean irakasleak prestatzeko ELEANIZTASUNERANTZ proiektuak

Deialdiak	Ikastetxe publikoak	Sare publikoaren laguntzak	Ikastetxe pribatuak	Sare pribatuaren diru-laguntzak	Ziurtagiria duten parte-hartzaileak	
					Sare publikoa	Sare pribatua
2015-2016	110	382.211,04	203	1.332.000	934	200
2016-2017	108	502.003,85	215	1.332.000	1.211	192

Hizkuntzen irakaskuntzaren arloan hainbat prestakuntza-jarduera egin dira, hainbat hartzaille eta helbururekin:

Irakasleentzako ikastaroak, oro har. Hizkuntza-kompetentziaren igoera

Hizkuntza eta maila	Ordu kop.	Ikastaro kop.		Parte-hartzaileak	
		2015-16	2016-17	2015-16	2016-17
Ingelesa A2	75-80	6	-	56	-
Ingelesa B1	75-80	9	8	112	114
Ingelesa B2	75-80	9	12	114	108
Ingelesa C1	75-80	10	12	138	140
Frantsesa B2	75	1	-	5	-
Frantsesa C1	80	-	2	-	14
Alemana B2	75	1	-	7	-

Ingeleseko irakasleentzako ikastaroak: Konpetentziak, metodologia eta CLIL

Hizkuntza eta maila	Ordu kop.	Ikastaro kop.		Parte- hartzaileak	
		2015-16	2016-17	2015-16	2016-17
Language for Teachers of English	50	5	3	57	29
Effective English Teaching	30	3	5	49	70
Creative English	25	1	1	10	15
ICT for language teaching	25-30	2	2	35	37
Talk English	25-30	2	2	35	35
Oral Skills in Secondary School	25-30	2	2	26	27
CLIL with B2	30	2	3	29	44

HEOko irakasleentzako ikastaroak: konpetentzia, metodologia

Hizkuntza kopurua	Ordu kop.	Ikastaro kop.		Parte hartzaileak	
		15-16	16-17	15-16	16-17
Updating linguistic competence	40	2	-	34	-
Destrezas según el MCER (español, inglés, francés y alemán)	20	4	-	226	-
Criterios acreditación de nivel (euskera y castellano)	30	2	-	120	-
Actualización competencia Francés	35		1		13
Actualización competencia Alemán	15		1		18
Ahozko Komunikazioa	8		1		27
Elaboración de exámenes EOI	20		1		22

Ez dakigu aipatutako prestakuntza-jarduerak zer irizpiderekin ebaluatu diren, konpetentzietako garapen-helburuak bete diren, eta konpetentzia hobeko batetik, ikaslearen kasuan, ikaskuntza-erantzua hobekoak lortu diren. Era berean, ez dugu "Irakasleentzako prestakuntza" partidaren guztiko gastuaren baitan kostua banakatzeko daturik. Kanpora ateratako eta lehiaketa publikoan esleitutako prestakuntzako jarduerak horiekin bat etorritik, Berritzeguneei egiten dituzten ikastaroak eta mintegiak daude:

Berritzeguneen ikastaroak eta mintegiak, gaien, parte-hartzaileen eta orduen arabera. 2016-2017

Gaia	Ikastaroak eta mintegiak	Parte-hartzaileak	Orduak
Eleaniztasuna	26	408	358

L3.4. helburua. Euskararekiko jarrera positiboa eta hizkuntzen arteko elkarbizitza

“Eleaniztasunetik abiatuta, euskararen eta hizkuntzen bizikidetzaren aldeko jarrera, iritzi eta gizarte irudikapen positiboak lantzea ikasleen hizkuntza hautuan euskarak presentzia handiagoa lor dezan”.

Hizkuntzen ikaskuntzan, pertsonak jokoan jartzen dituzte beren emozioak eta jarrerak, harremanetarako eta komunikatzeko moduak. Arrue proiektuaren txosten teknikoak euskara, gaztelania eta ingelesa zer neurritan gustatzen zaien erantzunak bildu ditu.

Euskara, gaztelania edo ingelesa gustatzen zaien ikasleen ehunekoa, 2011, 2013, 2015

	Lehen Hezkuntzako 4.maila			DBHko 2.maila		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
Euskara	63,6	68,2	62,7	54,6	57,8	50,7
Gaztelania	82,4	64,1	81,7	70,8	73,9	71,0
Ingelesa	48,6	54,3	52,4	49,2	55,9	55,1
Oinarria	18.392	19.109	6.475	16.860	17.119	5.985

Erantzun horietatik abiatuta, *Euskara-gaztelania* eta *Euskara-Ingelesa* Kidetasun erlatiboak sortu dira. Hurrengo taulan biltzen dira:

Ikasleen kidetasun erlatiboa hizkuntzen artean. 2011, 2013, 2015

	Lehen Hezkuntzako 4. maila			DBHko 2. maila		
	2011	2013	2015	2011	2013	2015
Euskara gaztelania baino nahiago dute	22,1	22,0	21,3	25,8	26,1	22,0
Euskara eta gaztelania berdin	31,3	34,7	33,5	28,5	27,8	29,8
Gaztelania euskara baino nahiago dute	46,6	43,4	45,2	45,8	46,1	49,2
Euskara ingelesa baino nahiago dute	48,7	46,9	44,0	42,2	40,1	34,7
Euskara eta ingelesa berdin	30,6	31,9	34,3	27,5	27,6	29,7
Ingelesa euskara baino nahiago dute	20,7	21,2	21,6	30,3	32,4	35,6

Erantzun horiek ikusita, berrets daiteke euskararekiko lehentasuna adierazten duten ehunekoak behera egin dutela bi etapetan, gehiago DBHn.

L3.5. helburua. Ikastetxeko hizkuntza-proiektu eleaniztuna

“Ikastetxe bakoitzean, bere egoera soziolinguistikoaren arabera, hizkuntzaren irakaskuntza eta erabilera uztartuko dituen jarduera plangintza egitea, hau da, hizkuntza-proiektu eleaniztuna egitea, non euskara ardatz den, ikasle guztien hizkuntza gaitasuna bermatzeko”.

Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua irakaskuntzarekin eta hizkuntzen erabilerarekin zerikusia duten arlo guztiak planifikatzeko dokumentu instituzionala da. Ikastetxe bakoitzak egiten du bere arloan praktikan jartzeko.

2016an, Hezkuntza Sailak Ikastetxeko Hizkuntza Proiektua egiteko Gida bat argitaratu zuen. Dokumentu honen ezaugarriak hauek dira: bere ingurune soziolinguistikora eta ikastetxera egokitzea, Ikastetxeko Hizkuntza Proiektuarekiko koherentzia, osokoa da eta ikastetxe osoari eragiten dio, errealista eta eraldatzailea da, egonkorra baina ez estatikoa, adostua, partekatua eta parte-hartzailea, loteslea. Aipatutako dokumentuan, hezkuntza-komunitateak ikastetxeko hizkuntza-helburuak ezartzen ditu harremanen, kudeaketaren eta antolaketaren arloan (hizkuntzen erabilera), eta arlo didaktikoan (printzipio pedagogikoak hizkuntza-kompetentzia garatzeko), baita plan estrategikoa ere horiek lortzeko eta ebaluatzeko.

Era berean, 2017ko martxoan, Lehen Hezkuntzako eta DBHko eta Batxilergoko ikastetxe publikoei laguntza ekonomikoak emateko deialdia egin da hizkuntza-proiektu eleaniztunak egin eta ezar ditzaten eta irakaslea proiektu horietatik eratorritako atzerriko hizkuntzan presta dadin. **Hau da lorpen-irizpidea:** “ikastetxeen % 100ek Hizkuntza-proiektu eleaniztuna” du.

3.4. MATERIAL DIDAKTIKOAK ETA INFORMAZIOAREN ETA KOMUNIKAZIOAREN TEKNOLOGIAK

“Eskarmentuak erakusten digu material didaktikoak ezinbesteko baliabideak ditugula, gure hezkuntza-eredu pedagogikoa ezarriko bada”, “material didaktikoek, berek bakarrik, ez dute ezertxo ere aldatzen, ikasle zein irakasleek lortu nahi dituzten helburuak erdiesteko eskura dituzten tresna, baliabide edo bitartekoak baino ez baitira materialok”.

L4.1. helburua. Material didaktiko irekien sormena eta hedapena

“Heziberri 2020 planean bildutako planteamendu didaktiko eta metodologikoarekin koherenteak diren ikasmaterialen eta hezkuntza-dukien sorkuntza eta zabalkundea bultzatzea (Hezkuntza Baliabide Irekiak –HBI–, eduki digital eta inprimatuak,...) ikasle guztien kompetentzia-garapenean eta irakaskuntza-praktiken berriztatze metodologikoan laguntzeko”.

Hezkuntza Sailak diru-laguntzak ematen ditu hauetarako: euskarazko material didaktikoaren edizioa unibertsitatez kanpoko mailetarako, inprimakiak (EIMA 1), material didaktiko digitalen ekoizpena (EIMA 2.0) eta material didaktiko digitalen sorrera eta egokitzapena (EIMA 4). Deialdi berrietan, materialak Heziberri 2020 planaren hezkuntza-eredu pedagogikora egokitu beharko direla eskatzen da, zehazki ikasleei eta irakasleei irakaskuntza-ikaskuntza prozesuan lagungarri izateko, zorrotasun zientifikoa izateko, ikasle guztientzat irisgarriak izateko eta hizkuntza ez sexista bermatzeko, emakumeen eta gizonen irudien presentzia estereotipatu gabe eta orekatua izateko.

L4.2. helburua. Ikastetxeen eraldaketa teknologikoa

“Ikastetxeen eraldaketa teknologiko-pedagogikoa bultzatzea Sare_Hezkuntza Gelan (SHG) proiektuen bidez hezkuntza-proiektuak hobetzeko”.

Heziberri 2020ren hezkuntza-eredu pedagogikoan honako hau proposatzen da: “baliabide digital eta mediatikoak normaltasunez uztartzea diziplina-arlo guztietan, baita beste baliabide batzuekin batera ikasten jarraitzeko aukera ematen duten jarduera guztietan ere”.

2010-11 ikasturtean hasitako Eskola 2.0 programak hauek proposatu zituen:

- Ikasgela tradizionalak ikasgela digital bihurtzea
- Irakasleak IKTekin konpetentzietan gaitzea eta aldaketa metodologikoari babestea
- Sarean, lan dinamikoa sustatzea, betiere, elkarlanean oinarrituko lanetan babestuz

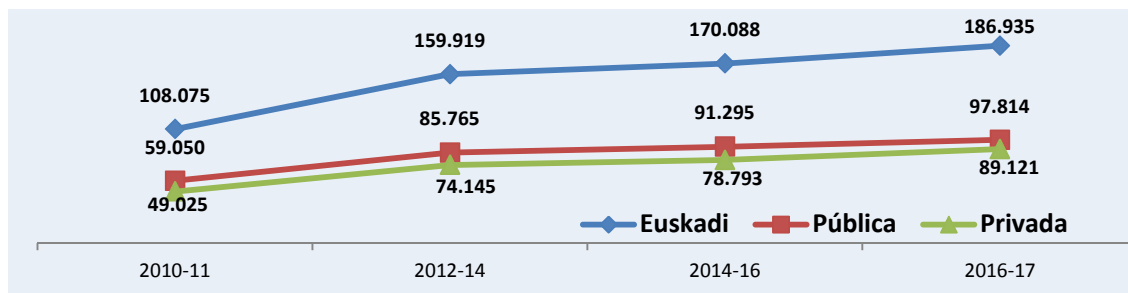
Lehen baldintza baliabide digitalak hornitzea da. Hezkuntza Kontseilaritzak diru-laguntzak deitu ditu Sare Hezkuntzan dauden ikastetxe publiko eta pribatuko ikasle bekadunek erabiltzeko gailu digitalak eskuratzeko. 2015-2016 ikasturtean, Lehen Hezkuntzako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako mailetara bideratu zen. 2016-2017an Batxilergoko maila gehitu zen. Emandako gehieneko zenbatekoa 200 €-koa izan zen, prezioa baxuagoa izango balitz, gailuaren zenbatekoa.

Diru-laguntzak emandako ikastetxeak eta gailu digitalak eskuratzeko jasotzeko diru-laguntzak

Ikasturtea	Onartutako aurrekontua	Nº subv concedidas	Nº centros	Importe máx concedido	Importe total concedido
2015-2016	760.000€	2.372	46	200€	468.201,42€
2016-2017	760.000€	3.601	91	200€	717.239,93€

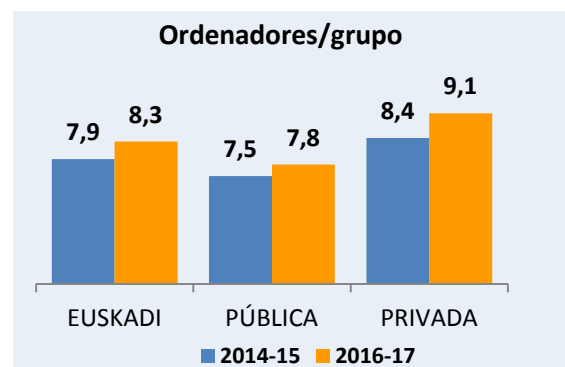
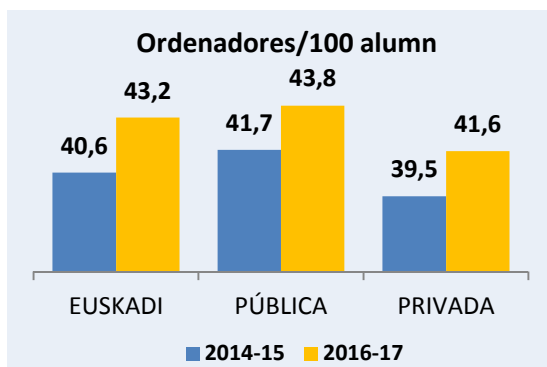
2003-04 ikasturtetik, ikastetxeetako baliabide teknologikoei buruzko inkesta ari dira egiten. Garrantzitsuagoak dira 2010-11 ikasturtetik aurrerako datuak, Eskola 2.0 programa abian jarri zenekoak

Ikastetxeetan ordenagailu kopuruaren bilakaera, sareen arabera, 2011-2017

Ordenagailu kopurua baino garrantzitsuagoa da 100 ikasleko ordenagailuak eta taldekakoak. Euskadin 8,3ra iritsi da, Europar Batasuneko (15 Lehen Hezkuntzan eta 21 Bigarren Hezkuntzan) eta Espainiakoaren (32 Lehen Hezkuntzan eta 31 Bigarren Hezkuntzan) batez bestekoaren gainetik. . Igoera sareetan izan da eta handiagoa da sare publikoan.

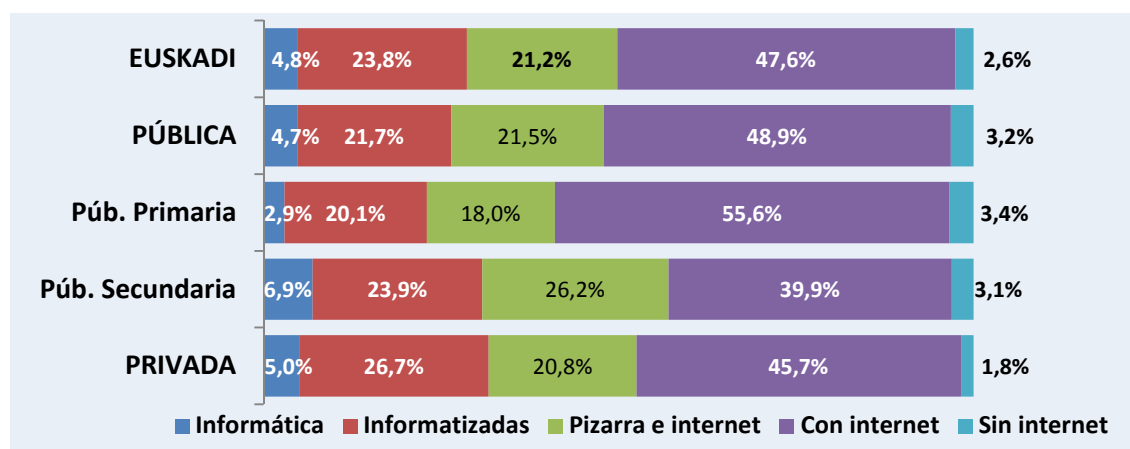
Ordenagailu kopuruaren bilakaera/100 ikasle eta talde, sareen arabera. 2015-17

Ordenagailuen ekarpena zenbat eta handiagoa izan, ordenagailuen araberako ikasleen ratioak behera egiten du; sare publikoan 2,3an eta sare pribatuan 2,4an kokatzen da. Hala eta guztiz ere, etapen arteko aldeak gora egin du. Lehen Hezkuntzan % 3,1 eta Bigarren Hezkuntzan 1,7 artekoa da.

Ikastetxeetan, ikasgela batzuk informatizatuta daude (arbel digitala, irakasleentzako eta ikasleentzako ordenagailuak elkarren artean konektatuta eta Internetarako sarbidea), ikasgela batzuek arbel digitala eta Internet dute eta zenbait ikasgelak ordenagailuak dituzte Interneteko sarbidearekin edo sarbiderik gabe. Ikasgelen % 4,8 informatikaren irakaskuntzan aritzen dira. Ikastetxe pribatuetako ikasgelen % 26,7 informatizatuta daude, Lehen Hezkuntzako publikoetan baino 6 puntu gehiago eta Bigarren Hezkuntzakoetan baino 3 puntu gehiago. Ikasgelen ia erdiek ordenagailuak soilik dituzte. Irakaskuntzara zuzendutako ordenagailuen % 97,2k Interneteko konexioa dute, Europar Batasunekoaren antzekoa.

Ikasgeletako ekarpen teknologikoa ikastetxeetan. 2016-17

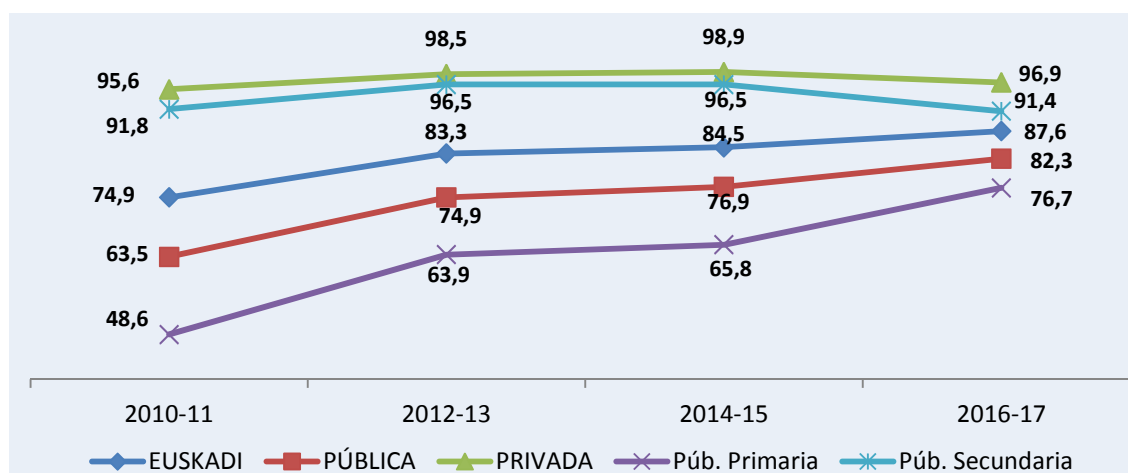
Ordenagailu motaren arabera, ikaslearen erabilera moduaren berri izan dezakegu. Merkatuko eskaintzaren arabera, ikastetxeek aukeratu egiten dute erabil daitezkeen ordenagailu moten arabera.

Ordenagailu moten bilakaera, sareen eta etapan arabera. 2014-15etik 2016-17ra

	Mahai gainekoa		Eramangarria		Tableta		Netbook-a
	14-15	16-17	14-15	16-17	14-15	16-17	14-15
Euskadi	% 36,9	% 34,5	% 32,7	% 60,9	% 1,6	% 4,6	% 28,6
Publikoa	% 47,4	% 41,1	% 34,8	% 58,0	% 0,3	% 0,9	% 29,8
Pribatua	% 30,8	% 27,3	% 35,1	% 64,1	% 3,1	% 8,6	% 11,0

Web orriek hezkuntza-komunitateari eta komunitate sozialari bere proiektuaren, jardueren, lanen eta emaitzen inguruan jakinarazteko funtzioa dute. Gero eta gehiago zabaltzen dira partaidetzara, eta hezkuntza-komunitateko kideei hezkuntza-intereseko gaien inguruko beren behaketak, proposamenak eta eskaerak aurkezteko aukera ematen die.

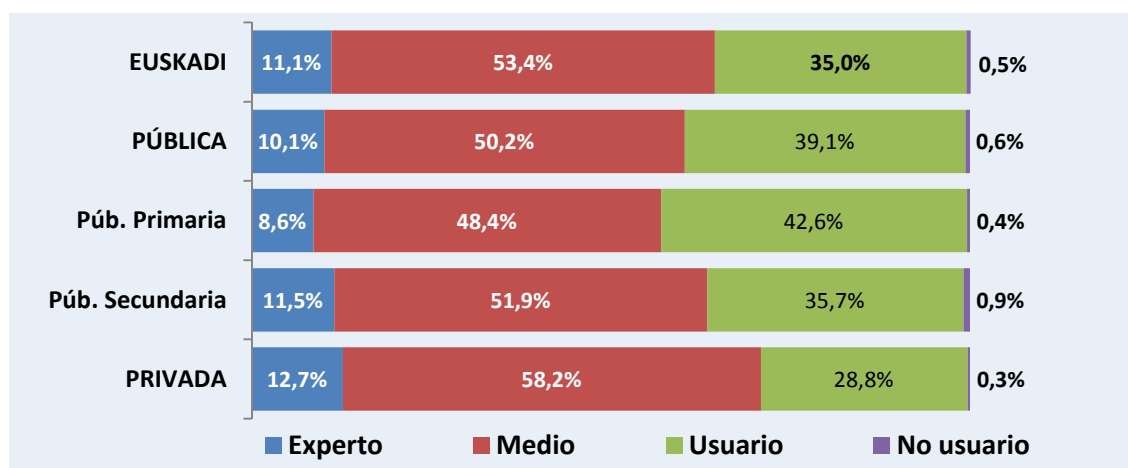
Ikastetxeetako webguneen bilakaera. 2010-17

Bigarren Hezkuntzako ia ikastetxe pribatu eta publiko guztiek dute, baina Lehen Hezkuntzako ikastetxe publikoen % 76,7k soilik du web-orria, nahiz eta azken urteetan igoera handia izan.

Hezkuntza Berrikuntzako Zuzendaritzak antolatutako ikastaroen bidez, Berritzeguneen bidez eta norbere ekimenez, irakasleek gero eta maila handiagoak lortu dituzte konpetentzia digitalean. Hezkuntza Sailaren inkestaren arabera, 2016-17 ikasturtean, ia-ia irakasle guztiak ziren baliabide teknologikoen erabiltzaileak, irakasle gehienek maila lortu zuten edo maila gainditu zuten eta % 10 inguruk aditu maila lortu zuten.

Irakasleen konpetentzia digitalaren maila. 2016-17

Irakaskuntzaren eraldaketa teknologikoak IKTak irakaskuntza-ikaskuntza prozesuetan txertatzeko eta ikasleak konpetentzia digitala izan dezan ikasle hori prestatzeko gai diren ikastetxeak behar ditu. Hezkuntza Sailak, 174/2012 Dekretuan, Ikastetxearen Heldutasun Teknologikoaren Eredua onartu zuen eta maila desberdinetako ziurtagiriak eta zigilu frogagarriak ezarri zituen.

IKT bitartekoetako ikastetxe guztiak eta irakasleen eta ikasleen konpetentzia digitala garatzeko prestakuntza-plana prest jarrita, ikastetxeek Heldutasun Teknologikoa lortzen dute. Hiru maila ezarri dira: oinarrikoa, ertaina eta aurreratua, hauen arabera: ikasgelan bitarteko teknologikoen aprobetxamendua, ikaskuntzako ingurune birtualak, laguntzaren kontrola eta ebaluazioen erregistroa, ikasleen harreraren eta orientazioaren gaineko dokumentazioa, gizarteratzeko laguntza. Ikastetxeetako eraldaketa teknologikoaren aurrerapena 2012 eta 2017 artean egindako deialdietan lortu duten Heldutasun Teknologikoko egiaztapenetan ikusten da.

Heldutasun Teknologikoan egiaztatutako ikastetxeak, mailen arabera. 2017

	Acreditados	Básico	Medio	Avanzado
Euskadi	% 74,1	% 21,2	% 40,5	% 12,4
Publikoa	% 77,2	% 24,9	% 41,8	% 10,5
Lehen Hezkuntza	% 74,1	% 30,0	% 37,9	% 6,2
Bigarren Hezkuntza	% 86,0	% 10,3	% 52,9	% 22,8
Pribatua	% 63,8	% 8,7	% 35,9	% 19,1

L4.3. helburua. Elkarlana Sare_Hezkuntza komunitate birtualean

“EAEko gizarte- eta hezkuntza-arloko agente guztien arteko lankidetzak indartzea sareko ikaskuntzako Sare_Hezkuntza komunitate birtuala eraikiz jakintza sortu eta partekatzeko”.

Hezkuntza Sailak 2015ean Sare_Hezkuntza proiektua jarri du martxan ikastetxeei eta irakasleei bi helburutan babesa emateko:

1. Ikasleen konpetentzia digitalaren garapena eta erdiespena
2. IKTak irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuetan txertatzea

2015-16 eta 2016-17 ikasturteetan, ikastetxe publikoei eta pribatuei dei egin zitzaizkien baliabide digitalekin irakaskuntza-ikaskuntza proiektuetan parte har zezaten Sare_Hezkuntza Gelan. Proiektu honen helburua metodologiaren, materialen eta baliabide digitalen erabilera bultzatzea da ikasgeletan irakaskuntza-ikaskuntza prozesua aurrera ateratzeko, materialen eta baliabide digitalen prestaketa sustatzeko eta ikastetxeetan aldaketa metodologikoa aurrera eramateko beharrezko prestakuntza teknologikoa errazteko. Onartutako proiektuak (bi urteko iraupena dutenak) eta ekonomikoki ekarpena izan dutenak, honako hauek izan dira:

Sare_Hezkuntza Gelan proiektu teknologikoa duten ikastetxeak. 2015-16, 2016-17

	2015-16		2016-17	
	Proyectos	Ayudas	Proyectos	Ayuda
Euskadi	70	530.000	120	580.000
Publikoa	35	225.000	70	275.000
Pribatua	35	305.000	50	305.000

Sare_Hezkuntza Gelan proiektuetarako ikastetxeak eta diru-laguntza zenbatekoak 2015-16

	Ikastetxeak	Kop.	Zenbatekoa
Sare publikoa	Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza	10	65.010,35
	Bigarren Hezkuntza	25	160.955,00
	Azpitotala	35	225.965,35
Sare pribatua	Kristau Eskola		199.050,24
	Euskal Herriko Ikastolak		50.240,24
	Ikastetxeak	10	55.709,32
	Azpitotala		304.999,80
OROTARA			530.965,15

Sare_Hezkuntza Gelan (SHG) atarian, irakasleei, arlo eta euskara maila desberdinetako baliabide digitalekin egindako proiektuen adibideak eman zaizkie ezagutzera, eta beste hizkuntzetan adibideei buruzko informazioa ematen zaie, bereziki gaztelaniaz.

3.5. EBALUAZIOA ETA IKERKETA

“Hezkuntza-prozesuaren eta emaitzen garapenean eragina duten elementuen ebaluazioa, baita haiei buruzko ikerketa ere, beharrezko baldintzak dira ondo oinarritutako berrikuntzarako eta hezkuntza-sistema hobetzeko. Ebaluazioa prozesu konplexua da, alderdi ugari eta askotarikoak dituena, ikaskuntza-prozesuak osagaitzat dituen elementu guztiak tartean hartzen dituena: ikasleak, irakasleak, familiak, curriculumak, metodologia, baliabideak, ikastetxea, hezkuntza-sistema, testuingurua eta hezkuntza-eskaerak, eta abar. (...) Ildo estrategiko honen xedea ikasle, irakasle eta hezkuntza-sistemaren ebaluaziora mugatzen da, baita ebaluazio horien eta hezkuntza-sistemaren berrikuntza eta hobekuntzari lotutako beste alderdi batzuen emaitzen ikerketara ere”.

L5.1. helburua. Ikasleen ebaluazioa

“Ikastetxeetako irakasleei laguntzea oinarrizko kompetentzia guztien barneko eta etengabeko ebaluazioa egin dezaten, zeharkakoak zein diziplina baitakoak direla, Heziberri 2020 Planaren hezkuntza-eredu pedagogikoarekin bat etorriz”.

Adierazle horietan, ez dago aurrerapenei buruzko informazio zehatzik.

L5.2. helburua. Ikastetxeek ebaluazio diagnostikoan duten partaidetza

“Ikastetxeekin batera planifikatzea eta izaera formatiboa duten diagnostiko-ebaluazioak, etapa bakoitzaren erdian, barne-gogoeta aktibatze eta etengabeko hobekuntzako prozesuei laguntzeko ikastetxe bakoitzeko hobetzeko planak eguneratuz eta beharrezkoak diren sendotze-neurriak hartuz”.

Ikastetxeek Lehen Hezkuntzako 4. mailako eta DBHko 2. mailako ikasleen ebaluazioa modu autonomoan egin dute, ISEI-IVEIk eskainitako irizpideei eta tresnei jarraituz. Hezkuntza Ikuskaritzak, 2016-17 ikasturtean zehar, barne emaitzetatik eta kanpo-ebaluazioetatik eratorritako hobekuntza-helburuen azterketa, balorazioa eta jarraipena egin zuen ebaluazio diagnostikoaren proban parte hartu zutenen artetik 229 ikastetxeko laginean.

- Ikastetxeen % 84tan, autoebaluazioan hezkuntza-komunitatearen partaidetza handia izan da eta hauek izan dira ondorioak: hobekuntza koherenteen, bideragarrien eta efektiboen proposamenak kasuen % 83an.
- Barnean egindako ikastetxeko indarguneak eta ahuluneak bat datoz ikastetxeen % 74an kanpo-ebaluazioan lortutako emaitzekin.
- 162 ikastetxetan (% 70) datu garrantzitsuenak aztertu dira: Ikastetxeko eskola-emaitzak / Ikastetxeko, taldeko eta ikasleen EDko txostenak / Ikaslearen egokitasun-tasak / Ikasturtearen sustapena eta titulazioa / Eskola-absentismoaren datuak / Emaitzen historikoa arloaren, materiaren eta ikasturtearen arabera / Lorpen mailen ebaluazioa curriculum-kompetentzia desberdinetarako / Emaitzak praktika zehatzekin lotzen dira.
- 171 ikastetxetan (% 74) azterketa-aldagai hauek hartu dira kontuan: Aldeak maila bereberekotaldean artean / Aldeak talde bereko ikasleen artean / Aldeak arlo edo materia bereberekotaldean maila desberdinen artean / Aldeak komunitatearekin eta geruzarekin emandako erreferenteei dagokienez / Aldeak eskuragarri dauden emaitza desberdinen artean / Ikaslearen egokitasuna (errepikapenen eraginkortasuna) / Ezarritako sendotzeko planen edota programen eraginkortasuna / Hezkuntza-egoera, sozial, familiar edo pertsonal zehatzak / Ezarritako hezkuntza-berrikuntzaren eraginkortasuna / Egindako irakasleen prestakuntzaren eraginkortasuna.
- Ikastetxeen % 62k ikastetxeko/ikasgelako irakaskuntza-ikaskuntza prozesuen arlo zehatzak aztertu ditu: plangintza eta programazioa (% 62), curriculum-garapena (% 60), metodologia (% 70), ebaluazioa eta sendotzea: (% 48). Ikastetxeen % 57an aurrez egindako jarduerak

ikasleen emaitzak hobetzen lagundu dute. Esate baterako: Jardunbide egokiak / Eraginkorrak direla egiaztatu diren praktikak /Partekatuz ikasi/Sare Hezkuntza/..

L5.3. helburua. Ebaluazio diagnostikoa egitea

“Etapa-amaierako kanpoko eta banakako ebaluazio diagnostikoa egitea Lehen Hezkuntzako 6. mailako eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako 4. mailako ikasleek beren irteera-profilean aurreikusitako oinarritzko kompetentzia guztiak zenbateraino egiaztatu dituzten egiaztatzeke, eta horrela ebaluazio-sistema zorrotz, fidagarri eta etengabe bat izateko, informazioa eta datu objektiboak ekarriko dituen, EAEko hezkuntza-sistemaren hobekuntzan eragina izango duten erabakiak hartzeko baliagarriak izango direnak”.

Ebaluazio diagnostikoak ikasleen espediente akademikoan eraginik ez duen arren eta bere funtzioa hezkuntza-administrazioari datuak eskaintzea den arren (modu berezian, ikastetxeei), hobekuntza-planak ebaluazio horietan antzemandako beharren arabera egin ditzaten, modu esperimentalean 2016-17 ikasturtearen amaieran egin zenean batzuek ez zuten parte hartu nahi izan.

L5.4. helburua. Nazioarteko ebaluazioak

“Nazioarteko ebaluazioetan parte hartzea, beharrezkoak diren eta EAEko hezkuntza-sistemarekin koherenteak diren egokitzapenak eginez, ikasleen emaitzei buruzko konparazio-datuak izateko eta beharrezko hobetze-planak eta sendotze-neurriak lantzeko”.

EAEEn, 2000. urtetik, ikastetxeek PISA nazioarteko hainbat ebaluazio-programetan parte hartzen dute, ELGAko erakunde batek antolatuta. PISA azterketak hiru urtez behin ebaluatzen ditu 15 urteko ikasleen irakurketa-, matematika- eta zientzia-kompetentziak. Ebaluazio Aplikatuko Institutuak aurrera eramaten duen PIRLSek berriz, bost urtez behin ebaluatzen du Lehen Hezkuntzako 4. mailako ikasleen ulermen maila. 2003tik, Euskadik ikasleen lagin batekin hartzen du parte; horrek emaitzak aztertzea eta bere ondorioak lortzea ahalbidetzen dio. ISEI-IVEI da probak euskarara itzultzeaz arduratzen den zerbitzua, aplikatuko den laginaren aukeraketaz arduratzen dena, aplikazio taldearen kontratazioaz, aplikazioko taldearen kontratazioaz, emaitzak testuinguru orokorrean bildu eta aztertzeaz, eta Euskadiko hezkuntza-sistemari buruzko ondorioak ateratzeaz arduratzen dena.

L5.5. helburua. Irakasleen kompetentzien ebaluazioa

“Irakasleen kompetentzien mapa definitzea, egungo ikerketetatik eta curriculum-garapeneko dekretuetan zehazten den ikaslearen irteera-profiletik abiatuta, irakasleen ebaluazio-prozesu guztietan erreferentzia izan dadin”.

Ez dakigu lorpen-adierazleen ildotik pausoak eman diren.

L5.6. helburua. Irakasleen ibilbide profesionala

“Irakasleen karrera profesionala ezartzea, irakasle-kompetentzien mapa erreferentzia gisa hartuta irakasleen hobekuntzan laguntzeko”.

Irakasleen kompetenziaren mapa zehaztu ez denez, ez dira ondorioak landu irakasleen ibilbidea definitzeko garaian. Gainera, lanpostu berrien ondorioak ere ez dira aztertu.

3.6. IRITZIAK ETA PROPOSAMENAK

EAEko Hezkuntza Sistema Hobetzeko Planak (2016tik 2020ra) proposatzen dituen jarduera-ildo estrategikoak garrantzitsuak eta beharrezkoak dira sistema optimizatzeke eta emaitza hobeak lortzeko.

Planak hezkuntza-prozesuen optimizazioari erreferentzia egiten dioten beharrei eman nahi die erantzuna. Beharrezko baliabideak izateaz gain, garrantzitsua da horien kudeaketa eraginkorra ere; hau da, prozesu didaktikoak hobetzea, metodologia, harremanak, denboren kudeaketa, ikasleen arreta pertsonalizatua, irakasleen ebaluazioa, prestakuntza, konpromisoa eta taldelana, zuzendaritzaren lidergo pedagogikoa eta banatua, familien partaidetza eta abar.

Hobekuntza Planak proposatzen dituen ildo estrategikoek arlo hauek biltzen ditu:

- **Prozesuak garatzeko gai diren eragileak:** ikastetxeak, hezkuntza-ekintzaren arduradunak (6. ildo estrategikoa) eta irakasleak, zuzeneko eragileak, hezkuntza-komunitate osoarekin batera (1. ildo estrategikoa).
- **Prozesuen helburu argiak;** ikasleek informazioaren, ezagutzaren eta komunikazioaren gizartean autonomiarekin, arrazionaltasunarekin eta eraginkortasunarekin jarduteko (1. ildo estrategikoa) konpetentziak lor ditzaten lagunduko dutenak; gizarte globalizatuan, heterogeneoan eta kultura anitzean elkarbizitzen ikasiko duenak, norbere jatorriak oinarri hartuta (2. eta 3. ildo estrategikoak); aro digitalak eskaintzen dituen baliabide berriak ezagutu eta aprobetxatuko dituztenak (4. ildo estrategikoa).
- **Prozesuak bideratuko dituzten tresnak:** ebaluazioa eta ikerketa (5. ildo estrategikoa).

Eskola Kontseiluaren ustez, EAEko Hezkuntza Sistemaren Hobekuntza Planak ildo estrategiko bakoitzean oinarritu behar du, indarraldian lehentasunezkotzat eta posibletzat jotzen dituen helburuetan eta horiek lortzeko beharrezko baldintzetan.

1. EAEko hezkuntza-sistema hobetzeko lehentasunezko helburuak

Ildo estrategikoek sistemaren helburuak adierazten dituzte: oinarrizko konpetentzien erdiespena, konpetentzia akademikoak eta profesionalak, inklusioa eta aniztasunaren trataera, eleaniztasuna euskara oinarritzat hartuta, ikastetxeetako modernizazio teknologikoa.

15 helburu eta 87 lorpen-adierazle proposatzen dira. Guztiek garrantzi maila eta presazkotasan berbera izango balute bezala proposatzen dira.

Hezkuntza Sailaren ekimenak ugariak izan dira eta ikastetxeen erantzuna zabala izan da, irakasleen partaidetza zabalarekin. Ikastetxe bakoitzak erabaki behar du zein egokitzen den ondoen bere beharretara. Deialdiek zehatz arautzen dituzte aurrera eraman daitezkeen proiektuak.

Plana hasieran dago eta Hezkuntza Ikuskaritzak jarraipena egin duen arren, oraindik ez dago horren kalitatea eta eraginkortasuna baloratu ahal izateko nahikoa daturik.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 1.1 Eredu pedagogiko egokiak modu orokortuan ezartzea, ikasleek etapa bakoitzerako ezarritako oinarritzko konpetentziak, konpetentzia akademikoak eta profesionalak lor ditzaten, betiere, ezagutzen ikaskuntza gaindituz. Horretarako, beharrezkoa litzateke Batxilergoko azken probaren diseinua eta edukia berriz pentsatzea.
- 1.2 Ikasle guztiei zuzendutako arreta optimizatzerara bideratutako neurriak hartzea, ahulenak bereziki. Horrela, beren interesa eta partaidetza handituko da eta horrek eskola-arrakasta handiagoa ekarriko du.
- 1.3 uskararen ikaskuntza-prozesuak hobetzea, bereziki ohiko erabilerarekin lotutakoak; gainera, lotura afektiboa hizkuntzarekin eta prestigio sozialarekin lotzea zainduko da.
- 1.4 Atzerriko hizkuntzetan irakasteko (batez ere ingelesa) gai diren irakasle kopurua handitzea eta dagoeneko irakasten dutenen konpetentzia C1 mailara igotzea (2. HEren antzekoa).
- 1.5 Irakaskuntzan baliabide digitalen txertaketan aurrera egitea, baliabide gehiagorekin, abantailak aprobetxatuz, eta Sare_Hezkuntza Gelan sarea sustatzea helburu horrekin, esperientziak, baliabideak eta adibideak trukatzuz. Zehazki, material digitalak euskaraz sortzeak lehentasunezko arreta eskaintzen du.
- 1.6 Dagoeneko hasitako programekin jarraitzea eta ikastetxeak animatzea horiekin jarrai dezaten, beste berri batzuk sortu gabe, eskaera argia ez baldin bada behintzat. Eraginkortasuna aztertzea, arazoaren arrazoiak lantzea eta hura moldatzeko justifikatzen duen kultura ezagutzea (sinesmenak eta balioak).
- 1.7 Kanpo-ebaluazioez gain, hobekuntzara zuzendutako ikastetxeen barne-ebaluazioa bultzatzea, familiek, irakasleek eta ikasleek parte hartuko dutena.

2. Ikastetxe autonomoak, dinamikoak eta eraginkorrak

Ikastetxeek oso zeregin garrantzitsua dute eskola-hezkuntzan eta horren hobekuntzan. Komunitate baten eta ikasle zehatz batzuen nahiei eta eskaerei erantzuna ematearen arduradunak dira, testuinguru sozial, linguistiko eta kultural jakinean. Horretarako, beharrezko baliabideak eduki behar dituzte, eta optimizatu egin behar dituzte, bertako ikasle guztiei arrakasta bermatzeko.

Lege-autonomiak ez du bat egiten autonomia desiragarriarekin arlo guztietan, batez ere antolaketan eta kudeaketan. Autonomia pedagogikoak gora egin du, ondorio oso positiboekin.

Ikastetxeak autonomoak dira, baina ez dira autoaskiak. Eredu didaktikoa, proiektuak, jarduerak partekatzen dituzten ikastetxeen sareak sortu dira eta eremu berbereko ikastetxeen koordinazioa dago. Euskadiko eta Estatuko beste lekuetako eta atzerriko beste ikastetxeekin

trukaketak egiten dira. Ikastetxeetako lanak aberasteko eta hezkuntza-aukerak zabaltzeko moduak dira.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 2.1 Ikastetxeek hezkuntza-komunitatearen beharren diagnostikoan dagokien erantzukizuna onartzea, Ikastetxeko Hezkuntza Proiektua egitea eta IUPen eta ebaluazio Memoriaren bidez urtero ebaluatzea etengabeko hobekuntza-prozesuan. Horretarako, behar dituen babesak eta baliabideak eduki beharko ditu, ahalik eta gehien optimizatuz.
- 2.2 Pixkanaka beharrezko baldintzak sortzea, ikastetxeen autonomia handiagoan aurrera egiteko: erabakiak hartzea eta kontuak ematea hezkuntza-komunitatearen eta administrazioaren aurrean.
- 2.3 Proiektu eleaniztunak definitu eta garatzea komunikazio-hizkuntzen entzumenean, irakurmenean, mintzamenean eta idazmenean kompetentziaren maila hobetze aldera irakasle guztien inplikazioarekin.

3. Zuzendaritza egonkorak, kompetenteak eta konprometituak ikastetxe guztietan

Ikerketak adierazten duenaren arabera, zuzendaritza egokia oinarrizkoa da eskolak arrakasta izan dezan eta bariantzaren % 15 ingururi eragiten dio ikaslearen emaitzetan. Ez da ulergarria, jarraitutasunik ezagatik edo borondatezko izaera dutelako, zuzendaritza ahulak dituzten ikastetxe publiko asko egotea oraindik ere.

Badirudi funtzionamendu egokia dutela eskola zuzendaritzen aukeraketa-prozesuak, zuzendaritza-taldekoen prestakuntzak eta ebaluazioak, baina ez dute hain balorazio ona zuzendaritzako proiektuek eta hautagaien kompetentzia pertsonalek Punturik negatiboena da ikastetxeen % 50ean hautagairik ez egotea.

Eremuko mintegiak eta zuzendarien elkarteak praktikaren, esperientzien trukaketaren, beharrei irtenbideak topatzeren eta elkarren laguntzaren gaineko gogoeta-foroak dira. Zuzendaritza-kompetentzia garatzen laguntzen dute.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 3.1 Ikastetxe publikoen zuzendaritzak sendotzea zuzendaritza-funtzioaren testuinguru berriarekin, hauek ezarriko dituenak: funtzioak, beharrezko prestakuntza, kompetentziak OOGren kompetentziak urritu gabe, garatzeko baliabideak eta baldintzak, kontuak ematea eta ebaluazioa, baita pizgarriak ere (ekonomikoak eta beste mota batekoak) lantzen dituztenei.
- 3.2 Zuzendaritza Taldeen prestaketa-programa berrikusi eta sustatzea, lidergo pedagogikoa eta banatua, kudeaketa eraginkorra eta hezkuntza-berrikuntza susta dezaten, ikuspegi eta ebidentzia berriak txertatuz.

- 3.3 Ikastetxe publiko gehienek zuzendaritza egonkorra izatea bermatzea. Irakasleen “masa kritikoa” sortzea ikastetxea zuzentzeko beharrezko prestakuntzarekin. Horien artean nabarmentzen dira zuzendaritza-konpetentziak eta hezkuntza-lidergoarekin lotutakoak klaustroan, zikloetan eta sailetan, edo ikastetxeko proiektuetan.
- 3.4 Hezkuntza Administrazioak ezarri nahi dituen neurriei buruz kontsulta egiteko eta egiten dituzten proposamenak eta eskaerak entzuteko zuzendari multzoaren gaitasunak aitortzea. Euskadiko Eskola Kontseiluan eskola-zuzendaritzetako ordezkariak sartzea.
- 3.5 Hezkuntza-lidergoarekin lotutako Euskadiko ikastetxe baten sorrerarantz pausoak ematea

4. Irakasle talde kompetenteak, egonkorak, berritzaileak

Hezkuntza- eta pedagogia-eredu berria ezartzeak irakaslearen kompetentzia berriak eskatzen ditu. Prestakuntza-eskaintza ugaria izan da eta ikastetxeen eta irakasleen partaidetza, aktiboa, baina ez dago nahikotasunaren eta eraginkortasunaren konstantziarik.

Legeek eta ohiturak irakasle-funtzioaren ikuspegi indibidualista sendotzen dute eta banakako eskubideak eta irakasleen autonomia berresten dute. Ez da kontuan hartzen irakasle-lana taldekakoa dela eta ikastetxeko proiektuekin dagoela lotuta.

Lantaldeen ezegonkortasunak inplikazioari eta konpromisoari eragiten dio, baita Hezkuntza Proiektua garatzeko beharrezkoak diren hobekuntza- eta berrikuntza-proiektuak aurrera eramateko ikastetxearen gaitasunari ere.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 4.1 Irakasleek prestakuntza-ibilbide egokia egiten dutela bermatzea, eredu pedagogiko berria martxan jartzeko beharrezko irakaskuntza-kompetentzia lortzeko.
- 4.2 Irakasle berritzaile taldeak babestea baldintza eta bitarteko zehatzekin, eta irakasleek beren esperientziak trukatu eta Hezkuntza Administrazioari beren proposamenak eta eskaerak adieraz diezazkiekeen gogoetako eta elkarrizketako foroak sustatzea.
- 4.3 Lantaldeen egonkortasunean aurrera egitea, betiere, autonomiari dagokionez, proiektuak gauzatzeko garrantzitsuak direla uste duten adituak bertan izango direla bermatuz.
- 4.5 Irakasleen zeregina eta egoera bidezko moduan baloratzea eskatzen zaion zeregin-aldaketaren aurrean, funtzioak arrakastaz garatzeko behar duen guztian babesa emanaz,

4 KAP.: ESKOLA EMAITZAK

4.1. Ikasketaren emaitzak

- 4.1.1. Emaidza akademikoak
- 4.1.2. Maila eta lurraldearen araberako analisia
- 4.1.3. PISA 2015 ebaluazioa
- 4.1.4. Aldagaien laburpena

4.2. Eskola-ekitatea Euskadin

4.2.1. Hezkuntza-sistemaren oinarritzko ekitate-adierazleak. PISA 2015 (ISEI-IVEI txostena):

1. Aldakortasuna 95 pertzentilaren eta 5 pertzentilaren arteko emaitza-ezberdintasun gisa neurtuta
2. 1,1^a eta 1b mailetako ikasle-portzentajea
3. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren eragina batez besteko puntuazioetan. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren hamarrenaren araberako puntuak

4.2.2. Ekitatea hezkuntza-aurrerabide gisa (eskola goiz uztearen tasak)

4.2.3. Ekitatea hezkuntzan goiz hasteko (Haur Hezkuntzako arreta-tasa)

4.2.4. Ikasturteak errepikatzearen ekitate/ez-ekitatea (errepikatze-tasak eta egokitasun-tasak)

4.3. Iritziak eta proposamenak

- 4.3.1. Emaidzen kalitatea
- 4.3.2. Ekitatea emaitzetan

4.1 ESKOLA EMAITZAK

Ebaluazioa funtsezko tresna da, heziketa-praktika bideratzeko ez ezik, ikastetxe askok beren proiektu orokorretan (Ikastetxearen Heziketa Proiektua, Curriculum Proiektua, Hizkuntza Proiektua...) eta berariazko proiektuetan (Hobekuntza Plana, Prestakuntza Plana, proiektuen garapena, optatibitate-espaziorako erabakiak, etab.) hartzen dituzten erabaki asko gidatzeko ere.

2015-16 eta 2016-17 ikasturteetan zehar, PISA 2015 ebaluazioa egin da eta txosten hori argitaratu da eta eskuragarri dago ISEI-IVEIren webgunean. 2017 Ebaluazio Diagnostikoa ere egin da; kasu horretan, txostena osatu eta onartzeke dago, eta horren inguruan eskuragarri dauden oinarritzko datu batzuk eskaintzen dira.

Kontseilu honek kanpoko ebaluazioak eta barne-ebaluazioak osagarritzeko beharrezkoak azpimarratzen du. Ondorioz, laugarren kapitulu honetan eskolarizatutako herritar guztien emaitza akademikoak ere aztertzen dira, derrigorrezko mailetan eta derrigorrezko mailen ondokoetan.

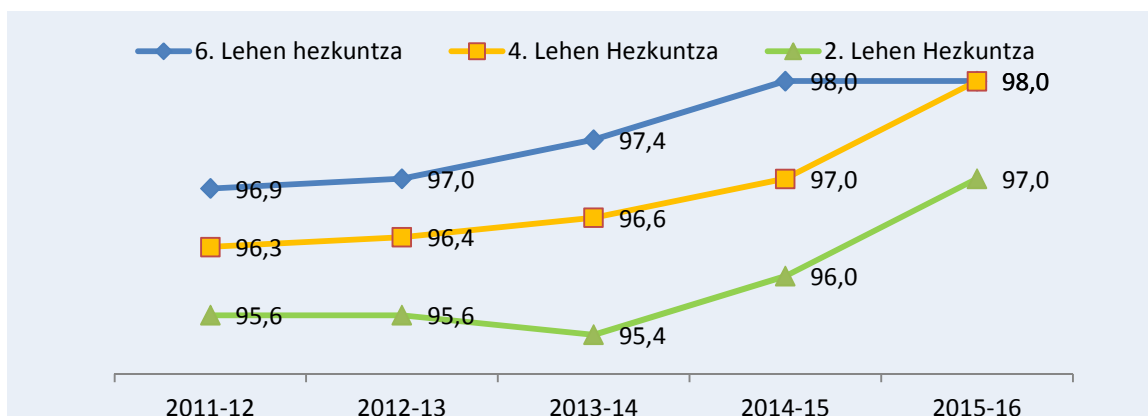
- Ikasleen ebaluazio akademikoa (Ikuskaritzaren Datuak)
- Ebaluazio diagnostikoak, 2017 (ISEIren txostenak)
- PISA, 2015 ebaluazioa (ELGE txostenak, INEE txostena, ISEI txostena)

4.1.1.- Emaidza akademikoak

Irakasleek ikasleen ikasketa-prozesua etengabe eta modu hezigarrian ebaluatzeko erantzukizuna dute eta, prozesuaren amaieran, egindako aurrerapenak balioetsi eta erdietsitako emaitzak kalifikatu behar dituzte, ikasleen sustapen akademikoan ondorioak izateko.

Lehen Hezkuntzan, hiru zikloetako ikasleen % 97-98k gainditu du 2015-16 ikasturtea. Azken hiru ikasturteetan, gainditu duten ikasleen portzentajea hobetzen joan da, goranzko joerako lerroekin, paraleloak hiru zikloetan.

Ikasleen bilakaera (%), gainditutako Lehen Hezkuntzan, zikloka, 2011tik 2016ra

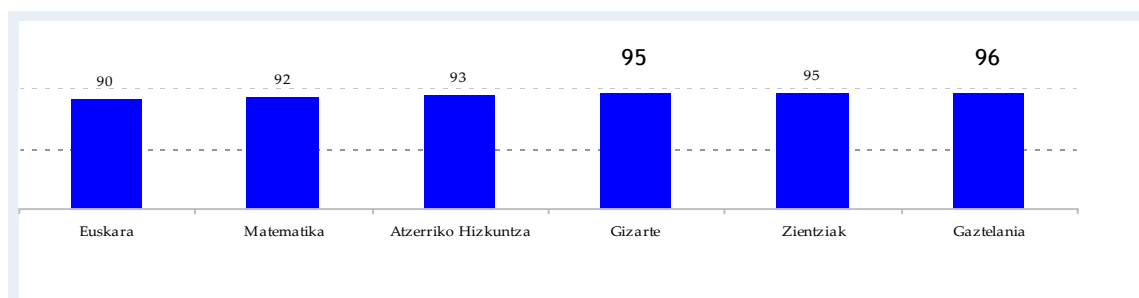
Mailaka, 2015-16an, Lehen Mailako ikasleen %98k gainditu zuen, 2. mailan izan ezik; % 94,1ek baino ez zuen gainditu. Gutxiagorik gabe gainditu zuten: 1. eta 2. mailan ikasleen % 90 inguruk, 3, 5 eta 6. mailan % 80 inguruk. Ikasleen % 2 baino gutxiagok ez zuen gainditu, 2. mailan izan ezik; kasu horretan % 5,9k ez zuen gainditu.

Lehen Hezkuntza gainditu duten ikasleen portzentajea, gutxiegiekin edo gabe, eta ez gainditu eta hezkuntza-errefortzua eta CNE daukatena 2015-16

	Gainditu du	Gutxiegiarik gabe gainditu du	Ez du gainditu	Errefortzua	CNE
LH 1	%98,1	%91,6	%1,9	%5,4	%0,3
LH 2	%94,1	%87,1	%5,9	%8,7	%0,3
LH 3	%98,5	%80,4	%1,5	%6,6	%1,2
LH 4	%97,6	%83,7	%2,4	%9,8	%1,6
LH 5	%98,8	%80,6	%1,2	%9,3	%1,9
LH 6	%98,2	%80,9	%1,8	%9,6	%2,6

Alorraren arabera, gainditu dutenen portzentaje altuenak Gaztelanian, Natura Zientzietan eta Gizarte Zientzietan eman dira, eta baxuenak Euskarari, Matematiketan eta Atzerriko Hizkuntzan. Alor guztietan, Euskarari eta Gaztelanian izan ezik, gainditutakoak jaisten doaz.

Lehen Hezkuntzako alorretan gainditutako ikasleen batez besteko portzentajea 2015-16

Lehen Hezkuntzako mailetan zehar, Euskara eta Gaztelania gainditzeko duten ikasle kopurua 2 puntu jaisten ari da, 4 puntu Matematiketan, Natura Zientzietan eta Gizarte Zientzietan, eta 6 puntu Atzerriko Hizkuntzan.

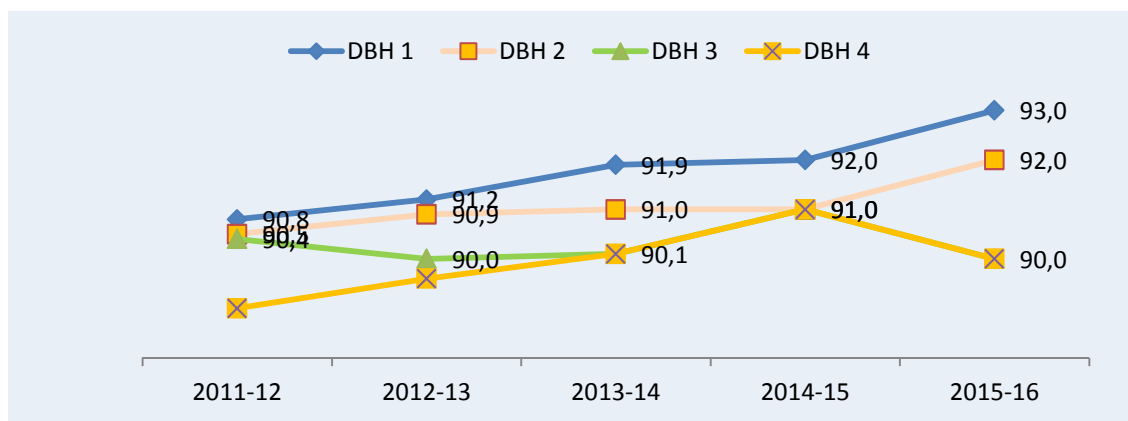
Lehen Hezkuntzako gainditu duten ikasleak (%), alorka, mailaka 2015-16

	Gaztelania	Euskara	Atzerriko Hizkuntza	Matematikak	Natura Zientziak	Gizarte Zientziak
LH 1	96	92	96	94	97	97
LH 2	95	90	95	93	96	96
LH 3	95	89	94	92	95	95
LH 4	94	89	93	94	94	94
LH 5	93	89	90	89	93	92
LH 6	94	90	90	90	93	93

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan gainditu eta Bigarren Hezkuntzako Graduatua lortu zuen 4. mailako ikasleen % 92k. 1. mailan % 93k gainditu zuen, eta 2. eta 3. mailan % 90ek. Azken bost ikasturteetan, gainditu duten ikasle kopurua hazi da, nahiz eta goranzko joera aldakorra izan eta beheranzkorik ere baden.

Ikasleen bilakaera (%), DBHko mailak gainditu dituenak, 2011tik 2016ra

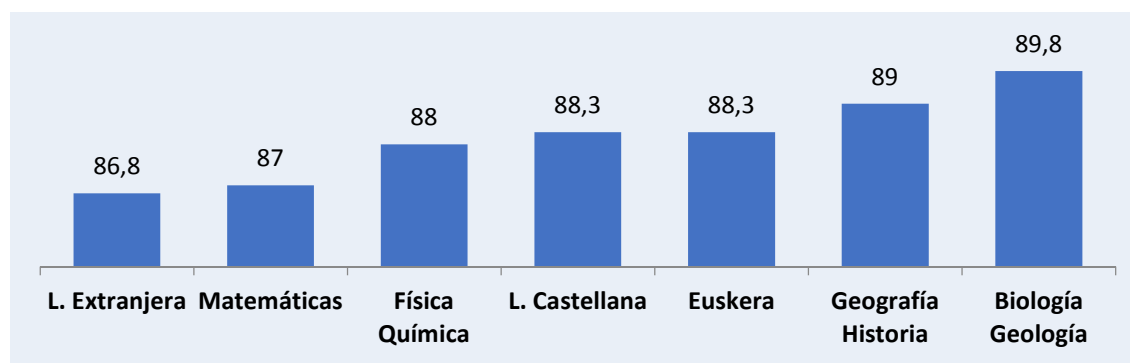
Ikasleen portzentaje handi batek ikasgaiaren bat ez gaindituta gainditu du maila, irakasleen ustez, errefortzurako neurriei esker, beren ikasketekin aurrera egin dezaketelako edo ezin duelako maila berriz errepikatu, bi aldiz errepikatu ostean.

DBH gainditu duten ikasleak, gutxiegiak gabe gainditu du, mailaka. 15-16

	Gainditu du	Gutxiegiak gabe gainditu du	Ez du gainditu
DBH 1	%92	%77,4	%8
DBH 2	%90	%71	%10
DBH 3	%90	%69,7	%10
DBH 4	%91,7	%73,7	%8,3

Curriculum-dibertsifikazioari dagokionez -938 ikaslek parte hartu zuten (4. DBHko ikasleen % 5,6k)-, % 92k lortu zuen Bigarren Hezkuntzako Graduatua, % 84k dena gainditu zuen. Ikasgaiaren arabera, 2015-16 ikasturtean, DBHko ikasleen emaitza onenak Biologia-Geologian eta Geografia-Historian lortu zituzten, eta Matematiketan eta Atzerriko Hizkuntzan okerrenak.

DBHko ikasgaietan gainditutako ikasleen batez besteko portzentajea 2015-16 ikasturtea

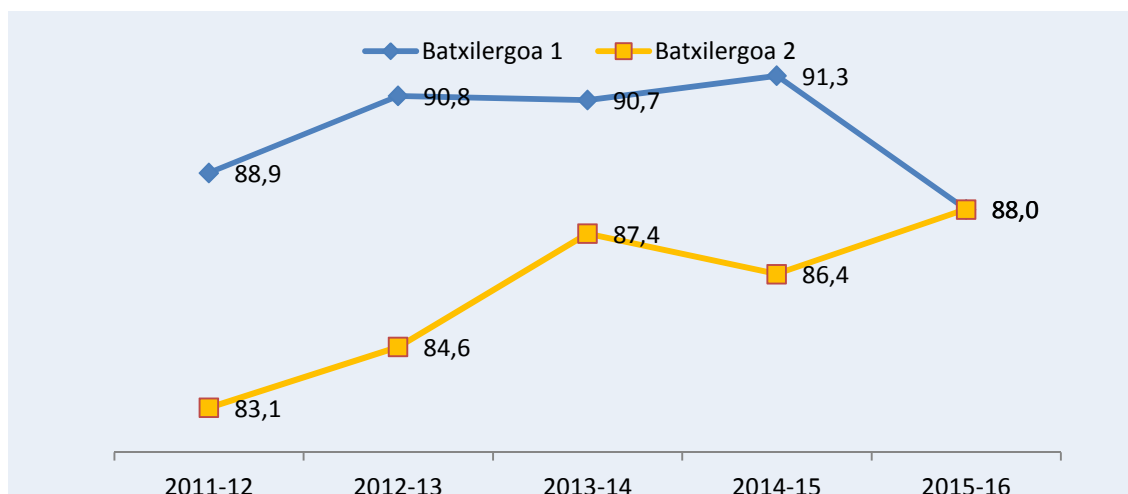
Ikasgaietan gainditutako ikasleen portzentajea aldakorra da DBH osoan zehar. 4. mailan gainditu zutenen portzentajea hazi egin zen, ikasteko zailtasun handiena duten ikasle kopurua jaitsi zelako; horiek, 15 urterekin DBH utzi eta Oinarrizko Lanbide Heziketara aldatzen dira, eta 16 urterekin Curriculum Dibertsifikaziora. Lehenengo hiru mailetan gainditutakoen portzentajea, ikasgai ezberdinetan, egonkor mantendu da, Matematiketan izan ezik; bertan, jaitsiera dago 2. mailan eta berriz egiten du gora ikasgaia bi aukeretan banatzen baita, akademikoa eta aplikatua, eta zailtasun ezberdina dute. 4. mailan Biologia-Geologia, Fisika-Kimika eta Teknologia hautazkoak dira eta, beraz, ikasle batzuek baino ez dute egiten.

DBHn gainditu duten ikasleen portzentajea, ikasgai eta mailaka. 2015-16

	Gaztelania	Euskara	Atzerriko Hizkuntza	Matematikak	Geografia-Historia	Biologia-Geologia	Fisika-Kimika	Teknologia
DBH 1	%88	%87	%85	%94	%88	%87		%93
DBH 2	%86	%85	%84	%82	%87	%87		%92
DBH 3	%87	%88	%87	%86**	%89	%90	%86	%94
DBH 4	%92	%93	%91	%86,4%**	%92	%95*	%90*	%97*

Batxilergoan ikasleen % 88k lortu zuen dagokion titulua 2015-16 ikasturtean, 1. maila gainditu zutenen portzentaje berak. Azken bost urteetan % 5 hazi da 2. mailan, goranzko joera izan du, eta 1. mailan, zertxobait hazi ostean, % 1 inguru jaitsi da.

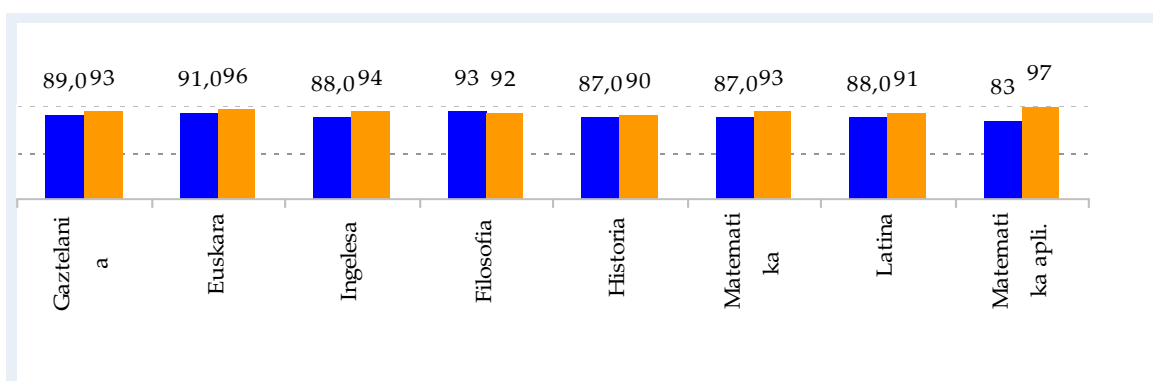
Batxilergoa gainditu duten ikasleen bilakaera (%)2011-12tik 2015-16ra

	Gainditu du	1. dena gainditu du 2. Titulu-proposamena	Ez du gainditu
1. Batxilergoa	%91	%74	%9
2. Batxilergoa	%88	%88	%12

Batxilergoan, hainbat ikasgai komunak dira eta bat derrigorrezkoa, modalitate eta ibilbide bakoitzean. Ikasgai horietako bakoitzean 2. mailan gainditutako ikasleen portzentajea % 90ekoa da, eta 1. mailan portzentaje horren azpitik dago gainditutakoen portzentajea. Ikasgai guztietan, Filosofian izan ezik, hobetu egin da.

Batxilergoko ikasgai komun eta derrigorrezkoak gainditu dituzten ikasleak (%)2014-15

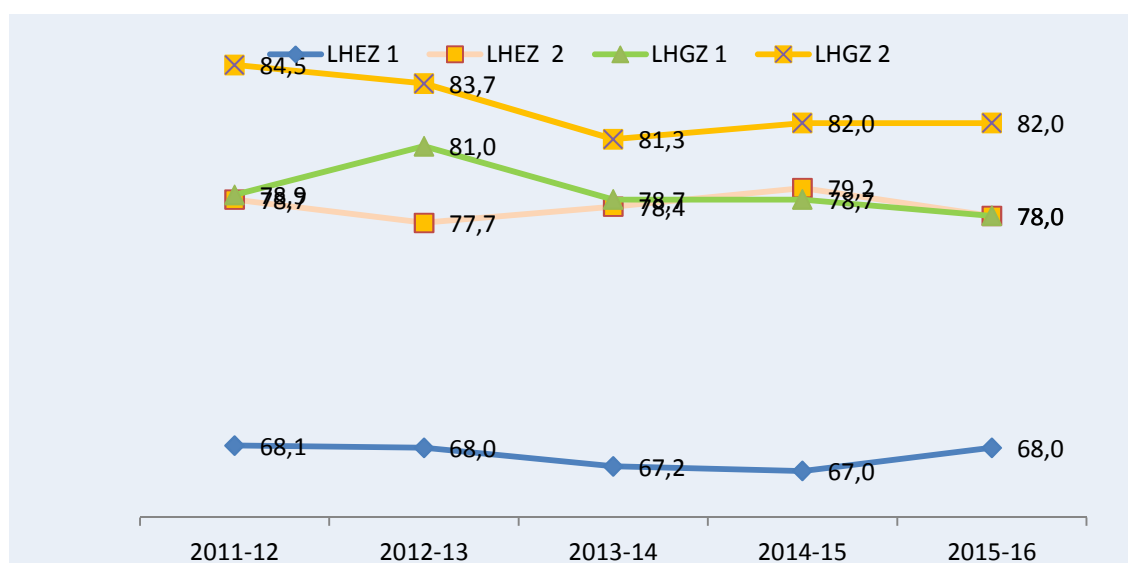
Selektibitate-proban gainditutakoen portzentajea antzekoa da bi sareetan, baina sare pribatutik probara aurkeztutako ikasle kopurua handiagoa izan ohi da. Hala ere, une honetan distantzia hori murriztu egin da 2012az geroztik; 870 ikasle gehiago dira pribatuan, 2017ko 542 ikasleen alboan.

Selektibitateko emaitzak: fase orokorreko emaitzak

		Ikastetxe publikoak		Ikastetxe pribatuak	
		Aurkeztutakoak	Gainditutakoak	Aurkeztutakoak	Gainditutakoak
2012	Ohikoa	3.844	96,72	4.555	97,78
	Ohiz kanpokoak	747	86,35	946	86,57
2013	Ohikoa	3.957	97,27	4.826	97,95
	Ohiz kanpokoak	813	88,93	735	89,66
2014	Ohikoa	4.287	97,81	5.108	98,36
	Ohiz kanpokoak	782	87,34	674	87,09
2015	Ohikoa	4.311	98,42	5.187	98,48
	Ohiz kanpokoak	835	85,15	709	78,42
2016	Ohikoa	4.535	97,93	5.292	98,00
	Ohiz kanpokoak	712	88,20	623	84,91
2017	Ohikoa	4.663	98,2	5.259	98,3
	Ohiz kanpokoak	662	89,1	608	84,2

Lanbide Heziketan, Erdi Mailako zikloko ikasleen emaitza akademikoan gainditutakoak % 68 eta 78 artean daude, eta Goi Mailako zikloan % 78 eta 82 artean.

Lanbide Heziketa gainditu duten ikasleen bilakaera (%), 2011-12tik 2015-16ra

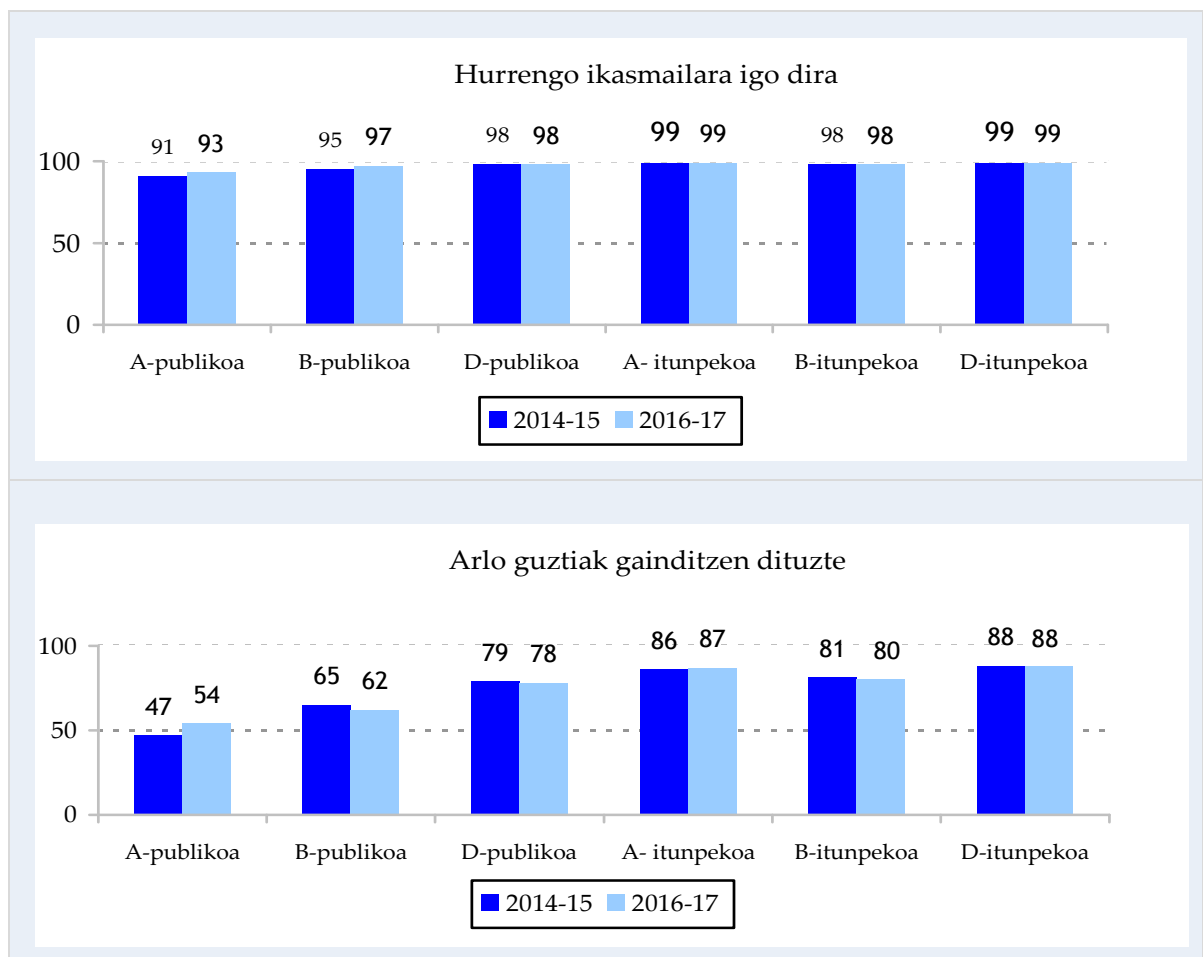
Maila eta lurraldearen arabera

Lehen Hezkuntzako eta DBHko azken bi mailetako (6. maila eta 4. DBHko) emaitza akademikoak aztertu dira, Hezkuntza Ikuskaritzak lortutako datuen arabera.

a) Lehen Hezkuntzako 6. maila

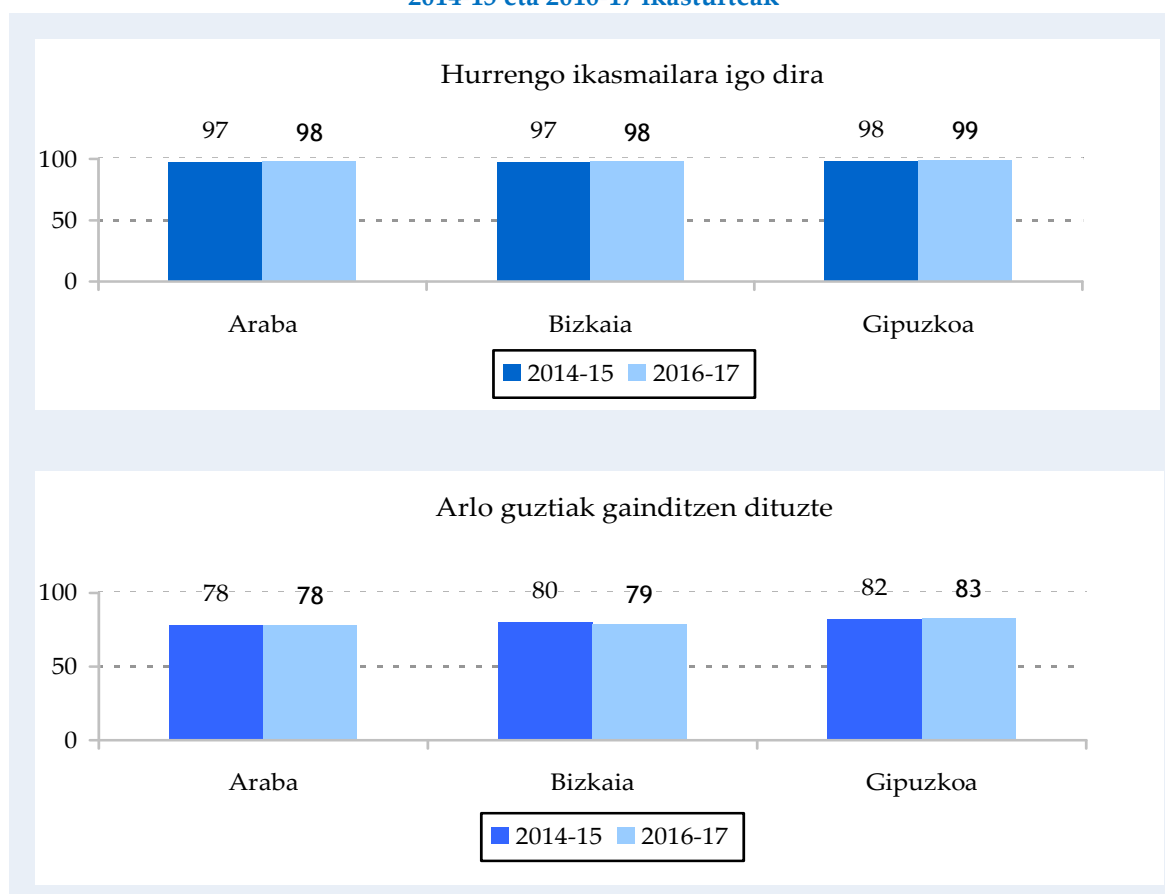
Lehen Hezkuntzan, gainditutakoen maila ez da estratuaren arabera gehiegi aldatzen, % 93 eta % 99 artean dago, eta ezberdintasunak handiagoak dira ikasgai guztiak gainditzen dituen ikasleen kasuan. A eredu publikoak, posizio beheenean kokatzen bada ere (% 54), asko hobetu du aldi honetan; B eredu publikoak (% 62) 3 puntu egin ditu behera eta gainerakoak ezberdintasun handirik gabe mantentzen dira. Itunpeko D ereduak (% 88) eta itunpeko A ereduak (% 87) hurrengo ereditik nabarmen gorago daude.

Lehen Hezkuntzako 6. mailako ikasleen gainditze-tasa, ereduaren arabera: a) gainditu dute; b) ikasgai guztiak gainditu dituzte. 2014-15 eta 2016-17 ikasturteak

Lurraldekako banaketan, gainditze-portzentajeak antzekoak dira, puntu bat handiagoa da Gipuzkoan; ikasgai guztiak gainditu dituzten ikasleei dagokienez, gainera, Gipuzkoa, % 83rekin, Bizkaia (% 79) eta Araba (% 78) baino nabarmen gorago dago.

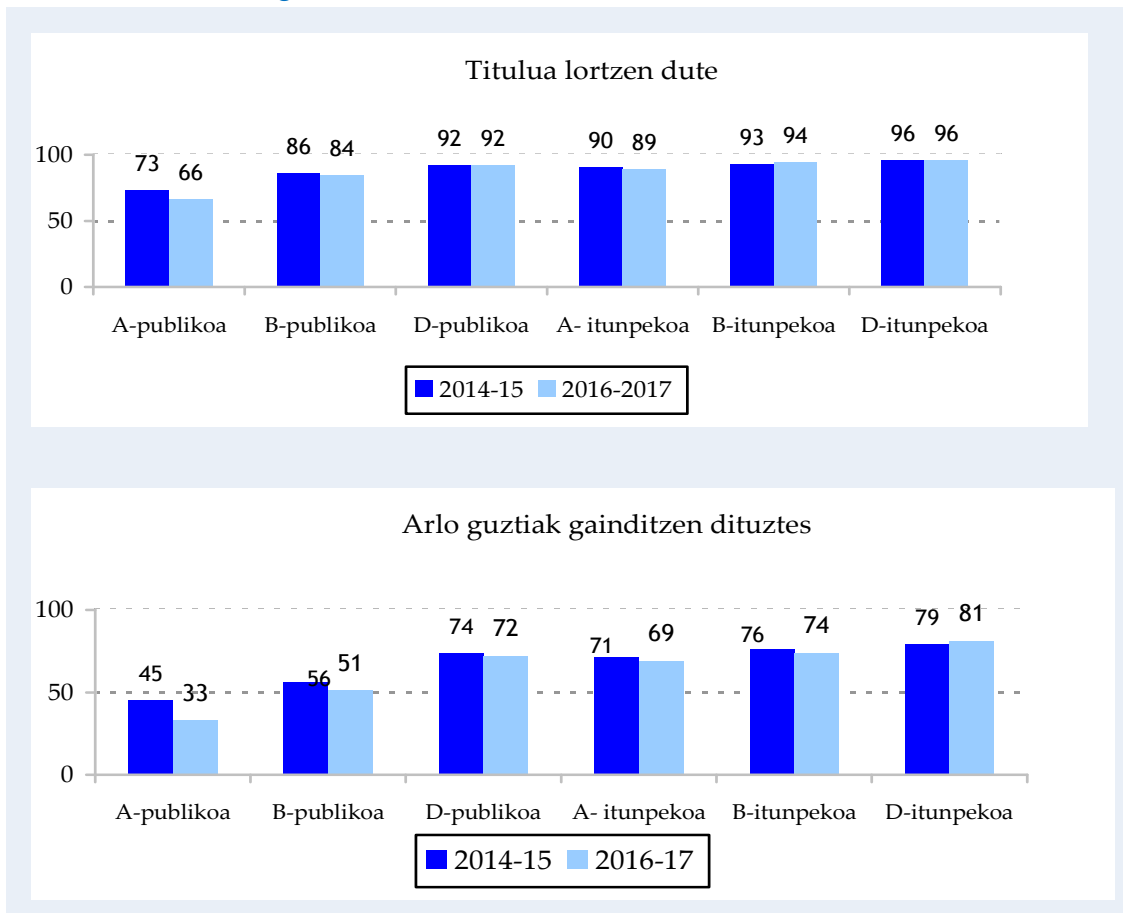
Lehen Hezkuntzako 6. mailako ikasleen gainditze-tasa, lurraldearen arabera:
2014-15 eta 2016-17 ikasturteak

b) 4. DBH

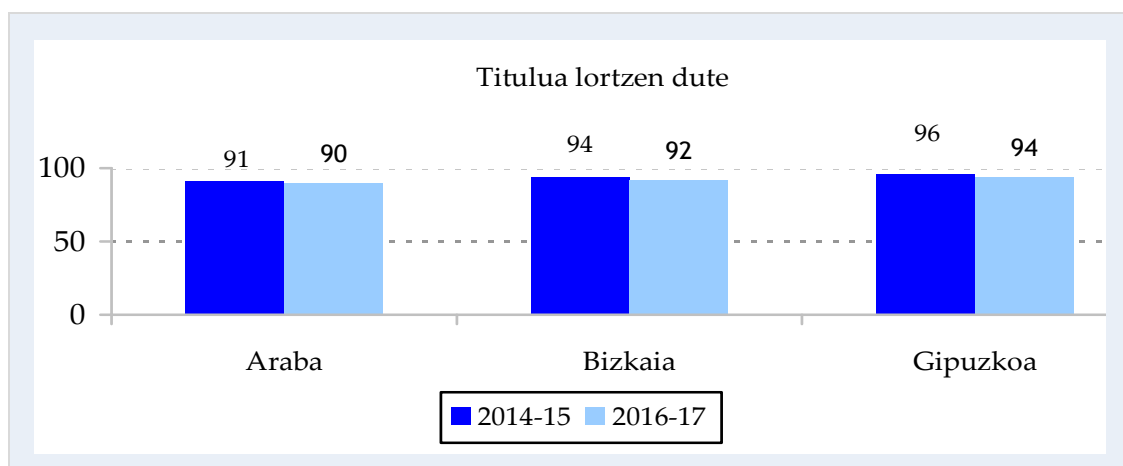
Ereduen emaitzen banaketari dagokionez, A eredu publikoa eta B eredu publikoa daude –ikasle kopurua gero eta txikiagoa dute– beheko mailetan bi adierazleetan, eta azken urtean nabarmen jaitsi da A ereduan. Gainerako lau ereduetan, itunpeko D eredua da emaitza onena lortu duena (% 81ek gainditu du dena), ondoren daude itunpeko B eredua eta D eredu publikoa, eta itunpeko A eredua dago zertxobait beherago (% 69).

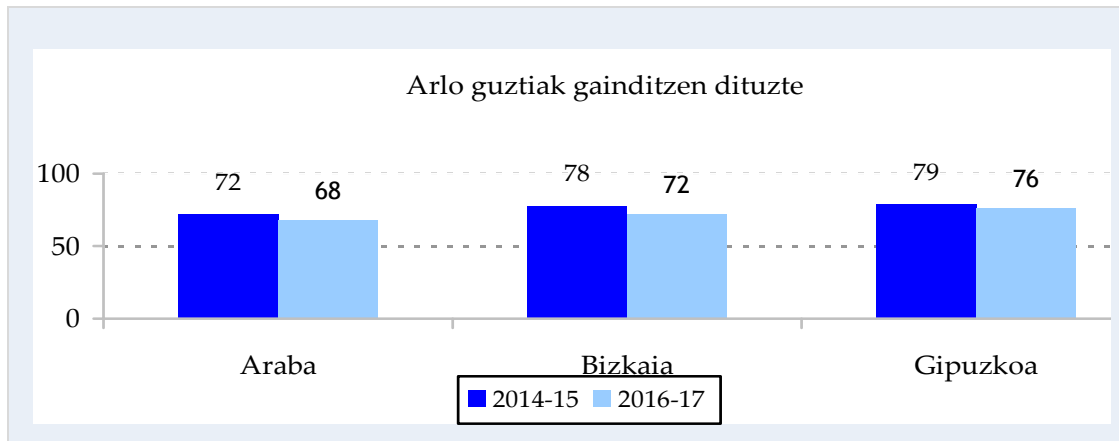
4. DBHko ikasleen gainditze-tasa, ereduaren arabera: a) graduatu-titulua lortu dute; b) ikasgai guztiak gainditu dituzte. 2014-15 eta 2016-17 ikasturteak

Lurraldearen banaketari dagokionez, Arabak ditu portzentaje baxuenak, eta Gipuzkoak altuenak. Azken urtean, hiru lurraldeek egin dute behera bi adierazleetan.

4. DBHko ikasleen gainditze-tasa, lurraldearen arabera. 2014-15 eta 2016-17 ikasturteak

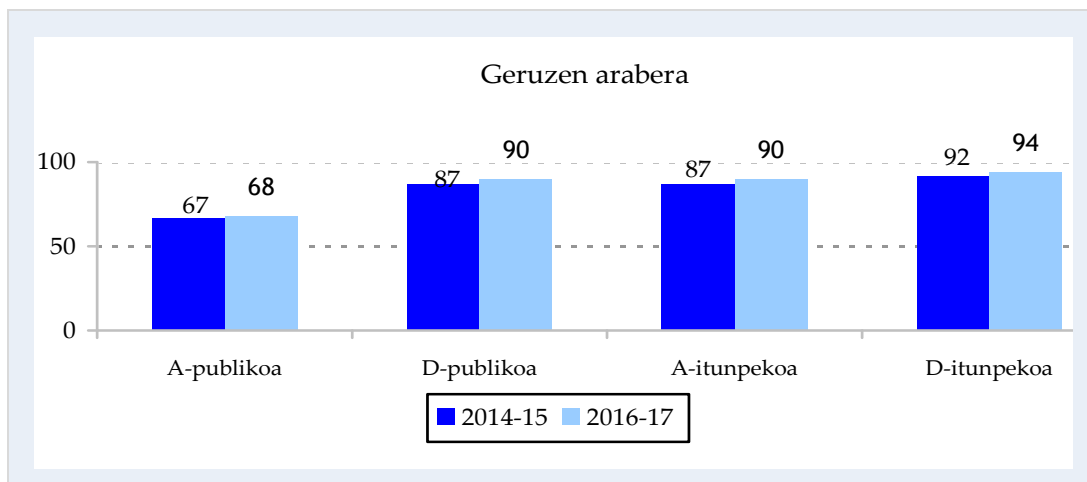

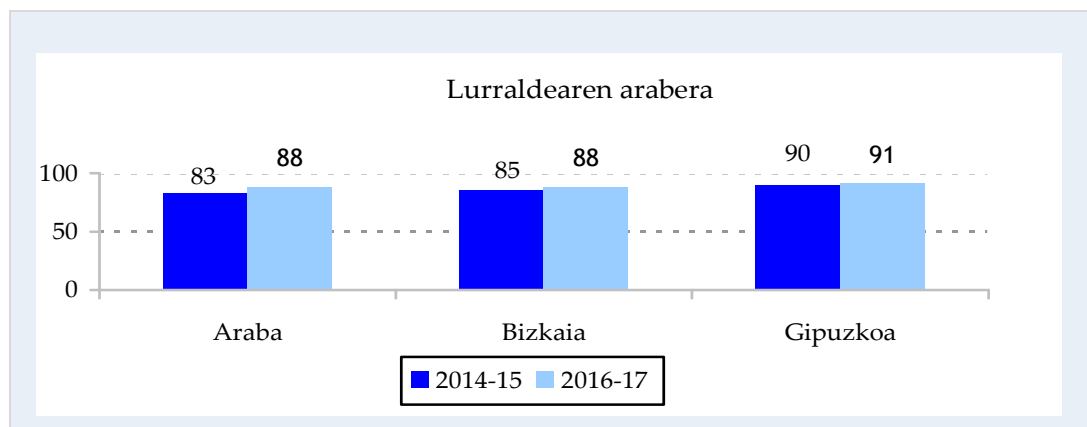
c) 2. Batxilergoa

Ereduen araberako banaketari dagokionez, aurkeztutako ikasleak kontuan hartuta, A eredu publiko minoritarioak lortu du tituludunen portzentaje baxuena (% 69), eta gainerako beste hiru ereduak lasai gainditu dute; itunpeko D ereduak lortu du emaitza altuena (% 94). 2016-17 ikasturtean, B ereduko ikasleen datuak ditugu, eta ikasle kopurua txikia bada ere (889), titulua % 86k lortu du publikoan eta % 95ek itunpekoan.

Batxilergo titulua lortu duten ikasleen portzentajea, ereduaren eta lurraldearen arabera. 2014-15 eta 2016-17 ikasturteak

Lurraldearen arabera banaketan, Gipuzkoak du lehen postua.

4.1.2 Ebaluazio diagnostikoa, 2017

Ebaluazio diagnostikoa hezkuntza-sistemako ikastetxeek hobetzeko ebaluazio-prozesua da. Horretarako, Lehen Hezkuntzako 4. mailan eta DBHko 2. mailan eskolarizatutako ikasle guztien oinarritzko gaitasunen garapen-maila ebaluatzen du.

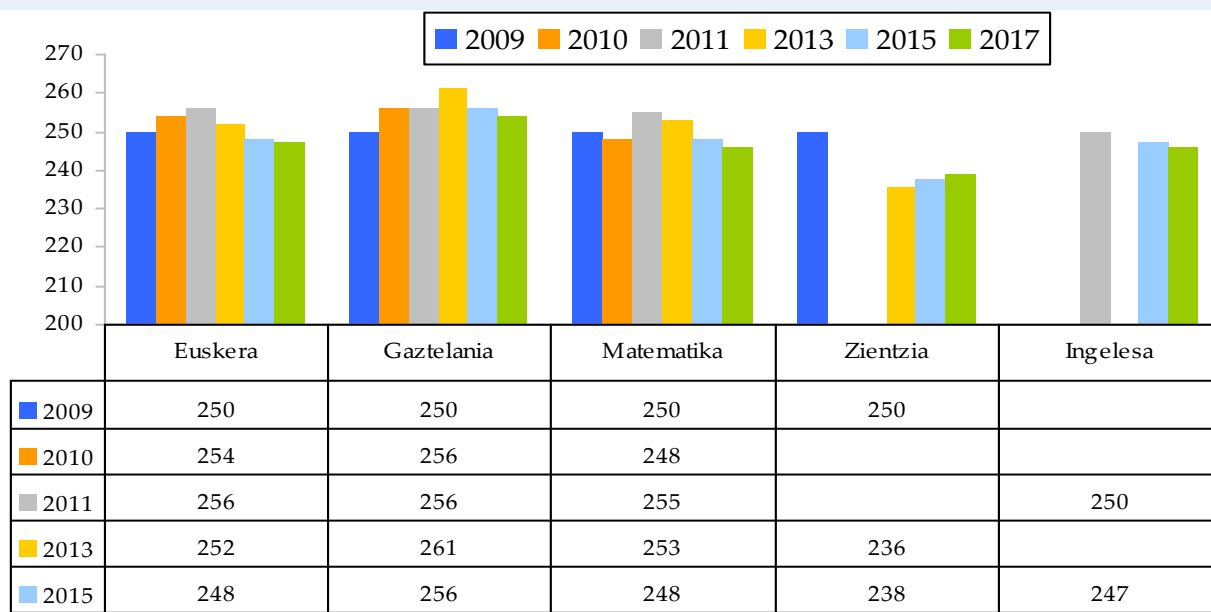
2017ko edizioan hirugarren aldia izango da probak egiteko euskarri digitala erabiltzen dela. 5 gaitasunen (euskara, gaztelania, ingelesa, matematikak eta gaitasun zientifikoaren) Lehen Hezkuntzako 4. mailako eta DBHko 2. mailako proben datuak aztertzen dira. Horretarako, lotutako faktore nagusien eragina eta eredu, lurralde eta Berritzegune guneen araberrako analisiak hartzen dira kontuan. Horrez gain, orain artean egindako sei ebaluazioaren datuak bildu eta aztertzen dira, ISEI-IVEIk argitaratu moduan.

ED-2017 LEHEN HEZKUNTZAKO 4. MAILAN

Emaitzen bilakaera

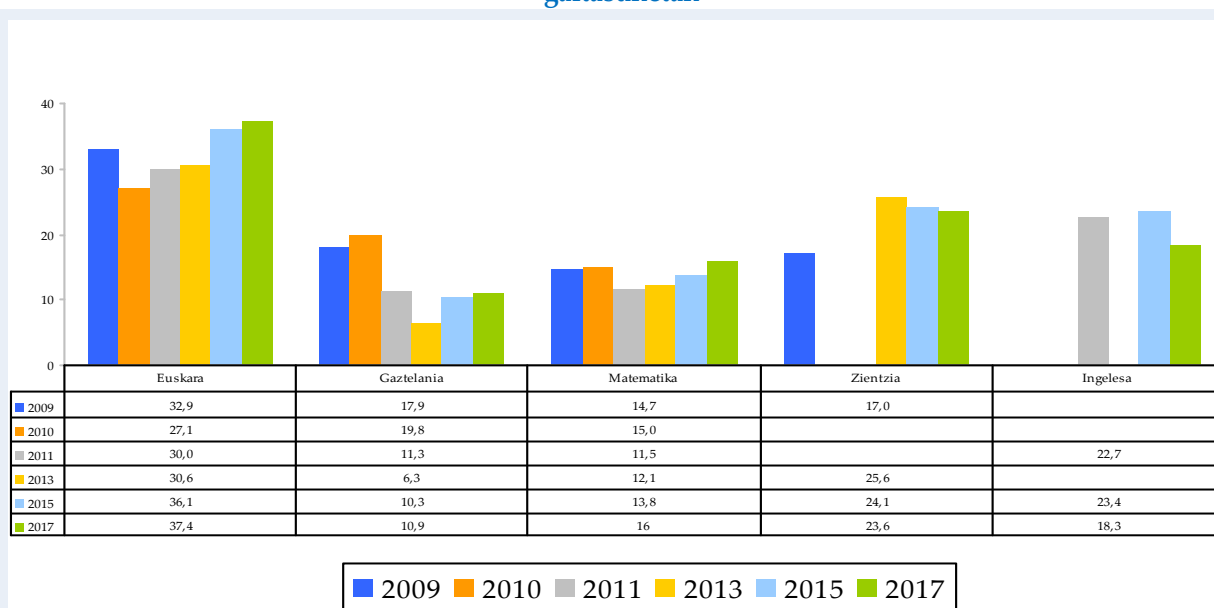
2015eko aurreko edizioarekin alderatuta, aztertutako gaitasun guztietan emaitza zertxobait jaitsi da, puntu bat edo bi, gaitasun zientifikoan izan ezik; horretan puntu bat egin du gora. 2009ko edizioarekin alderatuta, gaztelaniako gaitasunak baino ez ditu 4 puntu hobetu.

ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Bost gaitasunen emaitzen bilakaera, sei edizioetan zehar

Ikasleak hiru gaitasun-mailatan banatzen dira: **hasierakoa, erdi-mailakoa eta aurreratua**. **Hasierako maila gaitasunaren mailarik baxuena da**. Ikasleen portzentajea hasierako mailan aztertzean, aurreko edizioarekin (ED-2015ekin) alderatuta, hobetu egin dute (hau da, jaitsi egin da hasierako mailako ikasle portzentajea) gaitasun zientifikoak (% 0,5 jaitsi da) eta ingelesak (ehuneko 5.1 puntu jaitsi da). Gora egin dute, hala ere, euskara (% 1,3), gaztelania (% 0,6) eta matematiketako (% 2,2) portzentajeek.

ED-2015. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Hasierako mailako ikasleen portzentajearen bilakaera bost gaitasunetan

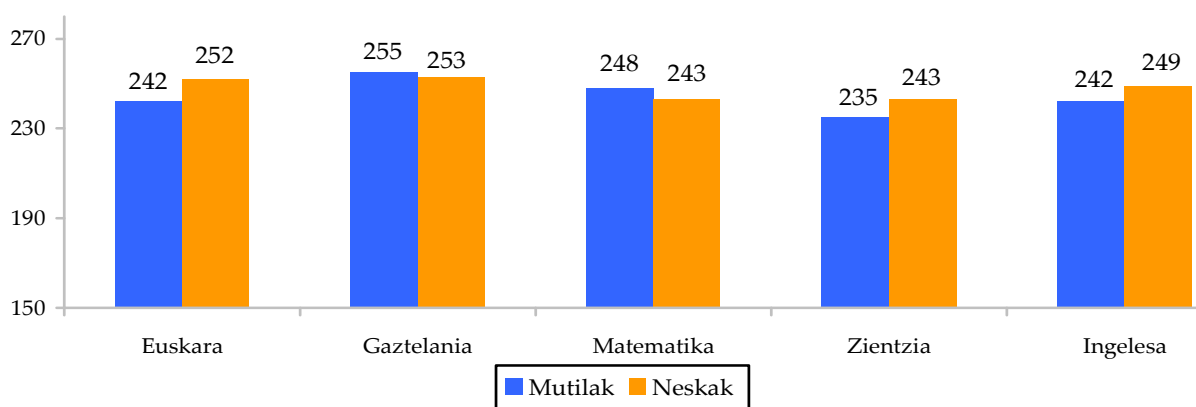
Lotutako faktore nagusiak

Jarraian emaitzekin lotutako hainbat faktore aztertuko dira, esaterako: ikasleen sexua eta familian hitz egiten den hizkuntza, egokitasuna eta indize sozioekonomiko eta kulturala. Kontuan hartu behar da, ISEIren txostenean faktore horiek berezita aurkezten badira ere, horiek guztiak elkarri lotuta daudela eta, beraz, horien benetako eragina aldagai anitzeko azterketaren ondoren froga daitekeela.

a) Sexua

Maila honetan, neskak gailentzen dira hiru gaitasunetan –euskara, kultura zientifikoa eta ingelesean–, 7 eta 10 puntu arteko ezberdintasunarekin, eta mutilak hein txikiagoan gailentzen dira matematika eta gaztelanian.

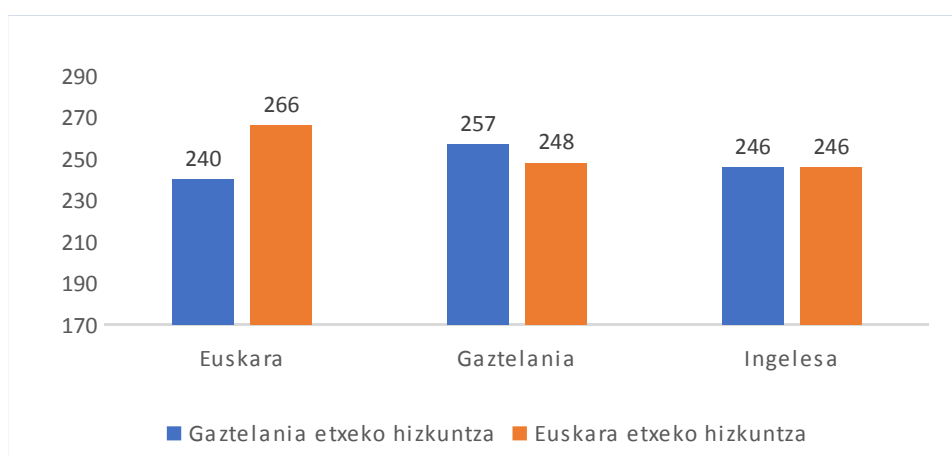
ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Ebaluatutako bost gaitasunen emaitzak, sexuaren arabera

b) Familiaren hizkuntza

Euskara familiaren hizkuntza duten ikasleak, Lehen Hezkuntzako 4. mailan, % 26,3 dira, aurreko edizioan baino puntu erdi gehiago. Familiaren hizkuntza hiru hizkuntza-gaitasunetan baino ez da aztertu: euskara, gaztelania eta ingelesean. ED-2017n, euskara familiaren hizkuntza duten ikasleek 26 puntu gehiago lortu dituzte euskararen, gaztelania edo beste hizkuntza bat dutenekin alderatuta, eta 9 puntu gutxiago gaztelanian. Ingelesean ez dago ezberdintasunik.

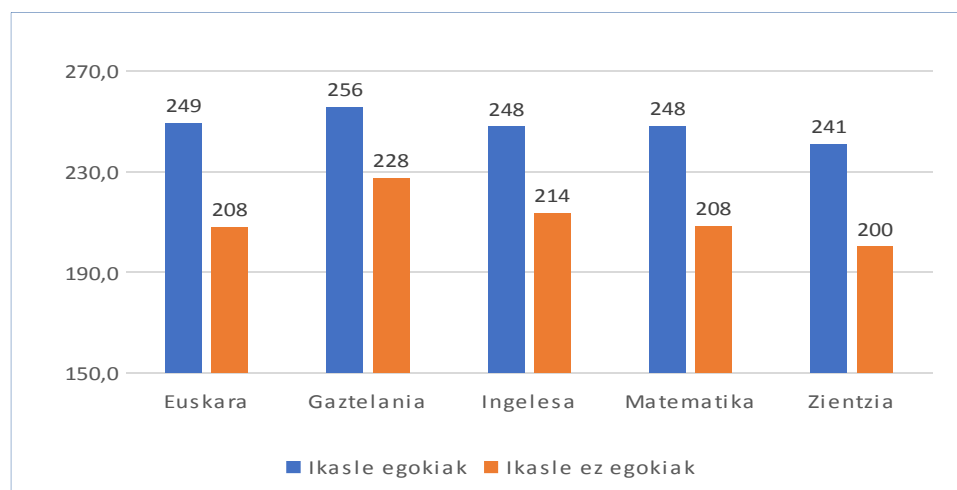
ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Ebaluatutako hiru gaitasunen emaitzak, familiaren hizkuntzaren arabera

c) Egokitasuna

Adinaren arabera dagokion ikasturtean dauden ikasleek, % 95 maila honetan, emaitza nabarmen hobekak dituzte gaitasun guztietan.

ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Ebaluatutako bost gaitasunen emaitzak, egokitasunaren arabera

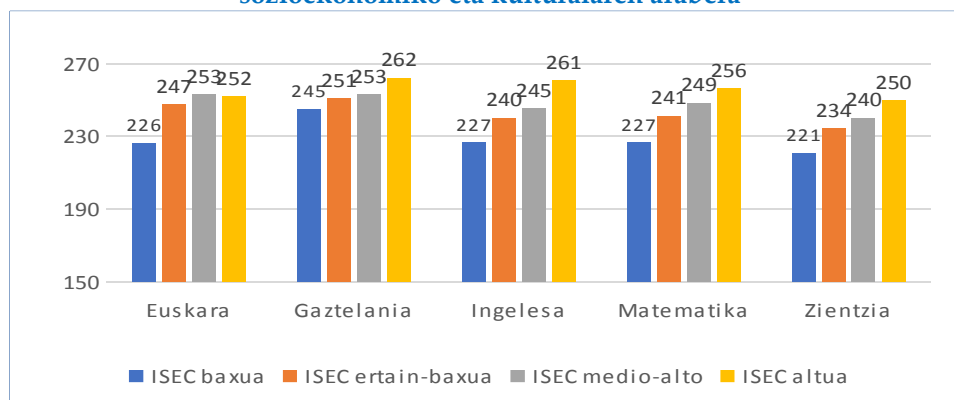
d) Ikastetxearen indize sozioekonomiko eta kulturala

Indize sozioekonomiko eta kulturala ikasle bakoitzarentzako kalkulatzen da, galdetegi soziokulturalaren erantzunetatik abiatuta, eta egoera pertsonala adierazten du. Gaitasunei buruzko probetan lortzen diren emaitzekin du lotura eta emaitzetan bariantzaren % 20 inguru adierazten du. Ikastetxearen indizea ikasleen indizearen batez bestekoa kalkulatuta lortzen da. Euskadin, ikastetxe publikoek indize negatiboa dute, eta itunpeko ikastetxeek positiboa. Lehen Hezkuntzako 4. mailaren kasuan, ezberdintasunik handiena A eredu publikoaren $-1,51$, bertako % 81,37 maila sozioekonomiko baxukoa da- eta itunpeko A ereduaren artean $-0,73$, bertako % 52,9 maila sozioekonomiko altukoa da- ematen da. A eredu publikoak ez du maila altuko ikastetxerik eta itunpeko A ereduak ez du maila baxuko ikastetxerik.

ED17	LH4		
Eredua	Ikasle Kop.	%	Indize sozioekonomiko eta kulturala
A Publikoa	227	1,06	-1,51
B Publikoa	810	3,80	-0,61
D Publikoa	10.084	47,26	-0,19
Itunpeko A	723	3,39	0,73
Itunpeko B	3890	18,23	0,21
Itunpeko D	5604	26,26	0,23

Gaitasun guztietan dago lotura indizearen eta errendimenduaren artean, euskararen kasuan izan ezik; kasu horretan, indize altuak erdi-maila/goi-mailako indizeak baino puntu bat gutxiago lortzen du, hizkuntza-eredua dela eta. Itunpeko A ereduak indize altua du eta bertako emaitzak baxuak dira gaitasun honetan. Bestalde, gaztelaniari dagokionez, ezberdintasunak baldin badaude ere, gainerako gaitasunetan baino gutxiago nabarmentzen dira. Edonola ere, ez da ahaztu behar, indize bera izanda ere, badaudela uste baino emaitza hobekak eta okerragoak lortu dituzten ikastetxean.

ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Ebaluatutako bost gaitasunen emaitzak, ikastetxearen indize sozioekonomiko eta kulturalaren arabera

Eredu, lurralde eta Berritzegune guneen arabera azterketa

a) Geruzen arabera arabera

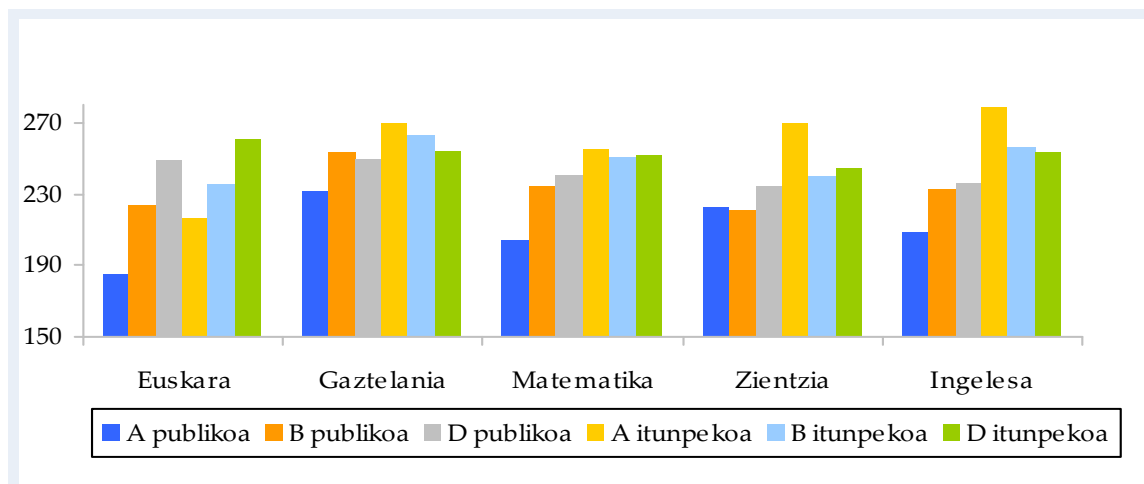
Ereduak sarearen (publiko eta pribatuaren) eta hizkuntza-ereduen (A, B eta Dren) konbinazioak dira. Lehen Hezkuntzako 4. mailako ereduak honako hauek osatzen dute, eskolarizatutako ikasle-portzentajearen arabera: D publikoa da nagusi, erdi-mailan daude itunpeko D eta itunpeko B, bi minoritario ondoren –itunpeko A eta B publikoa– eta, azkenik, A publiko oso minoritarioa.

Emaitzei dagokienez, ereduaren arteko ezberdintasunik handiena A publikoaren eta itunpeko A ereduaren ingelesean ematen da (71 puntu) eta euskararen, A publiko eta itunpeko D ereduaren artean (76 puntu).

ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Ikasleen indize sozioekonomiko eta kulturala eta bost gaitasunen emaitzak, ereduaren arabera

Eredua	Ikasleak	Indize sozioekonomiko eta kulturala	Euskara	Gaztelania	Matematikak	Zientifikoa	Ingelesa
A publikoa	%2,36	-1,40	185	232	204	223	208
B publikoa	%3,34	-0,84	224	253	234	221	233
D publikoa	%41,33	-0,16	249	250	241	234	236
Itunpeko A	%5,67	0,42	216	270	255	270	279
Itunpeko B	%22,06	0,09	235	263	251	240	256
Itunpeko D	%25,24	0,26	261	254	252	244	253
Euskadi.	100,00	-0,01	247	254	245	239	246

ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Bost gaitasunen emaitzak, geruzen arabera

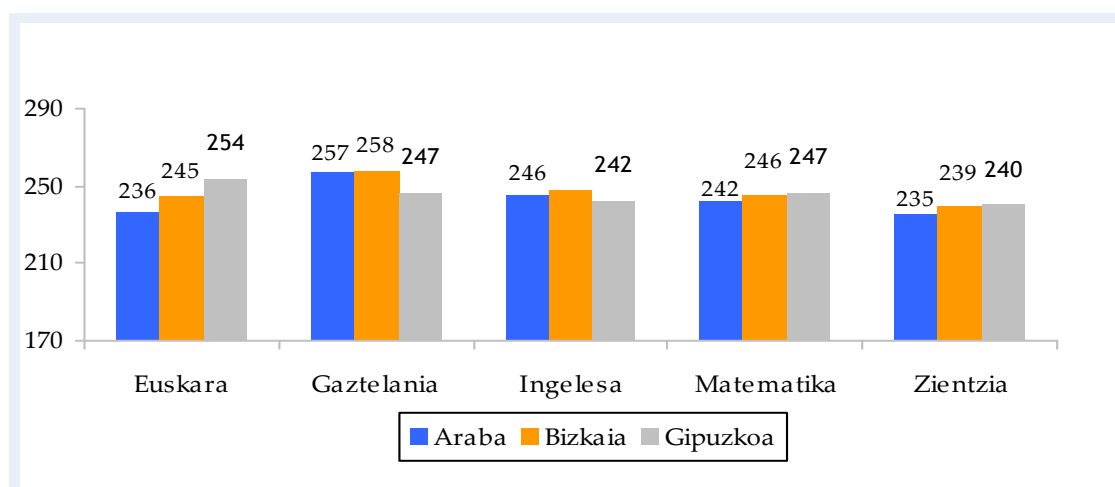

Itunpeko A eredia gailentzen da gaitasun guztietan, euskarari izan ezik, eta bereziki nabarmena da ezberdintasun hori ingelesari dagokionez. Itunpeko B eta D ereduak antzerako emaitzak dituzte, euskarari izan ezik eta, hein txikiagoan, gaztelanari izan ezik. A eta B publikoaren artean B eta D ereduaren artean baino ezberdintasun handiagoa dago, nahiz eta bi ereduak maila horretako ikasleen % 6 barne hartzen duten.

b) Lurraldearen eta Berritzeguneen arabera

Aurrez ikusi den moduan, familiaren hizkuntzaren faktorea argia da hizkuntza-gaitasunen kasuan. Gipuzkoa euskarari gailentzen da eta Bizkaia eta Araba gaztelanari. Gainerako gaitasunetan diferentziak txikiagoak dira.

ED-2015. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Bost gaitasunen emaitzak, lurraldearen arabera

Hizkuntza-ezaugarriez gain, Arabako ikasleek –euskara familiaren hizkuntza duten ikasleen portzentajea nabarmen txikiagoa da– indize sozioekonomiko eta kulturala batez bestekoa baino txikiagoa dute, Gipuzkoa eta Bizkaia baino zertxobait baxuagoa, baina ikasle immigratzaileen tasa eta ikastetxe publikoetako eskolarizazioa altuagoa du probintzia horrek. Beste muturrean, Gipuzkoak ikasle immigratzaileen portzentaje baxuagoa du eta ikasleen % 46k du euskara familiaren hizkuntza. Bizkaiak du indize sozioekonomiko eta kultural positiboena, eta ikastetxe publikoetan eskolarizatutako ikasle portzentaje baxuena.

ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Ikasleen ezaugarriak, lurraldearen arabera

Lurraldea	Ikasleak	Banakako indize sozioekonomiko eta kulturala	Ikasle immigratzaileak	Euskara familiaren hizkuntza	PUB ikasle %
Araba	3.234	-0,058	14,4	8,3	60,0
Bizkaia	10.592	0,035	8,5	17,8	50,1
Gipuzkoa	7.512	-0,024	7,2	45,8	51,5
Euskadi	21.338	0,000	8,9	26,0	52,1

Hurrengo taulan jaso dira Berritzeguneen arabera emaitzak, ikasleen ezaugarrien adierazleekin batera. Gaitasun horien emaitzak ezin direnez bata bestearekin alderatu, ikus daiteke familiaren hizkuntza euskara dutenen portzentaje altuenak dituzten gunetako emaitzak hobeak direla euskaran eta matematiketan, eta batez bestekoaren azpitik daudela gaztelanian. Aldiz, adierazle horren portzentaje baxuena duten gunetan, emaitza hobeak dituzte gaztelanian eta batez bestekoaren azpitik daude euskaran eta matematiketan.

**ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Ikasleen ezaugarriak eta hiru gaitasunen emaitzak,
Berritzegunearen arabera (grisez, batez bestekoaren azpitik ala gainetik)**

Berritzegune		Ikasl.	Ikasleen ezaugarriak				Euskara			
			Banakako indize sozioekonomikoa	Immigratzailea	Eusk. Fam. Hizk.	PUB ikasle %	Batez bestekoa	Hasiera maila %	Gaztel.	Mat.
A01	Vitoria-Gasteiz	1502	-0,078	19,1	5,9	54,5	234	49,1	258	243
A02	Vitoria-Gasteiz	1732	-0,041	10,4	10,4	64,7	238	46	255	241
B01-	Bilbao	2740	-0,075	13,0	10,8	43,6	239	43,7	258	241
B03	Sestao	1052	-0,196	6,9	7,6	48,7	241	42,5	258	245
B04	Barakaldo	899	-0,246	8,7	6,3	50,4	234	48,4	260	240
B05	Ortuella	744	-0,052	4,6	7,1	56,6	239	42,8	256	236
B06	Basauri-Galdakao	1003	-0,061	6,8	20,4	82,2	246	39	253	241
B07	Getxo	1044	0,288	10	23,8	61,4	248	39,2	255	246
B08	Leioa	1417	0,515	4,1	12,6	27,2	248	35,9	268	261
B09	Durango	1027	0,002	6,9	34,4	51,2	257	26,8	255	248
B10	Gernika	666	0,063	8	65,7	53	269	18,8	253	259
G01	Donostia-San	1851	0,239	5,9	27,5	37,3	250	34,1	256	252
G02	Irún	1459	-0,141	6,1	32,3	58,5	250	34,5	248	241
G03	Eibar	1267	-0,104	10,0	52,8	59	258	27,5	248	248
G04	Ordizia	853	-0,104	11,4	55,2	53,3	259	27	242	244
G05	Zarautz	840	0,005	5,4	71,9	53,6	257	28,	240	248
G06	Lasarte	1242	-0,155	6	55,6	54,5	256	29,	241	245
Guztir	Euskal Auton. Erk.	21338	0,000	8,9	26	52,1	247	37,4	254	245

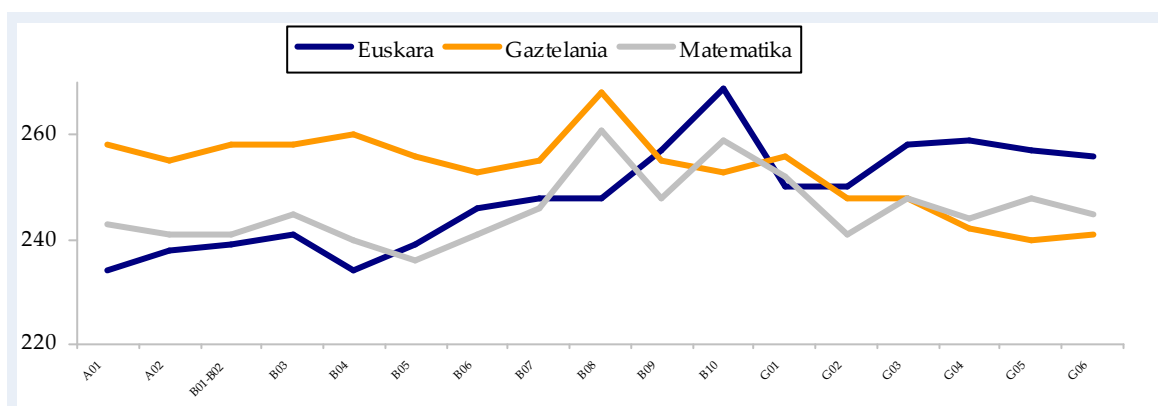
Gune bakoitzari dagozkion udalerrriak eranskinean jaso dira.

A01ek Gasteizen erdia eta Arabako udalerrien erdiak biltzen ditu. A02n beste horrenbeste.

Arabako bi Berritzeguneek batez bestekoaren azpiko emaitzak dituzte euskaran eta matematiketan. Bietan euskara familiaren hizkuntza dutenen portzentajea txikia da eta ikasle immigratzaileen portzentajea batez bestekoaren gainetik dago, bereziki A01 gunean, % 19,1ekoa da punturik altuenean. **Gipuzkoan**, deigarriak dira Irun eta Ordiziaren kasuak, bertako emaitzak batez bestekoaren azpitik baitaude matematiketan eta gaztelanian. **Bizkaian**, matematiketan eta euskaran emaitzak batez bestekoaren azpitik lortu dituztenak Bilbao, Barakaldo, Ortuella, Basauri-Galdakao dira; horiek guztiek dute indize sozioekonomiko eta kultural baxua, eta euskara familiaren hizkuntza dutenen portzentaje baxua. Sestaok ezaugarri berak ditu eta batez bestekoaren mailan dago matematiketan.

ED-2017. Lehen Hezkuntzako 4. maila. Hiru gaitasunen emaitzak, Berritzegunearen arabera

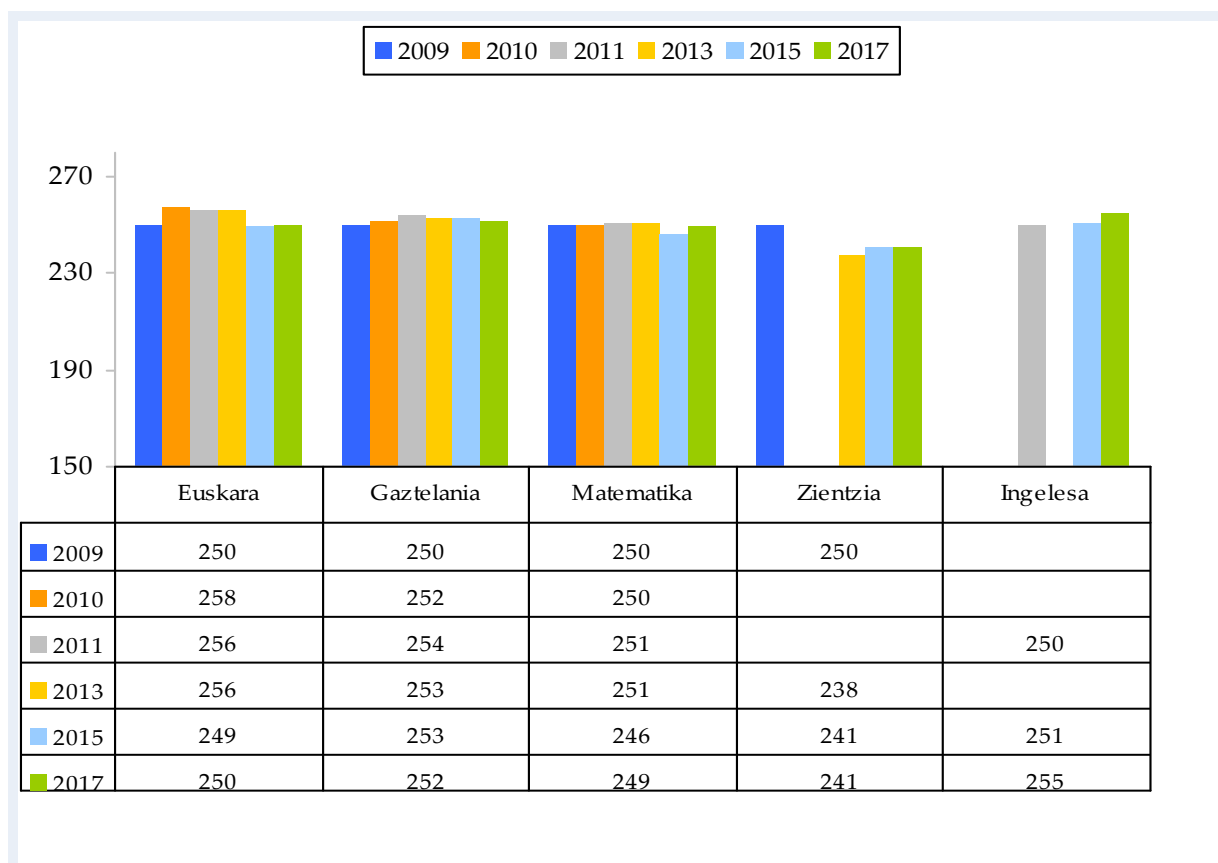
*Grafikoaren eskala 220en hasten da, hobeto hauteman daitezen puntuazioen arteko ezberdintasunak.

2. ED-2017 Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako (DBHko) 2. mailan

Emaitzen bilakaera

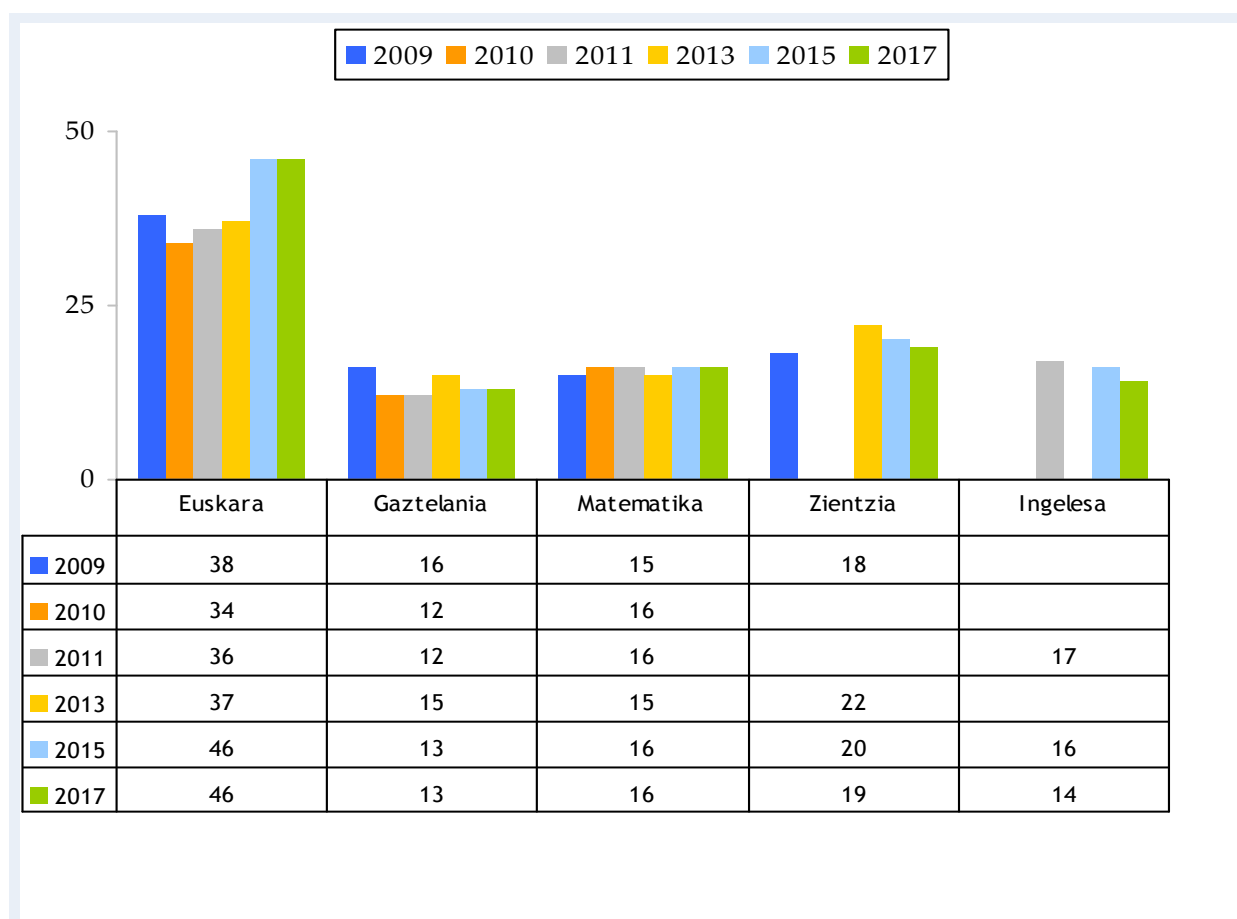
2015eko aurreko edizioarekin alderatuta, emaitzak ia berberak dira. Hazkuntza txiki bat eman da matematiketan eta ingelesean. 2009az geroztik egindako sei edizioetan zehar, 5 puntu hazi da ingelese eta 9 puntu jaitsi da kultura zientifikoa.

ED-2017. DBH 2. maila Bost gaitasunen emaitzen bilakaera, sei edizioetan zehar

Ikasleak hiru gaitasun-mailatan banatzen dira: **hasierakoa**, **erdi-mailakoa** eta **aurreratua**. **Hasierako maila gaitasunaren mailarik baxuena da**. Hasierako mailako ikasleen portzentajea aztertzean, aurreko edizioarekin (ED-2015ekin) alderatuta, gaitasun bakoitzaren hasierako mailan ikasleen portzentajeak behera egin du kultura zientifikoan eta ingelesean, eta eutsi egin dio mailari euskara, gaztelanian eta matematiketan.

ED-2017. DBH 2. maila Hasierako mailako ikasleen portzentajearen bilakaera bost gaitasunetan

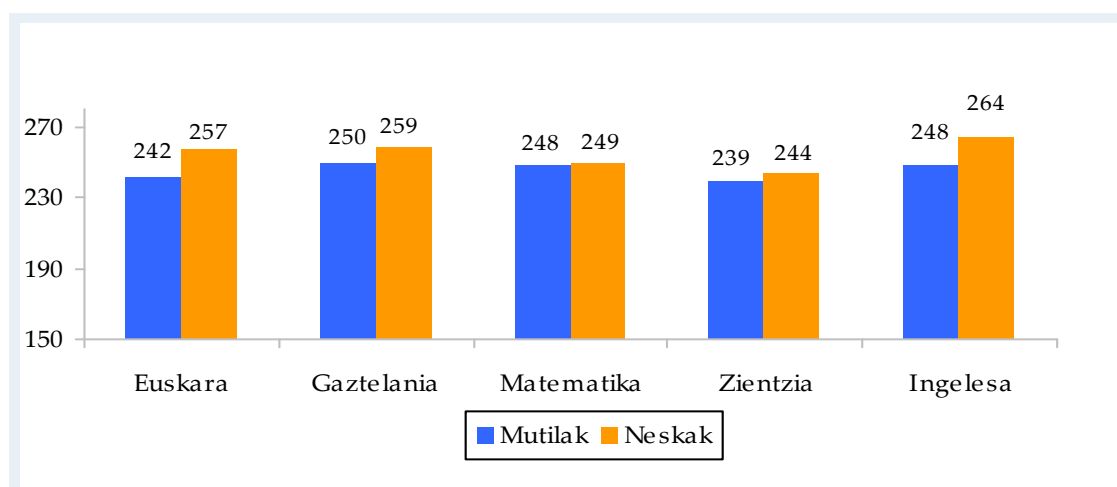

Lotutako faktore nagusiak

a) Sexua

Neskek lortu dituzte puntuazio altuenak gaitasun guztietan. Bi dira bereziki gailentzen direnak: euskara (15 puntu) eta ingelesa (16 puntu). Beste bitan (gaztelanian eta kultura zientifikoan), abantaila dute eta gutxigatik gailendu dira mutilei matematiketan.

ED-2017. DBH 2. maila Ebaluatutako bost gaitasunen emaitzak, sexuaren arabera

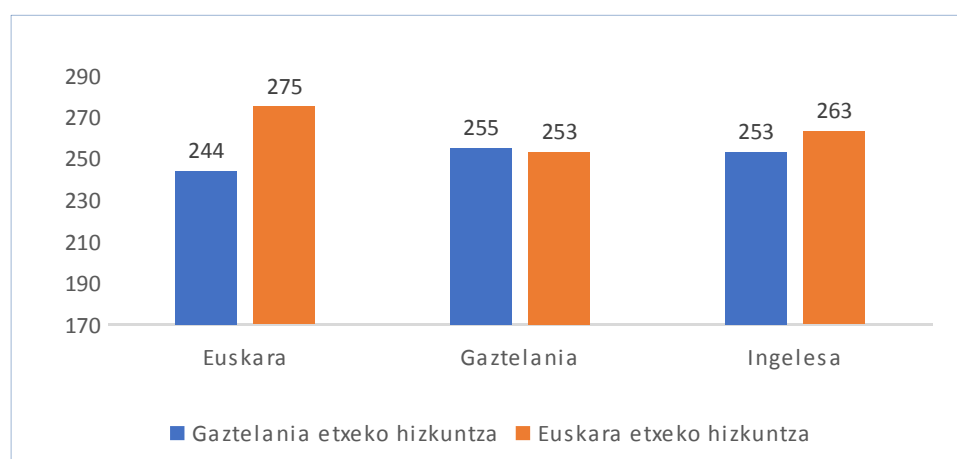

b) Familiaren hizkuntza

Euskara familiaren hizkuntza duten ikasleak % 19,2 dira DBHko 2. mailan, Lehen Hezkuntzako 4. mailan baino sei puntu gutxiago, eta puntu bat egin du behera 2015eko edizioarekin alderatuta.

Euskara familiaren hizkuntza duten ikasleen abantailak bere horretan dirau, 31 puntukoa euskarari eta 10ekoa ingelesean. Aldiz, gaztelanian ezberdintasuna 2 puntukoa da familiaren hizkuntza gaztelania edo beste hizkuntzaren bat dutenen kasuan.

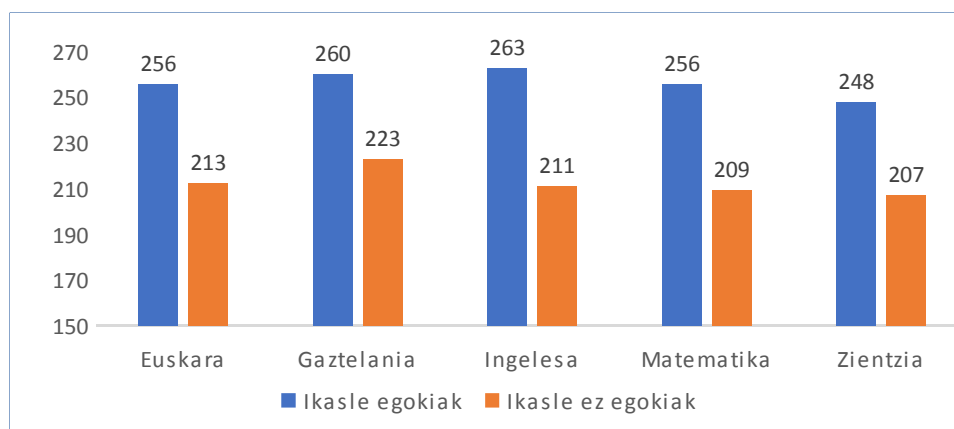
ED-2017. DBH 2. maila Ebaluatutako hiru hizkuntza-gaitasunen emaitzak, familiaren hizkuntzaren arabera

c) Egokitasuna

Adinaren arabera dagokien ikasturtean dauden ikasleek emaitza nabarmen hobekak dituzte gaitasun guztietan, dagokien ikasturtean ez daudenekin (errepikatzaileekin) alderatuta.

ED-2017, DBH 2. maila. Ebaluatutako bost gaitasunen emaitzak, egokitasunaren arabera

d) Ikastetxearen indize sozioekonomiko eta kulturala

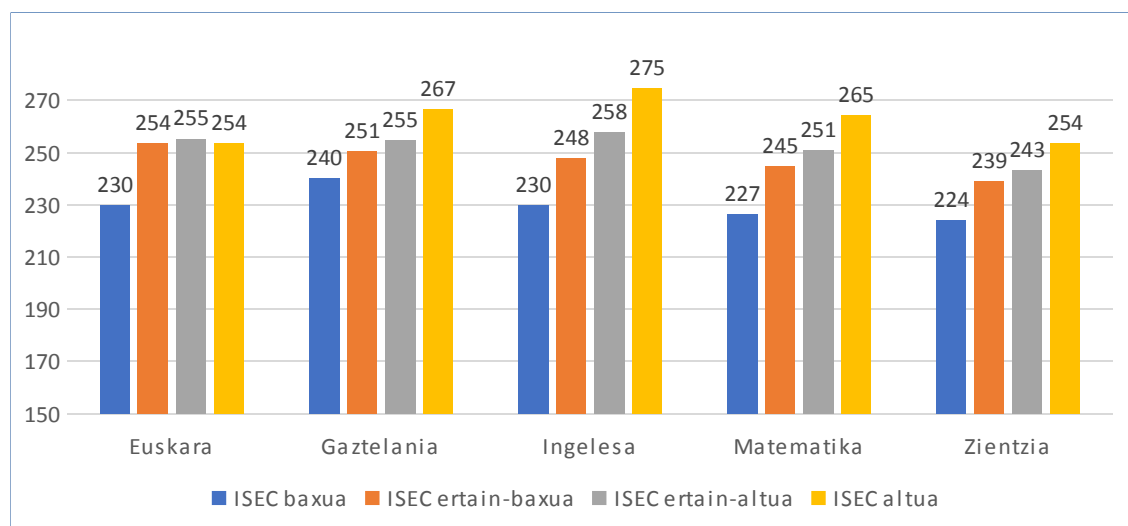
Indize sozioekonomiko eta kulturala ikasle bakoitzarentzako kalkulatzen da, galdetegi soziokulturalaren erantzunetatik abiatuta, eta egoera pertsonala adierazten du. Gaitasunei buruzko probetan lortzen diren emaitzekin du lotura eta emaitzetan bariantzaren % 20 inguru adierazten du. Ikastetxearen indizea ikasleen indizearen batez bestekoa kalkulatuta lortzen da. Euskadin, ikastetxe publikoek indize negatiboa dute, eta itunpeko ikastetxeek positiboa. Ezberdintasun handiena A eredu publikoaren (-1,40) eta itunpeko A ereduaren (0,42) artean ematen da, nahiz eta hezkuntza-sisteman portzentaje baxua izan. A eredu publikoak ez du erdi-mailako edo goi-mailako ikastetxerik.

Eredua	Ikasle	%	DBH 2. mailako indizea
A Publikoa	505	2,36	-1,40
B Publikoa	716	3,34	-0,84
D Publikoa	8860	41,33	-0,16
Itunpeko A	1215	5,67	0,42
Itunpeko B	4729	22,06	0,09
Itunpeko D	5411	25,24	0,26

Berriz ikus daitekeenez, orokorrean, zenbat eta indize sozioekonomiko eta kultural altuagoa izan, gero eta handiagoa da ikasleen errendimendua gaitasun guztietan. Salbuespena euskararen kasua da, bilakaera hori ez baita hain agerikoa. Maila erdi-baxuko ikasleek, erdi-goiko mailakoek eta maila altukoek antzeko emaitzak lortu dituzte. Lehen Hezkuntzako 4. mailan bezala, maila honetan ere hainbat ikastetxe esperotako puntuazioaren gainetik eta

azpitik daude. Muturreko maila sozioekonomikoen (altu eta baxuaren) arteko ezberdintasuna, puntutan, 24koa da euskara, 26koa gaztelanian, 45koa ingelesean, 38koa matematiketan eta 30koa zientzietan.

ED-2017. DBH 2. maila Ebaluatutako bost gaitasunen emaitzak, ikastetxearen indize sozioekonomiko eta kulturalaren arabera

Eredu, lurralde eta Berritzeguneen arabera azterketa

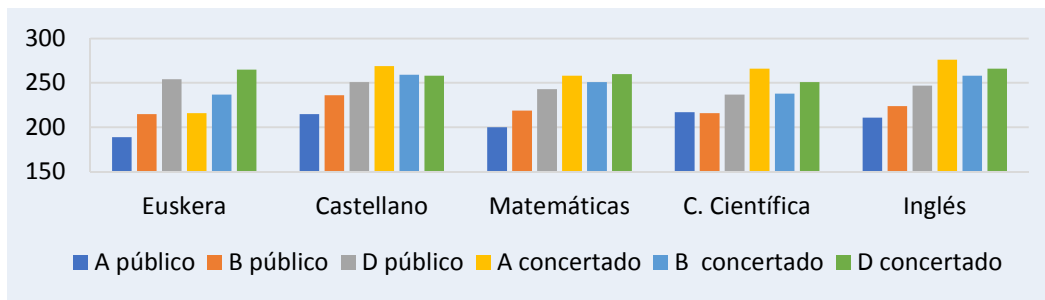
a) Ereduen arabera

A publiko eta B publiko eredu minoritarioek dituzte puntuazio baxuenak, orokorrean, eta horiek dira indize sozioekonomiko eta kultural baxuena dutena. Itunpeko A eredu nabarmentzekoa da gaitasun zientifiko, gaztelania eta ingelesa, eta matematiketan itunpeko sarearen beste eredu azpitik dago. Matematiketan eta euskaran, berriz ere, itunpeko D eredu nabarmentzen da.

ED-2017, DBH 2. maila Ikasleen indize sozioekonomiko eta kulturala eta bost gaitasunen emaitzak, geruzen arabera

Eredua	Ikasleak	Indize sozioekonomiko eta kulturala	Euskara	Gaztelania	Matematikak	Zientifikoa	Ingelesa
A publikoa	1,06%	-1,51	189	215	200	217	211
B publikoa	3,80%	-0,61	215	236	219	216	224
D publikoa	47,26%	-0,19	254	251	243	237	247
Itunpeko A	3,39%	0,73	216	269	258	266	276
Itunpeko B	18,23%	0,21	237	259	251	238	258
Itunpeko D	26,26%	0,23	265	258	260	251	266
Euskadi.	100,00	0,00	250	254	249	241	255

ED-2017. DBH 2. maila Ebaluatutako bost gaitasunen emaitzak, geruzen arabera

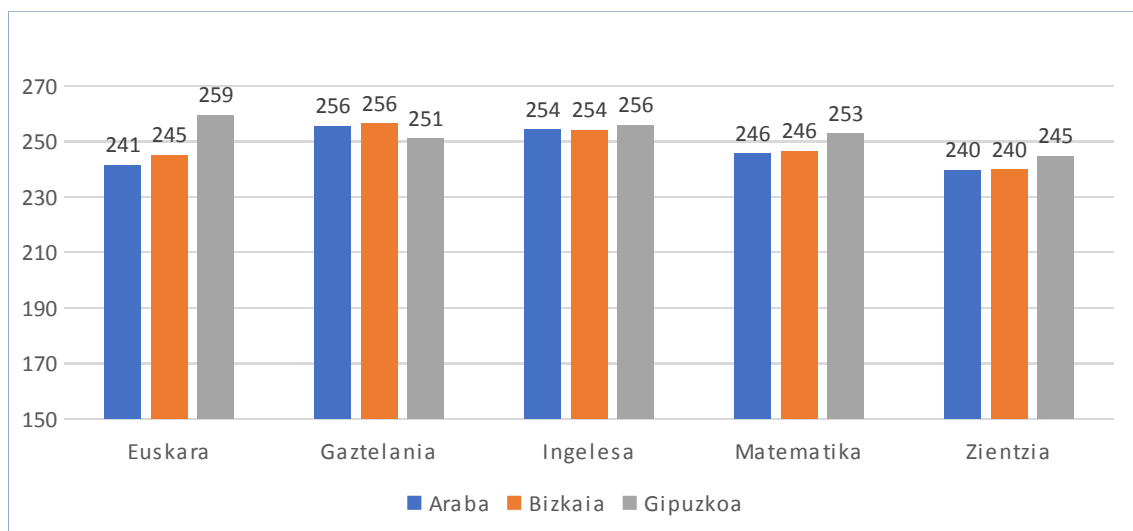
Hizkuntza-gaitasunei dagokionez, euskarari ikaskuntza-ereduaren eraginari eusten zaio, eta gaztelanian A eta B publikoak dira emaitza baxuenak lortu dituztenak. Ingelesari dagokionez, itunpeko A eta D ereduak lortu dituzte emaitzarik onenak eta, matematiketan itunpeko B eta Dk.

Gaitasun zientifikoari dagokionez, itunpeko A eta Dk lortu dituzte emaitzarik onenak eta eredu publikoan D ereduak.

b) Lurraldearen eta Berritzeguneen arabera

Lurraldeen arabera alderatuta, Gipuzkoak lortu ditu emaitza onenak euskarari eta, hein txikiagoan, matematiketan eta kultura zientifikoan. Araba eta Bizkaia lortu dituzte emaitza onenak gaztelanian. Ingelesari dagokionez, ez dago ia ezberdintasunik lurraldearen arabera.

ED-2017. DBH 2. maila Bost gaitasunen emaitzak, lurraldearen arabera

Araba eta Gipuzkoako indize sozioekonomiko eta kulturala negatiboa da, eta positiboa Bizkaian. Araban ikasle immigratzaileak % 12,4 dira. Sare publikoaren eskolarizazio-portzentajea % 50 baino txikiagoa da hiru lurraldeetan, eta Bizkaian % 45,7koa da.

ED-2015. DBH 2. maila Ikasleen ezaugarriak eta hiru gaitasunen emaitzak, lurraldearen arabera

Lurraldea	Ikasl.	Ikasleen ezaugarriak				Emaitzak				
		Banakako indize sozioekonomiko eta kulturala	Immigratzailea	Eusk. fam_hizk	PUB ikasle %	Eusk	Gaztel .	Ing	Mat.	Zien
Araba	3321	-0,033	12,4	4,6	49,1	241	256	254	246	240
Bizkaia	10670	0,033	8,3	11,2	45,7	245	256	254	246	240
Gipuzkoa	7445	-0,034	5,7	35,8	48	259	251	256	253	245
Euskal	21.436	0,000	8,1	18,7	47	250	254	255	249	241

Hurrengo taulan jaso dira Berritzeguneen arabeko emaitzak, ikasleen ezaugarrien adierazleekin batera. Gaitasun horien emaitzak ezin direnez bata bestearekin alderatu, ikus daiteke familiaren hizkuntza euskara dutenen portzentaje altuenak dituzten gunetako emaitzak hobeak direla gaitasun horretan, eta batez bestekoaren azpitik daudela gaztelanian. Aldiz, adierazle horren portzentaje baxuena duten gunetan, emaitza hobeak dituzte gaztelanian eta batez bestekoaren azpitik daude euskaran eta matematiketan.

Bi gune daude hiru gaitasunetan batez bestekoaren azpitik, bi Bizkaian (B05 eta B06) eta bat Araban (A02); horiek guztiek dute indize sozioekonomiko eta kultural negatiboa. Bizkaikoek immigratzaile-portzentajea batez bestekoaren azpitik dute eta Arabakoak portzentaje handiagoa.

ED-2017. DBH 2. maila Ikasleen ezaugarriak eta hiru gaitasunen emaitzak, Berritzegunearen arabera (grisez, batez bestekoaren azpitik ala gainetik)⁵

Berritzegune		Ikasl.	Ikasleen ezaugarriak				Euskara		Gaztelania	Mat.
			Banakako indize sozioekonomi	Immigratzail ea	Eusk. fam_hizk	PUB ikasle %	Batez bestekoa	Hasiera ko maila		
A01	Vitoria-	1320	0,139	11,7	4,2	39,2	242	53,0	262	253
A02	Vitoria-	2001	-0,147	12,9	4,9	55,7	241	53,8	251	241
B01-	Bilbao	2819	-0,025	12,9	4,6	35,7	240	53,7	256	244
B03	Sestao	1082	-0,157	5,2	1,8	45,3	242	53,8	257	242
B04	Barakaldo	873	-0,260	11,5	0,8	43,9	233	59,7	256	240
B05	Ortuella	712	-0,093	4,8	1,4	49,7	237	56,3	246	232
B06	Basauri-	913	-0,239	6,4	13,1	80,8	247	47,2	250	234
B07	Getxo	914	0,300	10,0	13,7	52,6	252	40,8	257	253
B08	Leioa	1564	0,491	4,2	6,2	29,0	247	48,2	269	262
B09	Durango	1097	0,016	6,9	24,2	53,7	253	43,0	253	252
B10	Gernika	696	-0,001	6,7	59,0	54,5	263	31,6	249	249
G01	Donostia	2065	0,206	5,6	16,8	34,3	254	42,3	260	256
G02	Irún	1498	-0,205	6,2	21,7	55,4	251	45,0	249	246
G03	Eibar	1175	-0,098	6,4	42,3	57,4	261	34,6	247	253
G04	Ordizia	708	-0,002	6,2	45,7	48,6	269	28,8	250	256
G05	Zarautz	844	-0,036	5,2	68,4	50,0	270	27,2	245	258
G06	Lasarte	1155	-0,199	4,6	51,4	51,7	264	33,4	246	251
Total	Euskal	21436	0,000	8,1	18,7	47,0	250	45,6	254	249

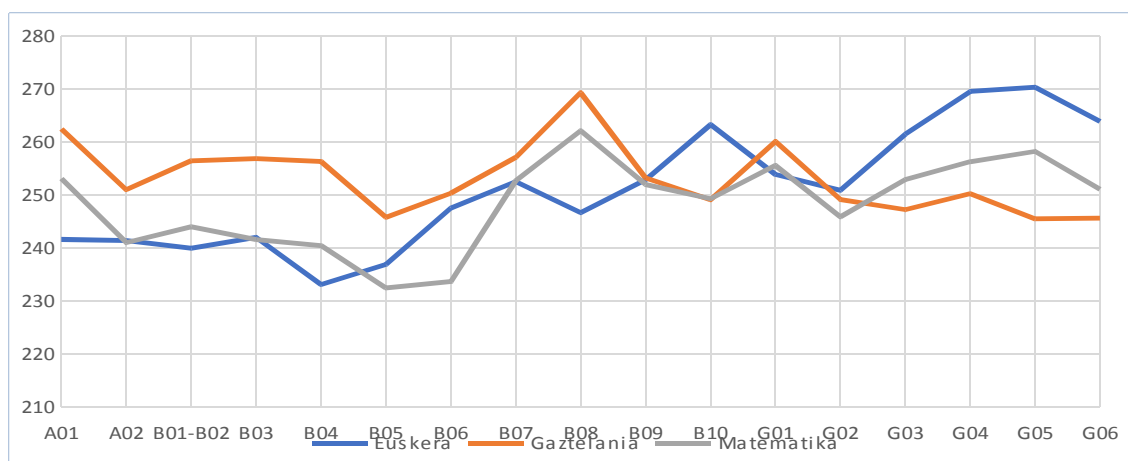
Hurrengo grafikoan ikus daitekeenez, hizkuntza ofizialetako batean emaitza onenak lortu dituzten guneek ez dituzte hain emaitza onak beste hizkuntza ofizialean. Matematikaren kasuan, emaitzak onenak dituzten 4 guneak aztertuz gero, Gasteizen (A01) eta Leioan dituzte gaztelaniako emaitza onenak, eta Zarautzen eta Ordizian emaitza onenak euskararen.

⁵ Gune bakoitzari dagozkion udalerriak eranskinean jaso dira.

A01ek Gasteizen erdia eta Arabako udalerrien erdiak biltzen ditu. A02n beste horrenbeste.

ED-2017. DBH 2. maila Hiru gaitasunen emaitzak, Berritzegunearen arabera

*Grafikoaren eskala 220en hasten da, hobeto hauteman daitezzen puntuazioen arteko ezberdintasunak.

4.1.3. PISA 2015 ebaluazioa

2016ko abenduan aurkeztu ziren PISA 2015eko ebaluazioaren emaitzak. 2015eko edizioa Euskadi aurkezten den bosgarrena da, eta bertan ebaluatzen dira, ohikoa denez, matematiketako, irakurketako eta zientzietako gaitasunak. Gaitasun zientifikoa da PISA 2015en funtsezko interesa.

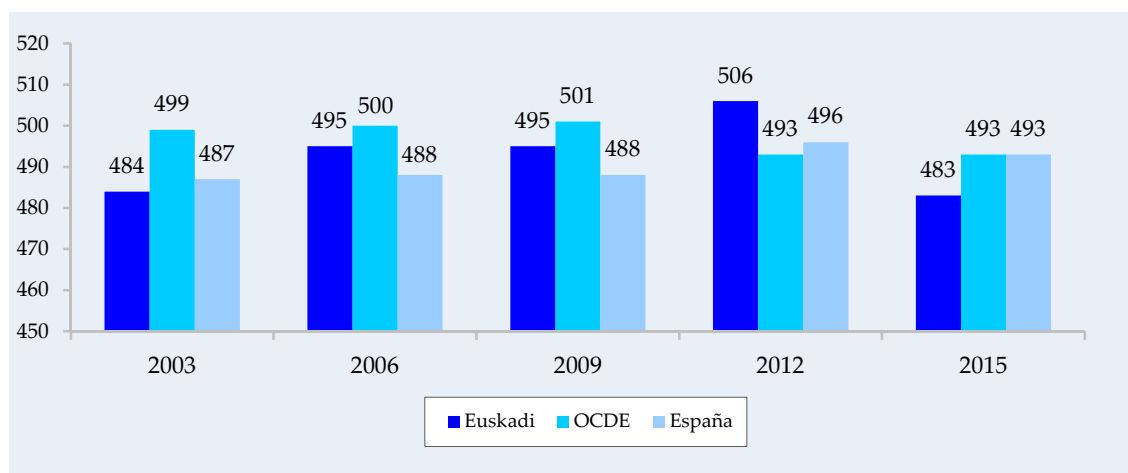
1. Emaitzen bilakaera ELGE eta Espainia mailan

Irakurketa eta zientziei dagokienez, Euskadik Espainia eta ELGEko batez bestekoa baino emaitza baxuagoak lortu ditu, baina matematikako gaitasunari dagokionez, Espainiako batez bestekoa gainditu eta ELGERen batez bestekoa berdindu du:

a) Zientziak

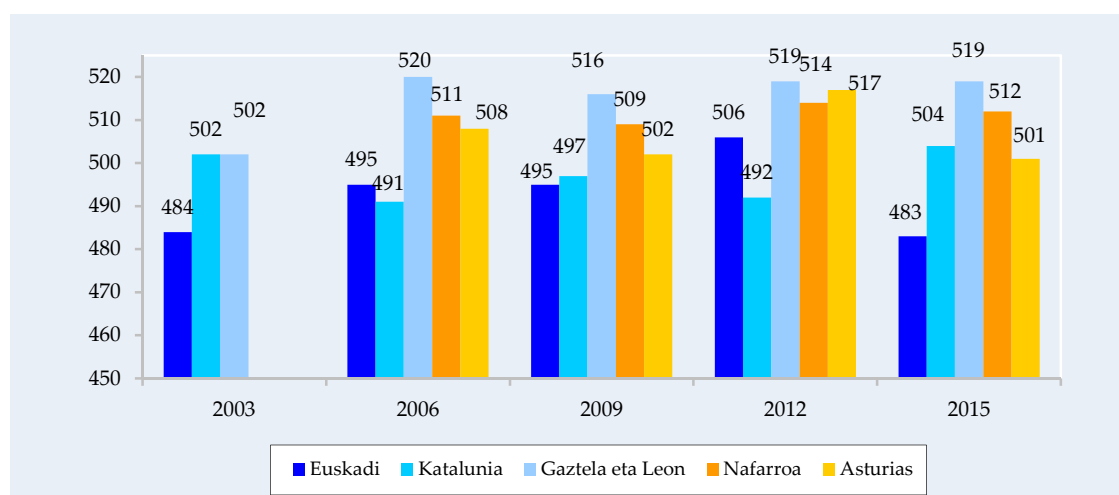
Euskadik lortu du seriearen (483) emaitzarik okerrera, eta aurreko edizioa baino 23 puntu gutxiago da hori; Espainiako eta ELGEko batez bestekoa 10 puntu gorago dago. Gainera, errendimendu baxuko mailan dauden ikasleen portzentajea bikoiztu da, % 20ra iritsi da, eta Europako adierazletik urrundu da (% 15). Bikaintasun-mailari dagokionez, jaitsiera txikiagoa izan da (% 1,7).

PISA. Gaitasun zientifikoko emaitzak, azken bost edizioetan

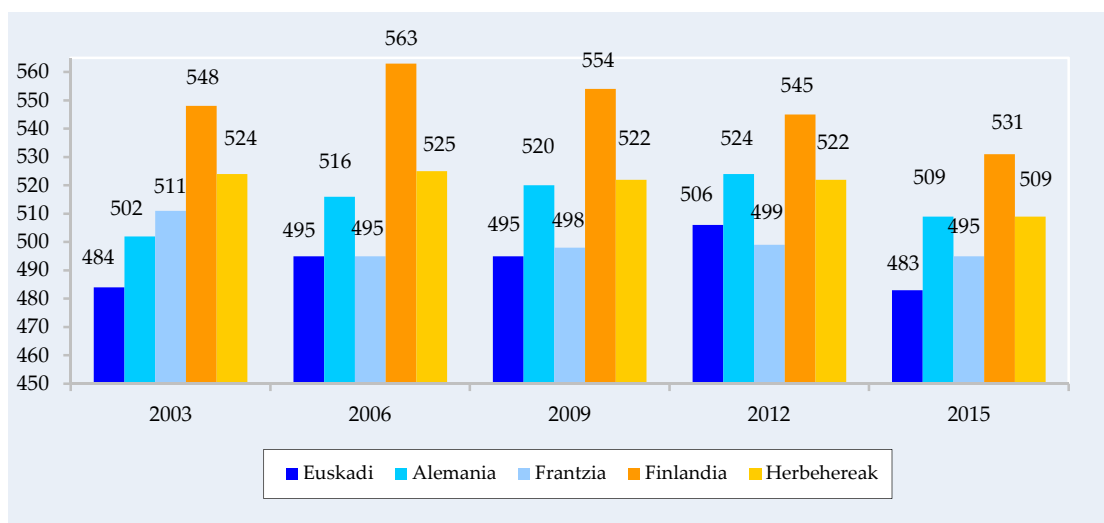
Autonomia Erkidegoen artean, Gaztela eta Leonek lortu du Estatu mailako puntuaziorik altuena (519), ondoren dago Madril, eta Nafarroa gelditu da hirugarren postuan, Galiziarekin batera. Kataluniak 12 puntutan hobetu bere emaitza, eta 16 puntuko jaitsiera pairatu du Asturiasek. Datuak alderatuta, Euskadi Autonomia Erkidego gehien azpitik dago, hiru Erkidegoekin alderatuta izan ezik.

PISA. Gaitasun zientifikoko emaitzak, azken bost edizioetan: Euskadi eta gainerako Autonomia Erkidegoak

Europarekin alderatuta, Finlandia gailentzen da, baina aztertutako herrialde guztiek, Frantziak izan ezik, jaitsi dituzte 10 puntu baino gehiago.

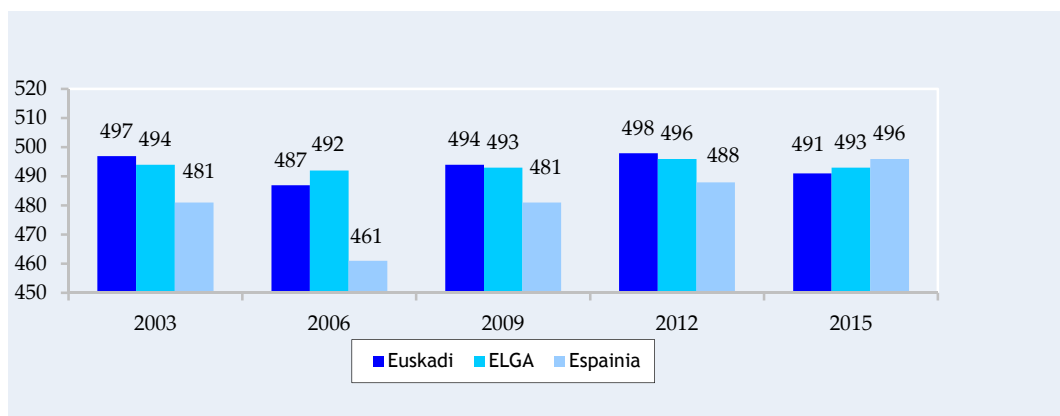
PISA. Gaitasun zientifikoko emaitzak, azken bost edizioetan

b) Irakurketa

Aurreko edizioarekin alderatuta, datuak okertu dira, eta emaitza, 491 puntukoa, ELGE eta Espainiako batez bestekoaren azpitik dago. Errendimendu baxuko mailetan % 15aren gainera dago (% 17,4), 2012ko datuekin alderatuta, eta lau hamarren igo da bikaintasun-mailetan (% 5,4, ELGE baitako batez bestekoaren erdia bada ere).

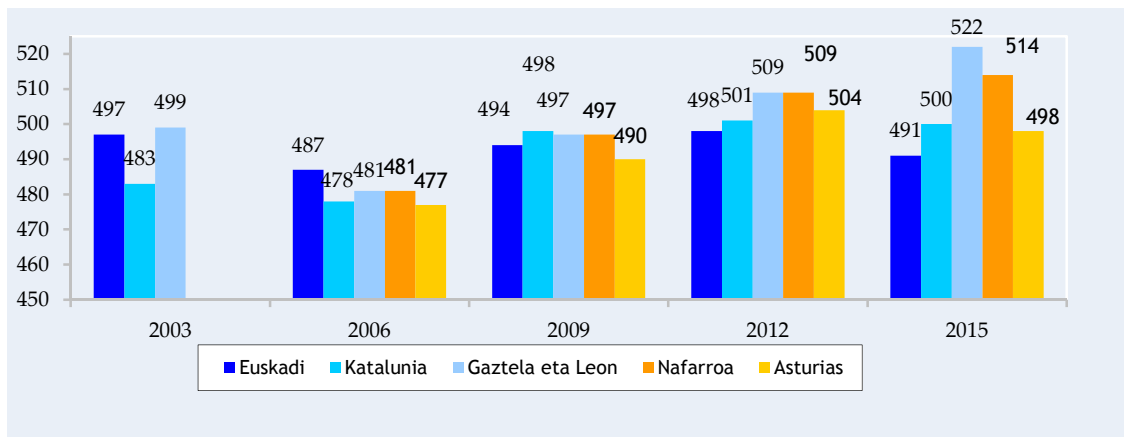
PISA. Irakurketa-gaitasunaren emaitzak, azken bost edizioetan

Hautatutako gainerako lau Autonomia Erkidegoekin alderatuta, Euskadi guztien azpitik dago, eta nabarmentzekoa da Gaztela eta Leonen eta Nafarroaren emandako hobekuntza.

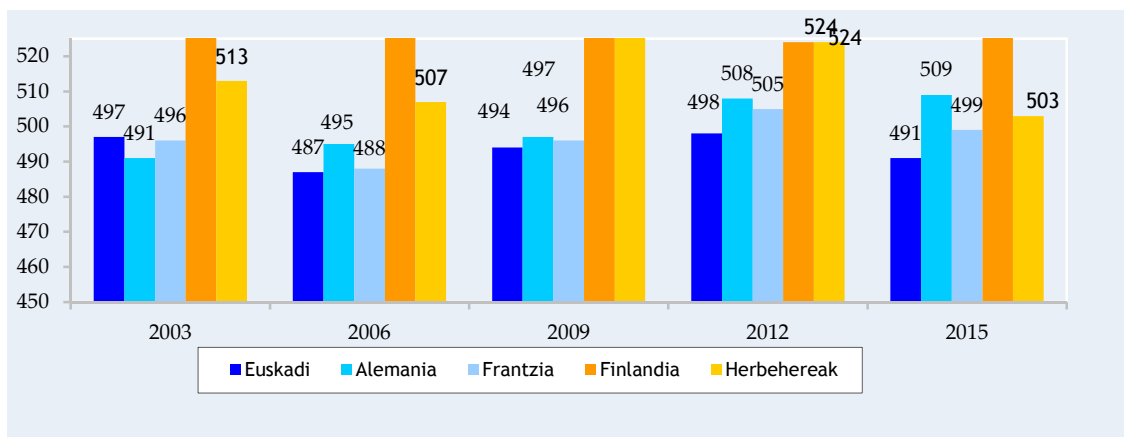
PISA. Irakurketa-gaitasunaren emaitzak, azken bost edizioetan: Euskadi eta gainerako Autonomia

Erkidegoak

Europa mailan, aztertutako herrialde guztiek, Alemaniak izan ezik, jaitsi egin dituzte puntuazioak. Finlandiak, behera egin badu ere, Euskadik baino 35 puntu gehiago ditu, eta hori ikasturte baten balio berekoa izan daiteke.

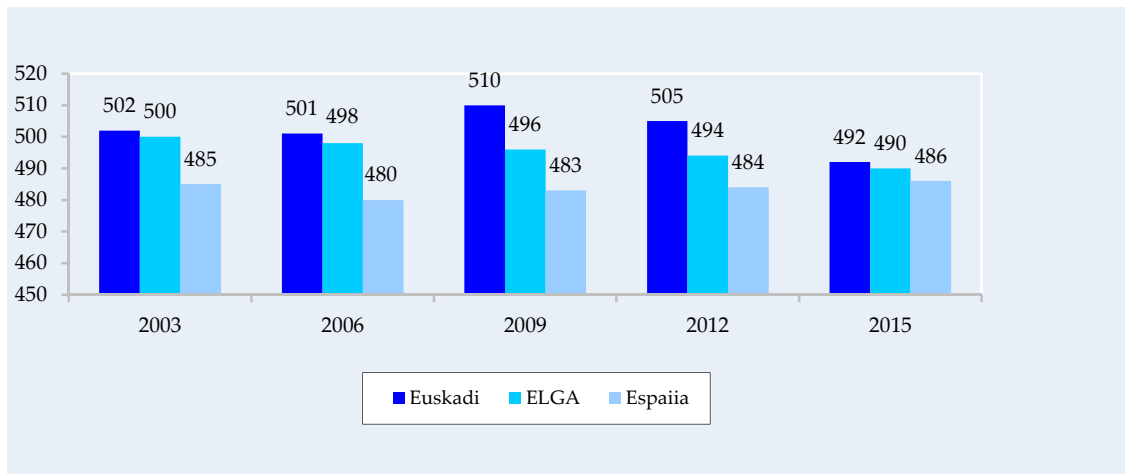
PISA. Irakurketa-gaitasunaren emaitzak, azken bost edizioetan

c) Matematikak

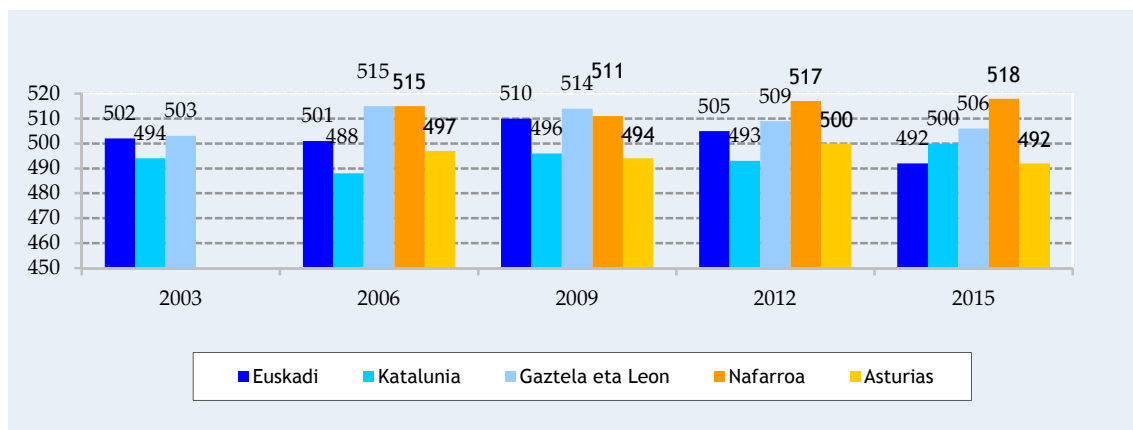
Aurreko edizioarekin alderatuta 13 puntu jaitsi baditu ere, Euskadi Espainiako batez bestekoa baino 6 puntu gorago eta LEGEren batez bestekoaren 2 puntu gorago dago. Errendimendumaila baxuko ikasleen portzentajea 4 puntu jaitsi da (% 19,5), baita bikaintasun-mailetan ere (% 3).

PISA. 2015. Matematika-gaitasunaren emaitzak, azken bost edizioetan

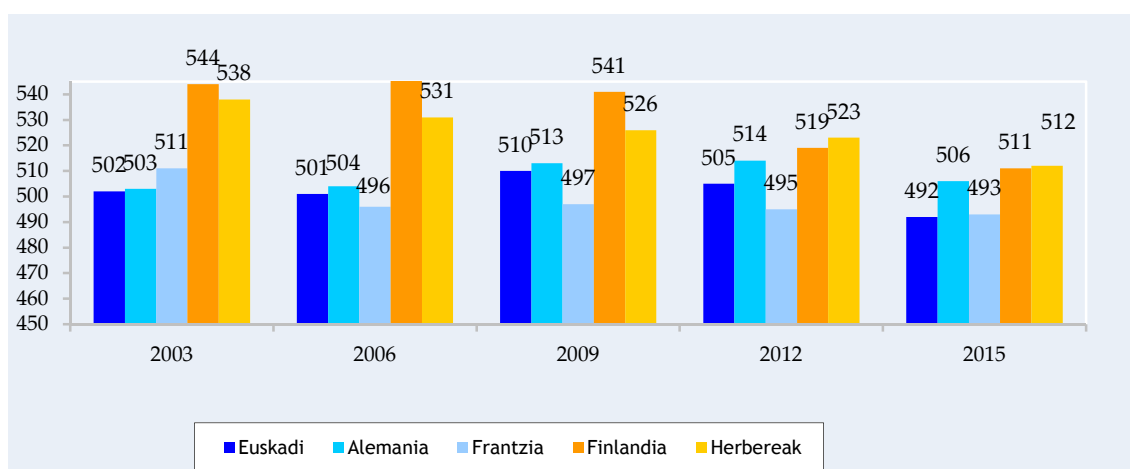
2012-13 Txostenean, PISA 2012 edizioari dagokionez, estatu mailan lau Autonomia Erkidego hautatu ziren (Nafarroa, Gaztela eta Leon, Katalunia eta Asturias) alderaketarako, gertutasun geografikoa, hizkuntza-faktorea edo emaitza onak bezalako irizpideen arabera. Edizio honetan, lehenengo biek lortu dituzte emaitza onenak Estatu mailan, Katalunia batez bestekoa baino 14 puntu gorago dago eta Asturiasek Euskadiren puntuazioa berdindu du.

PISA. Matematika-gaitasunaren emaitzak, azken bost edizioetan: Euskadi eta gainerako Autonomia Erkidegoak

Europaren baitan, alderaketa egiteko bi herrialde hautatu dira erreferentzia gisa, Alemania eta Frantzia, garrantzi ekonomiko eta politikoa dela eta, azken horrek muga partekatzen du; emaitza onak dituzten antzeko herritar kopurua duten beste bi herrialde ere hautatu dira, Finlandia eta Herbehereak. Aztertutako herrialde guztiek egin dute behera emaitzetan, Frantziak izan ezik, bere mailari eutsi baitio. Hala ere, puntuazio baxuen joera du. Nabarmenezkoa da puntuazio-jaitsiera Finlandian (33 puntu 2003ko edizioaz geroztik) eta Herbehereetan (26 puntuko jaitsiera).

PISA. Matematika-gaitasunaren emaitzak, azken bost edizioetan: Euskadi eta Europako lau estatu

2.

Sare eta hizkuntza-ereduaren araberako azterketa

Sareen arabera, itunpeko sareak lortu dituzten gaitasun zientifikoan sare publikoak baino emaitza nabarmen hobekak, baina aurreko edizioarekin alderatuta emandako jaitziera nabarmen handiagoa da, eta ezberdintasun hori desagertu egiten da indize sozioekonomiko eta kulturala kentzean.

Ereduei dagokienez, B Eredua baino ez dago batez bestekoaren gainetik, baina ezberdintasunak ez dira estatistikoki azpimarragarriak, A ereduiko matematikaren kasuan izan ezik; horretan nabarmen baxuagoa da.

2.3 Geruzen araberako azterketa

Edizio honetan geruzatutako lagin bat hautatu da, hezkuntza-sare eta hizkuntza-ereduaren arabera, baina ez sei estratuen araberakoa (sarea+eredua), pasa den edizioetan bezala. Horrek azterketarako aukerak mugatu eta ondorioetan zuhur jokatzeko eskatzen badu ere, egokia eta interesgarria da hori garatzea.

Sare-ereduko sei estratuetan hiru gaitasunen emaitzak aztertzean, ikus daitezke, lehendabizi, indize sozioekonomiko eta kulturalarekin duen lotura. Emaitza onenak itunpeko B ereduaren lortzen dira, ondoren daude itunpeko A eta D, horiek denek indize sozioekonomiko eta kulturala batez bestekoaren gainetik dute.

A ereduak –gero eta minoritarioagoa da– hobetu egin dituzten puntuazioak aztertutako hiru gaitasunetan, baina emaitza okerrenak lortzen dituzten izaten jarraitzen du. Gainerako estratuek beren emaitzak okertu dituzte, bereziki itunpeko ereduak, zehazki A ereduak.

PISA-2015. Ikasleen indize sozioekonomiko eta kulturala eta hiru gaitasunen emaitzak, geruzen arabera

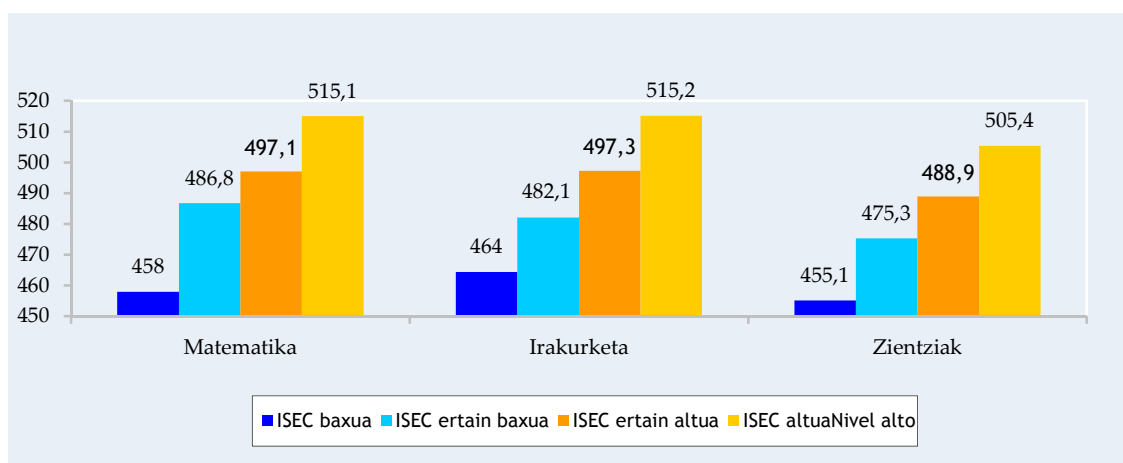
Estratua	Ikasle %	Indize sozioekonomiko eta kulturala	Irakurketa	Matematikak	Zientziak
A publikoa	%3,9	-1,29	444	432	435
B publikoa	%3,6	-0,98	469	459	460
D publikoa	%37,6	-0,38	483	488	478
Itunpeko A	%7,8	0,05	502	495	491
Itunpeko B	%22,7	0,03	510	503	495
Itunpeko D	%24,4	-0,11	494	500	489
Euskadi.	%100	-0,25	491	492	483

Errendimenduarekin lotutako faktoreak

a) Indize sozioekonomiko eta kulturalaren arabeko emaitzak

2015eko indize sozioekonomiko eta kulturalaren mailaren datuek adierazten dute maila altuena duten ikasleek maila baxua dutenek baino 50 puntu gehiagoko emaitzak lortzen dituztela. 2015ean nabarmen jaitsi da emaitza indize sozioekonomiko eta kulturalaren maila guztietan gaitasun zientifikoan eta matematiketan (irakurketa-gaitasunean maila altu eta erdi-baxu mailan). Indize sozioekonomiko eta kulturalaren mailaren jaitsiera handiagoa izan da maila baxuenetan, eta maila altuak galera handiagoa izan du; bere errendimendu-mailaren bilakaera negatiboa da.

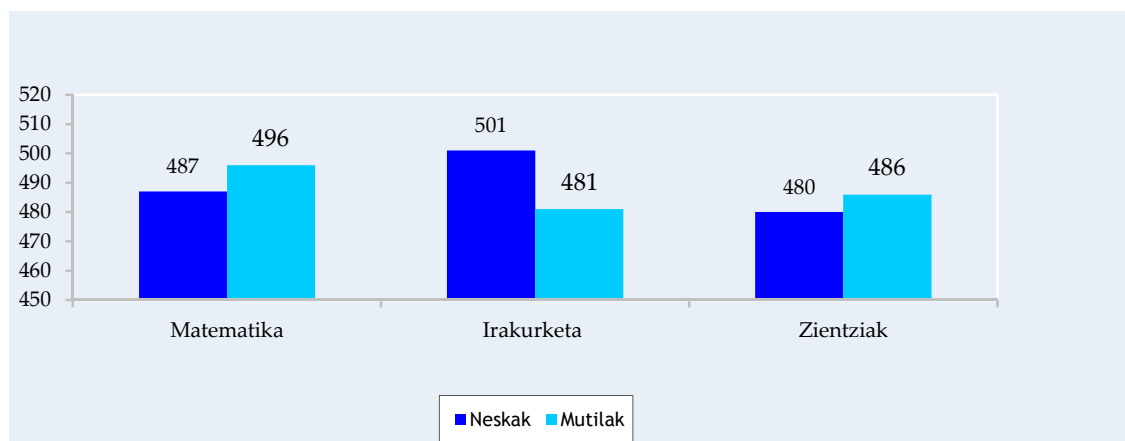
PISA-2017. Ebaluatutako hiru gaitasunen emaitzak, indize sozioekonomiko eta kulturalaren arabera

b) Emaitzak ikasleen sexuaren arabera

PISA ikasleen hamabost urteko adin horretan, mutilek lortu dituzte puntuazio hobeak matematiketan (9 puntu) eta zientzietan (6); irakurketan nabarmen beherago daude (20 puntu gutxiago). Hala ere, ezberdintasunak nabarmen murriztu egin dira aztertutako hiru gaitasunetan, aurreko edizioarekin alderatuta.

PISA-2017. Ebaluatutako hiru gaitasunen emaitzak, sexuaren arabera

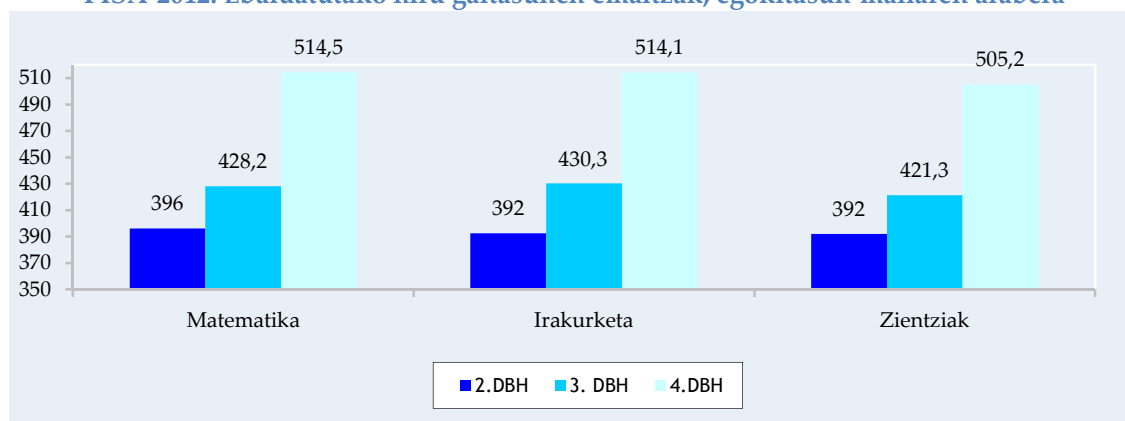

ELGE osoarekin alderatuta, ezberdintasunak handiagoak dira Euskadin zientziei dagokienez, eta berdinak edo txikiagoak irakurketan eta matematiketan. Espainiarekin alderatuta, ezberdintasunak txikiagoak dira matematiketan eta berdinak gainerako gaitasunetan.

c) Emaitzak egokitasun mailaren arabera

Emaitzak ikaslea eskolarizatutako ikasturtearen arabera aztertzen dira. Laginean, DBHko 4. mailako ikasleak ebaluatutako herritarren % 75,7 dira, DBHko 3. mailan % 18,1 eta DBHko 2. mailan % 6,1. DBHko 4. mailako ikasleen kasuan, Euskadik lortu ditu Autonomia Erkidego guztietako emaitza okerrenak gaitasun zientifikoari eta irakurketa-gaitasunari dagokienean. Matematiketan emaitza baxuenak lortu dituzten 6ren artean dago.

PISA-2012. Ebaluatutako hiru gaitasunen emaitzak, egokitasun-mailaren arabera

d) Probaren hizkuntzaren eta familiaren hizkuntzaren arabera emaitzak

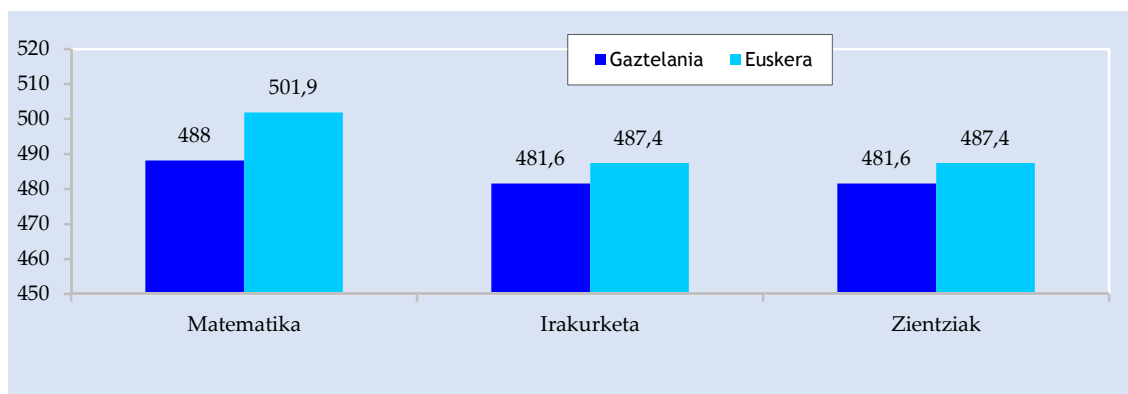
Edizio honetan probak euskaraz ez dituzte euskara familiaren hizkuntza duten ikasleek bakarrik erantzun, familiaren hizkuntza gaztelania dutenen zati batek ere erantzun ditu euskaraz eta, beraz, % 91, hazi da, pasa den edizioarekin alderatuta. Halaber, % 2,4 murriztu da familiaren hizkuntza euskara duen ikasle kopurua (% 6,4 D ereduan).

A ereduko ikasle guztiek eta B ereduko % 95,5ek gaztelaniaz erantzun zuten. D ereduan ez dago ezberdintasun nabarmenik bi bertsioetan.

Ikasle gehienek (% 75ek) probak gaztelaniaz erantzun zituzten, eta 2012ko edizioan gertatu ez bezala, probaren hizkuntzaren arabera emaitzen ezberdintasuna ez da estetikoki nabarmentzekoa.

Gaitasun zientifiko eta matematikoan, itunpeko sarean ez dago ezberdintasun agerikorik, proba euskaraz eta gaztelaniaz egin zutenen artean. Aldiz, irakurketan badago ezberdintasun azpimarragarria gaztelaniaz egin zutenen alde. Sare publikoan gaitasun zientifiko eta matematikoa euskaraz egin zutenen alde badago ezberdintasunik, eta irakurketa-gaitasunean ez da antzeman halakorik. Sare publikoan, proba euskaraz aurreko edizioan baino % 7,1 ikasle gehiagok egin zuten.

PISA-2015. Ebaluatutako hiru gaitasunen emaitzak, probaren hizkuntzaren arabera

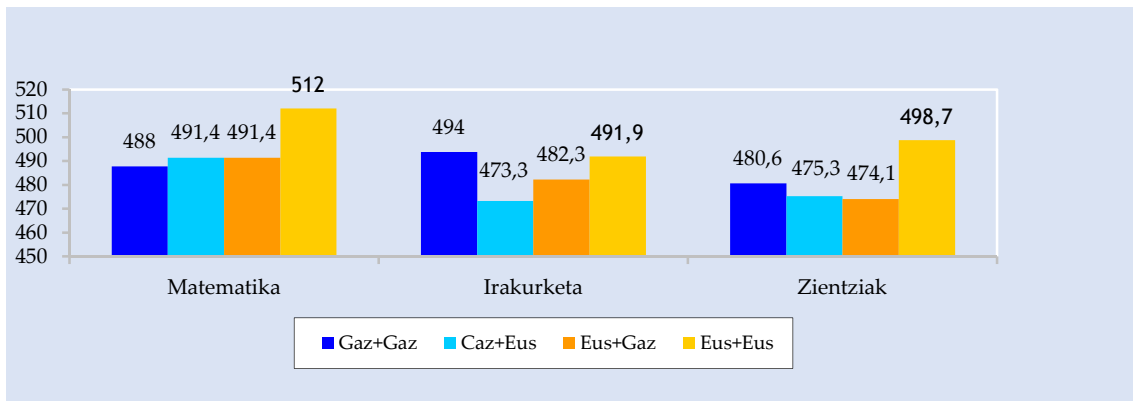
Probaren hizkuntzaren eta familiaren hizkuntzaren arabera emaitzei dagokienez, hiru gaitasunen jarrera ezberdina da.

Irakurketan, probaren hizkuntza eta familiaren hizkuntza bera diren bi taldeetan batez bestekoa baino emaitza hobeak lortu dituzte; aldiz, bi hizkuntza horiek bat egiten ez dutenean, emaitzak baxuagoak dira, bereziki familiaren hizkuntza gaztelania izanik proba euskaraz egin zuten ikasleen kasuan.

Gaitasun zientifiko eta matematikoari dagokionez, familiaren hizkuntza euskara izan eta proba euskaraz egin zuten ikasle-taldea da nabarmentzekoa, batez bestekoaren gainetik dagoelako; aldiz, familiaren hizkuntza gaztelania izan eta proba gaztelaniaz egin zutenak, bi kasuetan, distantzia handira daude. Bestalde, familiaren hizkuntza gaztelania izan eta proba

euskaraz egin zuten ikasleak dira aurreko edizioarekin alderatuta puntu gehien galtzen dituztenak, nahiz eta talde horretako ikasle kopurua nabarmen hazi den; % 1,8tik % 17,3ra. Matematiketan talde horrek lortu du emaitzarik okerrena eta aurreko edizioarekin alderatuta puntu gehien galdu dituen taldea da. Familiaren hizkuntza euskara izan eta proba gaztelaniaz egin zutenei dagokienez, argitu behar da ikasleen % 0,5 baino ez zela izan.

PISA-2015. D ereduan ebaluatutako hiru gaitasunen emaitzak, probaren eta familiaren hizkuntzaren arabera

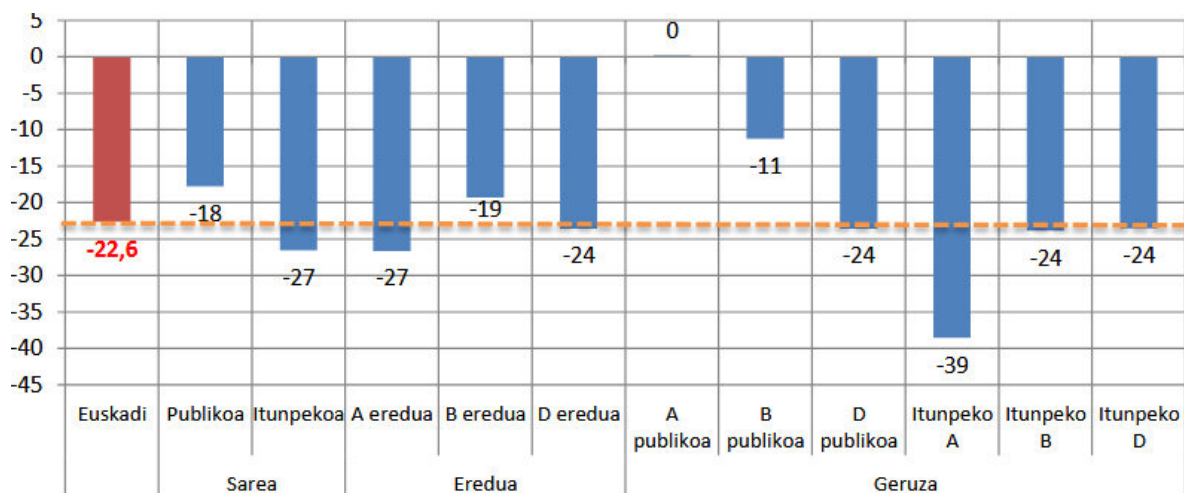

4.1.4. Aldagaien laburpena

Titulartasuna, ereduak eta estratuak

Hurrengo grafikoan, PISA 2012 eta PISA 2015 edizioen emaitzen arteko ezberdintasunak agertzen dira, aurrez aztertutako hiru aldagaien arabera: titulartasuna edo heziketa-sarea, hizkuntza-ereduak (ikusitako dugunez, lagin-aldagaiak izan dira) eta heziketa-estratuak (lagin-aldagaiak izan ez badira ere, euskal hezkuntza-sistemaren azterketa sakonagoa egiten laguntzen dute).

3.1.6.1.a grafikoa PISA. PISA 2012-2015en ezberdintasunak Gaitasun Zientifikoan, lagin-aldagaien arabera.

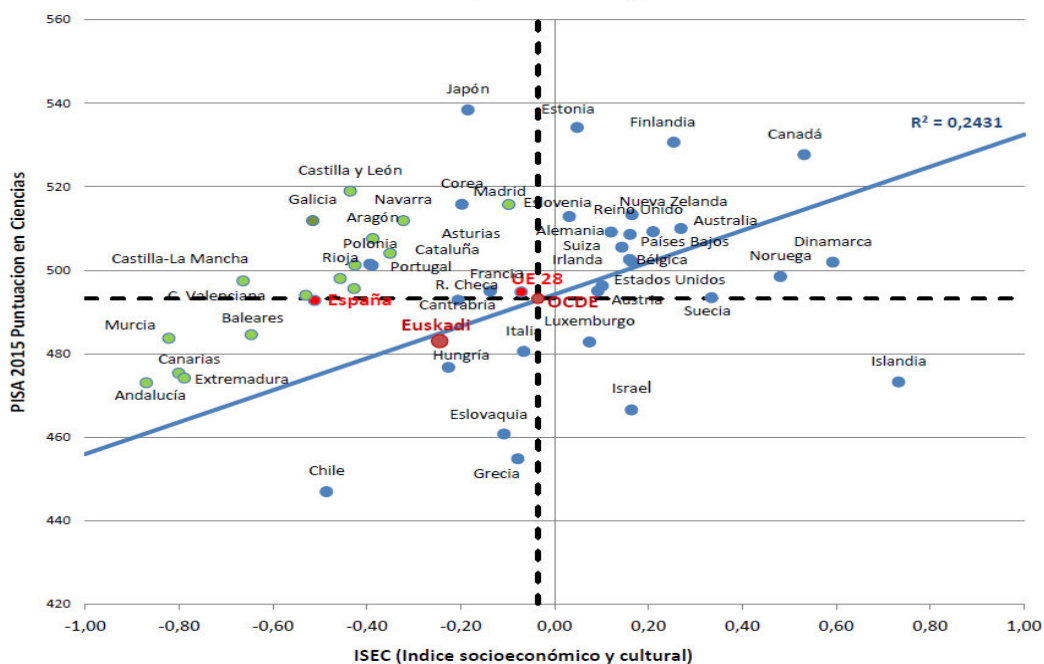
Sare publikoan, funtsean, D ereduari gaitzen da puntuazio gehien, beste bi ereduak ez baitute puntuaziorik jaisten, edo galera hori beste estratuetan ematen denaren erdia baita. D publikoa estratua erkidegoko 15 urteko herritarren % 37,8 da eta sare publiko osoaren % 83,4. Horren ondorioz, puntuazioaren galeran, A eta B publikoen eragina oso txikia da.

Itunpeko sarean, estratu guztiek egin dute nabarmen behera puntuazioan 2012 eta 2015 artean, kasu guztietan Euskadiren batez bestekoaren gainetik. Erabat azpimarragarria da itunpeko A estratuaren emaitzetan gertatutako jaitiera, eta sarean beste bi estratuetan gertatu den antzeko galera ere. Itunpeko sarea 15 urteko herritarren % 55 da eta, guztiek indize sozioekonomikoan behera egin badute ere, indize sozioekonomiko eta kultural hobeak dituzten estratuak dira.

Indize sozioekonomiko eta kulturalaren eta emaitzen arteko lotura: Euskadi, LEGE eta Autonomia Erkidegoak.

Hurrengo grafikoan adierazten da indize sozioekonomiko eta kulturalaren eta *Gaitasun Zientifikoaren* emaitzen arteko lotura, ELGE herrialdeetan eta autonomia-erkidegoetan. Aurreko edizioetan bezala, batez besteko puntuazioen eta indize sozioekonomiko eta kulturalaren arteko korrelazioa positiboa da; hau da, zenbat eta indize sozioekonomiko eta kultural handiagoa, gero eta emaitza hobeagoak. Urdinez markatutako diagonalak, erregresio-zuzen deiturikoak, adieraziko luke espero den puntuazioa, herrialde edo komunitate baten indize sozioekonomiko eta kulturalari dagokionez. Halaber, bertan adierazten dira, lerro bertikal eta horizontal etenen bidez, ELGEren puntuazioa eta batez besteko indize sozioekonomiko eta kulturala. Orokorrean, PISAren arabera, adierazle horrek adierazten du ikasle batek lortutako batez besteko puntuazioaren aldakortasuna.

3.1.8.1.a grafikoa PISA 2015. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren eta *Gaitasun zientifikoaren* puntuazioaren arteko lotura, ELGE eta Autonomia Erkidegoetan.

Euskadi diagonalara baino zertxobait baxuago dago, eta horrek esan nahi du lortutako emaitzak bertako egoera sozioekonomikoari dagozkionak baino zertxobait baxuagoak direla. Jarrera-lerro horretan antzeko beste herrialde eta komunitate batzuk ere zuzenaren azpitik daude.

Herrialde eta komunitatea batzuk zientzietan lortutako emaitzak beren indize sozioekonomiko eta kulturalari dagokionez espero baino altuagoak dira, esaterako: Japonian, Estonian edo Finlandian. Beste batzuen kasuan, aldiz, guztiz kontrakoa gertatzen da, adibidez, Suedian, Norvegian, Danimarkan edo Islandian, eta horiek dira ELGEN indize sozioekonomiko eta kultural handiena dutenak.

Gaitasun zientifikoren emaitzen laburpena:

- ELGEko herrialde gehienek, autonomia-erkidego askok barne, jaitsi dute beren puntuazioa 2012 eta 2015 artean. **ELGEko nazioarteko batez bestekoa 8 puntu jaitsi da.** ELGEko 39 herrialdeetatik, 7k baino ez dute lortu bi neurketa horietan emaitzak hobetzea.
- Euskadiren emaitzen **aldakortasun baxuaren** arabera -95-5 perzentilen arteko puntuazio-eraberdintasunaren bidez neurtu da- adierazten da euskal hezkuntza-sistema sistema bidezkoa dela, nazioarteko batez bestekoaren gainetik. Hala ere, emaitzak hobetu beharko litzuke bikaintasun-sistema izateko.
- **Errendimendu baxuko mailako** euskal ikasleen portzentajea 2012ko % 11,7tik 2015eko % 20ra pasa da, eta Europa 2020ko adierazletik urrundu da; berau % 15ekoa da.
- Itunpeko *sareak*, 492 puntu, sare publikoak, baino emaitza nabarmen hobeak lortu ditu; azken horrek 473 puntu lortu ditu. Adierazgarritasun hori desagertu egiten da emaitzei indize sozioekonomiko eta kulturala kentzean. **Itunpeko sarearen 2012 eta 2015 urte arteko 27 puntuko galera sare publikoarena baino 9 puntu handiagoa da; 18 puntu galdu ditu.**
- A **ereduak** 472 puntuko puntuazioa lortu du 2015ean eta 2012 urtearekin alderatuta puntuazio gehien galdu duena da, 27 puntu. B ereduak da edizio honetan puntuazio altuena lortu duena, 490 puntu, baina, baita ere, 19 puntuko jaitziera izan du. Azkenik, D ereduak, 482 punturekin, Euskadiko batez bestekotik gertu kokatu da eta 24 puntu jaitsi ditu. 2015ean ez dago diferentzia nabarmenik hiru ereduaren puntuazioen artean.
- **Estratu** guztiek jaitsi dute puntuazioa 2012 eta 2015 artean, A publikoak izan ezik; eutsi egin dio emaitzari. Galera handiena, 38,5 puntu, itunpeko A ereduaren emaitza da; ondoren daude itunpeko B eta D eta D publikoak, 24 puntuko galerarekin. Estratu guztiek dute antzeko portzentajea errendimendu baxuko mailetan dauden ikasleei dagokienez; % 20 inguru.
- **Euskadik indize sozioekonomiko eta kulturalaren maila jaitsi du: 2012ko 0,03tik 2015eko -0,25era pasa da.** 2015eko Euskadiren emaitzak indize sozioekonomiko eta kulturalari dagokionez espero direnen antzekoak dira.

4.2. **ESKOLA-EKITATEA EUSKADIN**

Atal honetan aurkeztuko dira euskal hezkuntza-sistemaren ekitatea osotasunean marrazten dituzten parametroak. Neurrien erredundantzuak laguntzen du errealitatea hobeto ulertzen. Ekitatea eta emaitzen kalitatea hezkuntza-sistemaren ontasunaren bi alderdi osagarri dira. Zenbat eta ekitate handiagoa, gero eta kalitate handiagoa. Ez dira errealitate kontraesankorrak.

Kasu honetan, informazio-iturriak honako hauek dira: PISA 2015eko ISE-IVEI txostenak, bertatik hautatzen dira gaitasun zientifikoaren emaitzak, azterlanaren helburu nagusia diren aldetik; eta ED-2017 txostenak, bertatik hartzen dira hitzak eta grafikoak, PISA 2015 datuekin egindako bigarren mailako azterketaren hainbat aztelran eta estatistikarako hainbat ohiko iturri: EUROSTAT, INE eta EUSTAT, MECyD Estatistika, Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza Sailaren Estatistika.

4.2.1 **Hezkuntza-sistemaren oinarrizko ekitate-adierazleak. PISA 2015 (ISEI-IVEI txostena):**

1.- Aldakortasuna 95 pertzentilaren eta 5 pertzentilaren arteko emaitza-ezberdintasun gisa neurtuta

Adierazle horrek adierazten du emaitza onenak eta okerrenak lortu dituztenen batez besteko emaitzen arteko ezberdintasuna. Hezkuntza-sistema ona izateko, batez besteko puntuazio altuak lortzeaz gain, aldakortasun txikia ere adierazi behar du; hau da, puntuazio altuena duten ikasleen (95 pertzentilaren) eta puntuazio baxuena duten ikasleen (5 pertzentilaren) artean ezberdintasun handirik ez gotea; horrek adierazten du sistema homogeneoa den ala ez.

Euskadik aldakortasun baxu samarra adierazten du. 279 puntuko aldea dago 95 pertzentilaren eta 5 pertzentilaren artean, grafikoak barne hartutako herrialde eta komunitateetan bosgarren baxuena da. Aldakortasun hori ELGEren, Espainiaren eta autonomia-erkidego gehienen batez bestekoaren azpitik dago. Hortaz, nahiko sistema bidezkoa dela esan nahi du. Hala ere, emaitzak (483 puntu) hobetu egin behar dira bikaintasun-sistema izatea lortzeko.

ISEIren txosteneko hurrengo grafikoan biltzen da ELGEko herrialde guztien eta autonomia-erkidego guztien datuak, eta lau koadrante bereizten dira, erdian ELGEko batez bestekoa agertzen delarik:

- *Goi-eskuineko koadrantea*, batez bestekoaren gainetik eta aldakortasun baxuko emaitzak dituzten herrialde eta komunitateak dira, eta hezkuntza-bikaintasuntzat hartutako egoera litzateke. Bertan ikus daitezke Estonia, Kanada, Irlanda edo Danimarka eta 11 autonomia-erkidego, horien artean, Gaztela eta Leon, Madril, Nafarroa edo Galizia.

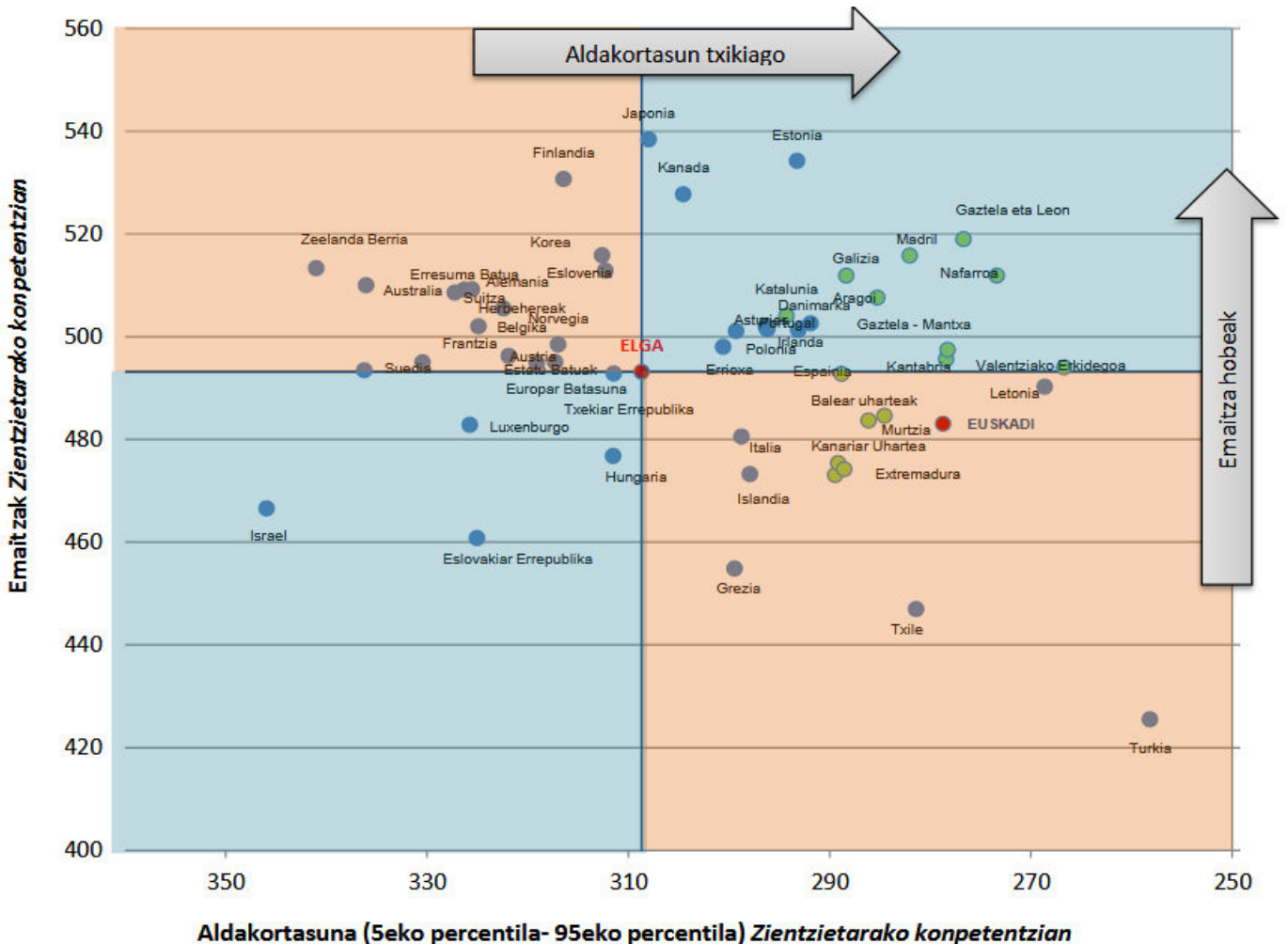
- *Goi-ezkerreko koadrantea*, emaitza altuko herrialde eta komunitateak daude, baina muturreko pertzentilen arteko ezberdintasun handiagoa dute eta, beraz, homogeneotasun txikiagoa. Bertan

aurki ditzakegu hainbat herrialde eta komunitate, Singapur esaterako; emaitza onenak baditu ere, muturren arteko ezberdintasuna batez bestekoaren gainera dago, Finlandia, Korea edo Zeelanda Berria kasu. Koadrante horretan ez dago autonomia-erkidegorik.

- *Behe-eskuineko koadrantea*, bertan daude aldakortasuna eta emaitzak batez bestekoaren azpitik dituzten herrialde eta komunitateak; sistema bidezkoak dira, baina hala-nolako puntuazioa dute. Atal horretan aurkitzen dira 6 autonomia-erkidego, Euskal Autonomia Erkidegoa barne, eta Italia, Letonia edo Islandia moduko herrialdeak.

- *Azkenik, behe-ezkerreko koadrantea*, bertan aurki ditzakegu emaitza okerrenak eta ekitate txikiena duten hezkuntza-sistemak. Koadrante horretan ez dago autonomia-erkidegorik, baina herrialdeen artean Luxenburgo, Eslovakia edo Israel aurki ditzakegu.

3.1.2.a grafikoa PISA 2015. ELGEko herrialdeen eta autonomia-erkidegoen banaketa, Gaitasun zientifikoan lortutako puntuazioaren arabera, eta emaitzen sakabanaketa-maila

2.- 1, 1a eta 1b mailetakoko ikasle-portzentajea

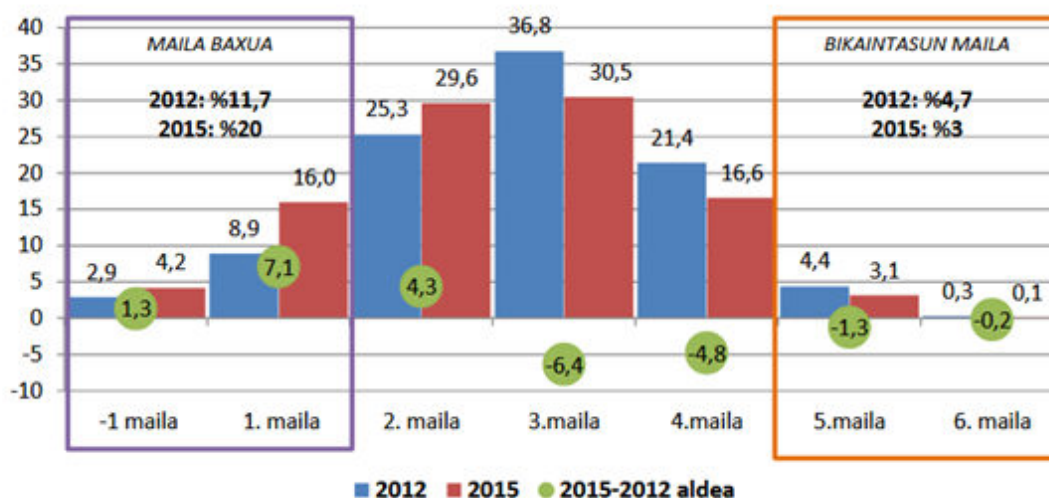
Maila horretako ikasle-portzentajeak adierazten du, baita ere, hezkuntza-sistemaren ekitate handiagoa ala txikiagoa. Errendimendu-maila baxu horietan portzentajea zenbat eta handiagoa izan, gero eta ekitate txikiagoa izango du sistemak.

2012an, Euskadik ikasleen % 11,7 zuen PISAko errendimendu-maila baxuko mailetan, Europar Batasuneko 2020 adierazlean adierazitako % 15aren azpitik; hala ere, 2015ean portzentaje hori bikoiztu eta % 20ra pasa da, eta Europako adierazletik urrundu.

Hezkuntza-sistema bakoitzari egokitutako puntuazioek zer esan nahi duten hobeto interpretatzeko, PISAk errendimendu-maila batzuk ezartzen ditu ebaluatutako gaitasun bakoitzarentzat. *Gaitasun zientifikoari* dagokionez, zazpi maila deskribatzen dira, aurreratuenetik hasi (6. maila) eta oinarrizkoenera arte (1b maila). Errendimendu-maila horien definizioa funtsezkoa da emaitzak interpretatu eta ebaluatzeko, bertan deskribatzen baitira ikasleak deskribatutako maila bakoitza lortzeko eskuratu behar dituen ezagutza eta gaitasunak, baita proposatutako azaroei irtenbide emateko behar dituzten gaitasunak eta egin beharreko atazak ere. Errendimendu-mailen deskribapena maila bakoitzeko galdera edo gaien zailtasunarekin bat dator.

3.1.3.a. *grafikoan*, 2012an eta 2015ean zazpi errendimendu-mailetakoko bakoitzean ebaluatutako ikasle-portzentajea agertzen da, baita horien arteko ezberdintasuna ere. Gaitasun horretan, 2015ean, Euskadik gora egin zuen eskalaren hiru maila baxuenetan kokatzen den ikasle-portzentajea (1 mailan 7,1 puntu ere, eta 2 mailan 4,3); aldiz, 3 eta 4 tarteko mailetakoko ikasle kopuruak behera egin zuen eta, modu txikiagoan, bi bikaintasun-mailetan.

3.1.3.a grafikoa PISA 2015. Gaitasun zientifikoaren 2012-2015 errendimendu-mailaren araberako ikasle-portzentajea eta ezberdintasunak

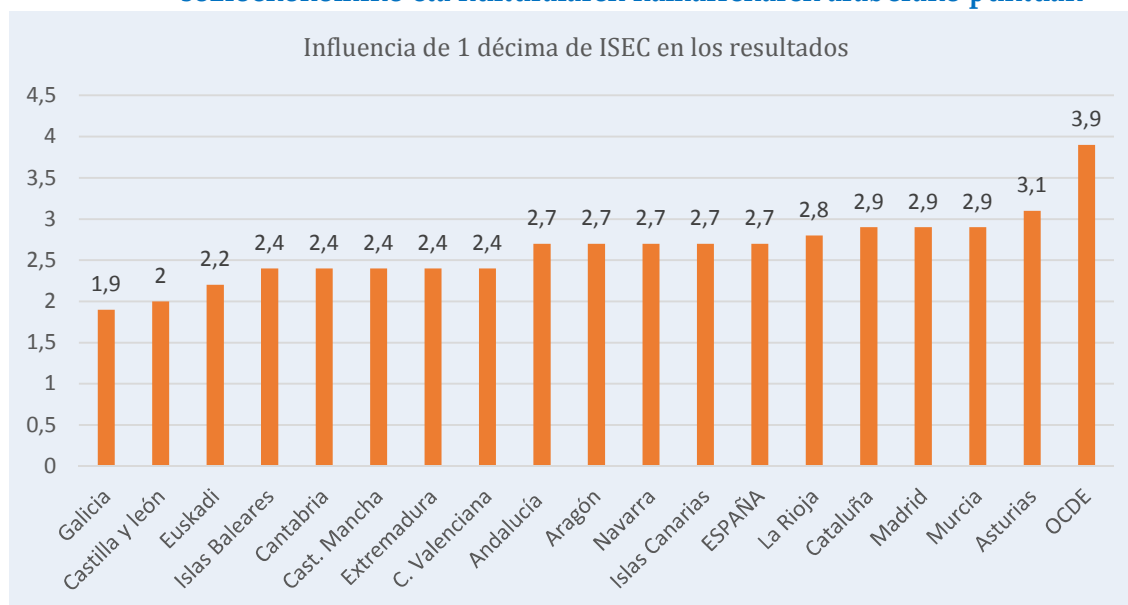
3.- Indize sozioekonomiko eta kulturalaren eragina batez besteko puntuazioetan. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren hamarrenaren araberako puntuak

ELGE osoan, indize sozioekonomiko eta kulturala 0,1 puntu hazten bada, zientzietako batez besteko puntuazioa 3,9 hazten da. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren eragina Espainian 2,7 puntukoa da, indize sozioekonomiko eta kulturalaren hamarren bakoitzeko, eta horrek herrialde bidezkoenen artean eta ELGERen baitan bigarren herrialde bidezkoenean kokatzen du.

Autonomia-erkidego guztietan, indize sozioekonomiko eta kulturalaren eragina ELGERen baitako batez bestekoa baino txikiagoa da. Galizia, Gaztela eta Leon eta Euskal Autonomia Erkidegoa dira (2,2) zientzietako ikasleen errendimenduan indize sozioekonomiko eta kulturalak eragin txikiena duen erkidegoak.

Ez da lotura sistematikorik antzematen indize sozioekonomiko eta kulturalaren eragin-mailaren eta zientzietan lortutako errendimenduaren artean. Hala, batez besteko puntuazio altuak dituzten herrialdeen ekitate-mailak ELGERen batez bestekoaren gainetik edo azpitik daude. Zentzuzkoa litzateke pentsatzea ekitate-maila altu bat eta batez besteko puntuazio altuak izatea kalitate handiko hezkuntza-sistemaren isla direla.

Indize sozioekonomiko eta kulturalaren eragina batez besteko puntuazioetan. Indize sozioekonomiko eta kulturalaren hamarrenaren araberako puntuak

4.2.2 Ekitatea hezkuntza-aurrerabide gisa (eskola goiz uztearen tasak)

Eskola uztearen tasa Eurostaten konstruktuko estatistikoa da, hezkuntza-sistemen kalitatea alderatzea helburu eta honako definizio hau du: **“18 eta 24 urte bitarteko ikasle-portzentajea da, gehienez oinarritzko bigarren hezkuntzako ikasketak (CINE 2, DBH) bukatu duena eta ez dagoena bestelako ikasketa-prestakuntza batean”**.

Eskola uztearen tasa oinarritzko kezka izan da Europako hezkuntza-politiketan, prestakuntza funtsezko faktorea baita ezagutzan oinarritutako hazkunde ekonomikoko eredia lortzeko, garapen iraunkorra bermatu eta gizarte-kohesio handiagoa lortzeko. Eskola goiz uztearen tasa % 10etik behera murriztea 2010erako erreferentzia-puntutzat ezarri zuen Europako Batzordeak 2003 urtean, Europako hezkuntza- eta prestakuntza-sistemen aurrerabidea kontrolatzeko.

Helburua lortzeko zailtasunak ikusita, zifra berari eutsi zaio 2020rako. Eskola goiz uztea 2020rako murriztea neurtzeko, Batzordeak galdetegi bat egitea ezarri zuen. Bertan, 18 eta 24 urte bitarteko gazteei galdetzen zaie ea zein den lortu duten hezkuntza- edo prestakuntza-maila gorena, eta Espainiaren kasuan Biztanleria Aktiboaren Inkesta (BAI) eta Europar Batasunaren kasuan European Labour Force Survey (ELFS) egin aurretiko 4 asteetan ea hezkuntza- edo prestakuntza-motarik jaso duten.

Azken batean, helburua da adin-tarte horretako gazteek beren prestakuntzarekin jarraitzea sustatzea da, izan araututako prestakuntzan (derrigorrezkoaren ondotik), izan Hezkuntza Sistemaz gaindiko prestakuntzaren batean. Hala, herritar portzentaje bat ezagutzaren gizarrietatik irten eta gizarte-bazterketarako arriskuan sartzea ekidin nahi da.

Urte hauetan zehar, adierazle horrek aldaketak izan ditu definizioan eta metodologian. Gaur egun, erabilitako metodologia EUROSTATEk erabilitakoa da, eta kontuan hartzen duen datua 4 hiru hilekoen batez bestekoari dagokiona da. Adierazle horretan aurkezten diren serie guztiak BAI-2005eko metodologiarekin ber kalkulatu daude.

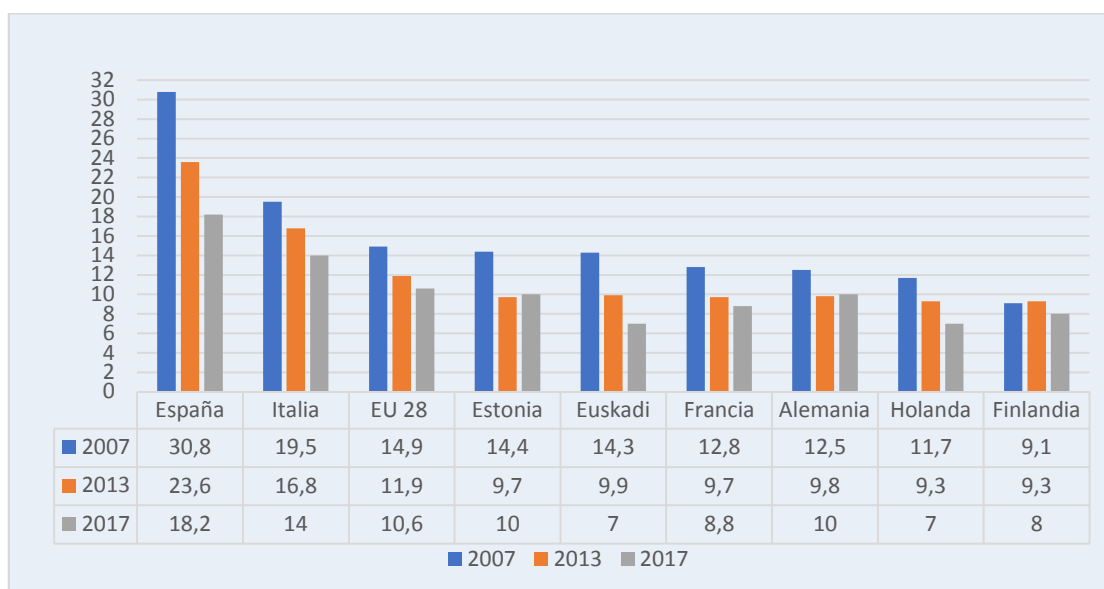
Adierazle horren bilakaerak Europako batez besteko herrialdeetan beheranzko joera du. 2007 urtetik (% 14,9) 2013 urtera (% 11,90) eta 2017 urtera (% 10,6) uzte-datuak 5,4 puntu egin du behera. Hala jarraituz gero, 2020 urterako Europar Batasuneko 28 herrialdeen batez bestekoarentzako helburua lortzea espero da eta, beraz, herrialdeetan ezartzen joan diren neurriak egokiak izan direla adierazten du. Adierazle ezarritako helburu lortzeko 4 hamarrenetara dago.

Uzte goiztiarraren bilakaera

Urteak	2007	2013	2017
Espainia	30,8	23,6	18,3
Italia	19,5	16,8	14
EU 28	14,9	11,9	10,6
Estonia	14,4	9,7	10
Euskadi.	14,3	9,9	7
Frantzia	12,8	9,7	8,8
Alemania	12,5	9,8	10
Holanda	11,7	9,3	7
Finlandia	9,1	9,3	8

Iturriak: Eurostat, Eustat

Uzte goiztiarraren bilakaera

Euskadin, eskola uztearen portzentajea 2007-2017 urteetan ehuneko 7,3 puntu jaitsi da. Euskadi, 2017an Europar Batasuneko 28 herrialdeen batez bestekoaren azpitik gelditu da, eta 2020rako aurreikusitako helburua lortu du, eskola goiz uztea % 7koa delarik.

Espanian, 2007tik aurrera, eskola-uztearen portzentajea jaisten joan dela ikus daiteke; % 30,8tik % 23,6ra pasa zen 2013an, eta % 18,2ra 2017an. Espainiak, aurrera egiten ari bada ere, eskola goiz uztearen murrizteak ez du lortu % 10era heltzeko helburua. Hainbat berezitasun ditu eskola goiz uzteari dagokionez. Tasa oso altua da, Europako gainerako herrialdeekin alderatuta. Maltarekin batera, Espainiak du EBeko tasarik altuena. Gorabeherak ziklo ekonomikoarekin bat doaz. 90eko hamarkadan zehar, adierazlea % 40tik % 30ra jaitsi zen, 2000 urtean berriz gora egin eta 2007an % 30,8 lortu zuen arte. Uztea % 12,6 murriztu de geroztik, eta 2017an % 18,2ra pasa da. Froga azpimarragarrienak adierazten duenez, garai honetan prestakuntzara itzultzea nabarmen hazi da.

Eskola goiz uztearen tasak (2007-2013-2017)

	GUZTIRA			GIZONA			EMAKUMEAK		
	2007	2013	2017	2007	2013	2017	2007	2013	2017
GUZTIRA	30,8	23,6	18,3	36,6	27,2	21,8	24,7	19,8	14,5
Andaluzia	37,1	28,7	23,5	42,8	31,9	28,7	31,2	25,5	18,0
Aragoi	25,5	18,9	16,4	31,4	17,5	17,6	19,4	20,4	15,0
Asturiasko Printzerria	23,1	19,1	14,8	30,1	21,6	18,9	15,5	16,3	10,8
Baleiar Irlak	42,1	29,8	26,5	48,8	33,6	32,4	35,0	25,8	20,5
Kanariak	36,4	27,5	17,5	44,6	29,8	19,9	27,9	25,1	15,3
Kantabria	25,5	12,1	8,9	32,2	13,6	12,3	18,7	10,6	4,9
Gaztela eta Leon	23,7	19,2	16,7	30,2	25,4	21,8	16,8	12,7	11,4
Gaztela-Mantxa	37,3	27,4	22,1	45,4	32,2	27,5	28,7	22,3	16,3
Katalunia	31,2	24,7	17,0	37,2	30,5	19,6	25,1	18,6	14,4
Valentziako Erkidegoa	31,2	21,7	20,3	36,6	26,2	24,9	25,5	17,0	15,4
Extremadura	34,4	29,2	19,2	41,2	36,3	26,7	27,1	21,5	11,5
Galizia	23,5	20,2	14,9	33,0	24,9	17,9	13,9	15,1	11,8
Madrilgo Erkidegoa	25,8	19,7	13,9	29,1	20,5	16,1	22,5	19,0	11,5
Murtzia	39,2	26,3	23,1	44,9	30,6	22,8	33,2	21,8	23,4
Nafarroako Foru Erkidegoa	16,3	12,9	11,3	19,2	13,9	14,1	13,1	11,8	8,3
Euskal Aut. Erk.	14,3	9,9	7,0	18,7	12,4	8,5	9,8	7,3	5,5
Errioxa	30,6	21,7	12,9	34,8	24,8	15,9	26,0	18,4	9,7

2017an, hezkuntzaren eta prestakuntzaren goiz uztearen portzentajea Espainian % 18,3koa da.

Autonomia-erkidegoen arabera, uzte-adierazlea oso heterogeneoa da: 2017an Euskadik % 7,0ko portzentajea du eta Kantabriak % 8,9koa; biek Europako helburua lortu dute.

2017an, uzte-portzentajea nabarmen handiagoa da gizonen kasuan (% 21,8), emakumeen kasuan baino (% 14,5). Hori ia autonomia-erkidego guztietan gertatzen da.

Datuen iturriak:

- *DataBASE Eurostat.*
- *Abandono temprano de la educación formación por comunidad autónoma, sexo y año, 2017. MECD*
- *Sistema de indicadores de la Educación, 2017. MECD*
- *Sistema de indicadores de la educación, 2016. ISEI-IVEI*
- *Education at a glance, 2017*
- *Diferencias regionales en la situación laboral y educativa. Fundación BBVA-Ioie*

4.2.3 Ekitatea hezkuntzan goiz hasteko (Haur Hezkuntzako arreta-tasa)

Haur Hezkuntzaren 1. zikloari buruzko ISEIren azterlanaren arabera, hezkuntza-etapa horrek ondorio positiboak ditu, maila sozioekonomiko altua zein maila sozioekonomiko baxua dutenentzat. Onurak are nabarmenagoak dira azken horientzat, Hezkuntzak familia-alorreko hainbat gabezia betetzeko eta autonomia eta garapen kognitiboa sustatzeko aukera ematen baitu.

“Haur Hezkuntza beharrezko tresna da, gizartean ditugun desberdintasun sozial eta ekonomikoak murrizteko. Hala ere, lehenengo urteetan eskolarizatzek ez du bermatzen ikasketetan arrakasta lortuko dutenik. Eskolarizatzek gain, kalitatezko hezkuntza behar da gizartean ditugun desberdintasun guztiak gainditzeko, eta eskola-errendimendua ona izateko”.

Haurtzaroko esperientzia eta ikaskuntzan ekitate-gabeziarik badago, heldu bilakatzean ondorioak izango ditu. Garrantzitsua da garapen kognitiboa hezkuntzan arrakasta lortzeko, baina garrantzitsuak dira, baita ere, gaitasun pertsonal eta sozialak –arreta, iraunkortasuna, bulkadak kontrolatzea, soziabilitatea-. Izan ere, garapen kognitiboa eta pertsonalitatearen garapena dira hezkuntza-arrakastara eta bizitzan arrakasta izatera bultzatzen dutenak.

Hezkuntza goiztiarrak dituen onurak aintzat hartu badira ere, ezin da kanporatu hain erraz familia-ingurunearen goxotasuna eta intentsitatea behar duen zerbait. Duela zenbait hamarkada, hezkuntza goiztiarrari buruz aritzen zirenean, derrigorrezko eskolarizazioaren aurreko bi urteez ari ziren, hau da, 4 eta 5 urteei buruz. Gaur egun, haur hezkuntzako 2. zikloko (3, 4 eta 5 urte) % 100en inguruko tasak indartuta, Euskadin eskolarizazio-tasa % 93,4koa da 2 urteko haurren kasuan.

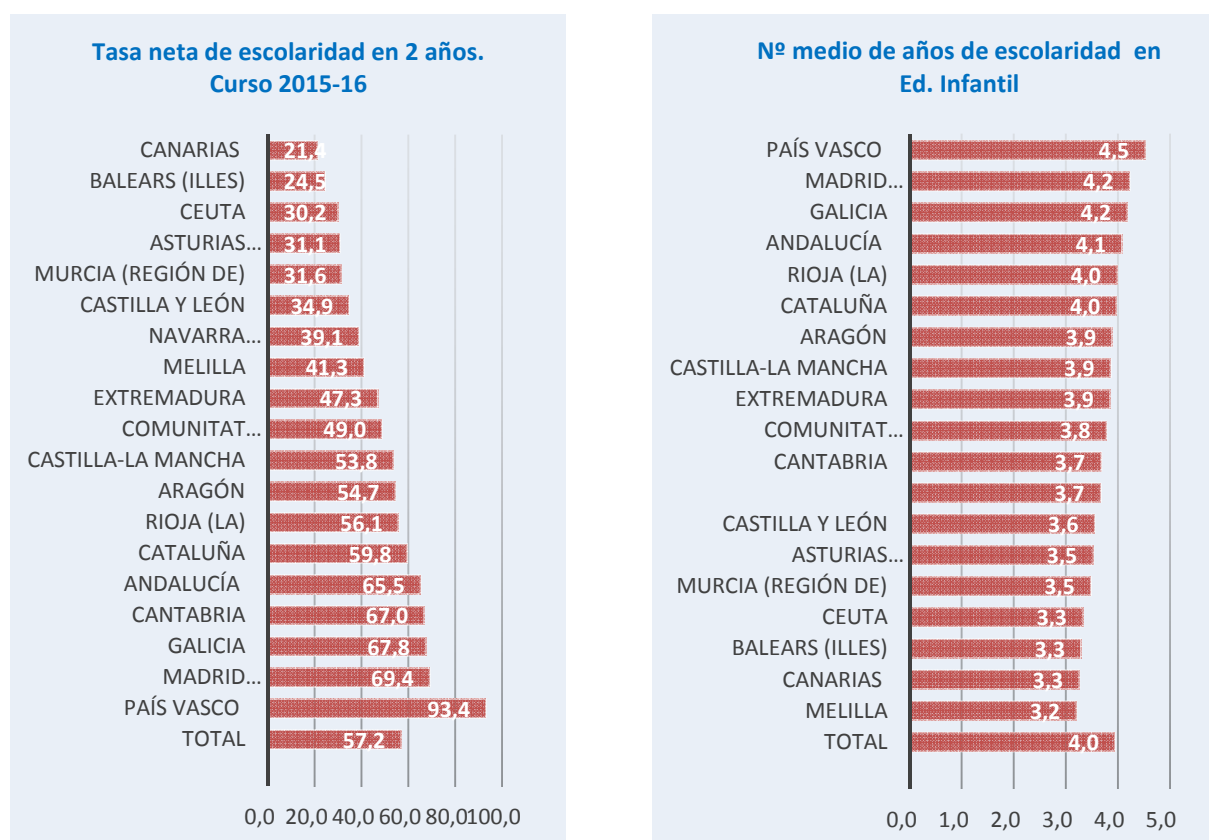
Hori guztia kontuan hartuta, hezkuntza gertatzen den familia-inguruneen aniztasunak ondorioak ditu heldu bilakatzean lortuko den bizitzan.

Haur Hezkuntzako postuetara sartzean, batzuetan zilezko interesak daude lehian, helduen lana eta familia bateragarri egitea eta gurasoetako batek baino lan egiten ez duen familiak, beren seme-alabentzat hezkuntza-esperientzia aberasgarria nahi dutenak.

Eskolatze-tasa netoak, 0, 1 eta 2 urteetan

	0-2 urte	0 urte	Urte 1	2 urte
GUZTIRA	34,8	10,1	36,7	57,2
Andaluzia	39,0	8,8	42,1	65,5
Aragoi	33,9	10,2	35,9	54,7
Asturiasko Printzerria	20,5	9,0	21,0	31,1
Balear Irlak	16,4	6,2	18,3	24,5
Kanariak	13,5	4,8	14,3	21,4
Kantabria	27,1	2,8	8,0	67,0
Gaztela eta Leon	21,1	5,8	22,2	34,9
Gaztela-Mantxa	32,4	8,2	34,2	53,8
Katalunia	36,7	9,5	40,5	59,8
Valentziako Erkidegoa	30,0	8,8	31,5	49,0
Extremadura	29,2	9,1	31,1	47,3
Galizia	42,5	16,3	43,0	67,8
Madrilgo Erkidegoa	44,8	15,5	49,3	69,4
Murtzia	17,9	3,5	18,4	31,6
Nafarroako Foru Erkidegoa	25,3	7,4	28,9	39,1
Euskal Aut. Erk.	52,4	18,2	44,8	93,4
Errioxa	35,7	11,0	38,9	56,1
Ceuta	13,3	2,2	8,6	30,2
Melilla	20,6	4,3	17,2	41,3

(1) Hezkuntza Administrazioak baimendutako ikastetxeetan. Adin horretako Haur Hezkuntza eta Hezkuntza Berezia barne hartzen ditu.

Iturriak:

Save the Children (2016): "Necesita mejorar", Euskadi Eranskina, 2016ko iraila

Estadísticas de las Enseñanzas no universitarias en España. MECD

ISEI-IVEI (2017): El primer ciclo de Educación Infantil en Euskadi 2016. Haurreskolak Partzuergoa.

4.2.4 Ikasturteak errepikatzearen ekitate/ez-ekitatea (errepikatze-tasak eta egokitasun-tasak)

Lehen Hezkuntzan zikloi eta Bigarren Hezkuntzako mailei dagozkien helburuak lortzen ez dituzten ikasleek urte bat gehiago igaro dezakete maila horretan, indarrean dagoen legearen arabera. Eskumen hori modu ezberdinean aplikatzen EBeko herrialde ezberdinetan eta Autonomia Erkidegoen baitan.

Ebaluazio ezberdinetan egiaztatu da maila errepikatzeak ez dituela horietan aurreikusitako ondorioak, ikasketak berreskuratu eta gaitasunen garapenari dagokienez. Aldiz, ikasleek motibazioa galtzen dute, eta beren ikasteko gaitasunean konfiantza galtzen dute. Izan ere, egokitasun-egoeran dauden ikasleen emaitzak, hau da, dagokion adinaren arabera mailan dauden ikasleen emaitzak nabarmen altuagoak dira, urte bat edo biko atzerapenarekin doazen ikasleen emaitzak baino.

Hori guztia dela eta, maila errepikatzea hezkuntza-ekitatea eta ez-ekitatea neurtzeko elementu bat gehiago bihurtu da. Zenbat eta errepikapen kopuru handiagoa izan, gero eta

baxuagoa da hezkuntza-sistemaren ekitatea. Hainbat hezkuntza-sistemak neurri alternatibo eraginkorragoak erabiltzen dituzte, esaterako, ikasteko arazoak goiz antzematea eta arazoak dituzten ikasleei laguntza pertsonalizatua eskaintzea.

Egokitasun-tasak eta maila errepikatzearen tasak ez dira hezkuntza-sistema baten ekitate handiagoa ala txikiagoa neurtzeko faktore bakarrak, baina beste adierazleekin batera, egoera benetan neurtzeko aukera ematen dute. Ikus dezagun, jarraian, zein den euskal hezkuntza-sistemaren jarrera alderdi horri dagokionez.

1. Gaitasunen emaitzak, egokitasun-egoeraren arabera

ED, 2015 DBH 2. mailako adibide bakarra eman da (ISEI-IVEI). DBHko 2. mailako ikasleen % 19 2000 eta 1999 urteen artean jaio da eta, beraz, adin egokia dutenekin, 2001ean jaiotakoekin, alderatuta urte bat edo biko atzerapena dute. Atzerapen hori mailak errepikatzearen ondorioz gertatu ohi da. Egokitasun-egoeran dauden ikasleen emaitzak nabarmen altuagoak izan ohi dira.

Jaiotza-urtea	Hizkuntza-komunikazioa euskaraz	Hizkuntza-komunikazioa gaztelaniaz	Hizkuntza-komunikazioa ingelesez	Gaitasun matematikoa	Gaitasun zientifikoa, teknologikoa...
2001 urtea (egokitasuna)	256	260	261	254	249
2000 urtea	215	225	213	212	210
1999 urtea	208	217	200	201	200
ED15, batez best.	249	253	251	246	241

ISEI-IVEI: 2015

Egiaztatze hori orokorra da proba mota guztietan eta sistematikoki aztertua izan da, maila errepikatzeak duen ondorio kaltegarriaraino iritsi den arte. ISEIk berak aztertu zuen egoera hori bere ikerketan: "Efecto de las repeticiones de curso en el proceso de enseñanza-aprendizaje del alumnado".

Jarraian, EBeko herrialde batzuen eta Estatuko erkidegoen arteko alderaketa-datu batzuk agertzen dira, adierazle horietan dagoen ekitate-maila erlatiboa ikusarazteko. Aurreratu daitekeenez, eta alderdi horri dagokionez, Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza egoera onean dago.

2. Lehen Hezkuntzan errepikatu duen ikasle-portzentajea. 2015-2016 ikasturtea

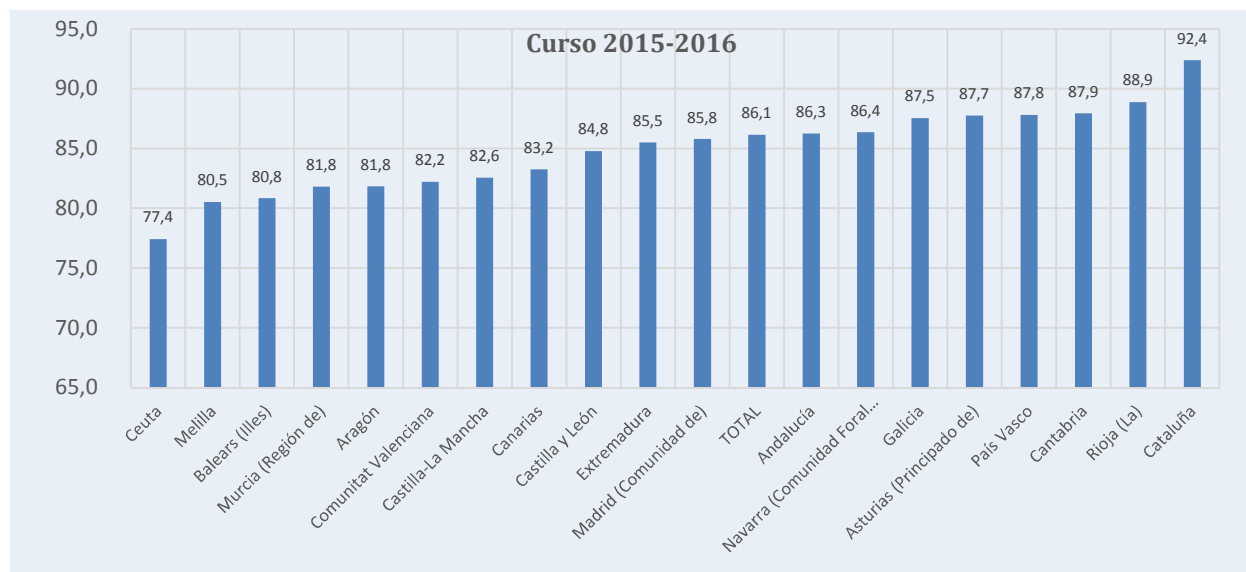
Lehen Hezkuntzan errepikatu duen ikasle-portzentajea, ziklo bakoitzeko azken mailan

	2. MAILA	4. MAILA	6. MAILA
GUZTIRA	4,3	3,3	3,6
Andaluzia	5,0	3,5	3,8
Aragoi	6,5	5,1	4,2
Asturiasko Printzerria	3,7	2,7	3,2
Balear Irlak	5,9	4,1	4,5
Kanariak	6,0	5,9	5,9
Kantabria	2,9	2,6	3,0
Gaztela eta Leon	5,1	4,3	5,0
Gaztela-Mantxa	6,3	4,5	5,0
Katalunia	1,3	0,8	0,8
Valentziako Erkidegoa	4,6	3,8	4,6
Extremadura	5,5	3,9	4,0
Galizia	4,1	2,9	2,9
Madrilgo Erkidegoa	4,2	3,2	3,7
Murtzia	4,0	3,9	5,5
Nafarroako Foru Erkidegoa	4,9	3,1	3,0
Euskal Aut. Erk.	4,1	3,3	2,7
Errioxa	4,9	3,9	3,7

Lehen Hezkuntzan aurrera egin ahala, errepikatzen duten ikasleak murrizteko joera dago. Euskal Autonomia Erkidegoan 1. zikloan % 4,1ek errepikatzen du, 2. zikloan % 3,3k eta % 2,7k 3. zikloan. Deigarria da Kataluniak dituen errepikapen-tasa baxuak.

Errepikatze horiek lotura dute egokitasun-tasekin, eta Lehen Hezkuntza 12 urterekin osatu duen ikasle-portzentajea adierazten dute. Euskadik tasa altua du (% 87,8), erkidego askok baino altuagoa. Katalunia gailentzen da, % 92,4ko tasarekin.

3. DBH errepikatzen duen ikasle-portzentajea. 2015-2016 ikasturtea

DBH errepikatzen dutenen portzentajea. 2015-16 ikasturtea

	1. maila	2. maila	3. maila	4. maila
Andaluzia	14,7	17,7	14,9	14,3
Gaztela-Mantxa	15,4	9,4	11,9	9,7
Murtzia	14,9	9,4	10,3	9,3
Valentziako Erkidegoa	13,7	10,8	12,4	9,3
GUZTIRA	11,4	10,0	10,2	8,8
Kanariak	14,0	9,2	9,8	8,3
Madril	10,1	7,2	9,5	8,1
Balear Irlak	11,9	8,4	11,3	7,9
Galizia	11,4	9,3	9,3	7,8
Nafarroa	8,2	6,5	6,5	7,7
Gaztela eta Leon	12,2	7,6	9,1	7,3
Extremadura	12,7	9,3	10,2	6,9
Kantabria	7,9	7,3	9,2	6,7
Aragoi	12,2	8,4	9,2	6,2
Katalunia	4,4	5,5	5,8	5,8
Asturias	9,8	6,4	5,9	5,5
Errioxa	14,5	9,7	9,8	5,5
Euskal Aut. Erk.	7,4	5,9	6,1	4,6

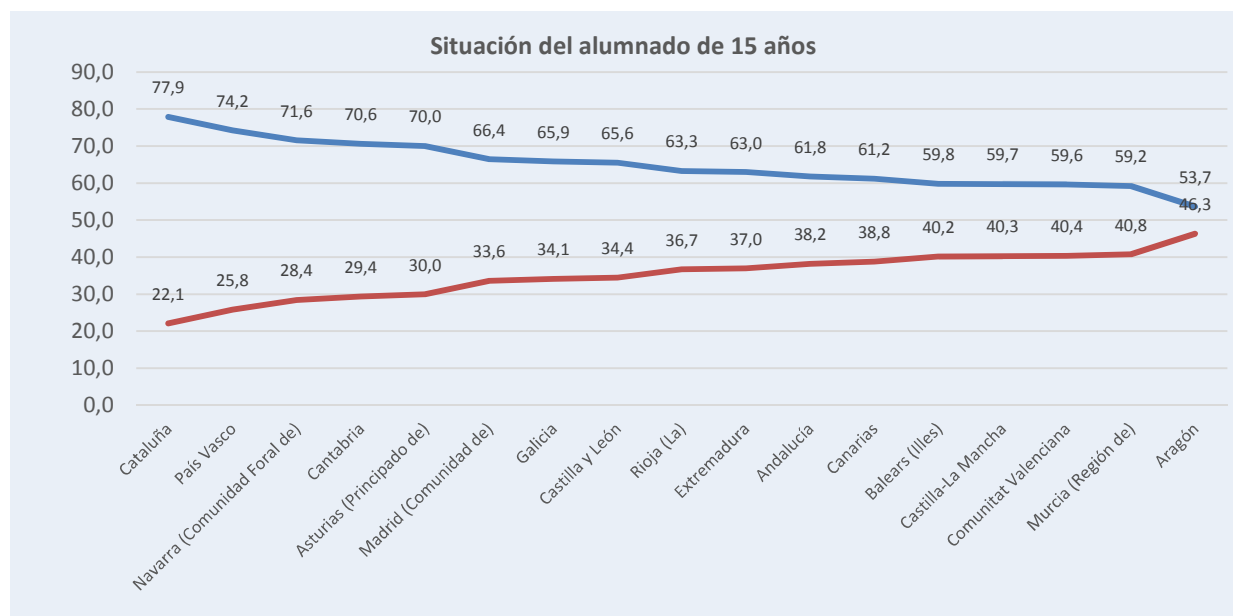
4. maila errepikatu dutenen kopuru handienetik txikienera kokatu dira

Euskadiko tasak Estatuko batez bestekoaren azpitik daude eta Autonomia Erkidego guztien tasa baxuena DBHko 4. mailako errepikatzean lortu du. Ondorioz, gainditze-tasa altuak ditu (% 92,2 DBHko 1. mailan, % 90,9 DBHko 2. mailan, % 91,3 DBHko 3. mailan eta % 92,1 DBHko 4. mailan).

PISA,2015 ebaluazioari esker, 15 urteko ikasleen egokitasuna ikus dezakegu. Euskadin, DBHko 4. maila egiten ari diren ikasleen hiru laurden adin egokian dago eta laurden bat dago atzeratuta. Horien artean, % 12,8k errepikatu du Lehen Hezkuntzan eta 12,9k Bigarren Hezkuntzan. Euskadi Estatuko batez bestekoaren gainetik dago egokitasun-tasetan eta 2. postuan dago, Kataluniaren ondotik.

15 urteko ikasleen egoera hezkuntza-sisteman. 2015-16 ikasturtea

	DBH 4 15 urterekin lortu duten %	DBH 4 baino lehen atzerapenak pilatu dituen %		
		Guztira	L. Hezkuntzan atzerapenak pilatu dituen %	Lehenbizikoz DBHn atzerapenak pilatzen dituen %
GUZTIRA	65,6	34,4	15,6	18,8
Katalunia	77,9	22,1	8,8	13,3
Euskal Aut. Erk.	74,2	25,8	12,8	12,9
Nafarroako Foru Erkidegoa	71,6	28,4	15,5	12,9
Kantabria	70,6	29,4	12,1	17,3
Asturiasko Printzerria	70,0	30,0	13,9	16,1
Madrilgo Erkidegoa	66,4	33,6	15,9	17,7
Galizia	65,9	34,1	14,8	19,3
Gaztela eta Leon	65,6	34,4	17,0	17,4
Errioxa	63,3	36,7	13,0	23,8
Extremadura	63,0	37,0	15,8	21,2
Andaluzia	61,8	38,2	16,4	21,9
Kanariak	61,2	38,8	20,0	18,8
Balear Irlak	59,8	40,2	21,8	18,4
Gaztela-Mantxa	59,7	40,3	19,6	20,7
Valentziako Erkidegoa	59,6	40,4	17,5	22,9
Murtzia	59,2	40,8	20,9	19,9
Aragoi	53,7	46,3	19,1	27,3

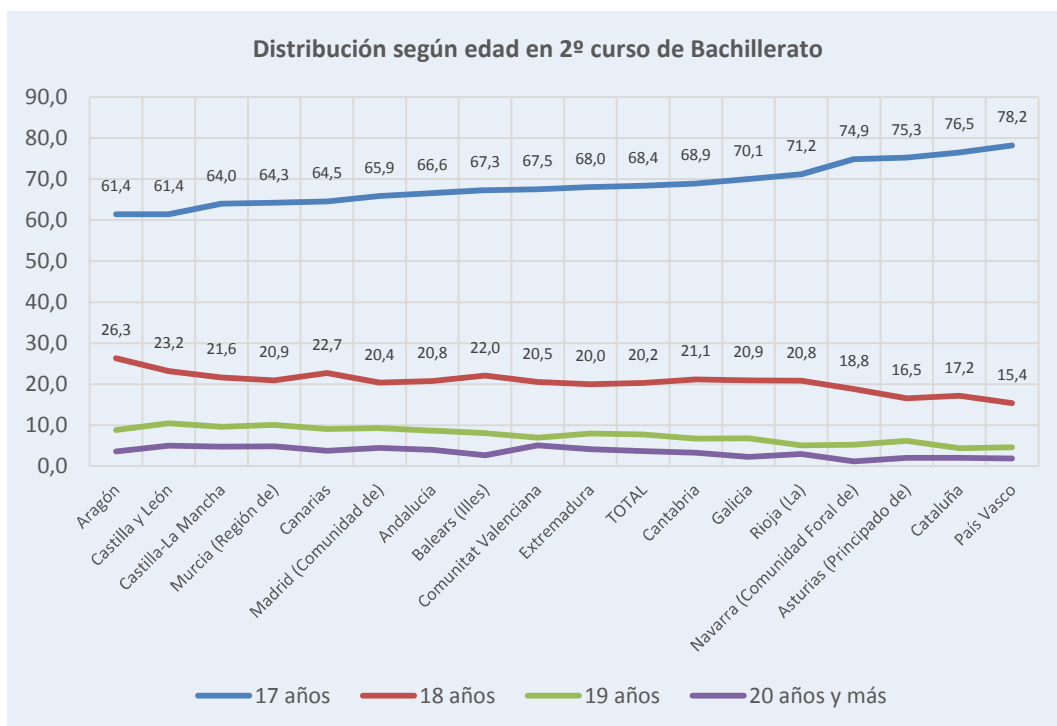

Egokitasun-tasa Batxilergoan

Batxilergoko 2. maila egiteko adin egokiena 17 urteak dira. Euskal Autonomia Erkidegoak ditu Autonomia Erkidego guztiekin alderatuta egokitasun-tasa altuenak (% 78,2) % 15,4k 18 urte ditu eta % 4,6k 19 urte.

Portzentaje-banaketa, Batxilergoko bigarren mailako ikasleen adinaren arabera

	17 urte	18 urte	19 urte	20 urte eta
Aragoi	61,4	26,3	8,8	3,5
Gaztela eta Leon	61,4	23,2	10,4	5
Gaztela-Mantxa	64	21,6	9,6	4,8
Murtzia	64,3	20,9	10	4,8
Kanariak	64,5	22,7	9	3,7
Madrilgo	65,9	20,4	9,3	4,5
Andaluzia	66,6	20,8	8,7	3,9
Balear Irlak	67,3	22	8	2,6
Valentziako	67,5	20,5	6,9	5
Extremadura	68	20	7,9	4,1
GUZTIRA	68,4	20,2	7,7	3,7
Kantabria	68,9	21,1	6,7	3,3
Galizia	70,1	20,9	6,8	2,3
Errioxa	71,2	20,8	5,1	2,9
Nafarroako Foru	74,9	18,8	5,2	1,1
Asturiansko	75,3	16,5	6,2	2
Katalunia	76,5	17,2	4,4	2
Euskal Aut. Erk.	78,2	15,4	4,6	1,8

4.3. IRITZIAK ETA PROPOSAMENAK

4.3.1. Emaizen kalitatea

Kapitulu honetan aurkeztutako emaitzak garrantzitsuak eta esanguratsuak dira, baina ez dute Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-sisteman lortzen diren emaitzen osotasuna adierazten. Eskola-kalifikazioen emaitzak, ebaluazio diagnostikoenak eta PISA bezalako nazioarteko ebaluazioarenak ezaugarri ezberdinak dituzten datuak dira.

Estandarizatutako probek ikasleek egin dezaketenaren zati txiki bat baino ez dute neurtzen. Ezin dute pertsonen esentzia neurtu. Azterketa horiek ez dituzte islatzen bizitzan arrakasta izateko faktore garrantzitsuenak: jakin-mina, ahalegina, jarraitasuna, errukitasuna, tolerantzia, etab. Bizitzan arrakasta duten pertsonak motibazioa lortu eta beren burua eta besteak kudeatzeko gai baldin badira, eta pertsonaren araberako eta pertsonen arteko adimen altua baldin badute, hori guztia lortzera gidatu behar dira ikasleak.

Irakasleek badakite ezinbestekoa dela gaitasun eta gaitasun horiek garatzea eta, ikasleak indartzen saiatzen baldin badira ere, eskola-kalifikazioetan, proba diagnostikoetan eta nazioarteko probetan arrastan daramaten informazioa erabat mugatua da. Txostenen ardatza, berriz ere, ebaluazio akademikoa da eta, zehazki, ikaskuntzaren elementu kognitiboaren zati mugatu batena.

Emandako datuen balioa eta mugak

Hezkuntza-sistemaren baliozko beste datuak ez daudenez, PISAren proba hezkuntza-sistema baten meritu edo demerituaren epaile bakarra izateko tentazioan eror daiteke. Hemen aintzat hartutako ebaluazio bakoitzak eskaintzen digun baliozko informazioa –PISA 2015ek, 2017 ebaluazio diagnostikoak eta 2015-16 ikasturteko eskola-kalifikazioek eskaintzen dutena– hezkuntza-politikari balio-iritziak eman eta iradokizunak emateko puzzlearen zati bat da, baina informazio hori baliozkoak diren beste informazio askorekin batera osatu behar da.

PISAk, zalantzarik gabe, nazioarteko ebaluazio esanguratsua egiten duen aldetik, 15 urteko gazteek ezagutzaren berariazko hiru gaitasunetan duten “gaitasun funtzionalaren” alderaketa-datuak eskaintzen ditu. Datu horiekin, emaitza akademikoen eta faktore esplikatzailen (ikasleen jarrera, itxaropen eta sinesmen, ikastetxeen baliabide eta sistemaren kudeaketarako estrategiak eta ezaugarrien) arteko “korrelazioak” ezar daitezke eta, azkenik, testuinguruaren informazio garrantzitsua eskaintzen du, ikasleen bizitzan bestelako alderdiei dagokienez.

PISA 2015ek adierazten du Euskadiren emaitzek behera egin dutela 2012 urtetik 2015era bitarte, eta indize sozioekonomiko eta hezkuntzan egindako inbertsioaren arabera espero denaren azpitik dagoela.

Hala ere, PISAk hainbat muga ditu, eta kontuan hartu behar dira: PISA probako puntuazioek gora edo behera egin dezakete arrazoi anitz direla eta: baldintza ekonomikoak aldatzea, aldaketa demografikoak, hezkuntzarekiko jarrera-aldaketak, proba egiteko baldintza

teknikoak, etab. Ez da zentzuzkoa, beraz, emaitzen aldaketa hezkuntza-politika jakin bat ziurtatu edo alde batera uzteko erabiltzea. Bestalde, emaitzak hobetzeko pertsonak, inputak eta ikaskuntza-prozesuak hobetu behar dira, baita ikastetxeen eta sistemaren antolaketa-prozesuak hobetu ere. Hori dela eta, ez da egokia PISAren emaitzak herrialdeko ikastetxeen "kalitatea" neurtzeko adierazle zuzen eta bakar modura erabiltzea.

Euskal hezkuntza-sistemak beste baliozko iturri bat du, gertukoa delako, urtez urte egiten delako eta bi une garrantzitsutan (Lehen Hezkuntzako 4. maila eta DBHko 2. mailan) egiten delako. Horri esker, benetako prestakuntza-funtzioa lor daiteke, ikastetxeentzat eta sistemarentzat, orokorrean. Ebaluazio diagnostikoak dira horiek eta 2017 Ebaluazio diagnostikoan emaitzek ED 2015arekin alderatuta eutsi egin diote mailari, oszilazio batzuk gorabehera.

Ebaluazio diagnostikoak ezin estimatuzko ikuspegia eskaintzen du, alderaketari zein bilakaerari dagokienez. Izan ere, Lehen Hezkuntzako 4. mailako ebaluazioa egin zuten lehenengo ikasleek DBHko 2. mailakoa egin dute jada, eta horren arabera kalkula daiteke eskolarizazioko 4 urteetan zehar eman den bilakaera, eta garapen kognitiboari eta pertsonal eta sozialari dagokienez Lehen Hezkuntzako 4. mailan zeuden ezberdintasunak areagotu, txikiagotu edo mantendu diren.

Ebaluazio diagnostikoa hezkuntza-sistemako ikastetxeek hobetzeko ebaluazio-prozesua da. Horretarako, Lehen Hezkuntzako 4. mailan eta DBHko 2. mailan eskolarizatutako ikasle guztien oinarritzko gaitasunen garapen-maila ebaluatzen du. Ebaluazio horren emaitza modura, ikastetxe bakoitzak emaitzen txostena jasotzen du, baita familia bakoitzak bere seme-alabaren emaitzen txostena ere. Hala, ikastetxeek nahikoa objektiboa eta eguneratuta dagoen informazioa jasotzen dute, ondoren beren barne-datuekin osatzeko, eta ikastetxe bakoitzak duen hobetzeko planarekin alderatu eta sistematikoki berrikusteko aukera ematen du.

Ebaluazio diagnostikoak honako ezaugarri hauek ditu:

- Ebaluazio diagnostikoak irakasleek egiten duten curriculum-ebaluazioa osagarritzen du.
- Fasea amaitu baino bi urte lehenago egiten da eta horren helburua da antzematen diren arazoei aurre egin ahal izatea.
- Erabat debekatuta dago ikastetxeen emaitzen klasifikazioak egitea. Ez dira emaitzen araberrako rankingak edo zerrendak aurkezten, beste herrialde batzuk egiten duten moduan.

2017 Ebaluazio diagnostikoan honako gaitasun hauek ebaluatu dira: Euskarazko hizkuntza-komunikazioa, Gaztelaniazko hizkuntza- komunikazioa, Ingeleseko hizkuntza-komunikazioa, Gaitasun matematikoa, Kultura zientifikoko gaitasuna. Europako herrialde askotan antzeko moduan egiten dute ebaluazioa, eta hezkuntzaren kalitatea hobetzeko formula eraginkorra dela irizten da. Ideia horren oinarriaren arabera, derrigorrezko hezkuntzaren testuinguruan, gero eta nabariagoa da ikasleen gaitasun-mailak eta ikastetxeen eta, orokorrean, hezkuntza-sistemaren egoera ezagutzeko beharra, eta hori ebaluazio-prozesuen bidez baino ezin da egin. Ebaluazio diagnostikoak bi helburu ditu: alde batetik, ikastetxeak bizitzarako prestatzen zenbaterainoko lana egiten duen eta zein neurritan ikasleak nahiko prestatuak dauden herritar gisa duten funtzioa betetzeko; eta, bestetik, ikastetxeei beren heziketa-

praktikak hobetzen laguntzea, eta Administrazioa hezkuntza-politika bideratzeko baliozko informazioa ematea.

Datu horien alloan, **ikasleen kalifikazio-emaitzak** daude, eta horiek irakasleen iritzi bateratu eta etengabea dira, hezkuntza-sustapenean funtzionamendurako benetako erabakiak gidatzen dituztenak. Hezkuntza Administrazioak proposatutako curriculumaren ebaluazioa da, eta irakasleek interpretatu eta balio-iritzia ematen dute curriculum ofiziala eratzen duten alor eta ikasgai buruzko ebaluazio-batzordeetan.

Ikastetxeetako kalifikazioak oso positiboak dira hezkuntza-fase guztietan, eta gainditze tasa % 90 ingurukoa edo altuagoa da, baina ikastetxeek emandako kalifikazioak (gutxiegi, nahikoa, ongi, ...) eta proba diagnostikoetako emaitzek ez dute loturarik, ez datoz bat. Ikastetxe ezberdinetan "Ongi" kalifikazioa duen ikasle batek 50 puntura arteko ezberdintasunak ere aurkez ditzake ikasgai berari buruzko ebaluazio diagnostikoaren puntuazioan. Horrek esan nahi du emaitza-sakabanaketa handia dagoela eta ez datozela bat ikastetxeek duten ebaluatzeko modua eta gaitasunen proba estandarizatuaren emaitza.

Hala ere, korrelazio positiboa dago estratu guztietan ikasgelako kalifikazioaren eta ebaluazio diagnostikoan lortutako puntuazioaren artean eta, beraz, orokorrean, kalifikazio baxuko ikasleak emaitza baxua lortzen du ere ebaluazio diagnostikoan, eta gauza bera gertatzen da aurkako egoeran. Hala ere, EDn emaitza bera lortuta, ikasgelako kalifikazioak oso ezberdinak izan daitezke eta, beraz, horrek esan nahi du ikaslea eskolarizatutako taldeak ikasgelan lortzen dituen kalifikazioetan eragina duela. Ebaluazio diagnostikoa irizpideen arabera ebaluazioa da eta eskola-kalifikazioek joera nabarmen arautzailea dute, taldera egokitu denaren seinale.

Ebaluazio diagnostikoaren emaitzen eta ikasgelako kalifikazioen arteko bateragarritasun eza ez da ikastetxe batzuei dagokien kontua, nahiko modu erregularrean banatzen da sistema osoan (ikastetxe eta ikasgeletan) eta, beraz, erabilitako ebaluatzeko irizpideak ez dira oso homogeneoak.

Ezberdintasun horiek bere testuinguruan ulertu behar dira, ziklo edo fase bat gainditzean, edo graduatu-titulu bat lortzean, ez baita gaitasun-maila jakin bat soilik lortu dela adierazi nahi, beste ekitate-funtzio batzuk betetzen dituztela baizik, esaterako: ikasketa-talde berean jarraitzea, edo derrigorrezko etaparen ondoren ikasketekin jarraitzeko prestutasuna agertzea. Bi funtzioak gure hezkuntza-sistemaren helburuak ere badira –eta arrakastazko erreferentzia– eta nazioartean adierazle bidez ebaluatzen dira, hemen dokumentatu den moduan.

1. Hezkuntza-ebaluazioetan eskola-arrakastaren ikuspegi murriztailea gainditu eta ikasgelatik kanpo dauden eta ikasleen ikaskuntzan esku hartu eta, batzuetan, horien zailtasunak adierazten dituzten faktoreen garrantzia aintzat hartzea

Emaitza akademikoetan oinarritzen den eskola-arrakasta oso mugatua da eta ikerkuntzak ikaskuntzarako ezinbestekotzat dituen baldintzak ezkututzen ditu. Jakinaenez,

ikaslea eraginkorragoa izango da curriculum zorrotz eta motibatzailea probatzen badu. Jakina da ikasleak erantzun hobea ematen duela ikastetxean eta komunitatean integratua dagoenean, fisiko eta emozionalki ziur sentitzen denean, esku hartu eta bere ikaskuntza-prozesuen jabe egiten denean.

Bestalde, ikastetxeak ikaskuntza-emaitzetan eragin handi badu ere, hezkuntza-ikerakuntzak adierazten du ingurumen-faktoreek ere badutela eragin argia, eta ez soilik indize sozioekonomiko eta kulturalak. Faktore horiek izan daitezke: osasun-ohiturak, aisialdiaren erabilerak, etab. Horiek negatiboki eragin dezakete errendimendu akademikoan.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 1.1 Arrakastaren kontzeptua zentzu zabal eta globalagoan ulertzen sustatzen jarraitzea, hezkuntza eraldatu ahal izateko. Gaur egungo ikasleek garapen kognitibotik harago dauden gaitasunak ere behar dituzte. Hori dela eta, ikastetxeak eta familia eta komunitateak berdefinitu eta ulertu egin behar dute ikaskuntza, pertsona bere osotasunean aintzat hartzeko. Arrakastaren kontzeptua zentzu zabal eta globalagoan ulertzen sustatzen jarraitzea, hezkuntza eraldatu ahal izateko
- 1.2 Ikastetxean arrakasta lortzeko beharrezkoak diren baldintzez gain, beste ingurumen-baldintza batzuk ere sustatu behar dira, ikasleak intelektualki zorrotza izango den ingurune familiar eta sozial batean ikas dezan, segurtasun fisiko eta emozionala eman diezaion, bizimodu osasuntsua praktika dezan, ikaskuntzan aktiboki esku hartu eta ikastetxearekin eta komunitatearekin lotuta egon dadin.

2. Ikaskuntzaren beste emaitza batzuk neurtzea: ikaslearen esku-hartzea, motibazioa eta parte-hartze aktiboa

Zalantzarik gabe, emaitzen bilakaera neurtzeko moduak zabaldu egin behar dira eta zer neurtu behar dugunaren inguruan hausnartu behar da. Neurtzen dugun horri ematen diogu balioa. Garbi dago zailagoa dela neurtzea ikasleak ikaskuntzan duen esku-hartzea, hiztegiaren garapena edo irakurtzeko gaitasuna neurtzea baino, eta zailagoa dela objektibotasuna ematea neurri horri, baina hori egiten saiatzen jarraitu behar dugu.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 2.1 Ikastetxeen eta ikasleen osasun onaren adierazle indartsu eta egonkorra ezartzea, ikasleen osasun emozional ona eta ikaskuntzaren eraginkortasuna aurreikusteko. Horrela adieraz daiteke: **Ikasle guztiek hartzen dute esku aktiboki beren ikaskuntzan, eta ikastetxe eta komunitateari lotuta daude.**
- 2.2 Irakasleak, gaitasun akademikoak ebaluatzeaz gain, gaitasun pertsonal eta sozialak ebaluatzeko prestatzea sustatu eta bultzatzea.

3. Ikastetzez kanpoko ebaluazio-prozesuak hobetzeko aukeratzat hartzea, eta ez mehatxutzat

PISA fenomenoari esker, errendimenduaren proba estandarizatuekiko mesfidantza eta, baita ere, gutxiespena sentituzetik, hainbat neurrienganako sinesmen osoa izatera iagro gara (graduatu-tasak, ikasle bakoitzeko gastuak, oinarrizko gaitasunen emaitzak...). Neurri horiek mugatuak dira eta ezin dituzte ordezkatu hezkuntza-sistema baten benetako helburuak; horiek orokor eta zorrotzagoak dira.

Ikaslearen ekitateak, garapen pertsonal eta sozialak ez die oinarrizko gaitasun akademikoari garrantzirik kentzen, baita hein handiagoan estratu sozial zaugarrienetan ere.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 3.1 Balio erantsi altuko emaitzak dituzten ikastetxeetako esperientziak eta jardunbide egokia hedatzea.
- 3.2 Ikastetxeetako zuzendaritza-taldeek eta hezkuntza-komunitateak (irakasle, ikasle eta familiek) kanpoko ebaluazioen kultura positiboa sustatzea.
- 3.3 Ikastetxeetan zientifikoki frogatutako kalitate eta eraginkortasunezko materialak zabaltzea, ikaskuntza eta ebaluaziorako.

4. Bikaintasunaren garrantzia sustatzea, ikastetxeen eta ikasleen hezkuntza-helburu izateko

EAEn emaitza bikainik lortu ez denez, pentsa daiteke horrek loturarik duela, aurretik adierazitakoaz gain, hezkuntza-bikaintasunaren desbalorizazio sozial arekin eta gaitasun altuak antzemateko prozesu kopuru txikiarekin.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 4.1 Ikaskuntza-errendimendu altua ikusarazi eta normalizatzea sustatzea.
- 4.2 Gaitasun altuko ikasleak identifikatu eta arreta eskaintzeko programak sustatzea.

4.3.2. Ekitatea emaitzetan

Azterlanek, maiz, emaitzak aukeren “ordezko” gisa erabiltzea gomendatzeko dute –mugikortasun sozialeko azterlanetan prozedura estandarra da–. Benetako kontua da, aldiz, emaitzetan ikus daitezkeen ezberdintasunak ea nahikoa ordezkari onargarriak diren aukera-ezberdintasunak neurtzeko, horiek berdinak direla aurrez pentsa gabe.

Kasu gehienetan, emaitzen banaketa ordezkari arrazoizkoa da aukera-banaketarako. Ebidentzia enpirikoak hala frogatzen dute. Ez dirudi, adibidez, Bigarren Hezkuntzako graduatu eta unibertsitate graduatuen tasetan indize sozioekonomikoaren arabera ezberdintasun handiak lehenetsun pertsonaletan dauden ezberdintasunen ondorio direnik. Gizarte-mugikortasuneko egungo ereduak aukeretan benetako ezberdintasunak islatzen

dituzte, eta horiek zuzendu egin behar dira tasa bikainak lortzeko; emaitza eta ingurune ekonomiko-sozialaren arteko korrelaziorik gabe eta merituak eta ahaleginak ezar dezaten arrakasta.

Ikuspuntu praktiko batetik, kontuan hartzen dena benetako aukera moduko probabilitateak dira, eta ez probabilitate estatistikoak. Ez dugu hainbeste kezkatu behar jatorri, estatus sozioekonomiko edo genero ezberdineko pertsonen probabilitate estatistiko bera duten helmuga zehatz batean amaitzeko, baizik eta ea beren etorkizuna bera zehazteko aukerarik duten. Ildo horretatik, orain artean gutxi ezagututako bi erakunde-bide daude emaitzetan ezberdintasunak murrizteko eta pertsonen beren etorkizunak aukera-berdintasunean eraiki ahal izateko. Lehenengoa ikasketen arrakasta berdefinitzea da eta, bigarrena, ikasle guztiengan arrakastarako itxaropenak sortzea.

Ezer baino lehen, ikasketetan arrakasta izatea beharrezkoa da, baina ez da nahikoa. Emaitza akademikoetan bakarrik oinarritzen den eskola-arrakasta mugatua da. Arrakastaren kontzeptua zentzu zabal eta globalagoan ulertzea behar da, hezkuntza eraldatu ahal izateko. Gaur egungo ikasleek garapen kognitibotik harago dauden ezagutza, gaitasun eta jarrerak ere behar dituzte.

Asmoa ez da enfasi akademikoa murriztea, ikerkuntzak ikasketarako funtsezko irizten dituen baldintzak azpimarratzea baizik. Jakina denez, ikaslea eraginkorragoa izango da curriculum zabal, zorrotz eta motibatzailea probatzen badu. Jakina da ikasleak erantzun hobea ematen duela ikastetxean eta komunitatean integratua dagoenean, fisiko eta emozionalki ziur sentitzen denean, esku hartu eta bere ikaskuntza-prozesuen jabe egiten denean.

Hori dela eta, ikastetxeak eta familia eta komunitateak berdefinitu eta ulertu egin behar dute ikaskuntza, pertsona bere osotasunean aintzat hartzeko. Politikak, praktikak eta baliabideak ez dira ikasketa akademikora soilik bideratu behar, pertsonaren garapen osoa bultzatzeko esperientziak proposatu behar dira. Hala, adierazpen programatikoetan egiten den moduan, ikasleak bizimodu osasuntsua ikasi eta praktikatzeko, fisikoki eta emozionalki ingurune seguruan ikastea eta ikaskuntza zorrotz eta pertsonalizatuan aktiboki esku hartzea bermatuko da.

Bigarren lekuan, eskola-sistemek gehien ikasten dutenen eta gutxien ikasten dutenen arteko ezberdintasunak modu zuzenean desagertzeko asmoa izan dute, eta ikaslearen ekitatea, desabantaila eta beharrianak parametro soziologikoen arabera definitu dituzte, hau da, ezberdintasunak murriztu edo desagertzen saiatzen dira, ezberdintasunetan baino ez dute jartzen arreta.

Hala, ondorio ez-desiragarriak sortzen dira ikasle-talde horiekin eta ikastetxe horiekin, klasifikazio sozioekonomikoaren kontzientziaren moduan. "Estatus sozioekonomikoaren arabera" etiketa jartzean, ikaslea beharrian edo txirotasunarekin sailkatzen da, eskaintzen duen indize sozioekonomikoa jarrita; maiz, errendimendu baxurako "azalpen" bat eskaintzen du eta etengabeko mezu bihurtu "itxaropen baxua". Eta itxaropena baxua bada, gutxi jasoko da.

Hala ere, ezberdintasunak murrizteko zeharkako bide bat jorratzea eraginkorragoa izan daiteke. Ikaslearen heziketa-beharrizanak goiz antzematen badira, eta kalitate handiko irakaskuntzarekin egiten bazaie aurre -itxaropen altuak, estatus sozioekonomikoa edozein delarik ere- ezberdintasun horiek beren kabuz desagertzen dira. Zaila da imajinatzea zergatik den estrategia hori eraginkortasun gutxiago duena. Hezkuntza-sistema bidezkoa izateko, beharrizanak goiz diagnostikatzen dira, eta eraginkortasunez jorratu, hala ikaslea pertsonalki, sozialki eta akademikoki gara dadin.

Agerikoa da neurri onak behar direla emaitzak hobetu eta ezberdintasunak murrizteko. Hala ere, bi zeregin horiek arrakastaz lortzeko, ez da obsesiboki emaitzetan jarri behar arreta, estrategia onen erabileraren berezko ondorio gisa baizik; hala, hezkuntza-sistemek emandako zerbitzuaren kalitatea hobetzeko eta pertsona guztiei ezagutza, jarrera eta gaitasunei dagokienez "oinarrizko errenta" eskaintzeko duten betebeharrak morala beteko da.

1. Ezberdintasunen eta ezberdinak direnen hezkuntza-sistema integratzaile eta inklusiboa

Gertaeren bidetik, eskolatzere-ereduek adierazten dutenez, banaketa desberdin eta berezia ematen da ikasleengan maila sozioekonomikoaren arabera euskal hezkuntza-sistemaren sarea eta hizkuntza-eredua nahastea diren estratu ezberdinetan (A publikoa, B publikoa, D publikoa, itunpeko A, itunpeko B, itunpeko D).

Haurrek elkarbizitzan partekatutako eskolaratzearen onurak jasotzen dituzte eta, kasu batzuetan, haurrek modu ezberdinean erantzuten diete hainbat hezkuntza-inputi, eta horiek ezartzen dituzte lorpen-maila zein helburu pertsonalak.

Ohiko ekonomia-, kultura- eta genero-ezberdintasunei gehitu zaie berriki immigratzaile-fluxu berriak eragindako ezberdintasuna.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

- 1.1 Zailtasunak dituzten ikastetxeei, publiko zein itunpekoei, estatus berezia ematea, eta baliabide gehigarriak ematea -zuzendaritza, irakasle, programa eta espezializatutako materialak- langileen ohiko esleipenak eragin ohi dituen mugak jarri gabe, bertatik bertara erantzuteko ikastetxe horretan dauden hizkuntza- eta metodologia-beharrizanei.
- 1.2 Jarraibideetan eta jarduera guztietan ikastetxeak heterogeneoak izan behar dutela adieraztea, eta ikasle guztiei aniztasunean oinarritutako elkarbizitza positiboa eskaintzea, kultura anitzeko gizarteetan bizitzea prestatzeko.
- 1.3 - Ikastetxe publiko zein pribatuak kontzientziaztea, partekatutako erantzukizuntzat har dezaten gizarte justu eta berdinezaleagoa lortzea, eskola-emaitzen aldaera txikiagoa lortzeko, kohesio sozial handiagoa eta belaunaldien arteko mugikortasun egokia, meritu eta ahalegina ardatz.

- 1.4 Hizkuntza-ereduen egungo markoa berrikustea, eta beharrezko neurriak hartzea, eredia inoiz ez dadin izan diskriminazio edo bereizketarako faktorea.

2.- Ikasle guztien eskola-arrakasta bermatzeko apustua egiten duen hezkuntza-sistema

Hezkuntza-sistemak diseinatzen ari diren moduak hasierako ekitate ezak areagotu ditzake eta ondorio negatiboa izan ikasleen motibazio eta inplikazioa, noiz edo noiz eskola uztea eraginez. Hezkuntza-sistema aurreratuenek ekitatea eta kalitatea uztartzen dituzte eta guztiei aukera onak eskaintzen dizkiete.

Ekitatea handitzeko neurrietan inbertitzea errentagarria da epe labur eta luzera. Kalitatezko sistema batek, doako ibilbidea duenak haur-hezkuntzatik 18 urtera bitarte, hezkuntza-sisteman aurrera egin eta lan-merkatuan arrakastaz txertatzen jarraitzeko oinarriak finkatzen ditu.

DBHn edo Bigarren Hezkuntzaren ondoren (Batxilergo eta LHn) oinarrizko gaitasunak lortu gabe sistematik ikaslea botatzen duen eskola-porrotak langabezia-arriskua areagotzen du, diru-sarrera gutxiago lortzea eta aldaketa sozial eta ekonomikoetara egokitzeko gaitasun txikiagoa. Kohesio soziala kaltetzen du, aurrez zaila den gizarte-mugikortasuna ezinezko bihurtu eta osasun eta gizarte-politiketarako kostu publikoak areagotzen ditu.

Ekitatea eta bikaintasuna osagarriak dira, eta biak dira garrantzitsuak euskal hezkuntza-sistemarentzat.

Hori dela eta, Kontseilu honek proposatzen du:

1.- Haurtzaroari arreta goiztiarra eskaintzea

Eskolaurreko aldia berebiziko unea da haurren bizitzan, adituek aho batez adierazten dutenaren arabera. Lehen Hezkuntzako lehenengo etapa bitarteko aparta da ezberdintasun sozioekonomikoak ekiditeko, eta aukera-berdintasuna sustatzeko oinarrizko modua da. Hori dela eta, haur guztiek zaintza eta hezkuntza jasotzea bermatu behar da, bereziki familia apalenen kasuan.

2.- Mailak errepikatzea desagertzea

Beharizan pertsonalen arabera ikasle guztiei erantzun egokiak ematea hezkuntza-sistemen heldutasunaren adierazle da. Gainera, erabiltzaile, ikasle eta familiek sistemarekiko duten eraginkortasuna eta asebetetzea areagotzen dira. Egokitasun-tasak handitzea eta errepikapenak murriztea, beraz, hezkuntza-sisteman ekitate handiagoa lortzeko helburu bihurtzen da.

3.- Ikasleen bikaintasuna eta arrakasta sustatu eta balioan jartzea (pertsonala, soziala eta akademikoa)

Egungo ikasleak aurre egin beharreko erronkak, ezagutza eta ikaskuntzaren gizarte honetan, sozialak zein teknologikoak dira. Horrek gaitasunen garapen maila altua eskatzen du, eta hezkuntzak hori sustatu eta lortu behar du. Berezi egin behar da hori maila apalenetatik abiatzen direnen kasuan.

4. Bigarren mailako ibilbideak eta estrategia selektiboak ekiditea

Ahalik eta gehien atzeratu behar dira bereizitako curriculum-ibilbideetan hautaketa-prozesuak, eragin negatiboa baitute ibilbide baxuagoa edo programa berezietarako hautatutako ibilbideetan edo programa berezietan hautatu ez dituzten ikasleengan.

5.- Ikastetxearen hautaketa arautzea, kohesio sozialerantz aurrera egin eta ekitatea areagotzeko.

Familiak beren seme-alabentzako ikastetxeak hautatzeko duten eskubidea ez da eskubide absolutua, sistema osoaren beharrezan araberakoa izan behar da, ikasle guztiei erantzun eraginkor eta ekitatiboa eman ahal izateko. Hautaketa- eta onarpen-prozesuak hobetu egin behar dira oreka handiagoa txerta dadin eta ekitatean eragin negatiboak murrizteko.

ERANSKINAK

2.1) Eranskina. 1. kapituluaren banaketa kontzeptuen arabera programa bakoitzean. 2014, 2015 eta 2016 bilakaera, mila eurotan (4 programa)

	Egitura eta laguntza				Haur eta Lehen Hezkuntza				Bigarren Hezkuntza				Araubide Bereziko Hezkuntza			
	2014	2015	2016	Δ 16/14	2014	2015	2016	Δ 16/15	2014	2015	2016	Δ 16/15	2014	2015	2016	Δ 16/14
Goi karguak (1)	1.039	1.197	1.149	%10,6					21							
Behin betiko langileak (2)	384	381	325	%-15,4												
Funtzionarioen ordainsariak (1)	20.022	20.522	20.161	%0,7	336.291	340.085	355.430	%5,7	379.333	387.711	399.932	%5,4	22.376	23.107	23.877	%6,7%
Bitartekoak (2)	364	738	931	%155,8			8		89	126	233	%161,8	17	19	15	%-11,8
Ordezkapenak (3)	651	488	671	%3,1	35.518	43.387	36.763	%3,5	25.338	29.708	28.216	%11,4	2.231	2.090	1.817	%-18,6
Lan-legepekoen ordainsariak (1)	531	532	515	%-3	25.751	24.328	23.906	%-7,2	21.452	21.354	20.997	%-2,1	2.347	2.288	2.213	%-5,7
Aldi baterako lan-legepekoen ordainsariak (2)					7.300	8.229	9.000	%23,3	275	219	171	%-37,8				
Ordezkapenak (3)	12				3.786	3.915	3.463	%-8,5	1.685	1.745	1.622	%-3,7	74	88	53	%-28,4
Kotizazio sozialak	5.143	5.338	5.475	%6,5	86.625	91.195	95.024	%9,7	90.209	95.907	102.223	%13,3	6.961	7.191	7.216	%3,7
Indemnizazioak	3	6	6	%100	372	919	715	%92,2	578	764	873	%51	37	33	26	%-29,7
Sist. Osagarrirako ekarpenak (4)					1,4	2,6		%-100	5	1		%-100	1			-%100
Bestelako gastu sozialak (4)	73	54	68	%-6,8	267	297	350	%31,1	934	855	833	%-10,8	10	17	11	%10,0
1. kapitulua guztira	28.222	29.256	29.301	%3,8	495.912	512.357	524.659	%5,8	519.919	538.390	555.100	%6,8	34.054	34.833	35.228	%3,4

2.1 b) Eranskina. 1. kapituluaren banaketa kontzeptuen arabera programa bakoitzean. 2014, 2015 eta 2016 bilakaera, mila eurotan (4 programa)

	Hezkuntza Berriztatzea eta Etengabeko Prestakuntza				Etengabeko Prestakuntza eta Helduen Hezkuntza				Hezkuntza Sustapena				Programa guztiak			
	2014	2015	2016	Δ 16/14	2014	2015	2016	Δ 16/14	2014	2015	2016	Δ 16/14	2014	2015	2016	Δ 16/14
Goi karguak (1)	72															
Behin betiko langileak (2)																
Funtzionarioen ordainsariak (1)	21.524	21.624	21.860	%1,6	27.504	26.190	25.785	%-6,3					10.023	8.123	5.505	%-45,1
Bitartekoak (2)		3														
Ordezkapenak (3)	608	1.112	488	%-19,7	2.192	1.845	1.870	%-14,7					315	1.904	2.467	%683,2
Lan-legepekoen ordainsariak (1)	472	478	511	%8,3	76	61	52	%-31,6	7.666	7.798	7.696	%0,4	870	1.231	1.162	%33,6
Aldi baterako lan-legepekoen ordainsariak (2)									838	978	1.019	%21,6				
Ordezkapenak (3)	6	2		%-100,0					1.665	1.667	1.936	%16,3		44	80	
Kotizazio sozialak	2.713	2.936	2.975	%9,7	4.242	3.959	4.300	%1,4	3.500	3.565	3.696	%5,6	2.288	2.563	2.119	%-7,4
Indemnizazioak	19	93	80	%321,1	5	10	12	%140,0	135	146	210	%55,6	76	73	47	%-38,2
Sist. Osagarriko ekarpenak (4)																
Bestelako gastu sozialak (4)	10	56	87	%770,0	4	7	5	%25,0	82	86	74	%-9,8	9	4	8	%-11,1
1. kapitulua guztira	25.424	26.304	26.001	%2,3	34.023	32.072	25.785	%-24,2	13.886	14.240	14.631	%5,4	13.581	13.942	11.388	%-16,1

2.1 c) Eranskina. 1. kapituluaren banaketa kontzeptuen arabera programa bakoitzean. 2014, 2015 eta 2016 bilakaera, mila eurotan

	Programa guztiak					
	2014	2015	2016	Δ 15/14	Δ 16/15	Δ 16/14
Goi karguak (1)	1.132	1.197	1.149	%5,7	%-4,	%1,5
Behin betiko langileak (2)	384	381	325	%-0,8	%-14,7	%-15,4
Funtzionarioen ordainsariak (1)	817.073	827.362	852.550	%1,3	%3	%4,3
Bitartekoak (2)	470	886	1.187	%88,5	%34	%152,6
Ordezkapenak (3)	66.853	80.534	72.292	%20,5	%-10,2	%8,1
Lan-legepekoen ordainsariak (1)	59.165	58.070	57.052	%-1,9	%-1,8	%-3,6
Aldi baterako lan-legepekoen ordainsariak (2)	8.413	9.426	10.190	%12	%8,1	%21,1
Ordezkapenak (3)	7.228	7.461	7.154	%3,2	%-4,1	%-1,0
Kotizazio sozialak	201.681	212.654	223.028	%5,4	%4,9	%10,6
Indemnizazioak	1.225	2.044	1.969	%66,9	%-3,7	%60,7
Sist. Osagarriko ekarpenak (4)	7	4	0	%-42,9	%-100	%-100
Bestelako gastu sozialak (4)	1.389	1.376	1.436	%-0,9	%4,4	%3,4
1. kapitulua guztira	1.165.021	1.201.394	1.228.332	%3,1	%2,2	%5,4

Eranskina. Ikuskaritza eta Berritzeguneak osatzen dituzten udalerriak

Ikuskaritza	Berritzegune	Udalerriak
A-1	A01 (Vitoria-Gasteiz)	Vitoria-Gasteiz Sur, Armiñón, Arraia-Maeztu, Berantevilla, Bernedo, Campezo, Kuartango, Iruña de Oca, Lagrán, Lantarón, Peñacerrada-Urizaharra, Ribera Alta, Ribera Baja, Añana, Valdegovía, Valle de Arana, Zambrana, Baños de Ebro, Kripan, Elciego, Elvillar, Labastida, Laguardia, Lanciego, Lapuebla de Labarca, Leza, Moreda de Álava, Navaridas, Oion, Samaniego, Villabuena de Álava, Yécora
	A02 (Vitoria-Gasteiz)	Amurrio, Artziniega, Ayala, Llodio, Okondo, Vitoria-Gasteiz Norte, Aramaio, Arzua-Ubarrundia, Zigoitia, Legutiano, Urkabustaiz, Zuia, Alegría-Dulantzi, Asparrena, Barrundia, Elburgo, Iruraiz-Gauna, Salvatierra, San Millán, Zaldondo.
G-1	G01 (Donostia)	Donostia-San Sebastian
	G02 (Irun)	Hondarribia, Irun, Errenteria, Oiartzun, Lezo, Pasaia
G-3	G03 (Eibar)	Deba, Eibar, Elgoibar, Mutriku, Soraluze-Placencia de las Armas, Mendaro, Antzuola, Aretxabaleta, Bergara, Elgeta, Eskoriatza, Leintz-Gatzaga – Mondragon, Oñati.
G-2	G04 (Ordizia)	Arama, Ataun, Beasain, Zerain, Gaintza, Idiazabal, Itsasondo, Lazkao, Mutiloa, Olaberria, Ordizia, Segura, Zaldibia, Zegama, Ezkio-Itsaso, Gabiria, Legazpia, Ormaiztegi, Urretxu, Zumarraga, Legorreta
	G05 (Zarautz)	Aizarnazabal, Aia, Azkoitia, Azpeitia, Beizama, Zestoa, Getaria, Orío, Errexil, Zarautz, Zumaia.
	G06 (Lasarte)	Andoain, Hernani, Lasarte-Oria, Urnieta, Usurbil, Astigarraga, Abaltzisketa, Aduna, Albiztur, Alegia, Alkiza, Altzo, Amezketa, Anoeta, Asteasu, Belaunza, Berastegi, Berrobi, Bidegoyan, Elduain, Hernialde, Ibarra, Ikaztegieta, Iruerrieta, Irura, Larraul, Leaburu, Gaztelu, Lizartza, Oresa, Tolosa, Villabona, Zizurkil.
B-3	B01 (Bilbo)	Deusto, San Ignacio, Ibarrekolanda, Arangoiti, Zorroza, Basurto, Rekalde, San Adrian, Abando
	B02 (Txurdinaga)	La Peña, Ibaizabal, Txurdinaga, Begoña, Otxarkoaga, Santutxu, Bolueta, Solokoetxe, Zurbarán, Zurbaranbarri, Atxuri, Casco Viejo, Uribarri, Castaños
	B06 (Basauri-Galdakao)	Arrankudiaga, Orduña, Ugao, Orozko, Arrigorriaga, Basauri, Etxebarri
B-4	B03 (Sestao)	Sestao, Portugalete, Santurzi
	B04 (Barakaldo)	Barakaldo
	B05 (Ortuella)	Arcentales, Balmaseda, Carranza, Gordejuela, Güeñes, Lanestosa, Sopuerta, Trucíos-Turtzios, Zalla, Abanto, Muskiz, Valle de Trápaga-Trapagaran, Ortuella, Galdames
B-2	B07 (Getxo)	Getxo, Berango, Barrika, Gorniz, Lemoniz, Plentzia, Sopelana, Urduliz, Morga,

		Arrieta, Bakio, Fruniz, Gamiz-Fika, Gatika, Laukiniz, Marur, Meñaka, Mungia.
	B08 (Leioa)	Leioa, Erandio, Lezama, Larrabetzu, Derio, Zamudio, Sondika, Loiu.
B-1	B09 (Durango)	Otxandio, Ubide, Abadiño, Amorebieta-Etxano, Atxondo, Bértiz, Durango, Elorrio, Ermua, Garay, Izurtza, Mallabia, Mañaria, Zaldibar.
	B10 (Gernika)	Gernika-Lumo, Bermeo, Busturia, Ea, Elantxobe, Ereño, Gautegiz Arteaga, Ibarangelu, Mundaka, Muxika, Sukarrieta, Mendata, Errigoiti, Amoroto, Munitibar-Arbazegi Gerrickaitz, Aulestia, Etxebarria, Gizaburuaga, Ispaster, Lekeitio, Markina, Mendexa, Ondarroa, Berriatua.
	B06 (Basauri-Galdakao)	.Arakaldo, Arantzazu, Areatza, Artea, Bedia, Dima, Galdakao, Igorre, Lemoa, Zeanuri, Zeberio, , Zaratamo,.
8	18	